

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU**

Zagreb, studeni 2013.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 91/2012, 143/2012 i 56/2013) naziv Glave I. mijenja se i glasi:

„Glava I.
NAČELA KAZNENOG POSTUPKA“.

Članak 2.

Članak 1.a mijenja se i glasi:

"Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26. 10. 2010.),
- 2) Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (SL L 101, 15. 4. 2011.),
- 3) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (SL L 335, 17. 12. 2011.),
- 4) Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku (SL L 142, 1. 6. 2012.),
- 5) Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (SL L 350, 30. 12. 2008.)."

Članak 3.

U članku 1. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Kazneni progon i postupak može se voditi i završiti samo prema pravilima i pod uvjetima propisanim zakonom.“.

Stavak 3. briše se.

Članak 4.

U članku 2. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Za djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti ovlaštenu tužitelj je državni odvjetnik, a za djela za koja se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj. Za kaznena djela za koja je to propisano zakonom državni odvjetnik pokreće kazneni postupak samo na prijedlog oštećenika.

(3) Ako zakonom nije drukčije propisano, državni odvjetnik je dužan pokrenuti kazneni postupak ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se

kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a nema zakonskih smetnji za progon te osobe.“.

Stavci 4. i. 5. brišu se.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 4.

Članak 5.

Članak 4. mijenja se i glasi:

„(1) Svaka radnja ili mjera ograničenja slobode ili prava utemeljena na ovom Zakonu mora biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

(2) Sud i druga državna tijela pri odlučivanju o radnjama i mjerama ograničenja slobode ili prava po službenoj dužnosti paze da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom. Njihovo trajanje mora biti ograničeno na najkraće nužno vrijeme.“.

Članak 6.

Članak 7. mijenja se i glasi:

„(1) Sa svakim uhićenikom i okrivljenikom mora se postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo.

(2) Uhićenik mora biti odmah:

- 1) na njemu razumljiv način obaviješten o razlozima uhićenja,
- 2) poučen da nije dužan iskazivati,
- 3) poučen da ima pravo na stručnu pomoć branitelja kojega može sam izabrati,
- 4) poučen da će nadležno tijelo, na njegov zahtjev, o uhićenju izvijestiti njegovu obitelj ili drugu osobu koju on odredi,
- 5) poučen o drugim pravima propisanim ovim zakonom.“.

Članak 7.

U članku 8. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Stranke i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih. Ako se radnja u postupku ne vodi na jeziku koji osoba govori i razumije, osigurat će se usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih onoga što ona odnosno drugi iznosi te isprava i drugog pisanog dokaznog materijala koji se izvodi. U zapisniku će se zabilježiti da je dana pouka i izjava sudionika. O pravu na usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih osoba će se poučiti prije prvog ispitivanja.“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Okrivljeniku iz stavka 4. ovog članka pisano će se prevesti pouka o pravima, odluka o oduzimanju slobode, rješenje o provođenju istrage i nalog o provođenju dokaznih radnji, optužnica, privatna tužba, poziv, sudska odluka nakon optuženja do pravomoćnog okončanja postupka te u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima. Ako navedena pismena nisu dostupna na jeziku koji okrivljenik govori i razumije, biti će mu prevedena usmeno, a u

pisanom obliku biti će mu uručena u najkraćem mogućem roku na jeziku koji govori i razumije. Ako okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ne može pročitati navedena pismena biti će mu izložena na njemu razumljiv način.“.

Članak 8.

U članku 9. dodaju se novi stavci 1. i 2. koji glase:

„(1) Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.

(2) Državno odvjetništvo, istražitelj i policija neovisno i nepristrano razjašnjavaju sumnju o kaznenom djelu za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Ta tijela su dužna s jednakom pažnjom prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.“.

Dosadašnji stavci 1. i 2. postaju stavci 3. i 4.

Članak 9.

U članku 10. stavku 2. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,“.

U točki 2., na kraju, dodaju se riječi: „osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka,“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ne smatraju se nezakonitima dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka u postupku za teške oblike kaznenih djela iz nadležnosti županijskog suda, kod kojih interes kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja preteže nad povredom prava.“.

U stavku 4. riječi: „točke 2.“ brišu se.

Članak 10.

Članak 11. mijenja se i glasi:

„(1) Okrivljenik ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud javno i u razumnom roku odluči o optužbi u skladu sa zakonom.

(2) Postupak se mora provesti bez odugovlačenja, a u postupcima u kojima je okrivljeniku privremeno oduzeta sloboda, sud i državna tijela postupat će osobito žurno.

(3) Sud i druga državna tijela dužni su onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju sudionicima u postupku.

(4) Stranci, branitelju, oštećeniku, opunomoćeniku ili zakonskom zastupniku koji u kaznenom postupku svojom radnjom očigledno zloupotrebljava pravo iz ovog Zakona, sud će rješenjem uskratiti pravo na tu radnju. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(5) Ako je u slučaju iz stavka 4. ovog članka okrivljenik ostao bez branitelja, predsjednik suda će na zahtjev tijela koje vodi postupak, postaviti branitelja po službenoj dužnosti.“.

Članak 11.

U članku 12. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Obnova pravomoćno okončanog kaznenog postupka može se provesti samo u postupku i pod uvjetima propisanim zakonom. Ne može se obnoviti kazneni postupak protiv osobe koja je pravomoćno oslobođena od optužbe.“.

Članak 12.

U članku 16. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Policija, istražitelj, državno odvjetništvo i sud postupaju s posebnim obzirom prema žrtvi kaznenog djela.

(3) Tijela iz stavka 2. ovog članka dužna su žrtvu i oštećenika upoznati s njihovim pravima u postupku sukladno ovom Zakonu i pri poduzimanju radnji na primjeren način skrbiti o njihovim pravima.“.

Stavci 4., 5. i 6. brišu se.

Članak 13.

U članku 17. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage,“.

Iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2) potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena,“.

Dosadašnje točke 2. i 3. postaju točke 3. i 4.

Članak 14.

U članku 18. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo može podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.“.

Iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Ako se postupak vodi pred sudom protiv čije odluke nije dopuštena žalba, a taj sud smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo podnijet će zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(5) U slučaju iz stavka 3. i 4. ovog članka sud će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije. Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može provoditi samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.“.

Članak 15.

U članku 19.b stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim za sljedeća kaznena djela:

a) čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaja zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) usmrćenje (članak 112. stavak 2. i 3.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 113.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 114. stavak 2.), spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 192. stavak 6.), izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu (članak 227. stavak 6.), teška kaznena djela protiv okoliša (članak 214. stavak 4.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222. stavak 4.) iz Kaznenog zakona.“.

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5. i 6.

U dosadašnjem stavku 3. koji je postao stavak 4., u prvoj rečenici, iza riječi: „osim“ dodaju se riječi: „za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od deset godina ili“.

Članak 16.

U članku 19.c točki 1. podtočki d) riječi: „silovanje (članak 153.)“ zamjenjuju se riječima: „silovanje (članak 153. stavak 1.)“, riječi: „podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1., 2. i 4.)“ zamjenjuju se riječima: „podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1.)“, a zarez ispred riječi: „prijetnja“ i riječi: „prijetnja osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.)“ brišu se.

U točki 3. riječ: "kazneni" briše se.

Članak 17.

U članku 25. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Do podizanja optužnice o spajanju i razdvajanju postupka odlučuje državno odvjetništvo koje je nadležno za provođenje jedinstvenog postupka.“.

Članak 18.

U članku 32. stavku 1. točki 4. riječi: „obavljao dokazne radnje“ zamjenjuju se riječima: „provodio dokazno ročište ili dokazne radnje ili je odlučivao o prigovoru za zaštitu postupovnih prava obrane ili o žalbi protiv rješenja o provođenju istrage“.

Članak 19.

U članku 37. stavku 2. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „5.“.

U stavku 4. zadnja rečenica briše se.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Kad osoba iz stavka 3. ovog članka sazna da postoji razlog za njezino izuzeće, dužna je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako je riječ o otklonu iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona, može do donošenja odluke državnog odvjetnika poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.“.

Članak 20.

Članak 38. mijenja se i glasi:

„(1) Temeljna ovlast i glavna dužnost državnog odvjetnika je progon počinitelja kaznenih djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti.

(2) U predmetima kaznenih djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti državni odvjetnik ima ovlast i dužnost:

1) poduzimanja potrebnih radnji radi otkrivanja kaznenih djela i pronalaženja počinitelja,

2) poduzimanja izvida kaznenih djela, nalaganja i nadzora provođenja pojedinih izvida radi prikupljanja podataka važnih za pokretanje istrage,

3) odlučivanja o odbacivanju kaznene prijave, odgodi i odustajanju od kaznenog progona,

4) pokretanja i vođenja istrage,

5) provođenja i nadzora provođenja dokaznih radnji,

6) podizanja i zastupanja optužnice, te predlaganja izdavanja kaznenog naloga pred nadležnim sudom,

7) sporazumijevanja s okrivljenikom o priznanju krivnje i kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,

8) predlaganja i izvođenja dokaza na raspravi,

9) davanja izjava da neće poduzeti kazneni progon u slučaju iz članka 286. stavka 2. ovog Zakona,

10) podnošenja žalbi protiv nepravomoćnih sudskih odluka i izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih sudskih odluka,

11) poduzimanja potrebnih radnji, te nalaganja i nadzora izvida radi utvrđivanja i pronalaženja imovine stečene kaznenim djelom, predlaganja mjera osiguranja i predlaganja oduzimanja imovinske koristi,

12) sudjelovanja u postupku povodom zahtjeva za sudsku zaštitu protiv odluke ili radnje tijela uprave nadležnog za izvršenje kazne ili mjere oduzimanja slobode izrečene pravomoćnom presudom u kaznenom postupku,

- 13) donošenja odluka i poduzimanja drugih mjera predviđenih zakonom.
- (3) Državni odvjetnik pokreće posebne postupke i sudjeluje u posebnim postupcima kad je to predviđeno zakonom.
- (4) Glavni državni odvjetnik odlučuje o pokretanju postupka za davanje postupovnog imuniteta pripadniku zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja u skladu sa zakonom.“.

Članak 21.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„(1) Žrtva kaznenog djela ima sukladno ovom Zakonu:

- 1) pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela u skladu sa zakonom,
- 2) pravo sudjelovati u kaznenom postupku kao oštećenik,
- 3) pravo na obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njene prijave (članak 206.a) i podnošenje pritužbe višem državnom odvjetniku (članak 206.b),
- 4) druga prava propisana zakonom.

(2) U skladu s posebnim propisima, žrtva kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet ili više godina, ako trpi teža psihofizička oštećenja ili teže posljedice kaznenog djela, ima pravo na stručnu pomoć savjetnika na teret proračunskih sredstava prije davanja iskaza u kaznenom postupku te pri podnošenju imovinskopravnog zahtjeva.

(3) Žrtva kaznenog djela nasilja počinjenog s namjerom ima pravo na novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna u skladu sa posebnim zakonom. Ako je žrtva prethodno ostvarila imovinskopravni zahtjev uzet će se u obzir njegova visina pri odmjeravanju novčane naknade, a tako će postupiti i sud pri dosuđivanju imovinskopravnog zahtjeva ako je žrtva prethodno ostvarila novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna.

(4) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje, obavijestiti žrtvu:

- 1) o pravima iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka te članka 44. i 45. ovog Zakona,
- 2) o pravima koja ima kao oštećenik.

(5) U zapisnik će se unijeti dana obavijest i izjava žrtve želi li sudjelovati u postupku u svojstvu oštećenika.“.

Članak 22.

U članku 44. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2) pratnju osobe od povjerenja prilikom sudjelovanja u radnjama,“.

Dosadašnje točke 2. i 3. postaju točke 3. i 4.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako nije poznata dob žrtve, pretpostavit će se da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života.“.

Članak 23.

U članku 45. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječi: „i spolnog ćudoređa“ brišu se.

Iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„3) da se ispita uz prisutnost osobe od povjerenja,“.

Dosadašnje točke 3., 4., 5. i 6. postaju točke 4., 5., 6. i 7.

Članak 24.

Članak 47. mijenja se i glasi:

„(1) U kaznenom postupku oštećenik ima, u skladu s ovim Zakonom, pravo:

- 1) služiti se vlastitim jezikom uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih i na pomoć tumača ako ne razumije ili se ne služi hrvatskim jezikom odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ukoliko se radi o gluhom ili gluhoslijepom oštećeniku,
- 2) podnijeti prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva te privremenih mjera osiguranja,
- 3) na opunomoćenika,
- 4) upozoravati na činjenice i predlagati dokaze,
- 5) prisustvovati dokaznom ročištu,
- 6) prisustvovati raspravi i sudjelovati u dokaznom postupku, te iznijeti završni govor,
- 7) izvršiti uvid u spis predmeta sukladno članku 184. stavku 2. ovog Zakona,
- 8) zatražiti obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njegove prijave (članak 206.a) i podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku (članak 206.b),
- 9) podnijeti žalbu,
- 10) podnijeti prijedlog za progon i privatnu tužbu sukladno odredbama Kaznenog zakona,
- 11) biti obaviješten o odbacivanju kaznene prijave, ili odustajanju državnog odvjetnika od kaznenog progona,
- 12) preuzeti kazneni progon umjesto državnog odvjetnika,
- 13) zatražiti povrat u prijašnje stanje,
- 14) biti obaviješten o ishodu kaznenog postupka.

(2) Državno odvjetništvo i sud dužni su prije i tijekom kaznenog postupka u svakom stadiju postupka ispitati postoji li mogućnost da okrivljenik oštećeniku popravi štetu uzrokovanu kaznenim djelom.

(3) Državni odvjetnik i sud dužni su posebno upozoriti oštećenika na prava iz stavka 1. točke 1., 2., 4., 6., 7. i 8. ovog članka. Zakonom se propisuju upozorenja oštećeniku u odnosu na prava iz stavka 1. točke 3., 5., 9., 11. i 12. ovog članka.“.

Članak 25.

Članak 52. briše se.

Članak 26.

Članak 53. mijenja se i glasi:

„(1) Ako je oštećenik dijete, a interesi djeteta su u suprotnosti s interesima roditelja, tijelo koje vodi postupak pozvat će nadležno tijelo socijalne skrbi da djetetu imenuje posebnog skrbnika ukoliko je to potrebno radi zaštite njegovih interesa.“

(2) Ako je oštećenik dijete ili osoba lišena poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik ili poseban skrbnik ovlašten je davati sve izjave i poduzimati sve radnje na koje je prema ovom Zakonu ovlašten oštećenik.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka, oštećenik koji je navršio šesnaest godina života može sam davati izjave i poduzimati radnje u postupku.“.

Članak 27.

U članku 55. stavku 1. riječi: „iz članka 212., 521. i 522.“ zamjenjuju se riječima: „iz članka 206.c, 206.d i 206.e“, a riječ: „progoni“ zamjenjuje se riječima: „kazneni postupak pokreće“.

U stavku 5. riječi: „razgledavanje i prepisivanje spisa te presnimavanje snimki“ zamjenjuju se riječima: „uvid u spis“.

Članak 28.

U članku 62. stavku 1. riječi: "njihov zakonski zastupnik" zamjenjuju se riječima: "osoba iz članka 53. stavka 2. ovog Zakona".

Članak 29.

Članak 64. mijenja se i glasi:

„(1) Okrivljenik ima, u skladu sa ovim Zakonom, pravo:

1) u najkraćem mogućem roku, na njemu razumljiv način, biti upoznat sa osnovama sumnje da je počinio kazneno djelo i razlozima optužbe,

2) služiti se u postupku svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih te ako ne razumije hrvatski jezik na tumača odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ukoliko se radi o gluhom ili gluhoslijepom okrivljeniku,

3) braniti se sam, uz branitelja po vlastitom izboru ili uz branitelja po službenoj dužnosti,

4) na branitelja na teret proračunskih sredstava ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane,

5) slobodno i nesmetano komunicirati s braniteljem,

6) na vrijeme primjereno za pripremu obrane,

7) iznijeti odnosno ne iznijeti svoju obranu i odbiti odgovoriti na postavljeno pitanje ili braniti se šutnjom,

8) na uvid u spis,

9) predlagati dokaze i sudjelovati u dokaznim i drugim postupovnim radnjama, te na raspravi,

10) ispitati suokrivljenike, svjedoke i vještake,

11) sporazumijevati se o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,

12) podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

(2) Zakonom se posebno propisuje kada se okrivljenik mora obavijestiti o pravima iz stavka 1. ovog članka. U slučaju propuštanja upoznavanja s pravima, nastupit će posljedice propisane ovim Zakonom.“.

Članak 30.

U članku 65. stavku 2. riječi: „prije prvog ispitivanja ili“ zamjenjuju se riječima: „odmah po uhićenju ili poduzimanju“.

U stavku 4., u prvoj rečenici, iza riječi: „sudom“ dodaju se riječi: „za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina“.

Članak 31.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„(1) Okrivljenik mora imati branitelja:

1) ako je nijem, gluhi, slijep, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka,

2) ako se postupak vodi zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od dvanaest godina, od prvog ispitivanja ili dostave rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a za kaznena djela za koja je izrečena kazna dugotrajnog zatvora i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima,

3) od donošenja odluke kojom je protiv njega određen pritvor ili istražni zatvor,

4) za vrijeme trajanja postupka za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ako mu je oduzeta sloboda ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u drugom predmetu,

5) u vrijeme dostave optužnice zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, do pravomoćnog okončanja postupka,

6) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavci 3. i 4.), za vrijeme dok je odsutan,

7) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavci 2. i 3.),

8) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje,

9) od donošenja rješenja o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama,

10) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma,

11) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(2) Ako sud ocijeni da se postupcima okrivljenika ili branitelja odugovlači kazneni postupak, postavit će se i branitelj po službenoj dužnosti za daljnji tijek postupka do pravomoćnosti presude.

(3) Ako u slučaju obvezne obrane okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja, postavit će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja postavlja na prijedlog suda ili državnog odvjetnika, predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.”.

Članak 32.

U članku 67. stavku 3. druga rečenica mijenja se i glasi:

„Branitelj u pozivu ne smije upozoriti na posljedice za slučaj neodazivanja.“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Bilješke obrane sastavljene prilikom ispitivanja građana služe za obrazlaganje dokaznih prijedloga obrane i prilažu se spisu predmeta.“

Članak 33.

U članku 68. stavku 2. iza riječi: „prestaju“ dodaju se riječi: „pravomoćnim dovršetkom kaznenog postupka, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom te“.

U stavku 5. broj: „4.“ zamjenjuje se brojem: „5.“.

Članak 34.

U članku 69. stavku 4. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

Članak 35.

U članku 70. stavci 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„(4) Branitelj ne može biti odvjetnik protiv kojeg je započeo kazneni postupak zbog osnovane sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca.

(5) Ako podaci iz spisa ukazuju na ozbiljnu vjerojatnost da je branitelj primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 265. stavak 1. do 4. Kaznenog zakona, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, sud mu može rješenjem uskratiti pravo na zastupanje u tom predmetu. Do podizanja optužnice o prijedlogu državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, a nakon podizanja optužnice sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.“

Članak 36.

Članak 72. mijenja se i glasi:

„(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se može, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage odnosno podizanja optužnice za kaznena djela za koja se istraga ne provodi ili kada istraga nije provedena, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

(2) Obrazloženi zahtjev za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstva okrivljenik podnosi državnom odvjetniku do podizanja optužnice odnosno sudu nakon podizanja optužnice. Uz zahtjev, okrivljenik je dužan priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega. Iz dokaza o imovinskom stanju moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva.

(3) Ako zahtjevu ne prileže dokazi o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik odnosno sud pozvati će okrivljenika na dopunu. Ako okrivljenik ne priloži dokaze u dodijeljenom mu primjerenom roku, državni odvjetnik odnosno sud rješenjem će odbaciti zahtjev okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

(4) O osnovanosti zahtjeva za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava odlučuje obrazloženim rješenjem državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac, koji može, ako to ocijeni potrebnim, prethodno provjeriti ili pribaviti dodatne podatke o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka. O žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, dok o žalbi protiv rješenja predsjednika vijeća ili suca pojedinca odlučuje vijeće.

(5) Ako je okrivljenik postavio zahtjev za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava tijelo koje vodi postupak nije ovlašteno poduzeti radnju u kojoj okrivljenik ima pravo sudjelovati niti odlučiti o podnesenom pravnom lijeku ili sredstvu, prije nego odluči o osnovanosti zahtjeva okrivljenika za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava odnosno prije imenovanja branitelja na teret proračunskih sredstava, osim ako se ne radi o radnjama koje ne trpe odgodu. Tijelo koje vodi postupak dužno je imenovanom branitelju na teret proračunskih sredstava osigurati primjereno vrijeme za pripremu obrane.

(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

(7) Ako je zahtjev za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava odbijen okrivljenik može ponoviti zahtjev ako se njegovo imovinsko stanje odnosno imovinsko stanje njegove obitelji ili osoba iz stavka 2. ovog članka izmijeni u mjeri da okrivljenik ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.“.

Članak 37.

U članku 73. stavku 2. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

U stavku 5. zarez ispred riječi: „odlučuje“ i riječ: „odlučuje“ brišu se, a iza riječi: „istrage“ dodaje se zarez.

Članak 38.

Članak 74. mijenja se i glasi:

„Branitelj ima pravo uvida u spis u skladu s ovim Zakonom (članak 184. stavci 4. i 5.).“.

Članak 39.

Članak 75. mijenja se i glasi:

„(1) Uhićenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora s braniteljem čim je imenovao branitelja, odnosno čim je donesena odluka o imenovanju branitelja.

(2) Ako postoje razlozi iz članka 123. stavak 1. točka 2. ovog Zakona ili bojazan počinjenja kaznenih djela prikrivanja iz članka 244. Kaznenog zakona ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela iz članka 303. Kaznenog zakona, državni odvjetnik može, u postupku za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) te u postupku za kaznena djela terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102. stavak 1.),

zločinačkog udruženja (članak 328.) i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.) iz Kaznenog zakona, rješenjem odrediti da se razgovor između uhićenika i branitelja nadzire. U rješenju će se odrediti rok trajanja nadzora.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovog članka prije početka razgovora, dostavlja se uhićeniku i branitelju.

(4) Protiv rješenja državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka, uhićenik i branitelj mogu u roku od dva sata podnijeti žalbu sucu istrage. Sudac istrage o žalbi odlučuje u roku od šest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Ako sud ne donese odluku u propisanom roku, razgovor između branitelja i uhićenika će se nastaviti bez nadzora.“.

Članak 40.

U članku 76. stavku 2. točka a) briše se.

Dosadašnje točke b) i c) postaju točke a) i b).

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Sud će rješenjem odrediti rok trajanja nadzora iz stavka 2. ovog članka, koji ukupno može trajati najdulje dva mjeseca od određivanja pritvora ili istražnog zatvora.“.

Članak 41.

U članku 82. stavku 2. riječ: „stana“ zamjenjuje se riječju: „doma“.

U stavku 3. zarez i riječi: „osim kad zapisnik prema ovom Zakonu može sastaviti sudski savjetnik ili sudački vježbenik“ brišu se.

Članak 42.

Članak 86. mijenja se i glasi:

„(1) Sudac istrage će do završetka istrage, odnosno predsjednik optužnog vijeća nakon primitka optužnice na potvrđivanje, a prije njezina ispitivanja (članak 344. stavak 4.) na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti rješenjem odlučiti o izdvajanju nezakonitog dokaza iz spisa. Sudac istrage je dužan odlučiti o izdvajanju nezakonitog dokaza odmah, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja. Protiv rješenja kojim je odlučeno o prijedlogu stranaka ili o izdvajanju dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

(2) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni se dokazi zatvaraju u poseban omot i čuvaju kod suca istrage odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti se njima može služiti u postupku.

(3) Državni odvjetnik uz optužnicu za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ne dostavlja obavijesti koje su u skladu sa člankom 208. ovog Zakona dali građani, zapisnike iz članka 206.g stavka 4. ovog Zakona te izjave iz članka 205. stavka 6. ovog Zakona.

(4) Ako je državni odvjetnik dostavio obavijesti i zapisnike protivno stavku 3. ovog članka, predsjednik optužnog vijeća dužan ih je izdvojiti nakon primitka optužnice te vratiti državnom odvjetniku.“.

Članak 43.

U članku 87. stavku 2. riječ: „Izvan“ zamjenjuje se riječju: „Osim“, a riječi: „izvođenje dokazne radnje“ zamjenjuje se riječju: „radnja“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Tijelo koje provodi radnju će prije početka provođenja radnje upozoriti osobe koje u njoj sudjeluju, da se radnja snima određenim tehničkim uređajem i da snimka može biti upotrijebljena kao dokaz u postupku.“.

U stavku 5. riječ: „spisima“ zamjenjuju se riječju: „spisu“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovog članka, sud ili državni odvjetnik može odrediti da se snimka u cijelosti ili djelomično prepíše. Prijepis će se pregledati i ovjeriti potpisom osobe koja je odredila i koja je sačinila prijepis. Prijepis će se priključiti spisu predmeta i ne predstavlja dokaz u postupku.“.

Članak 44.

U članku 95. stavak 3. briše se.

Članak 45.

U članku 97. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

„(3) Dovedbeni nalog izdaje se u pisanom obliku i sadrži: ime i prezime okrivljenika kojeg treba dovesti te druge potrebne podatke koji su poznati, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredaba Kaznenog zakona, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat tijela i potpis osobe koja izdaje nalog.

(4) Dovedbeni nalog iznimno, pod uvjetima iz članka 208. stavka 3. ovog Zakona, može izdati policija. Dovedbeni nalog mora imati sadržaj iz stavka 3. ovog članka.“.

Članak 46.

U članku 98. stavku 2. iza točke 8. briše se točka, dodaje zarez i točke 9. i 10. koje glase:

„9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,
10) udaljenje iz doma.“.

U stavku 3. riječ: „stan“ zamjenjuje se riječju: „dom“.

U stavku 4. riječ: „općenje“ zamjenjuje se riječju: „komuniciranje“.

U stavku 5. u drugoj rečenici, iza riječi: „odvjetnik“ briše se točka, dodaje zarez i riječi: „a sudac istrage kad odlučuje o istražnom zatvoru.“ Nakon druge rečenice dodaje se rečenica koja glasi: „Državni odvjetnik ili sudac istrage koji je mjeru odredio nadležan je za njezino produljenje ili ukidanje.“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, tijelo koje je odredilo mjeru opreza prije podizanja optužnice odnosno sud koji vodi postupak, ispitati će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kontrola produljenja mjere neće se provoditi.“

U stavku 7. u drugoj rečenici iza riječi: „sudac istrage“ dodaju se riječi: „odnosno izvanraspravno vijeće“.

Članak 47.

U članku 99. stavku 8. iza riječi: „dozvoli“ zagrada i riječi: „(osobni podaci, tijelo koje je izdalo dozvolu, broj, datum, vrsta vozila i drugo)“ brišu se.

Iza stavka 8. dodaju se stavci 9. i 10 koji glase:

„(9) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe nadležno tijelo zabranit će uznemiravanje ili uhođenje određene osobe.

(10) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza udaljenje iz doma nadležno tijelo odredit će adresu doma iz kojeg se okrivljenik udaljuje.“

Članak 48.

U članku 100. stavku 2. iza riječi: „granice,“ dodaju se riječi: „zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe, udaljenja iz doma“.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja se i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.“

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 49.

Članak 103. mijenja se i glasi:

„(1) Sud će rješenjem odrediti visinu jamstva i oblik polaganja jamčevine, a koja se može sastojati u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nekretnine osobe koja daje jamstvo.

(2) Protiv odluke o visini jamstva i obliku polaganja jamčevine stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana. Nakon što rješenje o jamstvu postane pravomoćno te okrivljenik dade obećanje iz članka 102. stavka 1. ovog Zakona, a jamčevina bude položena, sud će donijeti

rješenje o ukidanju istražnog zatvora u kojem će navesti osnovu zbog koje je protiv okrivljenika bio određen istražni zatvor i uvjete kojih se okrivljenik mora pridržavati.

(3) Nakon što rješenje o ukidanju istražnog zatvora postane pravomoćno, sud će pravomoćno rješenje o jamstvu dostaviti policiji radi postupanja u smislu članka 104. stavak 1. ovog Zakona. Tako će sud postupiti i kada okrivljeniku odobri napuštanje boravišta.“.

Članak 50.

U članku 104. stavku 1. u drugoj rečenici, iza riječi: „obavještava“ dodaju se riječi: „nadležnog državnog odvjetnika i“ .

U stavku 2. riječi: „određivanju jamstva“ zamjenjuju se riječju: „jamstvu“.

Članak 51.

U članku 105. stavci 1. do 3. mijenjaju se i glase:

„(1) Visina jamstva i oblik polaganja jamčevine mogu se izmijeniti rješenjem ako to opravdavaju naknadno utvrđene okolnosti.

(2) Ako se utvrdi da je okrivljenik prikrrio prave okolnosti odlučne za odmjeravanje visine jamstva ili oblika polaganja jamčevine, ili ako se utvrdi postojanje razloga za istražni zatvor različitih od onih zbog kojih je bio određen istražni zatvor koji je zamijenjen jamstvom, a dano jamstvo nije primjereno novim okolnostima, protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor, a nakon zatvaranja okrivljenika, jamstvo će se ukinuti, položena jamčevina vratiti, a hipoteka obrisati. Tim rješenjem može se odrediti nova visina jamstva i oblik polaganja jamčevine koje bi zamijenilo istražni zatvor.

(3) Ako postoji ozbiljna vjerojatnost da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu, na prijedlog državnog odvjetnika, može se odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, a jamstvo će se ukinuti te će se jamčevina vratiti osobi koja ju je dala.“.

Članak 52.

Članak 108. mijenja se i glasi:

„(1) Prilikom uhićenja, uhićeniku se mora odmah predati pisana pouka o pravima iz članka 108.a stavka 1. ovog Zakona. Ako se pisana pouka nije mogla predati, policija mora uhićenika odmah upoznati na njemu razumljiv način s pravima iz članka 7. stavka 2. točke 1. do 4. ovog Zakona osim ako pouku nije sposoban shvatiti ili postoji opasnost za život ili tijelo.

(2) Ako pisana pouka iz članka 108.a stavka 1. ovog Zakona nije predana uhićeniku prilikom uhićenja, uručiti će mu se odmah po dolasku u službene prostorije policije. Ako uhićenik ne može pročitati pouku postupit će se na način propisan u članku 8. stavku 5. ovog Zakona.

(3) Ako se uhićenje provodi na temelju dovedbenog naloga, nalog mora biti pročitani i uručen uhićeniku prilikom oduzimanja slobode, osim ako to s obzirom na okolnosti uhićenja nije moguće.

(4) Prilikom uhićenja smije se upotrijebiti samo ona sila na koju policiju ovlašćuje posebni zakon.

(5) O uhićenju će policija odmah obavijestiti:

1) državnog odvjetnika,

2) osobe iz članka 108.a stavka 1. točke 3., 5. i 6. na zahtjev uhićenika,

3) nadležno tijelo socijalne skrbi ako je potrebno poduzeti mjere za zbrinjavanje djece i drugih članova obitelji uhićenika o kojima se on brine,

4) skrbnika ako je uhićenik lišen poslovne sposobnosti.

(6) Nakon predaje pouke policija će pitati uhićenika je li razumio pouku o pravima te ga poučiti o njegovim pravima ako je to potrebno.

(7) Uhićenik iz članka 107. točke 2. i 3. ovog Zakona ima pravo slobodno, neometano i bez nadzora razgovarati s braniteljem u trajanju do trideset minuta, osim u slučaju iz članka 75. stavak 2. ovog Zakona. Ako uhićenik nema izabranog branitelja ili on ne može doći, mora mu se omogućiti da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore.“.

Članak 53.

Iza članka 108. dodaju se članci 108.a i 108.b koji glase:

„Članak 108.a

(1) Pouka o pravima uhićenika sadrži obavijest o:

- 1) razlozima uhićenja,
- 2) pravu da nije dužan iskazivati,
- 3) pravu na branitelja po vlastitom izboru ili na branitelja postavljenog s liste dežurnih odvjetnika,
- 4) pravu na tumačenje i prevođenje sukladno članku 8. ovog Zakona,
- 5) pravu da se na njegov zahtjev o uhićenju izvijesti obitelj ili druga osoba koju on odredi,
- 6) pravu stranog državljanina da će na njegov zahtjev o uhićenju biti obaviješteno nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo te će mu se s njima omogućiti kontakt (članak 116. ovog Zakona),
- 7) pravu na uvid u spis predmeta sukladno odredbama ovog Zakona,
- 8) pravu na hitnu medicinsku pomoć,
- 9) tome da lišenje slobode od trenutka uhićenja do dovođenja suda istrage može trajati najdulje 48 sati, a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najdulje 36 sati.

(2) Uhićenik ima pravo zadržati pouku o pravima za vrijeme lišenja slobode.

Članak 108.b

(1) Ako postoji opasnost za život ili imovinu većeg opsega, opasnost počinjenja novog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ili opasnost da će se sakriti ili uništiti dokazi državni odvjetnik može naložiti policiji odgodu obavještanja osoba iz članka 108.a stavka 1. točke 3. i 5. dok postoje razlozi, a najduže 12 sati od trenutka uhićenja.

(2) Za to vrijeme od uhićenika se ne mogu prikupljati obavijesti niti prema njemu poduzimati druge radnje, osim radnje utvrđivanja istovjetnosti iz članka 211. stavak 1. i 3. ovog Zakona te pretrage osobe u slučaju iz članka 246. stavak 4. ovog Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovog članka u izvješću o uhićenju i dovođenju priložiti će se nalog državnog odvjetnika u kojem će se navesti konkretni razlozi odgode davanja obavijesti.“.

Članak 54.

U članku 109. stavku 2. iza riječi: „sata“ briše se točka, dodaje zarez i riječi: „a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine dvanaest sati.“

U stavku 3. posljednje dvije rečenice brišu se.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Pritvorski nadzornik obavještava državnog odvjetnika odmah po prijemu uhićenika. Obavijest se unosi u pritvorski zapisnik uhićenika.“

Dosadašnji stavci 4. do 7. postaju stavci 5. do 8.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. iza riječi: „nadzorniku“ briše se točka, dodaje zarez i riječi: „a uhićenika za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najkasnije dvanaest sati nakon predaje pritvorskom nadzorniku.“

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. u točki 2. broj: „5.“ zamjenjuje se brojem: „6.“.

U dosadašnjem stavku 7. koji postaje stavak 8. broj: „6.“ zamjenjuje se brojem: „7.“.

Članak 55.

U članku 111. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pritvorski nadzornik će provjeriti da li je dovedeni uhićenik primio i razumio pouku o pravima iz članka 108.a stavka 1.ovog Zakona.“

Članak 56.

Članak 112. mijenja se i glasi:

„(1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima.

(2) Ako se za vrijeme uhićenja ustanovi postojanje osnova sumnje da je uhićenik počinio drugo kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, ne može biti ponovno uhićen već državni odvjetnik može protiv njega odrediti pritvor.

(3) Državni odvjetnik je dužan odmah po primitku obavijesti iz članka 109. stavak 4. ovog Zakona naložiti pritvorskom nadzorniku da zadrži uhićenika ili mu naložiti da ga pusti na slobodu.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od 6 sati. O žalbi odlučuje sudac istrage u roku od 8 sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Pritvor iz stavka 1. i 2. ovog članka može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, osim za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, kada pritvor iz stavka 1. i 2. ovog članka može trajati najdulje trideset i šest sati od trenutka

uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih trideset šest sati ako je to nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.

(6) Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je određen.

(7) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika može pisanim nalogom naložiti policiji da najkasnije u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, odnosno trideset i šest sati od trenutka uhićenja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.

(8) Ako u rokovima iz stavka 5. ovog članka protiv uhićenika nije određen pritvor ili uhićenik nije doveden sucu istrage prema stavcima 5. i 7. ovog članka, ima se pustiti na slobodu."

Članak 57.

U članku 118. stavku 1. broj: „2.“ zamjenjuje se brojem: „5.“, a broj: „4.“ zamjenjuje se brojem: „7.“.

Članak 58.

U članku 123. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 2., 3. i 4.

Članak 59.

U članku 124. stavku 2. točki 1. riječ: „naloga“ zamjenjuje se riječju: „rješenja“, a točka 5. mijenja se i glasi:

„5) visinu jamstva i oblik polaganja jamčevine koji mogu zamijeniti istražni zatvor.“.

Članak 60.

U članku 130. stavku 2. riječi: „za koja se vodi redoviti kazneni postupak“ zamjenjuju se riječima: „iz nadležnosti županijskog suda“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, ako je istraga produljena, sudac istrage može produljiti istražni zatvor za još tri mjeseca i još jednom za najviše tri mjeseca. Sveukupni rok trajanja istražnog zatvora do podizanja optužnice, može iznositi dvanaest mjeseci.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. iza riječi: „stavka 2.“ dodaju se riječi: „i 3.“.

Članak 61.

U članku 133. stavku 1. dodaje se nova točka 1. koja glasi:

„1) dva mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do jedne godine,“.

Dosadašnje točke 1. do 5. postaju točke 2. do 6.

U stavku 2. riječi: „točke 1. do 3.“ zamjenjuju se riječima: „točke 1. do 4.“, a riječi: „točke 4. i 5.“ zamjenjuju se riječima: „točke 5. i 6.“, a na kraju dodaje se rečenica koja glasi: „U predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora iz ovog stavka produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Kad je presuda ukinuta, a nakon što isteknu rokovi iz stavka 2. ovog članka, u postupku za kaznena djela iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 2. ovog članka produljuje se za daljnjih tri mjeseca, za kaznena djela iz stavka 1. točke 3. i 4. ovog članka za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka za još jednu godinu.“.

Članak 62.

U članku 145. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Troškovi iz stavka 2. ovog članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovog Zakona.“.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje, osim kada se ono obavlja na zahtjev branitelja po službenoj dužnosti, u kojem slučaju se isplaćuju iz sredstava tijela koje vodi postupak, a o njima se konačno odlučuje sukladno odredbama ovog Zakona.“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Iza dosadašnjeg stavka 5. koji postaje stavak 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„(7) Opunomoćenik koji nije odvjetnik nema pravo na nagradu, već samo na nužne izdatke.“.

Članak 63.

Članak 148. mijenja se i glasi:

“(1) Kad sud okrivljenika proglasi krivim, u presudi će mu naložiti da podmiri troškove kaznenog postupka.

(2) Osoba koja je okrivljena za više kaznenih djela neće se osuditi na naknadu troškova u svezi s djelima za koja je oslobođena optužbe ako se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više okrivljenika proglašeno krivima sud će odrediti koliki će dio troškova podmiriti svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučit će da svi okrivljenici solidarno podmire troškove. Plaćanje paušalne svote odredit će se za svakog okrivljenika pojedinačno.

(4) Ako nedostaju podaci o visini troškova, posebno rješenje o visini troškova donijet će sudac istrage, sudac pojedinac ili predsjednik vijeća kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.

(5) Kada je o troškovima kaznenog postupka odlučeno posebnim rješenjem, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz članka 19.b stavka 4., odnosno članka 19.d stavka 3. ovog Zakona.

(6) Ako je imovinsko stanje osuđenika u vrijeme izvršenja odluke o troškovima kaznenog postupka takvo da bi plaćanjem tih troškova bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje osuđenika ili osoba koje je on po zakonu dužan uzdržavati, predsjednik vijeća može, na obrazloženi zahtjev osuđenika, posebnim rješenjem osloboditi ga dužnosti naknade tih troškova. Osuđenik uz zahtjev mora priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega iz kojih moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva. Zahtjev osuđenika odgađa prisilnu naplatu troškova kaznenog postupka."

Članak 64.

Iza članka 148. dodaje se članak 148.a koji glasi:

„Članak 148.a

"Ako se deset godina od pravomoćnosti odluke o troškovima kaznenog postupka sazna da je imovinsko stanje osuđenika takvo da je u mogućnosti u cijelosti ili djelomično naknaditi troškove kaznenog postupka, uključujući i troškove postavljenog branitelja, predsjednik vijeća, na prijedlog državnog odvjetnika, a nakon očitovanja osuđenika o prijedlogu, posebnim će rješenjem obvezati osuđenika na naknadu tih troškova u cijelosti ili djelomično. O žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz članka 19.b stavka 4., odnosno članka 19.d stavka 3. ovog Zakona.“.

Članak 65.

U članku 150. stavku 1. druga rečenica mijenja se i glasi:

„Ako je oštećeniku kao tužitelju bio postavljen opunomoćenik, nagrada i nužni izdaci postavljenog opunomoćenika isplatit će se iz proračunskih sredstava.“, a treća rečenica briše se.“.

Stavak 2. briše se.

Članak 66.

Naziv Glave XII. mijenja se i glasi:

„Glava XII.
ODLUKE, DOSTAVA, UVID U SPIS, KAZNENA EVIDENCIJA, OSOBNİ PODACI,
PRONAĐENE I ODUZETE STVARI“.

Članak 67.

U članku 170. stavku 4. riječi: „i 169. stavka 4. točke 2.“ brišu se.

Članak 68.

U članku 173. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Poziv svjedoku ili vještaku za provođenje dokazne radnje dostavlja državni odvjetnik ili istražitelj ako mu je državni odvjetnik povjerio obavljanje te radnje. Poziv svjedoku ili vještaku za dokazno ročište ili raspravu dostavlja sud. Tijelo koje ima provesti radnju prethodno određuje vrijeme i mjesto provođenja radnje. Pozvana osoba biti će upozorena na posljedice nedolaska.

(2) Sud može, nakon što mu državni odvjetnik predoči dokaze o sadržaju i uručenju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njegov uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručenja, naložiti da se svjedok ili vještak prisilno dovedu radi provođenja dokazne radnje.“.

Članak 69.

U članku 175. stavku 2. iza riječi: „obavlja“ dodaje se riječ: „neposrednom“.

U stavku 3., u zagradama, iza riječi: „članak 239.“ dodaju se riječi „stavak 1.“.

U stavku 4. riječi: „izdaje tajnik suda i šalje okrivljeniku, na temelju naloga suda“ zamjenjuju se riječima: „upućuje sud.“.

Stavak 5. briše se.

Dosadašnji stavci 6., 7. i 8. postaju stavci 5., 6. i 7.

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 5. broj: „7.“ zamjenjuje se brojem: „6.“, a na kraju dodaje se rečenica koja glasi: „Tako će sud postupiti i kad dostavlja optužnicu.“.

Članak 70.

U članku 176. stavku 2. druga rečenica briše se.

Članak 71.

Članak 177. briše se.

Članak 72.

U članku 179. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Ako je zaposlenik tijela koje je korisnik državnog proračuna pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti čelniku tog tijela, a ako je osuđen čelnik tijela pravomoćnu osuđujuću presudu će dostaviti tijelu kojem čelnik odgovara za svoj rad.

(3) Ako je pričuvni časnik ili dočasnik pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti tijelu nadležnom za poslove obrane u kojemu se osuđenik vodi u vojnoj evidenciji.“.

Članak 73.

U članku 181. stavku 1. riječi: „tajnik suda“ zamjenjuju se riječima: „sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu“.

U stavku 5. prva rečenica mijenja se i glasi: „Ako osoba iz stavka 1. ovog članka ne ispuni obvezu u roku, sud će presudu s potvrdom ovršnosti dostaviti nadležnom državnom odvjetniku.“.

U stavku 6. riječi: „tajnik suda naložit će“ zamjenjuju se riječima: „sud će naložiti“.

U stavku 7. riječi: „sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu odlučit će“ zamjenjuju se riječima: „sud će odlučiti“.

Članak 74.

Članak 182. mijenja se i glasi:

„Kad novčana kazna, izrečena prema odredbama ovog Zakona nije uplaćena u cijelosti ili djelomično u određenom roku, na odgovarajući način primijenit će se odredbe Kaznenog zakona o prisilnoj naplati novčane kazne i zamjeni nenaplaćene novčane kazne.“.

Članak 75.

Naslov iznad članka 183. i članak 183. mijenjaju se i glase:

„4. Uvid u spis

Članak 183.

(1) Pravo na uvid u spis obuhvaća pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa predmeta u skladu s ovim Zakonom i državnoodvjetničkog spisa u skladu s posebnim zakonom. Pravo na uvid u spis obuhvaća i razgledavanje predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.

(2) Pravo uvida u spis u kojem je postupanje tajno, nejavno ili je isključena javnost dopušteno je u skladu s ovim Zakonom samo osobama koje mogu sudjelovati u tom postupku.

(3) Podaci o djetetu koje sudjeluje u postupku predstavljaju tajnu kao i podaci koji su takvima proglašeni prema posebnom zakonu.

- (4) Uvid u podatke koji su tajni odobrava se u skladu s odredbama ovog i posebnog zakona.
- (5) Ako postoji bojazan iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona sudac istrage će na prijedlog državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti na odgovarajući način (prijepisom zapisnika ili službene zabilješke bez podataka o istovjetnosti osobe, njihovim izdvajanjem u posebni omot i slično) zaštititi tajnost podataka tih osoba koji su u spisu.
- (6) Osoba kojoj je dopušten uvid u spis tijekom izvida, istraživanja te istrage i rasprave koje su određene tajnom upozorit će se da je dužna čuvati kao tajnu podatke koje je saznala kao i podatke iz stavka 3. ovog članka, te da je odavanje tajne kazneno djelo. To će se zabilježiti u spisu koji se razgledava, uz potpis osobe koja je upozorena.
- (7) Uvid u spis dopušta i omogućuje tijelo koje vodi postupak, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, a kad je postupak završen, uvid u spis dopušta predsjednik suda ili službena osoba koju on odredi.
- (8) Svakome, u čijemu je to opravdanom interesu, može se dopustiti uvid u spis u skladu sa zakonom.“.

Članak 76.

Članak 184. mijenja se i glasi:

- „(1) Stranke imaju pravo uvida u spis.
- (2) Žrtva, oštećenik i njihov opunomoćenik imaju pravo na uvid u spis. Ako bi raniji uvid u spis utjecao na iskaz žrtve i oštećenika, pravo na uvid u spis stječu nakon što su ispitani.
- (3) Oštećenik kao tužitelj ima pravo na uvid u spis od primitka obavijesti iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona.
- (4) Okrivljenik i branitelj imaju pravo uvida u spis:
- 1) nakon što je okrivljenik ispitan, ako je ispitivanje obavljeno prije donošenja rješenja o provođenju istrage, odnosno prije dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona,
 - 2) od dostave rješenja o provođenju istrage,
 - 3) od dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona,
 - 4) od dostave privatne tužbe.
- (5) Ako je provedena hitna dokazna radnja prema poznatom okrivljeniku (članak 212. ovog Zakona), a nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 4. ovog članka, okrivljenik i branitelj imaju pravo uvida u zapisnik o provođenju te radnje najkasnije u roku od 30 dana od dana njezina provođenja.“.

Članak 77.

Iza članka 184. dodaje se članak 184.a koji glasi:

„Članak 184.a

- (1) Ako postoji opasnost da će se uvidom u dio ili cijeli spis ugroziti svrha istrage onemogućavanjem ili otežavanjem prikupljanja važnog dokaza ili bi se time ugrozio život, tijelo ili imovina velikih razmjera okrivljeniku se može uskratiti pravo na uvid u dio ili cijeli spis najdulje trideset dana od dana dostave rješenja o provođenju istrage. Kada se ne provodi istraga, uskrata uvida u dio ili cijeli spis može se odrediti zbog ugrožavanja života, tijela ili imovine velikih razmjera najdulje trideset dana od dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona.
- (2) O uskrati prava na uvid u spis iz stavka 1. ovog članka do optuženja odlučuje državni odvjetnik rješenjem koje ne mora biti obrazloženo. Okrivljenik ima pravo na žalbu protiv

rješenja u roku od tri dana. Žalba se podnosi državnom odvjetniku koji će ju odmah uz navođenje razloga uskrate uvida u spis, dostaviti sucu istrage. Okrivljenik nema pravo uvida u obrazloženje državnog odvjetnika. O žalbi okrivljenika odlučuje sudac istrage u roku od 48 sati. Odluka suca istrage kojom odbija žalbu okrivljenika dostavit će se okrivljeniku bez obrazloženja, a državnom odvjetniku s obrazloženjem.

(3) Ako bi se otkrivanjem dokaza u postupku za posebno teške oblike kaznenih djela iz članka 334. točke 1. i 2. ovog Zakona mogla nanijeti šteta istrazi u istom ili drugom postupku koji se vodi protiv istog ili drugih okrivljenika ili ako bi se njihovim otkrivanjem ugrozio život drugih osoba, na zahtjev državnog odvjetnika sudac istrage može rješenjem, a najdulje do kraja istrage okrivljeniku uskratiti uvid u pojedine dijelove spisa koji sadrže podatke o tim dokazima.

(4) Okrivljeniku koji se nalazi u istražnom zatvoru ne može se uskratiti uvid u dio spisa koji je od značaja za ocjenu postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo i postojanja okolnosti na kojima se temelji odluka o određivanju ili produljenju istražnog zatvora.“.

Članak 78.

Članak 186. mijenja se i glasi:

„(1) Osobne podatke nadležna tijela mogu prikupljati samo u zakonom određene svrhe u okviru svojih poslova propisanim ovim Zakonom.

(2) Obrada osobnih podataka može se vršiti samo kad je to zakonom ili drugim propisom određeno i mora biti ograničena na svrhu zbog koje su podaci prikupljeni. Daljnja obrada tih podataka dopuštena je ako nije u suprotnosti sa svrhom u koju su podaci prikupljeni te ako su nadležna tijela ovlaštena obrađivati takve podatke u drugu svrhu propisanu zakonom, a obrada je potrebna i razmjerna toj drugoj svrsi.

(3) Obrada osobnih podataka koji se odnose na zdravlje ili seksualni život dopuštena je samo iznimno ako se otkrivanje i dokazivanje kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža ne bi moglo provesti na drugi način ili bi bilo skopčano s nerazmjernim teškoćama.

(4) Obrada osobnih podataka koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička uvjerenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatima nije dopuštena.

(5) Osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu se dostavljati tijelima državne uprave sukladno posebnom zakonu, a drugim pravnim osobama samo ako državno odvjetništvo ili sud utvrdi da su im ti podaci potrebni u skladu sa zakonom propisanom svrhom. Prilikom dostave, te će se pravne osobe upozoriti da su dužne primijeniti mjere zaštite podataka osoba na koju se podaci odnose.

(6) Osobni podaci iz stavka 1. ovog članka, mogu se, u skladu s propisima, upotrijebiti u drugim kaznenim postupcima, u drugim postupcima za kažnjive radnje u Republici Hrvatskoj, u postupcima međunarodne kaznenopravne pomoći i međunarodne policijske suradnje.

(7) Ministar nadležan za pravosuđe donosi pravilnik o automatiziranim zbirkama osobnih podataka za potrebe državnog odvjetništva i sudova.“.

Članak 79.

Članak 187. mijenja se i glasi:

„(1) Potreba za pohranjivanjem podataka te točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade ili drugim evidencijama provjerava se svakih pet godina.

Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, pristup podacima o istovjetnosti nije dopušten:

1) ako je postupak završio osuđujućom presudom, najkasnije po proteku deset godina od trenutka kada je kazna izvršena, a ako kazna nije bila izrečena ili je izrečena uvjetna osuda od trenutka pravomoćnosti osuđujuće presude,

2) ako je kaznena prijava odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, najkasnije po proteku tri godine od pravomoćnosti odluke,

3) ako je postupak prema maloljetniku završio pravomoćnom osuđujućom presudom, najkasnije po proteku dvije godine od pravomoćnosti,

4) ako je kaznena prijava protiv maloljetnika odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, odmah po pravomoćnosti te odluke.

(3) Protekom trideset godina od isteka rokova iz stavku 2. podaci koji su izravno dostupni brišu se.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti ili tjelesnog pregleda mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

1.) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011),

2.) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.“.

Članak 80.

U članku 188. stavku 1. riječ: „naloga“ zamjenjuje se riječju: „rješenja“, a u drugoj rečenici, na kraju, briše se točka i dodaju riječi: „ili dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Odredbe članka 186. do 188. ovog Zakona ne primjenjuju se na uzimanje bioloških uzoraka i podatke prikupljene molekularno-genetskom analizom, osim ako člancima 327. i 327.a ovog Zakona nije drukčije propisano.“.

Članak 81.

Iza članka 188. dodaju se članci 188.a, 188.b, 188.c, 188.d, 188.e, 188.f i 188.g koji glase:

"Članak 188.a

- (1) Osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu se sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka dostaviti ili staviti na raspolaganje nadležnim tijelima država članica Europske unije.
- (2) Pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka osobni podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se dostaviti ili staviti na raspolaganje drugim državama i međunarodnim tijelima.
- (3) Svaki prijenos osobnih podataka se evidentira u svrhu provjeravanja zakonitosti obrade podataka, unutarnjeg nadzora i osiguravanja nepovredivosti i sigurnosti podataka.
- (4) Evidencija iz stavka 3. ovog članka dostavit će se nadzornom tijelu nadležnom za kontrolu zaštite podataka, na njegov zahtjev.

Članak 188.b

- (1) Nadležna tijela dužna su poduzeti mjere kojima se osigurava da se osobni podaci koji nisu točni, potpuni ili ažurni ne prenose niti stavljaju na raspolaganje državama članicama. U tu svrhu, prije prijensa ili stavljanja na raspolaganje osobnih podataka, u mjeri u kojoj je to moguće, provjerit će kvalitetu tih podataka. Ukoliko je to moguće, prilikom prijensa, osobnim će se podacima pridodati i dostupne informacije koje državi članici koja te podatke prima omogućuju ocjenu stupnja njihove točnosti, potpunosti, ažurnosti i pouzdanosti. Ako su osobni podaci preneseni bez zahtjeva za njihov prijenos, tijelo koje je te osobne podatke primilo bez odgode će provjeriti jesu li podaci potrebni u svrhu u koju su preneseni.
- (2) Ukoliko se naknadno utvrdi da su osobni podaci koji su preneseni odnosno stavljeni na raspolaganje državama članicama netočni ili da su preneseni protivno odredbama ovog Zakona ili posebnih propisa, nadležno tijelo o tome će bez odgode obavijestiti primatelja, a takve će podatke bez odgode ispraviti ili izbrisati.

Članak 188.c

- (1) Nadležno tijelo prilikom prijensa osobnih podataka sukladno članku 188.a stavku 1. ovog Zakona može navesti rokove za čuvanje prenesenih podataka, nakon čijeg isteka ih je primatelj dužan izbrisati ili onemogućiti pristup tim podacima, odnosno provjeriti da li i dalje postoji potreba za njihovim korištenjem. Iznimno, ova se obveza ne primjenjuje ako su dostavljeni podaci u trenutku isteka naznačenih rokova čuvanja potrebni za progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija.
- (2) Ukoliko nadležno tijelo prilikom prijensa osobnih podataka nije navelo rok za čuvanje podataka sukladno odredbi stavka 1. ovog članka, primjenit će se rokovi čuvanja propisani odredbama nacionalnog prava države članice koja je osobne podatke primila.

Članak 188.d

- (1) Nadležna tijela mogu osobne podatke primljene ili dobivene na raspolaganje od nadležnih tijela država članica Europske unije obrađivati samo kada je to ovim Zakonom ili posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka određeno i samo u svrhu zbog koje su podaci prikupljeni.

(2) Daljnja obrada osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka, uz uvjete propisane člankom 186. stavkom 2. ovog Zakona, dopuštena je samo ako je potrebna u sljedeće svrhe:

- 1) radi sprečavanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija,
- 2) za sudske i druge postupke koji su izravno povezani sa sprečavanjem, otkrivanjem ili progonom kaznenih djela ili izvršavanjem kaznenopravnih sankcija,
- 3) radi sprečavanja neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti, ili
- 4) u bilo koju drugu svrhu, ali samo uz prethodno odobrenje države članice koja ih prenosi ili uz pristanak osobe čiji se podaci obrađuju.

(3) Nadležna tijela mogu osobne podatke iz stavka 1. ovog članka obrađivati i u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, pod uvjetom da osiguraju primjerene mjere zaštite tih podataka.

(4) Nadležno tijelo države članice koje je zaprimilo osobne podatke, obavijestit će o njihovoj obradi tijelo koje mu je te podatke prenijelo, na zahtjev tog tijela.

Članak 188.e

Ukoliko su za razmjenu osobnih podataka između nadležnih tijela unutar države članice propisana posebna ograničenja obrade tih podataka, nadležno tijelo će o tim ograničenjima obavijestiti nadležno tijelo druge države članice kojem prenosi takve osobne podatke. Nadležno tijelo države članice koje je zaprimilo osobne podatke, dužno je osigurati da se prilikom obrade dostavljenih podataka poštuju ograničenja obrade koja se na te podatke odnose.

Članak 188.f

(1) Osobni podaci koje su prenijela ili stavila na raspolaganje nadležna tijela druge države članice mogu se prenositi državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima samo ako:

- 1) je to potrebno za sprečavanje, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija,
- 2) je tijelo koje je primatelj osobnih podataka u trećoj zemlji ili međunarodno tijelo koje je primatelj osobnih podataka odgovorno za sprečavanje, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija,
- 3) je država članica iz koje su podaci dobiveni dala odobrenje za prijenos osobnih podataka u skladu sa svojim nacionalnim pravom, i
- 4) ako država koja nije članica Europske unije ili međunarodno tijelo osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite za namjeravanu obradu podataka.

(2) Iznimno, ako država članica iz koje su osobni podaci dobiveni nije dala odobrenje za njihov prijenos (stavak 1. točka 3) ovog članka), podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se prenijeti državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima samo ako je njihovo prenošenje neophodno za sprečavanje neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti države članice ili države koja nije članica Europske unije, ili bitnim interesima države članice, pod uvjetom da se prethodno odobrenje nije moglo pribaviti na vrijeme. O prijenosu bez prethodnog odobrenja odmah će se obavijestiti nadležno tijelo države članice iz koje su podaci dobiveni.

(3) Iznimno, osobni podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se prenositi državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima koje ne osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite za namjeravanu obradu podataka (stavak 1. točka 4) ovog članka), ako pravo države članice koja prenosi podatke to predvidi zbog zakonitih posebnih interesa osobe čiji se podaci

obrađuju ili zakonitih prevladavajućih interesa, a posebice važnih javnih interesa, ili ako država ili međunarodno tijelo koje prima podatke osigura zaštitu koja se prema pravu države članice iz koje podaci potječu smatra odgovarajućom.

(4) Odgovarajuća razina zaštite u smislu stavka 1. točke 4) ovog članka ocjenjuje se uzimajući u obzir sve okolnosti povezane s postupcima prenošenja osobnih podataka. Pri ocjeni će se osobito imati u vidu vrsta podataka, svrha i trajanje obrade, država podrijetla i država ili međunarodno tijelo koje je krajnje odredište podataka, pravni propisi, kako opći tako i posebni, koji su na snazi u državi ili međunarodnom tijelu koje je primatelj podataka, te važeća pravila struke i mjere sigurnosti.

(5) Primatelj osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka o njihovoj će obradi, na zahtjev tijela koje mu je osobne podatke prenijelo, obavijestiti to tijelo.

Članak 188.g

(1) Osobni podaci koje su prenijela ili stavila na raspolaganje nadležna tijela druge države članice mogu se prenositi privatnim osobama samo ako:

1) je nadležno tijelo države članice od koje su podaci dobiveni odobrilo to prenošenje u skladu sa svojim nacionalnim pravom,

2) ne postoje zakoniti posebni interesi osobe čiji se podaci obrađuju koji bi sprečavali prenošenje, i

3) prijenos je nužan radi obavljanja zadataka koji su nadležnom tijelu dodijeljeni zakonom, ili radi sprečavanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija, sprečavanja neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti ili sprečavanja ozbiljne štete pravima pojedinaca.

(3) Nadležno tijelo koje prenosi podatke dužno je privatnu osobu kojoj te podatke prenosi upozoriti u koju se svrhu dostavljeni podaci mogu koristiti.

(4) Primatelj osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka o njihovoj će obradi, na zahtjev tijela koje mu je osobne podatke prenijelo, obavijestiti to tijelo."

Članak 82.

U članku 191. stavku 1. riječi: „kaznenog“ brišu se.

U stavku 4. iza riječi: „sud“ dodaju se riječi: „odnosno državni odvjetnik“.

Članak 83.

Članak 197. mijenja se i glasi:

„(1) Kad progon za kazneno djelo ovisi o oštećenikovu prijedlogu za progon, državni odvjetnik ne može poduzeti kazneni progon dok oštećenik ne stavi prijedlog.

(2) Kad je ovlaštenu tužitelj državni odvjetnik on ne može donijeti rješenje o provođenju istrage niti podignuti optužnicu ako ne podnese dokaz da je dano odobrenje za vođenje kaznenog postupka. Ako je za vođenje kaznenog postupka potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlaštenu tužitelj je oštećenik kao tužitelj, on ne može preuzeti progon prije nego što dobije odobrenje nadležnog državnog tijela. Ako je za provođenje kaznenog postupka potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj, dokaz da je odobrenje za provođenje kaznenog postupka dano dužan je priložiti uz privatnu tužbu.

(3) Oštećenik kao tužitelj mora, u roku od osam dana od dana primitka obavijesti državnog odvjetnika iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona, podnijeti zahtjev nadležnom državnom tijelu za davanje odobrenja za vođenje kaznenog postupka, a privatni tužitelj u roku od tri mjeseca od dana kada je saznao za kazneno djelo i počinitelja. Nakon što je oštećenik kao tužitelj zaprimio odluku nadležnog državnog tijela o svom zahtjevu, počinje mu teći rok iz članka 55. stavka 2. ovog Zakona, a privatnom tužitelju rok iz članka 61. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Kad je zakonom određeno da ovlašteni tužitelj poduzima kazneni progon na temelju pisanog zahtjeva ili suglasnosti određenih osoba, pisani se zahtjev može podnijeti ili suglasnost dati u roku iz članka 48. stavka 1. ovog Zakona.

(5) Odredbom stavka 1. ovog članka, ne ograničava se pravo i dužnost državnog odvjetnika i policije da provodi izvide kaznenih djela prema odredbama posebnog zakona.“.

Članak 84.

U članku 198. stavku 4. riječ: „nalog“ zamjenjuje se riječju: „rješenje“.

Članak 85.

U članku 199. riječ: „nalogom“ zamjenjuje se riječju: „rješenjem“.

Članak 86.

U članku 202. stavku 2. točke 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„1) osumnjičenik je osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi ili je provedena hitna dokazna radnja,

2) okrivljenik je osoba protiv koje je doneseno rješenje o provođenju istrage ili osoba koja je obaviještena na temelju članka 213. stavak 2. ovog Zakona, osoba protiv koje je podnesena privatna tužba i osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Izraz okrivljenik upotrebljava se u ovom Zakonu i kao opći naziv za osobu pod točkom 2., 3. i 4. stavka 2. ovog članka.“.

Dosadašnji stavci 4. do 36. postaju stavci 5. do 37.

U dosadašnjem stavku 11. koji postaje stavak 12. riječi: „osim žrtve“ zamjenjuje se riječju: „žrtva“.

Dosadašnji stavci 13., 14. i 15. koji postaju stavci 14., 15. i 16. mijenjaju se i glase:

„(14) Tužitelj je državni odvjetnik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj.

(15) Oštećenik kao tužitelj je tužitelj koji je preuzeo progon od državnog odvjetnika koji nije pokrenuo ili je odustao od kaznenog progona.

(16) Privatni tužitelj je tužitelj koji je podnio privatnu tužbu radi progona kaznenih djela za koja se progoni po privatnoj tužbi.“.

U dosadašnjem stavku 22. koji postaje stavak 23. iza riječi: „Istražitelj“ dodaju se riječi: „i financijski istražitelj“.

Dosadašnji stavak 34. koji postaje stavak 35. mijenja se i glasi:

„(35) Tijelo koje vodi postupak u prethodnom postupku je državni odvjetnik, koji postupa prije podizanja optužnice, te sud kada provodi istragu i dokazno ročište. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud.“.

Iza dosadašnjeg stavka 36. koji postaje stavak 37. dodaju se stavci 38., 39. i 40. koji glase:

„(38) Osoba od povjerenja je zakonski zastupnik ili druga odrasla osoba po izboru ovlaštenika prava na pratnju, osim ako je predložena ili pozvana u svojstvu svjedoka.

(39) Spis predmeta je spis koji sastavlja državni odvjetnik prije donošenja rješenja o provođenju istrage i prije poduzimanja prve dokazne radnje po članku 213. stavku 1. ovog Zakona.

(40) Dojava žrtve je početna obavijest o mogućem počinjenju kaznenog djela iz koje, bez dodatnih provjera, ne proizlaze osnovne sumnje da je počinjeno kazneno djelo.“.

Članak 87.

Iza članka 202. naziv Drugog dijela mijenja se i glasi:

„Drugi dio
KAZNENI POSTUPAK“

Članak 88.

Članak 203. briše se.

Članak 89.

Naziv Glave XVI. mijenja se i glasi:

„Glava XVI.
IZVIDI I ISTRAŽIVANJE“.

Članak 90.

U članku 204. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Svatko je dužan prijaviti kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, koje mu je dojavljeno ili za koje je saznao.“.

Stavci 2. i 4. brišu se.

Dosadašnji stavci 3., 5. i 6. postaju stavci 2. 3. i 4.

Članak 91.

U članku 205. stavku 4. riječi: „iz članka 206. stavka 7. i 8. ovog Zakona“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 5. i 6. ovog članka“.

Iza stavka 4. dodaju se novi stavci 5., 6. i 7. koji glase:

„(5) Ako je do državnog odvjetnika samo dopro glas da je počinjeno kazneno djelo ili je primio dojavu žrtve, državni odvjetnik će o tome sačiniti službenu zabilješku koja se upisuje u upisnik raznih kaznenih predmeta i postupiti na način propisan u članku 206. stavak 4. ovog Zakona.

(6) Ako kaznena prijava ne sadrži podatke o kaznenom djelu, odnosno ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi, upisat će je u upisnik raznih kaznenih predmeta te će pozvati podnositelja da u roku od petnaest dana ispravi i dopuni kaznenu prijavu.

(7) Ako podnositelj ne postupi prema pozivu za ispravak ili dopunu, državni odvjetnik sastavlja o tome bilješku. O tome se u roku od osam dana od proteka roka za ispravak ili dopunu kaznene prijave, obavještava viši državni odvjetnik koji može naložiti upisivanje kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.“

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 8.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 8. iza riječi: „prijava“ dodaju se riječi: „i raznih kaznenih predmeta“.

Članak 92.

Iznad članka 206. dodaje se naslov, a članak 206. mijenja se i glasi:

“2. Odbačaj kaznene prijave

Članak 206.

(1) Nakon ispitivanja prijave i provjere u Informacijskom sustavu Državnog odvjetništva državni odvjetnik odbacit će prijavu obrazloženim rješenjem ako iz same prijave proistječe:

- 1) da prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
- 2) da je nastupila zastara ili je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem, ili je već pravomoćno presuđeno ili postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon,
- 3) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju,
- 4) ako nema osnovane sumnje da je osumnjičenik počinio prijavljeno kazneno djelo,
- 5) ako podaci u prijavi upućuju na zaključak da prijava nije vjerodostojna.

(2) Protiv rješenja državnog odvjetnika o odbacivanju kaznene prijave žalba nije dopuštena.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 206.c, 206.d i 206.e), državni odvjetnik će o odbacivanju prijave te o razlozima za to izvijestiti uz pouku iz članka 55. ovog Zakona oštećenika u roku od osam dana. O odbacivanju prijave izvijestit će podnositelja te osobu protiv koje je prijava podnesena, ako to ona zahtijeva.

(4) Ako državni odvjetnik iz same prijave ne može ocijeniti jesu li vjerodostojni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne daju dovoljno osnove da može odlučiti hoće li provesti istragu ili poduzeti dokazne radnje, državni odvjetnik će sam provesti izvide ili naložiti njihovo provođenje policiji.

(5) Ako i nakon poduzetih radnji iz stavka 4. ovoga članka postoje neke od okolnosti iz stavka 1. ovoga članka državni će odvjetnik odbaciti prijavu.“

Članak 93.

Iza članka 206. dodaju se naslovi i članci 206.a, 206.b, 206.c, 206.d, 206.e, 206. f, 206.g, 206.h i 206.i koji glase:

„Članak 206.a

- (1) Žrtva i oštećenik imaju pravo po proteku dva mjeseca od podnošenja kaznene prijave ili dojave o počinjenom djelu zatražiti od državnog odvjetnika obavijest o poduzetim radnjama povodom kaznene prijave ili dojave o počinjenom djelu. Državni odvjetnik će ih obavijestiti o poduzetim radnjama u primjerenom roku, a najkasnije trideset dana od zaprimljenog zahtjeva, osim kada bi time ugrozio učinkovitost postupka. O uskrati davanja obavijesti dužan je izvijestiti žrtvu i oštećenika koja je tu obavijest zahtijevala.
- (2) Ako državni odvjetnik nije obavijestio žrtvu ili oštećenika ili oni nisu zadovoljni danom obaviješću ili poduzetim radnjama, imaju pravo pritužbe višem državnom odvjetniku.
- (3) Viši državni odvjetnik provjerit će navode pritužbe te ako utvrdi da je pritužba osnovana, naložit će nižem državnom odvjetniku da podnositelju pritužbe dostavi zatraženu obavijest o poduzetim radnjama odnosno da u primjerenom roku poduzme radnje koje je trebalo poduzeti. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da je postupanjem nižeg državnog odvjetnika došlo do povrede prava podnositelja pritužbe, o tome će ga obavijestiti uz točno navođenje prava koje je povrijeđeno.
- (4) Obavijest o poduzetim radnjama iz stavka 1. ovog članka žrtva i oštećenik mogu ponovo zatražiti po proteku šest mjeseci od prethodno zatražene obavijesti o poduzetim radnjama, osim ako su se višem državnom odvjetniku obratili pritužbom iz članka 206.b stavak 2. ovog Zakona.

Članak 206.b

- (1) Državni odvjetnik je dužan donijeti odluku o kaznenoj prijavi u roku od šest mjeseci od dana upisa prijave u upisnik kaznenih prijava i o tome obavijestiti podnositelja prijave uz navođenje kratkih razloga te odluke.
- (2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka ili po isteku šest mjeseci nakon što je državni odvjetnik postupio po članku 205. stavak 5. ovog Zakona podnositelj prijave, oštećenik i žrtva mogu podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku zbog nepoduzimanja radnji državnog odvjetnika koje dovode do odugovlačenja postupka.
- (3) Viši državni odvjetnik će, nakon što primi pritužbu iz stavka 2. ovog članka, bez odgode zatražiti očitovanje o navodima pritužbe.
- (4) Viši državni odvjetnik će, ako ocijeni da je pritužba osnovana, odrediti primjereni rok u kojem se mora donijeti odluka o prijavi.
- (5) Viši državni odvjetnik dužan je o poduzetom obavijestiti podnositelja pritužbe u roku od petnaest dana od dana primitka pritužbe.
- (6) Podnositelj pritužbe može ponoviti pritužbu ako prijava nije riješena u roku određenom u stavku 4. ovog članka.

3. Odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti

Članak 206.c

- (1) Osim kad mu je to dopušteno prema posebnom zakonu, državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona iako postoji osnovana sumnja da je

počinjeno kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako je:

1) s obzirom na okolnosti vjerojatno da će u kaznenom postupku okrivljenik biti oslobođen od kazne,

2) protiv okrivljenika u tijeku izvršenje kazne, a pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo nema svrhe s obzirom na težinu, narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno, te na rezultate koje je kazna ili druga mjera ostvarila na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela,

3) okrivljenik izručen ili predan stranoj državi ili međunarodnom kaznenom sudu radi provođenja postupka za drugo kazneno djelo,

4) okrivljenik prijavljen za više kaznenih djela kojima je ostvario bića dvaju ili više kaznenih djela, ali je svrhovito da se počinitelj osudi samo za jedno, jer pokretanje kaznenog postupka za druga kaznena djela ne bi imalo bitnog utjecaja na izricanje kazne ili drugih mjera prema počinitelju.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će osim okrivljeniku, dostaviti oštećeniku i podnositelju kaznene prijave. Uz rješenje, oštećeniku će se dostaviti i pouka da u roku od osam dana od dana primitka rješenja može podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku ako smatra da rješenje nije osnovano. Oštećenika će se upozoriti i da, ako ne podnese pritužbu, svoj imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parnici.

(3) Viši državni odvjetnik dužan je postupiti po pritužbi u roku od trideset dana od njezina primitka. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da je rješenje osnovano, o tome će izvijestiti oštećenika i uputiti ga da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da rješenje nije osnovano, naložit će nižem državnom odvjetniku da odmah nastavi rad na predmetu, o čemu će izvijestiti oštećenika, okrivljenika i podnositelja prijave.

Članak 206.d

(1) Državni odvjetnik može, nakon prethodno pribavljene suglasnosti žrtve ili oštećenika, rješenjem uvjetno odgoditi ili odustati od kaznenog progona, iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako osumnjičenik odnosno okrivljenik preuzme obvezu:

1) izvršenja kakve činidbe u svrhu popravljavanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom,

2) uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe,

3) isplate dospjelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza,

4) obavljanja rada za opće dobro na slobodi,

5) podvrgavanja liječenju ili odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti sukladno posebnim propisima,

6) podvrgavanja psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja bez napuštanja obiteljske zajednice ili uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije.

(2) Državni odvjetnik će, u rješenju odrediti rok u kojem osumnjičenik odnosno okrivljenik mora ispuniti preuzete obveze prema stavku 1. ovog članka, koji ne smije prelaziti godinu dana.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će dostaviti osumnjičeniku odnosno okrivljeniku, oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

(4) Ako osumnjičenik odnosno okrivljenik ispuni obvezu u roku iz stavka 2. ovoga članka, državni odvjetnik će rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od optužbe i o tome obavijestiti sud.

(5) Sudac pojedinac će rješenjem prekinuti kazneni postupak ako državni odvjetnik izjavi da uvjetno odustaje od optužbe.

Članak 206.e

(1) Glavni državni odvjetnik može pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonom, rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona tijekom kaznenog postupka ako je to razmjerno težini počinjenih kaznenih djela i značenju iskaza te osobe, važno za otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela i članova zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja.

(2) Protiv rješenja Glavnog državnog odvjetnika iz stavka 1. ovog članka, žalba nije dopuštena.

4. Izvidi kaznenih djela

Članak 206.f

(1) Postupanje tijekom izvida je tajno.

(2) Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje u njoj sudjeluju da je odavanje tajne kazneno djelo. Primitak upozorenja pisano će se zabilježiti, a upozorena osoba to će potvrditi svojim potpisom.

(3) Tijelo koje provodi izvide može, kada to nalaže interes javnosti, o tijeku izvida izvijestiti javnost na način propisan posebnim zakonom.

Članak 206.g

(1) Državni odvjetnik može, u svrhu prikupljanja potrebnih obavijesti, pozivati osobe. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja. Ako se podnositelj prijave ili žrtva koja je dojavila o počinjenom kaznenom djelu ne odazove pozivu postupit će se prema članku 205. stavku 6. i 7. ovog Zakona.

(2) Policija, ministarstvo nadležno za financije, Državni ured za reviziju i druga državna tijela, organizacije, banke i druge pravne osobe dostavit će podatke koje je od njih zatražio državni odvjetnik, osim onih koji predstavljaju zakonom zaštićenu tajnu. Državni odvjetnik može od navedenih tijela zahtijevati kontrolu poslovanja pravne i fizičke osobe i u skladu s odgovarajućim propisima privremeno oduzimanje do donošenja presude, novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, obavljanje nadzora i dostavu podataka koji mogu poslužiti kao dokaz o počinjenom kaznenom djelu ili imovini ostvarenoj kaznenim djelom, te zatražiti obavijesti o prikupljenim, obrađenim i pohranjenim podacima u vezi neobičnih i sumnjivih novčanih transakcija. U svom zahtjevu državni odvjetnik može pobliže označiti sadržaj tražene mjere ili radnje te zahtijevati da ga se o njoj izvijesti, kako bi mogao biti prisutan njenom provođenju.

(3) Za nepostupanje po zahtjevu državnog odvjetnika, sudac istrage može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika odgovornu osobu kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a pravnu osobu do 5.000.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne postupi po zahtjevu može se kazniti zatvorom do izvršenja, a najdulje mjesec dana. Sud koji je donio rješenje o određivanju zatvora može opozvati to rješenje ako nakon njegovog donošenja, odgovorna osoba postupi po zahtjevu.

(4) O pribavljenoj obavijesti iz stavka 1. ovog članka, državni odvjetnik sastavlja zapisnik, koji se kao i izjava dana državnom odvjetniku iz članka 205. stavak 6. ovog Zakona prema članku 86. stavak 3. ovog Zakona neće dostaviti uz optužnicu odnosno koja se prema članku 351. stavku 5. ovog Zakona izdvaja iz spisa.

Članak 206.h

(1) Državni odvjetnik može naložiti policiji da prikupi potrebne obavijesti provođenjem izvida i poduzimanjem drugih mjera radi prikupljanja podataka potrebnih za odlučivanje o kaznenoj prijavi. U nalogu državni odvjetnik može pobliže odrediti sadržaj izvida ili mjere te naložiti da ga policija odmah obavijesti o poduzetom izvidu ili mjeri. Ako državni odvjetnik naloži prisustvovanje izvidu ili mjeri, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje. Policija je dužna postupiti prema nalogu državnoga odvjetnika, a ako državni odvjetnik nije naložio drukčije, o poduzetim izvidima ili mjerama dužna je izvijestiti državnog odvjetnika najkasnije u roku od trideset dana od primitka naloga.

(2) Državni odvjetnik ima pravo i dužnost stalnog nadzora nad provođenjem izvida koji su naloženi policiji. Policija je dužna izvršiti nalog ili zahtjev državnog odvjetnika u provođenju nadzora nad izvidima i za taj rad odgovaraju državnom odvjetniku.

Članak 206.i

(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti te da je tim djelom stečena imovinska korist, državni odvjetnik je dužan odmah poduzimati ili nalogati poduzimanje izvida kako bi se utvrdila vrijednost te koristi te kako bi se utvrdilo gdje se tako stečena imovina nalazi. Ako je imovinsku korist stečenu kaznenim djelom počinitelj prikrilo ili ako postoji osnov sumnje na pranje novca, državni odvjetnik će poduzeti sve što je potrebno da bi se ta imovina pronašla i osiguralo njezino oduzimanje.

(2) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda u kojima postoje osnove sumnje da je stečena znatna imovinska korist, u provođenju izvida i hitne dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta sudjeluju financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici iz posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva. Odjel provodi izvide u dogovoru i po nalogu državnog odvjetnika s ciljem utvrđivanja vrijednosti imovine i osiguranja oduzimanja, odnosno pronalazjenja imovine stečene kaznenim djelom.

(3) Ako postoje osnove sumnje da je stečena imovinska korist velike vrijednosti državni odvjetnik će zatražiti od čelnika policije i nadležnih upravnih tijela Ministarstva financija da mu stave na raspolaganje službenike koji će pod njegovim nadzorom sudjelovati u zajedničkim izvidima iz stavka 2. ovog članka. Za vrijeme dok sudjeluju u zajedničkom radu službenici postupaju po nalogu državnog odvjetnika i njemu su odgovorni za svoj rad. O potrebi upućivanja službenika državni odvjetnik se savjetuje s Ravnateljstvom policije i Ministarstvom financija.

(4) Sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe koje u svojem djelokrugu ili u obavljanju svoje djelatnosti saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju da je u pravnom prometu imovina stečena kaznenim djelom, posebno ako postupanje s ostvarenim financijskim sredstvima ili imovinom ukazuje na pranje novca ili na prikrivanje te imovine, dužne su bez odgode o tim okolnostima i podacima obavijestiti državnog odvjetnika.

(5) Kada se provedenim izvidima iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka prikupe potrebne činjenice i podaci o visini stečene imovinske koristi, odnosno kada se utvrdi gdje se imovina nalazi, državni odvjetnik je dužan bez odgode predložiti određivanje privremene mjere osiguranja

kako se ta imovina ne bi sakrila ili uništila, a također je dužan u optužnici ili najkasnije na pripremnom ročištu predložiti da se ta imovina oduzme.”.

Članak 94.

Naslov iznad članka 207. koji glasi: „2. Izvidi kaznenih djela“ briše se.

Članak 95.

Članak 207. mijenja se i glasi:

„(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, policija ima pravo i dužnost poduzeti potrebne mjere:

1) da se pronađe počinitelj kaznenog djela, da se počinitelj ili sudionik ne sakrije ili ne pobjegne,

2) da se otkriju i osiguraju tragovi kaznenog djela i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica te

3) da se prikupe sve obavijesti koje bi mogle biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog postupka.

(2) O poduzimanju izvida kaznenih djela policija će obavijestiti državnog odvjetnika odmah, a najkasnije u roku od dvadeset četiri sata nakon poduzimanja radnje. Ako državni odvjetnik obavijesti policiju da namjerava prisustvovati pojedinim izvidima ili mjerama, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje.

(3) O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom poduzimanja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka, a mogu biti od interesa za kazneni postupak, policija sastavlja službenu zabilješku.

(4) Na temelju provedenih izvida policija, u skladu s posebnim propisom, sastavlja kaznenu prijavu ili izvješće o provedenim izvidima u kojemu navodi dokaze za koje je saznala. U kaznenu prijavu ili izvješće se ne unosi sadržaj izjava koje su pojedini građani dali u prikupljanju obavijesti. Uz kaznenu prijavu ili izvješće dostavljaju se i predmeti, skice, slike, spisi o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilješke, izjave i drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka.

(5) Ako policija naknadno sazna za nove činjenice, dokaze ili otkrije tragove kaznenog djela, dužna je prikupiti potrebne obavijesti i izvješće o tome odmah dostaviti državnom odvjetniku.

(6) Kad poduzima izvide kaznenih djela policija postupa i prema odredbama posebnog zakona i pravilima donesenima na temelju tog zakona.”.

Članak 96.

Članak 208. mijenja se i glasi:

„(1) Policija može prikupljati obavijesti od građana. U prikupljanju obavijesti građani se ne mogu ispitivati u svojstvu okrivljenika, svjedoka ili vještaka.

(2) Ako je to potrebno radi otkrivanja drugih kaznenih djela iste osobe, njezinih sudionika ili kaznenih djela drugih osoba, obavijesti se mogu prikupljati od osoba koje su u pritvoru. Odobrenje za njihovo prikupljanje daje državni odvjetnik, a ako je pritvor produljen, odobrenje daje sudac istrage. Te se obavijesti prikupljaju u prisutnosti branitelja.

(3) Prikupljanje obavijesti iz stavka 2. ovog članka od osoba koje su u istražnom zatvoru ili u drugoj ustanovi za osobe lišene slobode moguće je samo ako je to, na temelju pisanog

prijedloga državnog odvjetnika, odobrio sudac istrage ili predsjednik vijeća, u prisutnosti suca istrage ili branitelja.

(4) Radi prikupljanja obavijesti iz stavka 1. ovog članka policija može pozivati građane. Prisilno se može dovesti osumnjičenik koji se nije odazvao pozivu samo ako je u pozivu bio na to upozoren ili iz okolnosti očito proizlazi da odbija primitak poziva. Osoba koja se odazvala pozivu ili osumnjičenik koji je prisilno doveden, a odbije dati obavijesti, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.

(5) Osumnjičenik, koji je prisilno doveden prema stavku 4. ovog članka biti će poučen:

- 1) o razlozima pozivanja i koje su osnove sumnje protiv njega,
- 2) o pravu na tumačenje i prevođenje sukladno članku 8. ovog Zakona,
- 3) o pravu da nije dužan iskazivati niti odgovarati na pitanja,

4) da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti.

(6) Kad postoji vjerojatnost da osoba koja je zatečena na mjestu počinjenja kaznenog djela s elementima nasilja ili kaznenog djela koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti ima saznanja o okolnostima počinjenja djela ili počinitelju, a njihovo prikupljanje nije moguće ili je bitno otežano na mjestu gdje je osoba zatečena i razumno je vjerovati da će odgoda prikupljanja obavijesti štetiti probicima kaznenog progona, može se od te osobe zahtijevati da u pratnji policijskih službenika dođe u policijske prostorije radi davanja obavijesti. Ako ona to bez opravdanog razloga odbije, može se prisilno dovesti. Prisilno dovedena osoba biti će obaviještena da ima pravo na tumačenje i prevođenje, da nije dužna dati obavijest i da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti. Ako se prisilno dovedena osoba uhiti, vrijeme uhićenja teče od trenutka dovođenja u policijske prostorije.

(7) Policija će od osoba iz stavaka 4. i 6. ovog članka uzeti obavijesti odmah, a najkasnije u roku od šest sati od dolaska u službene prostorije. Prikupljanje obavijesti od osoba iz stavaka 4. i 6. ovog članka može trajati dulje od šest sati samo uz njihov pisani pristanak. Policija je odmah dužna pustiti osobe iz stavaka 4. i 6. ovog članka koje odbiju dati obavijest.”

Članak 97.

U članku 211. stavku 5. riječi: „članka 327. stavka 7.“ zamjenjuju se riječima: „članka 327.a stavka 6.“.

Članak 98.

Naslov iznad članka 212. i članak 212. mijenjaju se i glase:

„5. Hitne dokazne radnje

Članak 212.

(1) Policija može, ako postoji opasnost od odgode i prije započinjanja kaznenog postupka za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina obaviti pretragu (članak 246.), privremeno oduzimanje predmeta (članak 261.), očevid (članak 304.), uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela (članak 211. i 307.).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policija će prije provođenja dokazne radnje pretrage ili očevida za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina iz nadležnosti općinskog suda obavijestiti državnog odvjetnika. Državni odvjetnik koji stigne na mjesto očevida ili pretrage u tijeku njegova provođenja može preuzeti provođenje radnje, odnosno

njezino provođenje prepustiti policiji. Za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta i uzimanja otisaka prstiju i drugih dijelova tijela takva prethodna obavijest nije potrebna.

(3) Ako je potrebno provesti radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka prema službenoj osobi koja je ovlaštena i dužna otkrivati i prijavljivati kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti policija će odmah obavijestiti državnog odvjetnika koji će odlučiti o tome da li će sam provesti tu radnju ili će dati nalog istražitelju.

(4) Za kaznena djela koja su u nadležnosti županijskog suda o postojanju opasnosti od odgode i potrebi provođenja dokaznih radnji policija odmah obavještava državnog odvjetnika, osim za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta. Državni odvjetnik može sam provesti dokazne radnje za koje postoji opasnost od odgode ili njihovo provođenje naložiti policiji ili istražitelju.

(5) O rezultatima radnji koje je policija provela prema stavku 1., 2. i 4. ovog članka, bez odgode obavještava državnog odvjetnika.”.

Članak 99.

Naslov iznad članka 213. i članak 213. mijenjaju se i glase:

„6. Istraživanje

Članak 213.

„(1) Kada postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon te osobe, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.

(2) Obavijest o provođenju dokaznih radnji državni odvjetnik dostavlja okrivljeniku u roku od tri dana od kada je proveo prvu dokaznu radnju iz stavka 1. ovog članka.

(3) Postupanje nakon dostave obavijesti iz stavka 2. ovog članka je nejavno. Tijelo koje provodi istraživanje može odrediti tajnost istraživanja ili nekog njegovog dijela iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona, ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima istraživanja. Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u dokaznoj radnji u odnosu na koju je određena tajnost da je odavanje tajne kazneno djelo. Sve osobe koje saznaju sadržaj postupovne radnje koja je provedena tijekom tajnog istraživanja ili dijela istraživanja dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.

(4) Okrivljenik ima pravo nakon primitka obavijesti iz stavka 2. ovog članka predložiti poduzimanje dokaznih radnji, a sucu istrage provođenje dokaznog ročišta (članak 236. stavak 2. ovog Zakona). Ako se državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika postupiti će prema članku 234. stavak 2. ovog Zakona. Ispitivanje svjedoka po prijedlogu obrane provodi se uz prisutnost okrivljenika i branitelja ako ga ima.

(5) Državni odvjetnik ili sudac istrage završava istraživanje kad su provedene radnje propisane u ovom Zakonu, a stanje stvari je dovoljno razjašnjeno da se može podignuti optužnica ili odbaciti kaznena prijava. Završetak istraživanja upisuje se u upisnik kaznenih prijave te se o tome obavještava okrivljenik i oštećenik.”.

Članak 100.

Iza članka 213. dodaju se članci 213.a, 213.b i 213.c koji glase:

„Članak 213.a

(1) Ako državni odvjetnik okrivljeniku nije dostavio obavijest iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona, a proveo je dokaznu radnju ispitivanja svjedoka, okrivljenik ima pravo zahtijevati od državnog odvjetnika ponovno provođenje tih dokaznih radnji. Ako se državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika postupiti će prema članku 234. stavak 2. ovog Zakona.

(2) Ako sudac istrage utvrdi da je zahtjev okrivljenika osnovan naložiti će državnom odvjetniku da ponovno provede ispitivanje svjedoka.

(3) Ponovno ispitivanje svjedoka provodi se uz prisutnost okrivljenika i branitelja ako ga ima. Osobe prisutne ispitivanju mogu staviti primjedbu u svezi sa zapisnikom, koje će se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika.

(4) Zapisnik o ranijem ispitivanju svjedoka izdvojiti će se iz spisa i ne može se koristiti kao dokaz u postupku.

Članak 213.b

(1) Ako po proteku šest mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava ili od uhićenja državni odvjetnik nije donio odluku o prijavi, okrivljenik ima pravo podnijeti prigovor sucu istrage zbog odugovlačenja postupka.

(2) Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor zbog odugovlačenja postupka osnovan rješenjem će odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora odlučiti o kaznenoj prijavi. O svojoj odluci državni odvjetnik je dužan obavijestiti suca istrage. Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor neosnovan obavijestiti će o tome okrivljenika.

(3) Ako je rok za rješavanje prijave odredio viši državni odvjetnik (članak 206.b stavak 4. ovog Zakona) i sudac istrage, državni odvjetnik je dužan riješiti prijavu u roku koji je odredio sudac istrage.

Članak 213.c

(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje dokaznih radnji. Prijedlog za provođenje dokaznih radnji mora sadržavati podatke iz članka 225. stavak 1. ovog Zakona, a o prijedlogu oštećenika kao tužitelja sudac istrage odlučuje rješenjem.

(2) Ako prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage će naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice. Pri provođenju dokaznih radnji postupa se sukladno članku 225. stavak 5. ovog Zakona.

(3) Ako ne prihvati prijedlog iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage ga rješenjem odbija.

(4) Kada dokazne radnje budu provedene, sudac istrage postupit će sukladno članku 225. stavku 6. ovog Zakona. Ako oštećenik kao tužitelj u roku od osam dana od dostave rješenja o odbačaju kaznene prijave ne podigne optužnicu smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, o čemu će sudac istrage obavijestiti državnog odvjetnika.”

Članak 101.

Iznad članka 214. dodaje se naslov, a članak 214. mijenja se i glasi:

„7. Dokazne radnje kada je počinitelj nepoznat

Članak 214.

„(1) Ako je počinitelj kaznenog djela nepoznat, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja ili ako postoji opasnost od odgode.

(2) O svemu što je poduzeto, istražitelj mora prije, a ako to nije moguće, odmah nakon provođenja radnje, obavijestiti državnog odvjetnika.“.

Članak 102.

Članak 215. briše se.

Članak 103.

Članak 216. mijenja se i glasi:

„(1) Istraga se provodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, osim u slučaju iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Istraga se mora provesti ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od petnaest godina ili kazna dugotrajnog zatvora, te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti.

(3) U istrazi će se prikupiti dokazi i podaci potrebni da bi se moglo odlučiti hoće li se podignuti optužnica ili obustaviti postupak, te dokazi za koje postoji opasnost da se neće moći ponoviti na raspravi ili bi njihovo izvođenje bilo otežano.

(4) Ako je prije donošenja rješenja o provođenju istrage državni odvjetnik ispitao okrivljenika dužan je u roku od 48 sati od ispitivanja odlučiti o pokretanju istrage.“.

Članak 104.

Članak 217. mijenja se i glasi:

„(1) Državni odvjetnik donosi rješenje o provođenju istrage protiv određene osobe kad postoji osnovana sumnja da je počinila kazneno djelo za koje se provodi istraga, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon te osobe.

(2) Rješenje o provođenju istrage, osim podataka iz članka 168. ovog Zakona, mora sadržavati opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, te kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo.

(3) U rješenju o provođenju istrage državni odvjetnik će navesti koje su hitne dokazne radnje provedene prije donošenja rješenja, koje okolnosti namjerava istražiti, te koje će dokazne radnje provesti.

(4) Kad je donio rješenje o provođenju istrage državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage obrazloženi prijedlog da se protiv okrivljenika odredi istražni zatvor ili da se poduzmu druge mjere neophodne za djelotvorno vođenje kaznenog postupka i zaštitu osoba.“.

Članak 105.

Članak 218. mijenja se i glasi:

„(1) Rješenje o provođenju istrage dostavlja se okrivljeniku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, zajedno s poukom o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Protiv rješenja o provođenju istrage okrivljenik ima pravo žalbe sucu istrage u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Žalba se podnosi državnom odvjetniku koji ju je dužan odmah, zajedno sa spisom predmeta, dostaviti sucu istrage.

(3) Sudac istrage može rješenjem:

1) odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili nedopuštenu,

2) odbiti žalbu kao neosnovanu,

3) prihvatiti žalbu i ukinuti rješenje o provođenju istrage u odnosu na sve ili pojedine točke rješenja ako utvrdi postojanje razloga iz članka 224. stavak 1. točke 1. do 3. ovog Zakona odnosno da nema osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret,

4) naložiti državnom odvjetniku da u određenom roku provede dokazne radnje potrebne za odlučivanje o osnovanosti rješenja o provođenju istrage.

(4) Sudac istrage dužan je odlučiti o žalbi okrivljenika u roku od osam dana od dana primitka žalbe i spisa predmeta. Ako sudac istrage u tom roku ne odluči o žalbi okrivljenika, državni odvjetnik ovlašten je nastaviti s provođenjem istrage.

(5) Ako je sudac istrage naložio državnom odvjetniku provođenje dokaznih radnji iz stavka 3. točka 4. ovog članka, državni odvjetnik će nakon provođenja tih radnji dostaviti spis sucu istrage radi donošenja odluke o žalbi.

(6) Ako je sudac istrage ukinuo rješenje o provođenju istrage, državni odvjetnik ima pravo žalbe.

(7) Rješenje o provođenju istrage državni odvjetnik dostavlja oštećeniku s poukom o pravima iz članka 47. stavka 1. točka 1. do 4. i 7. ovog Zakona.

(8) Državni odvjetnik će o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe koje o tome vodi evidenciju.

(9) Ministar nadležan za pravosuđe donosi pravilnik o vođenju evidencije iz stavka 8. ovog članka.”.

Članak 106.

Iza članka 218. dodaje se članak 218.a koji glasi:

„Članak 218.a

(1) Ako bi se dostavom rješenja o provođenju istrage ugrozio život ili tijelo osobe ili imovina velikih razmjera državni odvjetnik može odgoditi dostavu tog rješenja najviše za trideset dana ako se istraga provodi za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina,

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.) te pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.),

3) zločinačkog udruženja (članak 328.) koje je organizirano radi počinjenja kaznenog djela iz članka 329. stavak 1. točke 3. do 6., počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. stavak 1. točke 3. do 6..

(2) Državni odvjetnik će razloge za odgodu dostave rješenja iz stavka 1. ovog članka navesti u službenoj bilješci koja je sastavni dio spisa predmeta.”.

Članak 107.

U članku 219. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, okrivljenika ispituje državni odvjetnik.”.

Stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 108.

Članak 220. mijenja se i glasi:

„(1) Ako postoji opasnost od odgode, istražitelj koji provodi dokaznu radnju provest će prema potrebi i druge dokazne radnje koje su s njom povezane ili iz nje proistječu.

(2) Prije provođenja radnje iz stavka 1. ovog članka, istražitelj je dužan izvjestiti državnog odvjetnika o provođenju radnji. Ako to nije mogao učiniti prije provođenja radnje, dužan ga je izvjestiti odmah nakon njezina provođenja.”.

Članak 109.

U članku 221. riječi: „članka 52.” zamjenjuju se riječima: „članka 47. stavka 1.”.

Članak 110.

U članku 223. stavku 1. riječ: „nalogom“ zamjenjuje se riječju: „rješenjem“.

U stavku 3. riječ: „nepoznat“ i zarez brišu se.

U stavku 5. riječ: „nalog“ zamjenjuje se riječju: „rješenje“, a broj: „1.“ zamjenjuje se brojem: „2.“.

U stavku 6. riječ: „nalog“ zamjenjuje se riječju: „rješenje“.

Članak 111.

U članku 224. stavku 1. u uvodnoj rečenici riječ: „nalogom“ zamjenjuje se riječju: „rješenjem“, a točka 2) mijenja se i glasi:

„2) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim ako je počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti,“.

U stavku 2. riječ: „Nalog“ zamjenjuje se riječju: „Rješenje“, a druga rečenica mijenja se i glasi: „Oštećeniku će se uz rješenje dati pouka u smislu članka 55. ovog Zakona.”.

Članak 112.

U članku 225. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu ili je obustavio istragu, oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje istrage za kaznena djela za koja se istraga provodi. Prijedlog za provođenje istrage mora sadržavati naziv državnog odvjetništva koje je donijelo rješenje o odbačaju kaznene prijave i oznaku tog rješenja odnosno oznaku rješenja o obustavi istrage, opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo, te dokazne radnje koje se predlaže provesti.

(2) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu oštećenika kao tužitelja rješenjem. U rješenju kojim određuje provođenje istrage navode se podaci iz članka 217. stavka 2. ovog Zakona, te dokazne radnje koje je sudac istrage ocijenio svrsishodnim provesti.”.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako ne prihvati prijedlog iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage rješenjem odbija prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenjem istrage.”.

Dosadašnji stvaci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 113.

U članku 226. stavku 1. riječi: „članka 224. stavka 1. točke 1.-3.“ zamjenjuju se riječima: „članka 224. stavka 1. ovog Zakona“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka oštećenik kao tužitelj nema pravo žalbe.”.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. iza riječi: „oštećenika” dodaju se riječi: „kao tužitelja”.

Članak 114.

U članku 228. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Završetak istrage upisuje se u upisnik kaznenih prijava te se o tome obavještava okrivljenik i oštećenik.”.

Članak 115.

Članak 229. mijenja se i glasi:

„(1) Državni odvjetnik dužan je završiti istragu u roku od šest mjeseci. Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci, državni odvjetnik je dužan izvijestiti višeg državnog odvjetnika o razlozima zbog kojih istraga nije završena.

(2) Viši državni odvjetnik dužan je poduzeti mjere da se istraga završi. U složenim predmetima viši državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok iz stavka 1. ovog članka, produljiti za najviše šest mjeseci. U posebno složenim i teškim predmetima, Glavni državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok završetka istrage iz stavka 1. ovog članka, produljiti za najviše dvanaest mjeseci.

(3) Okrivljenik i oštećenik mogu se tijekom istrage obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u tijeku istrage. Okrivljenik se može obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku i ako u slučaju iz članka 216. stavak 4. ovog zakona državni odvjetnik nije donio rješenje o provođenju istrage niti podigao optužnicu iz članka 341. stavak 3. ovog Zakona.

(4) Viši državni odvjetnik ispitat će navode u pritužbi, a ako je podnositelj zahtijevao, obavijestit će ga o tome što je poduzeto.”.

Članak 116.

Članak 230. mijenja se i glasi:

„(1) Nakon završene istrage ili istraživanja državni odvjetnik je dužan u roku od petnaest dana od dana upisa završetka istrage ili istraživanja u upisnik kaznenih prijava podignuti optužnicu ili obustaviti istragu odnosno odbaciti kaznenu prijavu. U složenim predmetima taj rok iznosi trideset dana. Viši državni odvjetnik može rok za podizanje optužnice produljiti na prijedlog državnog odvjetnika za najviše petnaest dana, a u složenim predmetima za najviše trideset dana.

(2) Iznimno, ako su postojali nepredvidivi ili neotklonjivi razlozi, viši državni odvjetnik može na prijedlog državnog odvjetnika produljiti rokove iz stavka 1. ovog članka za najviše petnaest dana.

(3) Državni odvjetnik će u roku iz stavka 1. ovog članka, obavijestiti oštećenika o podizanju optužnice ili o obustavi istrage odnosno odbacivanju kaznene prijave uz pouku iz članka 55. stavka 5. ovog Zakona.

(4) Ako državni odvjetnik ne postupi prema stavku 1. i 2. ovog članka dužan je o razlozima izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

(5) Ako državni odvjetnik u rokovima iz stavaka 1. i 2. ovog članka ne podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona.”.

Članak 117.

Članak 231. mijenja se i glasi:

„(1) Istraga je nejavna.

(2) Tijelo koje vodi istragu može rješenjem odrediti tajnost cijele ili dijela istrage iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona ako bi javno objavljivanje podataka iz istrage štetilo probicima postupka. Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u takvoj istrazi da je odavanje tajne kazneno djelo. Sve osobe koje saznaju sadržaj postupovne radnje koja je provedena tijekom takve istrage dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.“

Članak 118.

Članak 234. mijenja se i glasi:

„(1) Okrivljenik nakon primitka rješenja o provođenju istrage može državnom odvjetniku predložiti provođenje dokaznih radnji. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog okrivljenika, provest će odgovarajuću dokaznu radnju. Prijedlog za provođenje dokazne radnje ne može se podnijeti nakon što je okrivljenik primio obavijest da je istraga završena (članak 228. stavak 2.).

(2) Ako državni odvjetnik ne prihvati prijedlog okrivljenika dostavlja ga u roku od osam dana sucu istrage i o tome pisano obavještava okrivljenika. Ako sudac istrage prihvati prijedlog za provođenje dokazne radnje, naložit će njezino provođenje državnom odvjetniku, a ako prijedlog ne prihvati, obavijestit će o tome okrivljenika.

(3) O mjestu i vremenu provođenja dokazne radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka, prije njezina provođenja, obavještava se okrivljenik i branitelj koji je predložio provođenje radnje. Ako je okrivljenik lišen slobode, a želi prisustvovati ročištu, na ročište će biti doveden, osim ako je raspravno nesposoban ili zbog teško narušenog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti sudjelovati na ročištu. Ako okrivljenik na to pristane, a za to postoje tehnički uvjeti, omogućit će mu se sudjelovanje na ročištu putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj).

(4) Obavijest o provođenju dokazne radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka okrivljeniku i branitelju se u primjerenom roku može priopćiti putem uređaja za telekomunikacije, o čemu se sastavlja službena zabilješka.

(5) Ako se provodi dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka sukladno stavicima 1. i 2. ovog članka, nakon nesmetanog iskazivanja, pitanja prvi postavlja državni odvjetnik, a zatim okrivljenik i branitelj. Državni odvjetnik će zabraniti postavljanje pitanja iz članka 420. stavak 3. ovog Zakona i unijeti u zapisnik pitanje i svoju odluku.“

Članak 119.

U članku 236. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2) je potrebno ispitati svjedoka iz članka 285. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona, ako postoji bojazan da na raspravi neće iskazivati,“.

Dosadašnje točke 2. do 4. postaju točke 3. do 5.

U stavku 3. točke 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„2) postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim ako je počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti,

3) je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.“

Članak 120.

U članku 237. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima postupka, sudac istrage može odrediti tajnost dokaznog ročišta iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona. Sudac istrage će, ako dokazno ročište odredi tajnim, postupiti sukladno članku 213. stavak 3. i članku 231. stavak 2. ovog Zakona.”.

Članak 121.

U članku 238., u cijelom članku, riječ: „osumnjičenik“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenik“ u odgovarajućem padežu.

U stavku 2. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi:

„Osobe koje su prisutne dokaznom ročištu mogu u svezi sa zapisnikom staviti primjedbe koje će se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika.”.

U stavku 5. broj: „4.“ zamjenjuje se brojem: „3.“.

Članak 122.

Članak 239. mijenja se i glasi:

„(1) Pouka o pravima okrivljenika mora sadržavati obavijest o tome:

- 1) zašto se okrivljuje i okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja protiv njega, ako prethodno nije primio rješenje o provođenju istrage,
- 2) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja,
- 3) da u skladu s odredbom članka 184. stavka 4. i 5. ovog Zakona ima pravo uvida u spis,
- 4) da ima pravo služiti se svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije te pravo na tumača u skladu s odredbom članka 8. ovog Zakona,
- 5) da ima pravo uzeti branitelja po vlastitom izboru ili da će mu se kad to predviđa ovaj Zakon, postaviti branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane.

(2) Pouka o pravima se mora dostaviti okrivljeniku uz:

- 1) nalog o pretrazi,
- 2) poziv za prvo ispitivanje,
- 3) rješenje o provođenju istrage,
- 4) poziv za dokazno ročište,
- 5) obavijest iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona,
- 6) rješenje o istražnom zatvoru,
- 7) nalog o prepoznavanju,
- 8) nalog o vještačenju prema osobi okrivljenika.

(3) Kad je to propisano ovim Zakonom, tijelo koje provodi radnju po službenoj dužnosti provjerava je li okrivljenik primio pouku o pravima prije otpočinjanja radnje i ako ustanovi da pouka o pravima nije uručena, zastat će s postupanjem, najprije naložiti uručenje pouke, a tek nakon toga nastaviti s postupkom.

(4) Ako državni odvjetnik ili tijelo koje provodi radnju ustanovi da je pouku o pravima okrivljenik ranije primio utvrdit će to službenom zabilješkom u spisu i neće ponovno dostavljati pouku."

Članak 123.

Iza članka 239. dodaje se naslov i članak 239.a koji glase:

„4. Zaštita postupovnih prava obrane

Članak 239.a

(1) Nakon dostave rješenja o provođenju istrage okrivljenik koji smatra da mu je protivno zakonu uskraćeno ili povrijeđeno određeno pravo, može podnijeti pisani prigovor državnom odvjetniku. Prigovor se ne može podnijeti iz razloga zbog kojih se može podnijeti žalba protiv rješenja o provođenju istrage.

(2) Nakon dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona okrivljenik može podnijeti pisani prigovor državnom odvjetniku iz razloga navedenih u stavku 1. ovog članka te ako smatra da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za provođenje istraživanja.

(3) Prigovor sadrži oznaku predmeta, odluke ili radnje na koju se odnosi, razloge prigovora i prijedlog načina ostvarivanja uskraćenog prava.

(4) Državni odvjetnik će odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana primitka prigovora donijeti odluku. Ako državni odvjetnik ne prihvati prigovor u tom roku, dostavit će ga sudu istrage koji će odmah, a najkasnije u roku od osam dana od primitka odlučiti o prigovoru.

(5) Ako sudac istrage prihvati prigovor iz stavka 1. ovog članka, a moguće je ostvarenje određenog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje, naložit će državnom odvjetniku ostvarenje tog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje u određenom roku.

(6) Ako sudac istrage istrage prihvati prigovor iz stavka 2. ovog članka i utvrdi da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za provođenje istraživanja, to će utvrditi u rješenju i spis vratiti državnom odvjetniku na daljnje postupanje. Protiv tog rješenja državni odvjetnik ima pravo žalbe. Ako sudac istrage prihvati prigovor iz stavka 2. ovog članka i utvrdi povredu ili uskratu određenog prava čije je ostvarenje ili provođenje odnosno ponavljanje radnje moguće, naložit će državnom odvjetniku ostvarenje tog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje u određenom roku.“

Članak 124.

U članku 245. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Iznimno, ako pretragu treba poduzeti odmah jer bi odgađanje ugrozilo postizanje ciljeva pretrage, državni odvjetnik može sam naložiti pretragu osobe i sredstva prijevoza pisanim obrazloženim nalogom ako se radi o sumnji da su počinjena sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (Glava IX.) za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137. stavak 2. i 3.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3. i 4.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3., 4. i 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a stavak 2., 3. i 4.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.),

primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), odavanja tajnih podataka (članak 347. stavak 1. i 4.), špijunaže (članak 348. stavak 3., 4. i 5.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), kao i kaznena djela koje je počinilo zločinačko udruženje, odnosno kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja u stjecaju.“

U stavku 2., iza riječi: „članku 244.“ dodaju se riječi: „ovog Zakona“.

Članak 125.

U članku 246. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pretragu može odmah, a najkasnije osam sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, provesti bez naloga državni odvjetnik, istražitelj ili policija kad provodi očevid mjesta počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, ako je to prijeko potrebno radi otklanjanja opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega ili radi osiguranja tragova i dokaza koji su u neposrednoj vezi sa kaznenim djelom zbog kojeg se obavlja očevid, osim ako se radi o pretrazi doma ili prostora iz članka 256. ovog Zakona.“

U stavku 2. riječ: „obaviti“ zamjenjuje se riječju: „provesti“.

U stavku 3. riječ: „poduzima“ zamjenjuje se riječju: „provodi“ .

U stavku 4. riječ: „obaviti“ zamjenjuje se riječju: „provesti“.

U stavku 5. riječ: „obavi“ zamjenjuje se riječju: „provede“.

Članak 126.

Članak 247. mijenja se i glasi:

„(1) Pretraga se provodi danju, od šest do dvadeset jedan sat.

(2) Pretraga se može provesti noću samo ako postoji opasnost od odgode, ako:

1) je danju započeta, a nije dovršena,

2) se radi o pretrazi prema članku 245. stavku 1. i članku 246. ovog Zakona.

(3) Pretraga se može provesti noću ako osoba kod koje se pretraga provodi ili koja se pretražuje, to sama zatraži što se odmah upisuje u zapisnik o pretrazi uz potpis te osobe.

(4) Sudac istrage može na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika odobriti pretragu izvan vremena iz stavka 1. ovog članka i kad postoji vjerojatnost da će:

1) se traženi predmeti ili tragovi uništiti ili sakriti,

2) se tražena osoba sakriti ili pobjeći,

3) tražena osoba počiniti kazneno djelo,

4) biti ugrožena sigurnost osoba, ako se pretraga ne provede izvan vremena iz stavka

1. ovog članka.“

Članak 127.

U članku 250. stavku 1. točki 3. broj: „2.“ zamjenjuje se brojem: „3.“, a u točki 4. broj: „3“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

Članak 128.

U članku 251. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pretraga osobe obuhvaća pretraživanje odjeće, obuće, površine tijela, pokretnih stvari koje osoba nosi ili su u njezinom posjedu, sredstva prijevoza kojim se koristi u vrijeme pretrage, te prostora u kojem je osoba zatečena u vrijeme provođenja pretrage, osim doma.“.

U stavku 2. riječ: „obavlja“ zamjenjuje se riječju: „provodi“, a riječ: „obavila“ zamjenjuje se riječju: „provela“.

U stavku 4. riječi: „članku 326. stavku 2.“ zamjenjuje se riječima: „članku 326. stavku 3. i 4.“.

Članak 129.

U članku 262. stavak 4. riječi: „počinjenih na štetu djece iz članka 113. Zakona o sudovima za mladež“ zamjenjuju se riječima: „kaznenopravne zaštite djece“.

Članak 130.

U članku 263. stavku 4. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) ako su uključeni u počinjenje kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) iz Kaznenog zakona,“.

U stavku 4. točki 2. riječ: „nisu“ zamjenjuje se riječju: „su“.

Članak 131.

U članku 273. stavku 4. riječi: „za koje se provodi redoviti postupak“ zamjenjuju se riječima: „iz nadležnosti županijskog suda“.

Članak 132.

U članku 275. stavku 2. riječi: „Prvo ispitivanje“ zamjenjuju se riječima: „Ispitivanje“, a treća rečenica briše se.

Članak 133.

U članku 278. stavku 1. iza riječi: „činjenicama“ dodaje se zarez i riječi: „osim u slučaju kad je svjedok dijete“.

Članak 134.

U članku 285. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Tijelo koje vodi postupak dužno je osobe spomenute u stavku 1. ovog članka, prije njihova ispitivanja ili čim sazna za njihov odnos prema okrivljeniku, upozoriti da ne moraju svjedočiti. Osobe navedene u stavku 1. točke 1. do 3. ovog članka će se upozoriti da će se

njihov iskaz, ako odluče svjedočiti, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz. Upozorenja i odgovori unose se u zapisnik.“

U stavku 6. riječi: „i maloljetnika iz članka 117. Zakona o sudovima za mladež“ brišu se.

Članak 135.

Članak 286. mijenja se i glasi:

„(1) Svjedok nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

(2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog srodnika kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon ako je odgovor na pitanje i iskaz svjedoka važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe, i to sljedećih kaznenih djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328. stavak 1.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.),

2) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja djela je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina,

3) za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Odgovor i iskaz svjedoka mora biti okolnosan i vjerodostojan, u kojem slučaju će državni odvjetnik predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka. Državni odvjetnik će pribaviti od svjedoka pisanu izjavu da će kao svjedok u kaznenom postupku iskazivati istinu i da neće prešutjeti ništa što mu je poznato o kaznenom djelu o kojem iskazuje i njegovom počinitelju. Svjedok mora već prilikom davanja izjave imati savjetnika iz reda odvjetnika radi zaštite svojih prava i interesa.

(4) Izjavu iz stavka 5. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je pribavio izjavu svjedoka iz stavka 3. ovog članka i ako je dani odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe iz stavka 2. ovog članka, a vjerojatno je da bi svjedok odgovorom na pitanje sebe ili svog bliskog srodnika izložio kaznenom progonu za kazneno djelo sa manjom propisanom kaznom od kazne koja je propisana za kazneno djelo u odnosu na koje iskazuje. Ne može se dati izjava o nepoduzimanju kaznenog progona za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

(5) Izjava državnog odvjetnika o nepoduzimanju kaznenog progona mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. U izjavi mora biti naveden činjenični i zakonski opis kaznenog djela, te pravna oznaka kaznenog djela za koje se progon neće poduzimati. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2.

ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

(6) Ako odgovor na pitanje iz stavka 2. nije potpun, okolnosan i potkrijepljen drugim dokazima, državni odvjetnik neće dati izjavu iz stavka 4., dok će se dati odgovor na pitanje u odnosu na koje je svjedok prvotno uskratio odgovor iz razloga propisanih u stavku 2. ovog članka izdvojiti iz zapisnika. Izdvojeni odgovor će se zapečatiti u poseban omot koji se čuva izvan spisa predmeta.“.

Članak 136.

U članku 287. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Poziv djetetu svjedoku upućuje se preko njegovih roditelja ili skrbnika.“.

Članak 137.

U članku 288. stavku 3. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

Članak 138.

U članku 289. stavku 3. iza riječi: „odgovoriti“ briše se zarez, stavlja točka, a riječi: „osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 420. stavak 3.)“ brišu se.

Članak 139.

U članku 291. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Ako je svjedok dijete, ne primjenjuju se odredbe stavka 1. i 2. ovog članka.“.

Članak 140.

U članku 292. stavku 3., u prvoj rečenici, iza riječi: „zdravstvenog stanja“ briše se zarez, a riječi: „teških tjelesnih mana ili duševnog stanja,“ zamjenjuju se riječima: „ili invaliditeta“.

Članak 141.

U članku 294. stavku 2. riječi: „(zaštićeni svjedok)“ brišu se.

U stavku 3. riječ: „zaštićenog“ zamjenjuje se riječju: „ugroženog“.

Članak 142.

U članku 295. riječi: „zaštićeni svjedok“ zamjenjuju se riječima: „ugroženi svjedok“ u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 143.

U članku 296. riječi: „zaštićeni svjedok“ zamjenjuju se riječima: „ugroženi svjedok“ u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 144.

U članku 297. riječi: „zaštićeni svjedok“ zamjenjuju se riječima: „ugroženi svjedok“ u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 145.

Članak 298. mijenja se i glasi:

Osuđujuća presuda ne može biti utemeljena isključivo na iskazu svjedoka pribavljenog prema članku 286. stavcima 2. do 4. ovog Zakona te na iskazu ugroženog svjedoka.“.

Članak 146.

U članku 299. stavku 1. riječi: "zaštićeni svjedok" zamjenjuju se riječima: "ugroženi svjedok".

Članak 147.

U članku 300. stavku 1. točki 6. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

U stavku 2. riječi: "zaštićenog svjedoka" zamjenjuju se riječima: "ugroženog svjedoka".

Članak 148.

U članku 301. stavku 7. iza riječi: „pokazanih“ dodaje se riječ: „osoba,“.

Članak 149.

U članku 303. stavku 1. iza riječi: "tijek prepoznavanja," dodaju se riječi: "ili ako prepoznavanje obavlja dijete,".

Članak 150.

U članku 304. stavak 2. briše se.

Članak 151.

U članku 325. stavku 4. iza riječi: "mogla počiniti teže kazneno djelo" dodaju se riječi: "i je li za otklanjanje te opasnosti potrebno njeno liječenje u psihijatrijskoj ustanovi ili psihijatrijsko liječenje na slobodi".

Članak 152.

Članak 326. mijenja se i glasi:

„(1) Tjelesni pregled okrivljenika poduzet će se i bez njegova pristanka ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje i ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način.

(2) Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu, a to se ne može utvrditi na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje.

(3) Tjelesni pregled okrivljenika tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo provodi se bez njegova pristanka ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njegovu zdravlje, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako druga osoba ne pristane na pregled iz stavka 3. ovog članka, on se može poduzeti po nalogu suca istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

(5) Operativni zahvati na okrivljeniku mogu se na temelju sudskog naloga poduzeti samo ako se u njegovom tijelu nalaze predmeti počinjenja kaznenog djela koje na drugi način nije moguće izvaditi, a radi se o sljedećim kaznenim djelima iz Kaznenog zakona: terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), teško ubojstvo (članak 111.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2. i 3.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), krivotvorenja novca (članak 274.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331. stavak 3.), odavanja tajnih podataka (članak 347. stavak 4.) te špijunaže (članak 348.). Odluku o operativnom zahvatu sud će donijeti vodeći računa o nužnosti vađenja tih predmeta radi sprječavanja ugrožavanja života okrivljenika i riziku operativnog zahvata.

(6) Uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe poduzet će se i bez njihovog pristanka ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje, a potrebno je radi utvrđivanja činjenice važne za kazneni postupak. Tu radnju provodi osoba medicinske struke.

(7) Tjelesni pregled iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka poduzima liječnik.

(8) Vještačenja koja uključuju i tjelesni pregled u smislu odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka nalaže sud.

(9) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suradnji s ministrima nadležnim za pravosuđe i zdravlje pravilnikom će propisati uvjete i način uzimanja krvi i urina od okrivljenika i drugih osoba (stavak 6. ovog članka), kao i uvjete koje ovlaštene ustanove i tijela moraju ispunjavati da bi mogle obavljati poslove analize krvi i urina.“

Članak 153.

Članak 327. mijenja se i glasi:

„(1) Nadležno tijelo može odrediti molekularno-genetsku analizu kako bi se biološki tragovi uzeti s mjesta počinjenja djela ili drugog mjesta na kojemu se nalaze tragovi kaznenog djela usporedili s biološkim uzorcima uzetim od osoba iz stavka 2. ovog članka ili kako bi se utvrdila istovjetnost određene osobe ili kako bi se ti tragovi ili uzorci sravnili s rezultatima molekularno-genetskih ispitivanja dobivenim prema ovom Zakonu ili drugim zakonima.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, uzorci biološkog materijala uzeti će se:

1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,

2) od okrivljenika,

3) od žrtve,

4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(3) Nadležno tijelo je dužno osobu čiji se uzorci uzimaju upozoriti da će podaci biti molekularno-genetski analizirani i pohranjeni.

(4) Tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju može samo provesti uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od okrivljenika te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka nalaže državno odvjetništvo.

(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka te molekularno-genetsku analizu uz njihovu pisanu suglasnost nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nije dana, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.

(7) Molekularno-genetska analiza povjerava se vještaku. Njemu se predaje materijal za ispitivanje u anonimiziranom obliku. Podaci iz molekularno-genetskih ispitivanja mogu se pridružiti nekoj određenoj osobi samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjenje svrhe samog ispitivanja.“.

Članak 154.

Iza članka 327. dodaje se članak 327.a koji glasi:

„Članak 327.a

(1) Ispitivani materijal koji pripada osobama iz članka 327. stavak 2. ovog Zakona može se koristiti i obrađivati samo tako dugo dok se pridruživanje tragu ili utvrđenje istovjetnosti ili podrijetla ne isključi, a potom se uništava, osim ako nešto drugo nije propisano zakonom.

(2) Podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom sukladno odredbama članka 327. ovog Zakona od okrivljenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno osuđen pohranjuju se i čuvaju dvadeset godina nakon završetka kaznenog postupka. Iznimno, ako je riječ o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, ili ako je riječ o kaznenom djelu protiv spolne slobode za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, navedeni podaci se mogu čuvati najdulje četrdeset godina od završetka kaznenog postupka.

(3) Podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka uzetih sukladno odredbama članka 327. ovog Zakona od okrivljenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno oslobođen optužbe, ili je postupak obustavljen ili je optužba odbijena, te podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka uzetih od osoba iz članka 327. stavka 2. točke 3. Ovog Zakona čuvaju se deset godina od završetka postupka. Ako se molekularno-genetskom analizom uzoraka uzetih od osoba iz članka 327. stavka 2. točke 4. ovog Zakona utvrdi da ne pripadaju okrivljeniku, uzorci i podaci će se uništiti odmah po završetku postupka.

(4) Po proteku rokova iz stavaka 2. i 3. ovog članka, nadležno tijelo će po službenoj dužnosti brisati te podatke.

(5) Podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka pronađenih na mjestu događaja te drugih uzoraka koji nisu pridruženi određenoj osobi čuvaju se trajno.

(6) Ministar nadležan za pravosuđe u suradnji s ministrima nadležnima za zdravstvo, unutarnje poslove i obranu, pravilnikom propisuje način uzimanja uzoraka biološkog materijala iz članka 327. ovog Zakona, uvjete pohrane te nadzora nad pohranom, obradom i čuvanjem.“.

Članak 155.

U članku 329. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Dokaz ispravom izvodi se njezinim čitanjem ili pregledavanjem.“.

Članak 156.

Članak 332. mijenja se i glasi:

„(1) Ako se izvidi kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način ili bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće, na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika, sudac istrage može protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama počinila ili zajedno s drugim osobama sudjelovala u kaznenom djelu iz članka 334. ovog Zakona, pisanim, obrazloženim nalogom odrediti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana, i to:

- 1) nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu,
- 2) presretanje, prikupljanje i snimanje računalnih podataka,
- 3) ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničko snimanje prostorija,
- 4) tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta,
- 5) uporabu prikriivenih istražitelja i pouzdanika,
- 6) simuliranu prodaju i otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine,
- 7) pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova,
- 8) nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela.

(2) Iznimno, ako postoji opasnost od odgode i ako državni odvjetnik ima razloga vjerovati da na vrijeme neće moći pribaviti nalog suca istrage, nalog iz stavka 1. ovog članka, može na vrijeme od dvadeset četiri sata izdati državni odvjetnik.

(3) Nalog iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik ne može izdati za posebne dokazne radnje iz:

- stavka 1. točke 2) ovog članka, ako način izvršenja te radnje zahtijeva ulazak u dom, ili udaljeni ulazak u računalo osumnjičenika koje se nalazi u njegovom domu,
- stavka 1. točke 3) ovog članka, ako je radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja potrebno ući u dom.

(4) Nalog s oznakom vremena izdavanja i dopis u kojem će obrazložiti razloge za njegovo izdavanje državni odvjetnik mora u roku od osam sati od izdavanja dostaviti sucu istrage. Ujedno će ako smatra da treba nastaviti s provođenjem posebne dokazne radnje podnijeti sucu istrage pisani obrazloženi zahtjev za njezino daljnje provođenje. Sudac istrage odmah po primitku naloga i dopisa ispituje jesu li postojali uvjeti za izdavanje naloga, te je li postojala opasnost od odgode iz stavka 2. ovog članka.

(5) Sudac istrage odlučuje rješenjem o zakonitosti naloga državnog odvjetnika. Ako sudac istrage odobri nalog državnog odvjetnika, a državni odvjetnik je podnio zahtjev za daljnje provođenje dokazne radnje, postupit će prema stavku 1. ovog članka. Ako se sudac istrage ne složi sa nalogom državnog odvjetnika, zatražiti će da o tome odluku donese vijeće. Ako je zahtijevano daljnje provođenje dokazne radnje određene prema stavku 2. ovog članka ono se nastavlja do odluke vijeća. Vijeće o zahtjevu suca istrage odlučuje u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva. Ako je vijeće potvrdilo nalog državnog odvjetnika, a državni odvjetnik je zahtijevao daljnje provođenje dokazne radnje, vijeće će izdati nalog iz stavka 1. ovog članka. Ako vijeće ne odobri nalog, u rješenju će naložiti da se odmah obustave radnje, a podaci prikupljeni na temelju naloga državnog odvjetnika će se predati sucu istrage koji će ih uništiti. O uništenju podataka sudac istrage sastavlja zapisnik.

(6) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavak 1. točka 3. ovog Zakona kada je radi njezinog provođenja potrebno ući u dom određuju se isključivo po nalogu suda koji je dužan voditi računa o razmjernom ograničenju prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života.

(7) Radnje iz točke 1. stavka 1. ovog članka mogu se odrediti i prema osobama za koje postoje osnove sumnje da počinitelju ili od počinitelja kaznenih djela iz članka 334. ovog Zakona prenose priopćenja i poruke u svezi s djelom, odnosno da se počinitelj služi njihovim priključcima na telefon ili drugim telekomunikacijskim uređajem, koje kriju počinitelja kaznenog djela ili mu prikrivanjem sredstava kojima je kazneno djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta nastalih ili pribavljenih kaznenim djelom ili na drugi način pomažu da ne bude otkriven.

(8) Pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, radnje iz stavka 1. točke 1., 2., 3., 4., 6., 7. i 8. ovog članka, mogu se uz pisani pristanak osobe, primijeniti na sredstva, prostorije i predmete te osobe.

(9) U slučaju kad se ne raspoláže saznanjima o identitetu sudionika kaznenog djela, radnja iz stavka 1. točke 8. ovog članka može se odrediti prema predmetu kaznenog djela.

(10) Izvršenje radnji iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka ne smije predstavljati poticanje na počinjenje kaznenog djela.”.

Članak 157.

Članak 334. mijenja se i glasi:

„Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163. stavak 2. i 3.), teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina te za sva kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

2) genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), novačenja za terorizam (članak 100.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (članak 104.) ako je počinjeno na štetu djeteta, ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157. stavak 2.), spolne zlouporabe djeteta starijeg od petnaest godina (članak 159.), mamljenja djece za zadovoljenje spolnih potreba (članak 161.), podvođenja djeteta (članak 162.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164.), oduzimanja djeteta (članak 174. stavak 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.

stavak 2., 3. i 4.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zrakoplov, brod ili nepokretnu platformu (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243. stavak 4., 5. i 6.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), zlouporabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijevare (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294. stavak 1.), trgovanja utjecajem (članak 295.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326. stavak 2), te počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.),

3) javnog poticanja na terorizam (članak 99.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), silovanja (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), prostitucije (članak 157.), oduzimanja djeteta (članak 174.), povrede djetetovih prava (članak 177.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), omogućavanja trošenja droga (članak 191. stavak 2. i 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita (članak 294.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), odavanja službene tajne (članak 300.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost izvida i istraživanja, sprečavanja dokazivanja (članak 306.), povrede tajnosti postupka (članak 307.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost u kaznenom postupku, otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijete osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.), te za kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža.“.

Članak 158.

U članku 335. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Posebne dokazne radnje iz članka 334. ovog Zakona određuju se na vrijeme do tri mjeseca. Na prijedlog državnog odvjetnika, sudac istrage može te radnje produljiti za još tri mjeseca ako one daju rezultate, a postoji razlog da se nastavi s njihovim provođenjem radi prikupljanja dokaza. Nakon proteka šest mjeseci za kaznena djela iz članka 334. točke 1. i 2. ovog Zakona, te radnje mogu se produljiti za još šest mjeseci. Iznimno, za kaznena djela iz članka 334. točke 1. ovog Zakona, te radnje mogu se produljiti za daljnjih šest mjeseci, ako je njihovo produljenje nužno radi ostvarenja svrhe radi koje su bile odobrene. Protiv rješenja suca istrage kojim se odbija prijedlog državnog odvjetnika za produljenje radnje državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od osam sati o kojoj odlučuje vijeće istog suda u roku od dvanaest sati.“.

Članak 159.

U članku 337. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glasi:

„(1) Radnje iz članka 332. ovog Zakona izvršava policija. O tijeku izvršenja radnji policija sastavlja dnevna izvješća i dokumentaciju tehničkog zapisa koju dostavlja državnom odvjetniku, na njegov zahtjev. Sudac istrage može u svako doba tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji od državnog odvjetnika zahtijevati da mu dostavi izvješće o tijeku tih radnji i potrebi njihova daljnjeg provođenja. Sudac istrage može tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji po potrebi od policije zatražiti dostavu dnevnih izvješća i dokumentacije tehničkog zapisa radi ocjene osnovanosti njihova daljnjeg provođenja, u opsegu i mjeri koju sam odredi. Ako su mjere produljene za šest mjeseci sukladno članku 335. stavak 3. ovog Zakona, sudac istrage mora nakon tri mjeseca od državnog odvjetnika zahtijevati dostavu izvješća o daljnjoj potrebi provođenja tih mjera.

(2) Po isteku radnji policija sastavlja posebno izvješće za državno odvjetništvo i suca istrage u kojem navodi:

1. vremenski početak i završetak radnje,
2. broj i identitet osoba obuhvaćenih radnjom.“.

Članak 160.

U članku 339. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.),

2) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).

(3) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca. Ako su kaznena djela iz stavka 3. točke 1. ovog članka počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana.“.

Članak 161.

Iza članka 339. dodaje se naslov i članak 339.a koji glase:

„13.Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta

Članak 339.a

(1) Ako postoji sumnja da je registrirani vlasnik ili korisnik telekomunikacijskog sredstva počinio kazneno djelo za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti policija će, na temelju naloga suca istrage, a radi prikupljanja dokaza, od operatora javnih komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije s

određenim elektroničkim komunikacijskim adresama, utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja, kao i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju, te identifikacijske oznake uređaja.

(2) Za registriranog vlasnika ili korisnika telekomunikacijskog sredstva koji je povezan s osobom za koju postoji sumnja da je počinila kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti policija može, na temelju naloga suca istrage, zatražiti od operatora javnih komunikacijskih usluga provjeru iz stavka 1. ovog članka.

(3) Odluku o zahtjevu državnog odvjetnika sudac istrage dužan je donijeti u roku od četiri sata. Nalog za provjeru iz stavka 1. i 2. ovog članka sudac istrage izdaje na temelju obrazloženog prijedloga nadležnog državnog odvjetnika.

(4) Iznimno, ako postoji opasnost od odgode i ako državni odvjetnik ima razloga vjerovati da na vrijeme neće moći pribaviti nalog suca, nalog iz stavka 1. i 2. ovog članka može izdati nadležni državni odvjetnik.

(5) Nalog iz stavka 4. ovog članka i dopis u kojem će obrazložiti razloge za njegovo izdavanje državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja, dostaviti sucu istrage.

(6) Sudac istrage odlučuje rješenjem o zakonitosti naloga državnog odvjetnika u roku od 48 sati od primitka naloga i dopisa. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik nema prava žalbe.

(7) U nalogu iz stavka 1., 2. i 4. ovog članka, uz podatke iz članka 168. stavak 2. ovog Zakona, navode se osobni podaci osobe koja je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva te svrha radi koje se nalog izdaje.

(8) Nalog za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata nije potreban ako je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva dao pisani pristanak.

(9) Ako su podaci iz stavka 1. i 2. ovog članka pribavljeni bez naloga suca istrage odnosno ako državni odvjetnik nije u roku iz stavka 5. ovog članka dostavio sucu istrage nalog ili ako je odbijen zahtjev državnog odvjetnika za ovjeru naloga za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata, tako prikupljeni podaci ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.“.

Članak 162.

U članku 341. stavak 2 mijenja se i glasi:

„(2) Državni odvjetnik podiže optužnicu za kaznena djela za koja se ne provodi istraga ako prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Državni odvjetnik može za kaznena djela iz članka 216. stavak 1. ovog Zakona podignuti optužnicu i bez provođenja istrage ako rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječ: „osumnjičenik“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenik“, a druga rečenica briše se.

Članak 163.

U članku 342. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Državni odvjetnik dostavlja sudu uz optužnicu i spis predmeta.

(3) Optužnica za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, uz sadržaj iz stavka 1. točke 1. do 4. ovog stavka, sadrži samo kratke razloge te prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži.“

Članak 164.

U članku 343. riječi: „sucu istrage“ zamjenjuju se riječima: „optužnom vijeću“, a druga rečenica briše se.

Članak 165.

U članku 344. stavku 1. točki 4. iza riječi: „spisu“ dodaje se riječ: „predmeta“, a u točki 5. riječi „članka 229. stavka 2.“ zamjenjuju se riječima „članka 230. stavak 1. i 2.“.

U stavku 2. prvoj rečenici iza riječi: „rješenjem“ dodaju se riječi: „obustaviti kazneni postupak ili“, a riječi: „članka 229. stavka 2.“ zamjenjuju se riječima „članka 230. stavak 1. i 2.“.

U stavku 4. iza riječi: „spisu“ dodaje se riječ: „predmeta“.

U cijelom članku 344. riječi: „sudac istrage“ zamjenjuju se riječima: „predsjednik optužnog vijeća“ u odgovarajućem padežu.

Članak 166.

U članku 345. stavku 1. riječi: „sudac istrage“ zamjenjuju se riječima: „predsjednik optužnog vijeća“.

U stavku 2. broj: „2.“ zamjenjuje se brojem: „1.“.

U stavku 3. riječ: „osumnjčenika“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenika“.

Članak 167.

Iznad članka 347. dodaje se naslov:

„2.a Pritužba zbog nepostupanja suda u zakonskim rokovima u prethodnom postupku“.

Članak 168.

Članak 347. mijenja se i glasi:

„(1) Tijekom prethodnog postupka stranke i oštećenik mogu zbog nepostupanja suda u rokovima propisanim zakonom podnijeti pritužbu predsjedniku suda, koji će odrediti novi rok za poduzimanje radnje koji ne može biti duži od zakonskog.

(2) Stranke i oštećenik mogu podnijeti pritužbu predsjedniku suda i zbog nepoduzimanja radnji suca istrage koje dovodi do odugovlačenja postupka.

(3) Ako istragu provodi sudac istrage okrivljenik i oštećenik kao tužitelj mogu se obratiti pritužbom predsjedniku suda zbog drugih nepravilnosti u tijeku sudske istrage.

(4) Predsjednik suda će, nakon što primi pritužbu i stavka 2. i 3. ovog članka, bez odgode zatražiti od suca očitovanje o navodima pritužbe.

(5) Predsjednik suda će pregledati spis te će, vodeći računa o očitovanju suca, trajanju postupka i složenosti predmeta ocijeniti osnovanost pritužbe. Ako je pritužba osnovana, predsjednik suda će odrediti primjereni rok u kojem sudac istrage mora donijeti odluku odnosno odrediti provođenje radnje.

(6) Predsjednik suda će u roku od petnaest dana od dana primitka pritužbe obavijestiti podnositelja o odlukama iz stavka 1. i 4. ovog članka.

(7) Ako predsjednik suda ne postupa sukladno stavku 4. ovog članka podnositelj se može obratiti predsjedniku neposredno višeg suda.“.

Članak 169.

U članku 348. stavku 1. riječi: „Po primitku optužnice“ zamjenjuju se riječima: „Po proteku roka za odgovor na optužnicu“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ako se optužnica odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, optužno vijeće ispituje optužnicu u sjednici vijeća bez pozivanja stranaka, osim ako prije početka sjednice zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, kada će postupiti prema članku 361. do 363. ovog Zakona.“.

Članak 170.

U članku 350. stavku 2., u prvoj rečenici, riječi: "prethodnih istraživanja" zamjenjuju se riječima: "istrage odnosno istraživanja", a u drugoj rečenici riječ: „optuženika“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenika“.

U stavku 3. u prvoj rečenici, iza riječi: „istrazi“ dodaju se riječi: „i tijekom istraživanja“.

Članak 171.

U članku 351. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ako vijeće ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Protiv rješenja suda o zakonitosti dokaza dopuštena je posebna žalba. O toj žalbi odlučuje viši sud.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Iza dosadašnjeg stavka 3. koji postaje stavak 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, obavijesti, zapisnike i izjave iz članka 86. stavka 3. ovog Zakona izdvojiti će optužno vijeće nakon potvrđivanja optužnice.”.

Članak 172.

Članak 352. briše se.

Članak 173.

Članak 353. briše se.

Članak 174.

U članku 354. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi:

„Ako je državni odvjetnik predložio suđenje u odsutnosti, optužno će vijeće odlučiti o osnovanosti optužnice i o prijedlogu za suđenje u odsutnosti.“.

U stavku 3., u prvoj rečenici, iza riječi: „optužnice“ dodaje se zarez i riječi: „kada istraga nije provedena“.

Članak 175.

U članku 355. stavku 1. riječi: „odbaciti optužnicu“ zamjenjuju se riječima: „obustaviti kazneni postupak“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako nije vođena istraga, vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu ako utvrdi postojanje razloga iz stavka 1. ovog članka.“.

Članak 176.

U članku 356. stavku 1. iza riječi: „ustanovi da“ dodaju se riječi: „optužnica nije propisno sastavljena (članak 342.) ili da“, a riječi: „s navođenjem razloga iz kojih nije potvrđena“ zamjenjuju se riječima: „s obrazloženjem razloga zbog kojih nije potvrđena te radnjama koje je propustio poduzeti“.

U stavku 3. prva rečenica mijenja se i glasi: „Ako vijeće nije potvrdilo optužnicu u cijelosti ili dijelu, državni odvjetnik je dužan u roku osam dana od dostave rješenja donijeti rješenje o dopuni istrage ili poduzeti dokaznu radnju odnosno odustati od kaznenog progona.“.

U stavku 5. riječ: „istrage“ briše se.

U stavku 6. riječ: „će“ briše se, a iza riječi: „optužnicu“ dodaje se riječ: „može“.

Članak 177.

U članku 359. riječi: „za odbacivanje optužnice iz članka 355.“ zamjenjuju se riječima: „iz članka 355. i 356.“.

Članak 178.

U članku 360. iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) Ako se radi o kaznenim djelima protiv života i tijela i protiv spolne slobode za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, državni odvjetnik mora pribaviti suglasnost žrtve za sporazumijevanje. Ako je žrtva umrla ili je nesposobna dati suglasnost, suglasnost će se zatražiti od osoba iz članka 55. stavka 6. ovog Zakona.“.

Članak 179.

Članak 361. mijenja se i glasi:

„(1) Nakon što primi pisanu izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, vijeće će utvrditi da li su stranke suglasne u odnosu na sadržaj izjave i to unijeti u zapisnik, te potom odlučiti o potvrđivanju optužnice (članak 354. stavak 1., članak 355. i članak 356.).

(2) Ako potvrdi optužnicu, vijeće će odlučiti o prihvaćanju izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavak 3. ovog Zakona, te će optuženiku presudom izreći kaznu ili drugu mjeru iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Vijeće neće prihvatiti izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njeno prihvaćanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija izjavu za donošenje presude na temelju sporazumu stranaka.

(4) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3. ovog članka, optužnica sa spisom predmeta dostaviti će se predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave.“.

Članak 180.

Članak 362. mijenja se i glasi:

„(1) Stranke mogu odustati od izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 361. stavak 3. ovog Zakon do donošenja presude.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 361. stavak 3. ovog Zakona i svi ostali podaci koji se na nju odnose izdvajaju se rješenjem iz spisa i predaju sucu istrage i ne mogu se razgledati ni upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku.“.

Članak 181.

U članku 363. stavku 2. riječ: „sporazum“ zamjenjuje se riječju: „izjava“.

Članak 182.

U članku 365. stavku 2. u drugoj rečenici, riječi: „za koje se vodi redoviti postupak“ zamjenjuju se riječima: „iz nadležnosti županijskog suda“, a riječi: „za koje se vodi skraćeni postupak“ zamjenjuju se riječima: „iz nadležnosti općinskog suda“.

Članak 183.

Članak 366. briše se.

Članak 184.

Članak 367. mijenja se i glasi:

„Rješenje vijeća o potvrđivanju optužnice se s optužnicom i spisom predmeta bez odgode dostavlja predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave.“.

Članak 185.

U članku 368. stavku 1. riječi: „raspravnog spisa“ zamjenjuju se riječima: „spisa predmeta“.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Sudac pojedinac ima ovlasti predsjednika vijeća, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.“.

Članak 186.

U članku 369. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Članak 187.

U članku 371. stavku 2. zadnja rečenica mijenja se i glasi: „Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupiti će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.“.

U stavku 3. riječi: „a to nije učinio sudac istrage (članak 344. stavak 4.) ni optužno vijeće (članak 351.)“ brišu se, a riječi: „tajniku suda“ zamjenjuju se riječima: „sucu istrage“.

Članak 188.

U članku 372. stavku 2. iza riječi: „činjenica“ briše se zarez, a riječi: „ako su za te dokaze saznale nakon potvrđivanja optužnice“ brišu se.

Članak 189.

U članku 374. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Prije izlaganja optužbe stranke će izvijestiti predsjednika vijeća o sadržaju izjave iz članka 360. stavak 3. ovog Zakona za sve ili pojedine točke optužbe.“.

U stavku 2. riječ: „sporazum“ zamjenjuje se riječju: „izjavu“.

Članak 190.

U članku 376. stavku 1. druga rečenica briše se.

Članak 191.

U članku 377. stavku 1. druga rečenica briše se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Stranke određuju redosljed dokaza koje namjeravaju izvesti. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redosljed izvođenja dokaza.“.

Članak 192.

U članku 381. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako pripremno ročište nije održano (članak 371. stavak 2.), a optuženik se nalazi u istražnom zatvoru rasprava će se odrediti najkasnije u roku od mjesec dana, osim za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, za koja će se rasprava odrediti u roku od petnaest dana, računajući od dana zaprimanja potvrđene optužnice.“.

Članak 193.

U članku 383. stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi: „Svjedoke i vještake koje su stranke predložile poziva sud.“.

U drugoj rečenici riječi: „do 177.“ zamjenjuju se riječima: „i 176.“.

U stavku 5. riječi: “izjava o imovinskopravnom zahtjevu“ zamjenjuju se riječima: „prijedlog o postavljanju imovinskopravnog zahtjeva“.

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

„(8) Optuženika protiv kojeg se vodi postupak za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina će se u pozivu upozoriti da se, u slučaju kad obrana nije obvezna, rasprava može održati i u slučaju neopravdanog nedolaska uredno pozvanog branitelja na raspravu ili uzimanja branitelja tek na raspravi.“.

Članak 194.

U članku 389. stavku 2. iz riječi: „radnici,“ dodaju se riječi: „osoba od povjerenja,“.

Članak 195.

U članku 395. stavku 3. druga rečenica mijenja se i glasi: „Iznimno, kada je to značajno zbog javnog interesa, predsjednik višeg suda može odobriti filmsko ili televizijsko, a predsjednik suda fotografsko snimanje.“.

Članak 196.

U članku 402. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Optuženiku se može suditi u odsutnosti samo ako postoje osobito važni razlozi da mu se sudi, a nije moguće suđenje u stranoj državi ili nije moguće izručenje ili je optuženik u bijegu ili nije dostižan državnim tijelima.“.

Članak 197.

U članku 404. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, rasprava se može održati bez prisutnosti optuženika koji je bio uredno pozvan, ali nije pristupio ili mu se poziv nije mogao uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili je očito da izbjegava poziv, uz uvjet da njegova prisutnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o optužbi.“.

Članak 198.

U članku 405. stavku 1. prva rečenica briše se, a u drugoj rečenici riječi: „pozvan od suda“ brišu se.

Članak 199.

U članku 411. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Iskazi optuženika, svjedoka i vještaka unose se u zapisnik tako da se prikaže njihov bitni sadržaj. Ako je optuženik ranije ispitan, u zapisnik se unose odstupanja ili dopune takvog njegovog ranijeg iskaza. Ako je svjedok ili vještak ranije ispitan pred sudom ili državnim odvjetnikom u smislu članka 234. i 235. ovog Zakona, u zapisnik se unose samo odstupanja ili dopune takvog njegovog ranijeg iskaza i vještačenja. Prema potrebi, pročitati će se njegov prijašnji iskaz ili dio iskaza danog pred sudom ili državnim odvjetnikom u smislu članka 234. i 235. ovog Zakona.“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ako svjedok ili vještak nije ispitan na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona u zapisnik se unosi iskaz tako da se prikaže njegov bitan sadržaj. Na raspravi se može pročitati

raniji iskaz ili dio iskaza tako ispitanog svjedoka ili vještaka u dijelu koji sadrži odstupanja odnosno reproducirat će se snimka takvog iskaza. Na takvom iskazu ne može se isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.“.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 200.

U članku 417.a iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

„(6) Ako se kazneni postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a optuženik se očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom predložene u optužnici.

(7) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 6. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom, niti veću mjeru kazne od predložene. Navedeno ograničenje se ne odnosi na mjeru oduzimanja imovinske koristi.“.

Članak 201.

U članku 418. stavku 3. riječi: „416. stavak 5.“ zamjenjuje se riječima: „417.a stavak 5., riječi: „na raspravi“ brišu se, te se dodaju druga i treća rečenica koje glase: “U tom slučaju, sud će upozoriti okrivljenika da će se sve što kaže prilikom izvođenja dokaza smatrati njegovom obranom. Dano upozorenje i odgovor okrivljenika unijet će se u zapisnik.“.

Članak 202.

Članak 419. mijenja se i glasi:

„(1) Stranke imaju pravo predlagati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Stranke predlažu redosljed dokaza koje namjeravaju izvesti. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redosljed izvođenja dokaza.

(2) Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi. Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(3) Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao.

(4) Općepoznate činjenice ne treba utvrđivati. Ne može se predlagati da se utvrđuju činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja u korist optuženika, ali se može dokazivati njihovo nepostojanje.

(5) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:

- 1) dokazi optužbe,
- 2) dokazi obrane,
- 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
- 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,

5) dokazi suda.“.

Članak 203.

U članku 420. stavci 2. do 4. mijenjaju se i glase:

„(2) Tijekom iznošenja iskaza svjedoka ili izlaganja nalaza i mišljenja vještaka, svjedoku ili vještaku neposredno postavljaju pitanja stranke te predsjednik i članovi sudskog vijeća. Ako se drukčije ne dogovore, najprije postavlja pitanje stranka koja je predložila izvođenje tog dokaza, a zatim protustranka. Nakon toga pitanja postavlja predsjednik i članovi sudskog vijeća. Ako je sud odredio izvođenje dokaza i bez prijedloga stranaka, pitanja prvi postavlja predsjednik vijeća, zatim članovi vijeća, te naposljetku tužitelj, okrivljenik i branitelj. Oštećenik, zakonski zastupnik, punomoćnik i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. i članak 289. stavak 3. ovog Zakona) ili se pitanje ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Stranke i branitelj mogu staviti prigovor na pitanja iz stavka 3. ovog članka, o kojem će odlučiti predsjednik vijeća.“.

Dosadašnji stavci 5. do 10. brišu se.

Članak 204.

U članku 421. stavak 1. briše se.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 1. i 2.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 1. točka 1. briše se.

Točke 2. do 5. postaju točke 1. do 4.

Članak 205.

U članku 428. riječi: „pozvala svjedoka ili vještaka“ zamjenjuju se riječima: „svjedoka ili vještaka predložila“.

Članak 206.

Članak 431. mijenja se i glasi:

„(1) Zapisnici o iskazima svjedoka, suokrivljenika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu, te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu se prema odluci vijeća pročitati odnosno reproducirati samo:

- 1) ako se odnose na činjenicu koju stranka nije osporavala,
- 2) ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka,
- 3) ako svjedoci ili vještaci bez zakonskih razloga neće iskazivati na raspravi,

4) ako se osoba koja je prethodno upozorena da nije dužna svjedočiti (članak 285. stavak 1. točka 1. do 3.) odrekla tog prava i iskazivala na dokaznom ročištu ili raspravi, a kasnije tijekom postupka je odlučila uskratiti svoj iskaz,

5) ako je svjedok ili vještak ispitan prema članku 402. stavku 2. ovog Zakona,

6) ako su stranke suglasne da se umjesto neposrednog ispitivanja svjedoka, odnosno vještaka koji nije prisutan, bez obzira je li bio pozvan ili ne, pročita zapisnik o njegovu prijašnjem ispitivanju,

7) ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi pred istim predsjednikom vijeća.

(2) Ako dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka nije provedena na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona, ti se zapisnici mogu pročitati, ali se samo na tim zapisnicima ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.

(3) Vijeće će izdvojiti dokaze na kojima se ne može temeljiti sudska odluka, ako nisu prije toga izdvojeni. Protiv rješenja kojim se odlučuje o izdvajanju dopuštena je posebna žalba, osim ako sud ne odluči odmah nastaviti s raspravom, u kojem slučaju se izdvojeni dijelovi spisa zatvaraju u poseban omot koji se prilaže spisu, a može ih razgledati samo viši sud, ako je to potrebno radi odluke o žalbi protiv presude, što će se zabilježiti na omotu.

(4) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni zapisnici i obavijesti zatvaraju se u poseban omot i predaju sucu istrage radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti koristiti u postupku. Izdvajanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka mora se obaviti prije završetka dokaznog postupka.

(5) Razlozi zbog kojih se čita zapisnik navest će se u zapisniku o raspravi, a pri čitanju priopćit će se je li svjedok ili vještak dao obećanje da će iskazivati istinito ili je ranije, već bio prisegnut.“.

Članak 207.

U članku 434. stavku 1. broj: „416.“ zamjenjuje se brojem: „417.a“, a riječi: „dokazima za koje su saznali naknadno“ brišu se.

Članak 208.

U članku 435. stavku 1. riječi: „pročitati će se njegov prijašnji iskaz ili dio tog iskaza“ zamjenjuju se riječima: „reproducirati će se snimka njegovog iskaza ili dijela tog iskaza odnosno taj dio njegovog iskaza će se pročitati“.

U stavku 2. riječi: „pročitati će se njegovi prijašnji iskazi ili njihov dio“ zamjenjuju se riječima: „reproducirati će se snimka njegovog iskaza ili dijela tog iskaza odnosno taj dio njegovog iskaza će se pročitati“.

Članak 209.

U članku 440. stavku 1. iza riječi: „dokaznog postupka“ briše se zarez, a riječi: „ako za postojanje tih dokaza, do ispitivanja optuženika, nisu znale“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „419. stavka 1.“ zamjenjuju se riječima: „419. stavka 3.“.

Članak 210.

Naslov iznad članka 441. mijenja se i glasi:

„8. Izmjena optužbe“.

Članak 211.

Članak 442. briše se.

Članak 212.

U članku 459. iza stavka 7. dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

„(8) Za kazneno djelo za koje je propisna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a presudom nije izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, sud je dužan pitati stranke zahtijevaju li pisani otpravak presude s obrazloženjem. Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju takav pisani otpravak, sud može kratko obrazloženje unijeti u zapisnik o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Ako je kratko obrazloženje uneseno u zapisnik, prijepis te presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranci koja nije bila prisutna objavi presude, bit će dostavljen i zapisnik o raspravi.“.

Dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 9. i 10.

Članak 213.

Članak 462. mijenja se i glasi:

„(1) Pogreške u imenima i brojevima te druge očite pogreške ili propusti u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti napisane presude s izvornikom ispraviti će, posebnim rješenjem, predsjednik vijeća na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti.
 (2) Ako postoji nesuglasje između napisane presude i njezina izvornika, rješenje o ispravku dostavit će se osobama navedenim u članku 458. ovog Zakona.
 (3) Nakon donošenja rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka, predsjednik vijeća će izraditi novi prijepis presude s ispravcima, koji će strankama dostaviti zajedno s rješenjem o ispravku.
 (4) Protiv rješenja o ispravku nepravomoćne presude nije dopuštena posebna žalba, dok je protiv rješenja o ispravku pravomoćne presude žalba dopuštena, osim u slučaju iz članka 491. stavak 4. ovog Zakona.
 (5) U slučajevima iz prethodnih stavaka, rok za žalbu protiv nepravomoćne presude teče od dana dostave novog prijepisa presude s ispravcima.“.

Članak 214.

U članku 468. stavku 1. točki 8. broj: „416.“ zamjenjuje se brojem: „417.a“.

U stavku 2., iza riječi: „(članak 10.)“ dodaje se zarez i riječi: „te ako je teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda“.

Članak 215.

U članku 474. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Kad spisi povodom žalbe stignu drugostupanjskom sudu, dostavit će se sucu izvjestitelju. Predsjednik vijeća ne može biti izvjestitelj.“.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

Članak 216.

U članku 475. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) O sjednici vijeća izvijestit će se stranke ako je neka od stranaka u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevala da bude izviještena o sjednici. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari.

(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka, kad drugostupanjski sud rješava o žalbi protiv presude prvostupanjskog suda donesene zbog kaznenog djela za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, stranke će se obavijestiti o sjednici vijeća drugostupanjskog suda ako je u prvostupanjskoj presudi izrečena kazna zatvora i ako je neka od stranaka zahtijevala da bude obaviještena o sjednici, ili ako predsjednik vijeća ili vijeće drugostupanjskog suda smatra da bi prisutnost stranaka bila korisna za razjašnjenje stvari.“.

Članak 217.

U članku 476. stavku 1. točka 1. riječi: „stavka 2. ovog članka“ zamjenjuju se riječima: „iz članka 468. stavka 2.“.

Članak 218.

U članku 484. stavku 3. iza riječi: „zatvoru,“ dodaju se riječi: „a prvostupanjska presuda je ukinuta u cijelosti ili djelomično,“.

Članak 219.

U članku 494. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ispitujući žalbu, sud će po službenoj dužnosti paziti je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo, postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ovog Zakona te je li povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika.“.

Članak 220.

U članku 495. iza broja: „474.“ riječi: „stavka 1.,3. i 4.“ brišu se.

Članak 221.

U članku 498. stavku 1. iza točke 3. briše se točka, dodaje zarez i točka 4. koja glasi:

„4) se nakon pravomoćnosti presude pojave okolnosti kojih nije bilo kad se izricala presuda ili sud za njih nije znao iako su postojale, a one bi očito dovele do blaže osude.“.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) U slučaju iz stavka 1. točka 4. ovog članka, ako prvostupanjski sud prihvati zahtjev, presudom će preinačiti pravomoćnu presudu glede odluke o kazni. U suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev za obnovom.“.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 6. i 7.

Dosadašnji stavak 5. koji postaje stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Novu presudu ili rješenje iz stavka 5. ovog članka donosi sud u sjednici vijeća na prijedlog državnog odvjetnika, ako je postupak vođen na njegov zahtjev ili na zahtjev osuđenika, a nakon ispitivanja protivne stranke.“.

Članak 222.

U članku 500. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) U slučajevima iz članka 230. stavka 5. ovog Zakona, ako je do propuštanja roka došlo zbog više sile ili drugih neskrivljenih okolnosti, ovlaštenu tužitelj može u roku od tri dana od prestanka tih okolnosti podnijeti zahtjev za obnovu postupka. Nakon proteka mjesec dana od dana propuštanja zahtjev za obnovu postupka ne može se podnijeti.“.

(3) U slučajevima iz članka 230. stavka 5. ovog Zakona, ako je do propuštanja roka došlo zbog stegovnog djela državnog odvjetnika koje je utvrđeno odlukom Državnoodvjetničkog vijeća, ovlaštenu tužitelj može u roku od dva mjeseca od dana propuštanja roka podnijeti zahtjev za obnovu postupka.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 4. i 5.

Članak 223.

U članku 502. stavku 2. riječi "u odnosu na okrivljenika" brišu se.

Članak 224.

U članku 517. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

„2) povrede odredaba kaznenog postupka predviđenih u članku 468. stavku 1. točki 1., 5., 9. i 10., odnosno u članku 468. stavku 2. ovog Zakona, ili zbog sudjelovanja u odlučivanju u drugom, odnosno trećem stupnju suca ili suca porotnika koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.), ili zbog toga što je okrivljeniku, protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno da na raspravi upotrebljava svoj jezik (članak 8.),“.

Članak 225.

U članku 519. iza riječi: „509. stavka“ riječi: „2. i“ brišu se.

Članak 226.

Naslov Trećeg dijela mijenja se i glasi:

„Treći dio
POSEBNI POSTUPCI“.

Članak 227.

Naziv Glave XXV. mijenja se i glasi:

„Glava XXV.
POSEBNOSTI KAZNENOG POSTUPKA PO PRIVATNOJ TUŽBI“.

Članak 228.

Članak 520. mijenja se i glasi:

„U postupku po privatnoj tužbi primjenjuju se odredbe Glave XXV. ovog Zakona, a ako njima nije drukčije propisano, primjenjuju se ostale odredbe ovog Zakona.“.

Članak 229.

Članak 521. briše se.

Članak 230.

Članak 522. briše se.

Članak 231.

Članak 523. briše se.

Članak 232.

Članak 524. mijenja se i glasi:

„(1) Privatna tužba podnosi se nadležnom sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenika.

(2) Privatna tužba mora imati sadržaj iz članka 342. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona i podatke o dokazima koje se predlaže izvesti na raspravi.“.

Članak 233.

Članak 525. mijenja se i glasi:

„(1) Kad sudac pojedinac primi privatnu tužbu, prethodno će ispitati:

- 1) da li je nadležan,
- 2) da li je podnesena od ovlaštenog tužitelja,
- 3) da li je propisno sastavljena (članak 524.),
- 4) postoje li razlozi iz članka 355. stavka 1. točki 1. do 4. ovog Zakona.

(2) Ako sudac pojedinac ustanovi da privatna tužba nije propisno sastavljena (članak 524.), vratit će je privatnom tužitelju da u roku od osam dana ispravi nedostatke. Pritom će se privatni tužitelj upozoriti prema članku 78. stavak 3. ovog Zakona. Ako privatni tužitelj propusti određeni rok, privatna tužba će se odbaciti. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

(3) Ako privatna tužba nije podnesena u dovoljnom broju primjeraka privatni tužitelj će se pozvati da dostavi privatnu tužbu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenika. Pri tome će se upozoriti prema članku 78. stavak 5. ovog Zakona.

(4) Ako ne donese rješenje iz stavka 2. ili 3. ovog članka, sudac pojedinac će postupiti prema članku 527. ovog Zakona.“.

Članak 234.

Članak 526. briše se.

Članak 235.

Članak 527. mijenja se i glasi:

„(1) Ako sudac pojedinac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 2. i 3. ovog Zakona, a na području suda djeluju mirovna vijeća i obje stranke imaju prebivalište na tom području, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja. U tom slučaju sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje i zastati će sa postupkom, a nakon proteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

(2) Po proteku roka iz stavka 1. ovog članka sudac pojedinac može u roku od mjesec dana zakazati ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari na koje će pozvati privatnog tužitelja i okrivljenika. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužba.

(3) Na ročištu privatni tužitelj može:

- 1) izjaviti da odustaje od progona,
- 2) izmiriti se s okrivljenikom,
- 3) prihvatiti ispriku okrivljenika.

(4) U slučajevima propisanim u stavku 3. ovog članka sud će odbaciti privatnu tužbu.

(5) Ako ne dođe do odbacivanja privatne tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.

(6) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i zakazati će raspravu.

(7) U postupku po privatnoj tužbi pripremno ročište se ne provodi.“.

Članak 236.

Članak 529. briše se.

Članak 237.

Članak 530. briše se.

Članak 238.

Članak 531. briše se.

Članak 239.

Članak 532. briše se.

Članak 240.

Članak 533. briše se.

Članak 241.

Članak 534. mijenja se i glasi:

„Rasprava se može održati ako i ne dođe privatni tužitelj koji ima prebivalište izvan područja suda kojem je podnesena privatna tužba ako je sudu stavio prijedlog da se rasprava održi u njegovoj odsutnosti.“.

Članak 242.

Članak 535. briše se.

Članak 243.

Članak 536. mijenja se i glasi:

„Privatni tužitelj može se odreći prava na žalbu ili odustati od podnesene žalbe sukladno članku 465. ovog Zakona.“.

Članak 244.

Članak 537. briše se.

Članak 245.

Članak 538. briše se.

Članak 246.

Članak 539. briše se.

Članak 247.

U članku 542. stavku 4. riječi: „526. stavak 2.“ zamjenjuju se riječima: „348. stavak 4.“.

Članak 248.

U članku 547. riječi: „537. stavka 2.“ zamjenjuju se riječima: „459. stavka 8.“.

Članak 249.

Naslov: „Četvrti dio POSEBNI POSTUPCI“ briše se.

Članak 250.

U članku 549. stavku 1. riječi: „Trećeg dijela,“ brišu se.

U stavku 3. iza riječi: "smještaja okrivljenika" dodaju se riječi: "ili njegovog psihijatrijskog liječenja na slobodi".

Članak 251.

U članku 550. stavku 1. iza riječi: "smještaj" dodaju se riječi: "ili psihijatrijsko liječenje na slobodi".

U stavku 3. riječi: „345. do 347. ovog Zakona“ zamjenjuju se riječima: „345. i 346. ovog Zakona“.

U stavku 4. riječ: „nalog“ zamjenjuje se riječju: „rješenja“.

Članak 252.

U članku 551. stavku 1., u prvoj rečenici, riječi: "odredit će se" zamjenjuju se riječima: "može se odrediti".

Članak 253.

U članku 552. stavku 1. zarez i riječi: „koja se vodi prema odredbama redovitog postupka (Glava XXI.)“ brišu se.

U stavku 5. iza riječi: "smještaja" dodaju se riječi: "ili psihijatrijskog liječenja na slobodi".

Članak 254.

U članku 553. stavku 1. iza riječi: "smještaja" dodaju se riječi: "ili psihijatrijskog liječenja na slobodi".

Članak 255.

U članku 554. stavci 1. do 3. mijenjaju se i glase:

"(1) Ako je državni odvjetnik postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo te da postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu ili za njegovo psihijatrijsko liječenje na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti

osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se utvrđuje da je optuženik počinio protupravno djelo, da ga je počinio u stanju nebrojivosti, te odrediti prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu ili psihijatrijsko liječenje na slobodi u trajanju šest mjeseci. Presuda sadrži i upozorenje optuženiku da će psihijatrijsko liječenje na slobodi biti zamijenjeno prisilnim smještajem u psihijatrijsku ustanovu ako do dana određenog rješenjem o upućivanju u psihijatrijsku ustanovu ne započne liječenje na slobodi.

(2) Sud će, pri donošenju presude iz stavka 1. ovog članka kojom je određen prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu odrediti, odnosno produljiti istražni zatvor iz razloga navedenog u članku 551. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju nebrojivosti počinio protupravno djelo, ali da ne postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu ili njegovog psihijatrijskog liječenja na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se optuženik oslobađa od optužbe i kojom se odbija zahtjev za određivanje prisilnog smještaja odnosno psihijatrijskog liječenja na slobodi."

Članak 256.

U članku 555. stavku 5. iza riječi: "smještaja" dodaje se zarez i riječi: "odnosno psihijatrijskog liječenja na slobodi".

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 257.

(1) Sve radnje i mjere koje su provedene ili se provode sukladno Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 121/2011, 91/2012, 143/2012 i 56/2013) do stupanja na snagu ovog Zakona su valjane u skladu s točkom IV. izreke Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010 i U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine (Narodne novine, broj 91/2012).

(2) Ako je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona bio u tijeku kakav rok, taj rok će se računati prema odredbama ovog Zakona, osim ako je dosadašnji rok bio dulji ili je prijelaznim i završnim odredbama ovog Zakona drukčije propisano.

(3) Ako nakon stupanja na snagu ovog Zakona povodom žalbe ili izvanrednog pravnog lijeka postupak treba ponoviti, novi postupak provest će se po odredbama Zakona o kaznenom postupku.

(4) Ako je do stupanja na snagu ovog Zakona donesena kakva odluka protiv koje je po odredbama zakona po kojem je postupak vođen dopušten pravni lijek ili još teče rok za podnošenje pravnog lijeka, ili je pravni lijek podnesen, ali o njemu još nije odlučeno, u tom postupku primijenit će se odredbe zakona po kojem je donesena odluka, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(5) Provođenje dokaznih radnji, te istrage i kazneni postupak koji su započeli prije stupanja na snagu ovog Zakona nastaviti će se po odredbama ovog Zakona, osim ako je prijelaznim i završnim odredbama ovog Zakona drukčije propisano.

(6) U kaznenom postupku za kaznena djela iz članka 19.c točke 1. podtočke d) Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 121/2011, 91/2012, 143/2012 i 56/2013), postupak će se dovršiti pred sudom koji je bio nadležan u trenutku podizanja optužbe.

Članak 258.

(1) Protiv pravomoćne presude koja je donesena na temelju odredbi Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 121/2011, 91/2012, 143/2012 i 56/2013), a koja se isključivo ili u odlučujućem dijelu temelji na odredbama tog Zakona koje je Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo svojom Odlukom, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010 i U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine (Narodne novine, broj 91/2012) može se, u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno od primitka pravomoćne presude, podnijeti zahtjev za obnovu postupka sukladno odredbi članka 497. Zakona o kaznenom postupku.

(2) Ako su nastupile posljedice pravomoćne presude iz stavka 1. ovog članka, stranka može u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona podnijeti zahtjev nadležnom kaznenom sudu da se te posljedice otklone naknadom štete.

Članak 259.

Nadležni ministri su dužni donijeti pravilnike iz članka 78., 105., 152. i 154. ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 260.

Mjere i radnje iz članka 75., članka 76., članka 218.a, članka 245., članka 263., članka 286., članka 326., članka 334. i članka 339. Zakona o kaznenom postupku, mogu se odrediti i za kaznena djela propisana Osnovnim krivičnim zakonom Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 31/93, 39/93, 108/95, 16/96 i 28/96), Krivičnim zakonom Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 32/93, 38/93, 16/96 i 28/96), Zakonom o kaznenim djelima podrivačke i terorističke djelatnosti protiv državnog suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 74/92) te Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 – ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011), ako se činjenično stanje može podvesti pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz Kaznenog zakona koje je navedeno u tim člancima.

Članak 261.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 15. prosinca 2013. godine, osim odredbi iz članka 151., 250., 251., 253., 254., 255. i 256. ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na psihijatrijsko liječenje na slobodi, a koje stupaju na snagu danom stupanja na snagu posebnog zakona kojim će se urediti zaštita osoba s duševnim smetnjama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 91/2012 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/2012 i 56/2013, u daljnjem tekstu: ZKP/08) donesen je 2008. godine, a stupio je na snagu u pojedinim odredbama 1. siječnja i 1. srpnja 2009. te u cjelini 1. rujna 2011. godine, osim odredaba o Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske koje stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine.

ZKP/08 zamijenio je istoimeni zakon iz 1997. godine (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/2002 i 115/2006) koji je donesen na temelju odgovarajućeg izvora iz bivše države (Zakon o krivičnom postupku), koji je počivao na koncepciji austrijskog kaznenog postupka iz 1875. godine.

ZKP/08 je od svog donošenja mijenjan četiri puta, prvi puta 2009. godine, drugi puta 2011. godine, zatim u 2012. godini ZKP je usklađivan s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/2011 i 143/2012, u daljnjem tekstu: KZ/11) i konačno, četvrta, kraća izmjena dogodila se u prvoj polovini 2013. godine kao posljedica nužnosti usklađivanja s tri direktive Europske unije.

Ovim Prijedlogom zakona predlažu se pete izmjene i dopune ZKP-a. Prvenstven razlog predlaganja ponovnih izmjena i dopuna je izvršenje Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine (u daljnjem tekstu: Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske). Naime, navedenom Odlukom Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je ukupno 43 članka ZKP/08 obzirom je utvrđeno da isti nisu u suglasju s mjerodavnim pravom: Ustavom Republike Hrvatske, Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/2002 i 1/2006) kao i ostalim domaćim i međunarodnim pravom mjerodavnim za ocjenu osnovanosti. Jednim dijelom Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske je već izvršena i ZKP/08 je usklađen s pravnim shvaćanjima Ustavnog suda Republike Hrvatske u pogledu 17 ukinutih odredaba (članci 10., 34., 35., 97., 102., 104., 105., 106., 112., 123., 272., 334., 342., 399., 442., 459. i 508.). Predmetno usklađenje je učinjeno 2012. godine prilikom usklađenja ZKP/08 sa KZ/11, što je bilo moguće odraditi u kratkom roku jer se tim izmjenama nije dublje zadiralo u strukturu zakonskog teksta. U preostalom dijelu Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske biti će izvršena stupanjem na snagu ovog Zakona, a za što je Ustavni sud Republike Hrvatske, kao krajnji rok, ostavio 15. prosinca 2013. godine. Iako se radi o manjem broju ukinutih odredaba, preostalo usklađenje zahtijeva uklanjanje strukturalnih manjkavosti u normativnoj strukturi i normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka te uravnoteženje kaznenog procesnog poretka, tako da dosljedno počiva na općim pravilima, uz jasno naznačene ustavnopravne iznimke. Stoga je izvršenje Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u preostalom dijelu dovelo do izmjena većeg broja odredaba ZKP/08, kao i do određenih terminoloških izmjena koje su provedene kroz cijeli ZKP/08.

Osim obveze izvršenja Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, određene izmjene i dopune koje se predlažu ovim Zakonom, nastale su kao rezultat praktične primjene ZKP/08. Naime, ZKP/08 sadrži mnoge nove odredbe i nove institute koje je kao rezultat praktične primjene valjalo izmijeniti ili doraditi, sve u cilju optimizacije pravila kaznenog postupka. Ustavni sud Republike Hrvatske je svojom Odlukom (točka 246.) jasno propisao ustavne obveze zakonodavca kako slijedi:

1) ukloniti strukturalne manjkavosti u normativnoj strukturi prethodnog postupka (članak 2. stavak 5. i članak 217. stavci 1. i 2. ZKP-a), to jest:

- u strukturu prethodnog postupka ugraditi mehanizam djelotvorne sudske zaštite protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona i istrage od trenutka kad je osoba obaviještena da je u statusu osumnjičenika,
- propisati zakonsku obvezu određivanja trenutka i obavještavanja osobe da je u statusu osumnjičenika u slučajevima kad se ne provodi istraga,
- propisati rokove za rješavanje kaznene prijave (odbačaj, optuženje) u slučajevima kad se ne provodi istraga,

2) ukloniti strukturalne manjkavosti u normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka (članak 230. stavci 3. do 5. ZKP-a), to jest:

- u okviru državnog odvjetništva urediti instancijsko pravno sredstvo protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu državnih odvjetnika koje dovode do nedjelotvornosti prethodnog postupka odnosno pojedinih predistražnih i istražnih radnji i mjera tako da to sredstvo ispunjava zahtjeve djelotvornog domaćeg pravnog sredstva iz članka 13. Konvencije,
- u okviru suda urediti odgovarajuće pravno sredstvo protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu sudaca istrage koje dovode do nedjelotvornosti istražnog postupka odnosno pojedinih istražnih radnji i mjera tako da to sredstvo ispunjava zahtjeve djelotvornog domaćeg pravnog sredstva iz članka 13. Konvencije,

3) uravnotežiti kaznenoprocetni poredak tako da dosljedno počiva na određenim, preciznim i predvidljivim općim pravilima, pri čemu sva odstupanja od tih pravila moraju činiti jasno naznačene iznimke iz kojih je razvidna njihova ustavnopravna opravdanost, što se osobito tiče kaznenih djela koja prijete organiziranom životu u zajednici i koja su povezana s važnim javnim interesom.

Ispunjavanje ustavne obveze zakonodavca ugrađivanja u strukturu prethodnog postupka mehanizma djelotvorne sudske zaštite protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona, istraživanja i istrage u opsegu naznačenom u Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske dovelo je do promjena u kvaliteti sumnje budući se uloga suda ne može iscrpljivati u kontroli postojanja osnova sumnje, kao najnižeg stupnja kvalitete tog instituta, već u kontroli postojanja osnovane sumnje, kao većeg stupnja izvjesnosti, zbog čega se ovim izmjenama i dopunama predlaže da se istraga i istraživanje mogu provesti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, te uz daljnju pretpostavku odsustva zakonskih smetnji za kazneni progon te osobe, koja pretpostavka također proizlazi iz Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, te se sada izrijekom propisuje.

Ustavna obveza zakonodavca za uvođenjem sudske zaštite u prethodni postupak izvršena je njezinim uvođenjem i u stadij istrage i u stadij istraživanja u opsegu određenom u Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske kroz institut žalbe protiv rješenja o provođenju istrage i prigovor zbog povrede postupovnih prava obrane. Pravo na sudsku zaštitu okrivljenik i u istrazi i u istraživanju stječe u istom trenutku - dostavom akta (rješenje o provođenju istrage ili obavijest o provedenoj prvoj dokaznoj radnji) kojim državni odvjetnik ocjenjuje da u odnosu na konkretnog okrivljenika postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, te da ne postoje zapreke za kazneni progon te osobe. Trenutak obavještavanja osobe da je u statusu okrivljenika određen je imajući na umu konvencijsko pravo i praksu Europskog suda za ljudska prava da se optužba za kazneno djelo, u smislu članka 6. Konvencije, konstituira i svakom mjerom ili radnjom države koja implicira da je osoba počinila kazneno djelo i supstancijalno pogoršava njezinu situaciju na isti način kako to čini službena obavijest o takvoj optužbi.

Određivanjem trenutka u kojem se osoba formalno obavještava o svom statusu okrivljenika i pružanjem sudske zaštite u naznačenom opsegu postojanja osnovane sumnje protiv te osobe da je počinila određeno kazneno djelo i nepostojanja zakonskih smetnji za

njezin kazneni progon, izvršava se ustavna obveza zakonodavca uvođenja u prethodni postupak sudske zaštite protiv nezakonite (arbitrarne) istrage i istraživanja, čime se jača i uloga suda, kao garanta osiguranja i zaštite ljudskih prava, u prethodnom postupku.

Daljnje jačanje sudske zaštite u prethodnom postupku kroz izvršenje ustavne obveze zakonodavca ostvareno je uvođenjem novog pravnog sredstva - prigovora zbog povrede postupovnih prava obrane. S obzirom na opseg sudske kontrole kod žalbe protiv rješenja o provođenju istrage, ovo će pravno sredstvo u stadiju istrage služiti za sudsku kontrolu uskrate ili povrede drugih postupovnih prava obrane - npr. neobavješćavanje o provođenju dokazne radnje kojoj obrana ima pravo prisustvovati, dok će se posredstvom njega u stadiju istraživanja vršiti kontrola formalnih i materijalnih zakonskih pretpostavki za provođenje dokazne radnje (visina propisane kazna, nepostojanje zakonskih smetnji za kazneni progon, osnovana sumnja), kao i kontrola uskrate ili povrede postupovnih prava.

Za ovu novinu važno je istaći da putem nje okrivljenik stječe pravo i na individualni zahtjev da se zadiranje u njegova subjektivna prava i u stadiju istrage i u stadiju istraživanja provodi samo u slučajevima i na način sukladan zakonu.

Uvođenje sudske zaštite i promjena u kvaliteti sumnje potrebnoj da se protiv nekog provede istraga ili istraživanje povećala je pravnu sigurnost građana od eventualno neosnovanih ili preuranjenih zahvata državnih tijela u njihova prava i slobode, dok s druge strane nije ugrozila djelotvornost prethodnog postupka u cjelini jer su ovlasti nadležnih tijela u stadiju izvida, koji imaju za cilj, kada postoji osnova sumnje na učin kaznenog djela, prikupiti dokaze i podatke potrebne za odluku o pokretanju istrage ili istraživanja i nadalje takva da omogućuju djelotvorno otkrivanje i sprečavanje počinjenja kaznenog djela i pronalaženje počinitelja. Djelotvornost i učinkovitost rada državnog odvjetnika u stadiju istrage osigurava se propisivanjem iznimaka od općih pravila postupanja za najteže oblike kaznenih djela, koja su, prema terminologiji Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske takva da „prijete organiziranom životu u zajednici“, pri čemu se prvenstveno ukazuje na, u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, unaprijeđen institut odgode dostave rješenja o provođenju istrage (članak 218.a). Djelotvornost prethodnog postupka pojačava se i propisivanjem roka od 6 mjeseci unutar kojeg je državni odvjetnik u stadiju istraživanja dužan odlučiti o kaznenoj prijavi što predstavlja daljnje izvršavanje ustavnih obveza zakonodavca prema Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Jedna od značajnih novina ovog Zakona koja ima za cilj, sukladno ustavnoj obvezi zakonodavca, ukloniti strukturalne manjkavosti u normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka je i uvođenje pravnih sredstava protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu državnih odvjetnika i suda.

Naime, iz prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da nedjelotvornost prethodnog postupka uvijek dovodi do povrede Konvencije, a Ustavni sud Republike Hrvatske ocijenio je neustavnim članak 230. stavke 3. do 5. ZKP/08, kojima je dosad bilo uređeno instancijsko pravno sredstvo protiv odugovlačenja postupaka i drugih nepravilnosti u radu državnog odvjetnika i suca istrage, ali samo za stadij istrage, zaključivši da to sredstvo nije sveobuhvatno jer se ne odnosi i na stadij istraživanja (dokazne radnje), te da ne zadovoljava zahtjeve članka 13. Konvencije.

S obzirom na izloženo, sada se u hrvatski kaznenopostupovni sustav uvode instancijska pravna sredstva radi osiguranja djelotvornosti prethodnog postupka, i to u okviru državnog odvjetništva, od stadija kaznene prijave kada su ovlaštenici žrtva, oštećenik i podnositelj prijave (članak 206.a i 206.b.), te istrage kada su ovlaštenici okrivljenik i oštećenik (članak 229. stavak 3.), a u okviru suda, za stadij istrage i istraživanja protiv odugovlačenja državnog odvjetnika (članak 213.b), te odugovlačenja suda u prethodnom postupku sve do upućivanja na suđenje, kada su ovlaštenici stranke i oštećenik (članak 347.).

Ovakvim se uređenjem, s obzirom na ZKP/08 koji je instancijsko pravno sredstvo

vezao samo uz stadij istrage, širi opseg primjene tog instituta na cjelokupni prethodni postupak, od kaznene prijave do upućivanja na suđenje, kao i krug ovlaštenika na žrtvu i podnositelja prijave. Na taj se način jača i mogućnost žrtve i podnositelja prijave da utječu na djelotvornost postupanja povodom svoje prijave odnosno kaznenog djela kojeg su žrtve. Jačanju položaja i prava žrtve i oštećenika, te povećanju djelotvornosti postupka trebala bi pridonijeti i odredba prema kojoj njihovo pravo uvida u spis više ne ovisi o okolnosti da li su ispitani (čime zapravo disponira tijelo koje vodi prethodni postupak), već im se to pravo može uskratiti samo ako bi eventualan raniji uvid utjecao na njihov iskaz. Za očekivati je da će sada žrtva i oštećenik imati ranije uvid u postupanje državnog odvjetnika, što će im omogućiti i aktivnije i efektivnije korištenje prava koja im pripadaju.

Budući je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj Odluci istaknuo da „cjelokupan tekst Ustava zrači jamstvima sudske zaštite, te da je cjelokupan katalog ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom orijentiran prema sudskoj zaštiti“, a i prema stavu Europskog suda za ljudska prava sudska kontrola pruža najbolja jamstva neovisnosti, nepristranosti i poštovanja postupanja, to je sudska zaštita osigurana i za pojedine institute kojima se u značajnijoj mjeri zadire u ljudska prava i temeljne slobode, a na koje je u svojoj Odluci ukazao i Ustavni sud Republike Hrvatske.

Tako je sudska zaštita osigurana za posebne dokazne radnje kroz svakodoban zahtjev suca istrage prema policiji i državnom odvjetniku za dostavom izvješća, a potomjeg i za razloge potrebe daljnjeg provođenja posebnih dokaznih radnji, te obvezan sudski nalog kada je radi provođenja posebne dokazne radnje ulaska u prostorije radi njihovog snimanja potrebno ući u dom; kod tjelesnog pregleda ovisno o jačini zadiranja u tjelesni integritet osobe i njezinoj postupovnoj ulozi; kod uzimanja biološkog materijala od osobe različite od okrivljenika koja nije dala pisanu suglasnost i provođenja molekularno-genetske analize u toj situaciji; kod provjere uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta (novina uređena člankom 339.a) za registriranog vlasnika ili korisnika koji nije dao pisani pristanak. Takvo uređenje ovih instituta međutim neće utjecati na djelotvornost i učinkovitost u radu državnog odvjetništva budući su propisane iznimke u slučaju opasnosti od odgode koje omogućuju promptno postupanje državnog odvjetnika, uz uvjet naknadne sudske konvalidacije.

S aspekta prava okrivljenika iznimno je značajno uvođenje sudske zaštite pri uređenju prava uvida u spis (članci 183. do 186.), gdje najviše novina ima vezano za položaj i prava okrivljenika. Naime, Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj je Odluci naglasio da prava uvida u spis i predlaganja i izvođenja dokaza predstavljaju osnovna prava obrane u kaznenom postupku te da je bez prava uvida u spis pravo na obranu *nudum ius* jer tek djelotvornim ostvarenjem tog prava okrivljenik dobiva aktivnu ulogu u kaznenom postupku.

S obzirom na izloženo, ovim Zakonom, osim što se detaljnije i jasnije uređuje taj institut, uvodi se i sudska zaštita u slučaju uskrate prava uvida u spis, mogućnost uskrate uvida u spis do kraja istrage stavlja u sudsku nadležnost, a pravo okrivljenika na uvid u spis veže se uz trenutak obavještanja da je u statusu okrivljenika, odnosno činjenicu njegova ispitivanja, pri čemu se propisuje i mogućnost uvida u zapisnik o provođenju hitne dokazne radnje u postupku protiv njega najkasnije u roku od 30 dana od dana njezina provođenja.

Predloženim izmjenama prihvaća se rješenje prema kojem kazneni postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage, koja se može provesti kada postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina a mora se provesti za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od 15 godina ili kazna dugotrajnog zatvora, kazneno djelo iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti. Iznimno, istragu nije potrebno provesti za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora težom od pet godina, uključujući dakle kaznu zatvora do petnaest godina, već je za ta kaznena djela, kada se za to ispune zakonske pretpostavke,

moguće podići tzv. neposrednu optužnicu. Neposrednu optužnicu naravno nije moguće podići za kaznena djela za koja je propisano provođenje obvezne istrage. Istraga se pak ne provodi za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, za koja djela se, kada protiv određene osobe postoji osnovana sumnja da ih je počinila, a ne postoje zakonske smetnje za njezin kazneni progon, provodi istraživanje provođenjem dokaznih radnji.

Ovdje je važno spomenuti da u svrhu ispunjenja ustavne obveze za strukturalnom koherentnošću i uravnoteženjem kaznenopostupovnog poretka, ali i slijedeći komparativna rješenja razvijenih europskih zemalja, ovaj Zakon napušta razlikovanje između redovitog i skraćenog postupka. Naime, prema Prijedlogu postoji jedinstveni kazneni postupak koji poznaje jasno predviđene i detaljno normirane iznimke u postupanju prema počiniteljima teških kaznenih djela (koja „štete organiziranom životu u zajednici“) i lakših kaznenih djela (kaznenih djela za koja je u Kaznenom zakonu propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina), koja odstupanja zakonopisac nalazi ustavnopravno prihvatljivim cijeneći vrstu, težinu i društvenu opasnost konkretnog kaznenog djela. Opisano predstavlja veliku promjenu u odnosu na postojeći sustav, ali promjenu koja će u svakom slučaju pojednostaviti postupanje za tijela kaznenog postupka.

Radi ostvarenja koherentnosti i pravne izvjesnosti kaznenopostupovnog sustava ovim je Zakonom, a izvršavajući Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, uređen i institut tzv. parcijalnog procesnog imuniteta svjedoka kojim se, kada je to opravdano zaštitom javnog interesa da se razotkriju, djelotvorno progone i procesuiraju teška kaznena djela ili izričajem Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske zločini velike javne, pa i ustavne važnosti, omogućuje neprocesuiranje osobe koja iskazuje kao svjedok, a koja se, zbog prava na neoptuživanje, u svom iskazu pozvala na blagodat neodgovaranja na pitanja čijim odgovorima bi sebe ili bliskog srodnika izložila kaznenom progonu. Naime, ovim institutom se omogućuje nepoduzimanje kaznenog progona protiv svjedoka, iako su se ispunile zakonske pretpostavke za njegov progon, ako tijelo progona ocijeni da preteže javni interes za progonom druge osobe zbog kaznenog djela koji prijete zajednici i teže je od onog za koji bi se moglo progoniti svjedoka. Međutim, uvažavajući vladavinu prava, potrebno je jasno odrediti razinu javnog interesa koji bi opravdao odstupanje od zahtjeva društva za progonom i kažnjavanjem počinitelja kaznenog djela odnosno odrediti koji su to „zločini velike javne, pa i ustavne važnosti“, a što je ovdje učinjeno propisivanjem kataloga kaznenih djela. Međutim, upravo uvažavajući vladavinu prava, te potrebu samozaštite društva, važno je istaći da je ovim Zakonom propisano i da se izjava o nepoduzimanju kaznenog progona ne može dati za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

Institut je nadalje uređen, uvažavajući daljnji zahtjev Ustavnog suda Republike Hrvatske, preciznim i jasnim pravilima o kvaliteti odgovora i iskaza svjedoka koja opravdava njegovu primjenu, te trenutku davanja izjave o nepoduzimanju kaznenog progona (nakon odgovora svjedoka), kao i dokaznom zabranom utemeljenja osuđujuće presude isključivo na takvom dokazu.

Ovim Zakonom o izmjenama i dopunama ZKP/08 izvršena su i daljnja unapređenja, dio kojih je rezultat dosadašnje primjene ZKP/08.

Sada se po prvi puta reguliraju imovinski izvidi (članak 206.i). Do sada je državni odvjetnik provodilo imovinske izvode uz provođenje redovitih izvoda. Sva složenost provođenja redovnih izvoda, odvlačila je pažnju od provođenja imovinskih izvoda. Radi otklanjanja uočenih poteškoća u praksi sada će za najslabija kaznena djela u kojima je ostvarena znatna imovinska korist, sudjelovati državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici iz posebnog Odjela za istraživanje imovinske koristi koji će biti formirani unutar državnog odvjetništva. Osobe iz tih odjela raspolagat će posebnim znanjima potrebnim za učinkovito provođenje imovinskih izvoda. Ako se provođenjem izvoda utvrdi da je ostvarena

imovinska korist velike vrijednosti državni odvjetnik će zatražiti od čelnika policije i nadležnih upravnih tijela Ministarstva financija da mu stave na raspolaganje službenike koji će pod njegovim nadzorom sudjelovati u zajedničkim imovinskim izvidima.

Naime, nesporno glavni motiv počinitelja kaznenih djela gospodarskog i organiziranog kriminaliteta je stjecanje nezakonite koristi. Kako se oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom pokazuje kao učinkovito sredstvo u borbi protiv gospodarskog i organiziranog kriminala bilo je nužno posebno propisati provođenje imovinskih izvida kojima se ta svrha i postiže.

Nadalje, propisuje se da se optužnica nakon podizanja dostavlja optužnom vijeću, čiji je predsjednik, a ne više sudac istrage kako je to dosad bilo propisano za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, ispituje u istom opsegu u kojem je to dosad činio sudac istrage. S obzirom na jedinstveni postupak valja naglasiti da će sada i za kaznena djela iz nadležnosti općinskog suda optužnica biti dostavljena predsjedniku optužnog vijeća na kontrolu formalne ispravnosti, a ne više sucu pojedincu ili predsjedniku vijeća. Sucu pojedincu ili predsjedniku vijeća će sada optužnica za sva kaznena djela biti dostavljena tek ako bude potvrđena, što je značajno zbog njegove nepristranosti, a s obzirom na mogućnost da još u tom stadiju spisu predmeta prileže nezakoniti dokazi odnosno što je još značajnije zbog činjenice da će optužnici za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do 5 godina još u tom stadiju priležiti obavijesti građana i drugi podnesci iz članka 86. ovog Zakona koji će nakon potvrđivanja te optužnice biti izdvojeni, tako da raspravni sudac o istima neće imati spoznaju.

Izvršene su izmjene i raspravnog stadija, prvenstveno kao rezultat dosadašnje primjene ZKP/08 koja je pokazala da, zbog načina bilježenja tijekom rasprave, te uloge suca pri presuđenju, ZKP/08 uveden institut unakrsnog ispitivanja i ograničavanje suca u izvođenju dokaza *ex offio* i postavljanju pitanja nisu polučile željene rezultate.

Naime, tijekom četverogodišnje primjene ZKP/08 u predmetima iz nadležnosti USKOK-a pokazalo se da se unakrsnim načinom ispitivanja (glavno ispitivanje, unakrsno, pa dodatno), kojim se odstupilo od višegodišnje hrvatske kaznenopravne tradicije, ne postiže zamišljena dinamika rasprave, prvenstveno zbog načina zapisničkog bilježenja vođenja rasprave. Osim toga način na koji je institut primjenjivan u praksi dovodio je do duljeg trajanja raspravnog stadija zbog višekratnog ispitivanja istog svjedoka. Stoga se ovom izmjenom predlaže povratak na način ispitivanja svjedoka i vještaka na raspravi kako je on bio propisan ZKP/97. Osim toga, a imajući na umu da prema hrvatskom kaznenopravnom sustavu sud odlučuje i o krivnji i o kazni, te uvažavajući dosadašnju tradiciju uloge suda u traženju materijalne istine, izmijenjene su njegove ovlasti i po pitanju ovlasti izvođenja dokaza po službenoj dužnosti i glede sadržaja i opsega pitanja koja može postaviti na raspravi, a izvršavajući odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske o neustavnosti prekluzije dokaza propisano je i pravo stranaka da do završetka dokaznog postupka mogu predlagati izvođenje novih dokaza.

Jedna od značajnih izmjena je razlikovanje dokazne snage kontradiktorno pribavljenih dokaza, dakle onih kod kojih su obje strane imale priliku sudjelovati, od ne kontradiktorno pribavljenih dokaza, dakle onih koje u prethodnom postupku pribavlja državni odvjetnik, bez sudjelovanja okrivljenika. Osim što se sada čini razlika u načinu na koji se sadržaj tih dokaza bilježi u raspravnom zapisniku, odlučna je novina da se osuđujuća presuda ne može temeljiti isključivo ili u odlučujućom mjeri na ne kontradiktorno pribavljenom dokazu.

Jednako su tako, prema zahtjevima prakse, izmijenjene odredbe o granicama ispitivanja prvostupanjskog rješenja po službenoj dužnosti povodom žalbe na način da sud drugog stupnja sada ponovno po službenoj dužnosti pazi na postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08, a kao rezultat primjene ZKP/08 izvršene su dopune i stadija izvanrednih pravnih lijekova.

Tako je dopunjena zakonska osnova za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude koji se ponovno, kao i u ZKP/97, može podnijeti i ako se pravomoćna presuda temelji na nezakonitom dokazu, a što je u skladu s ustavnim načelom (članak 29. stavak 4), te konvencijskim pravom.

Prema Konačnom prijedlogu zakona, pravomoćna presuda može se i nakon pravomoćnosti preinačiti u odluci o kazni bez obnove postupka ukoliko se pojave okolnosti kojih nije bilo kada se presuda izricala ili sud za njih nije znao iako su postojale, a one bi očito dovele do blaže osude. Na opisani način rješava se praznina u pravnim lijekovima koja je uočena u praksi nakon napuštanja zahtjeva za izvanredno ublažavanje kazne sukladno ZKP/08. Predloženim izmjenama sada je omogućeno da i oštećenik, a ne samo okrivljenik kao je da sada bilo propisano podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda prava i sloboda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ovom izmjenom ispoštivana je obveza izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava, koja između ostalog obuhvaća izvršenje individualnih mjera kojima se otklanjaju negativne posljedice povrede Konvencije u odnosu na konkretnog podnositelja zahtjeva.

Osim prethodno izloženih izmjena i dopuna, izvršene su i izmjene i dopune s osnove ispunjenja međunarodnih obveza Republike Hrvatske. Tako sukladno presudi Europskog suda za ljudska prava *Zahirović protiv Republike Hrvatske*, državni odvjetnik više nema ovlasti dostaviti mišljenje o osnovanosti žalbe.

Jednako tako se, postupajući po međunarodnoj obvezi Republike Hrvatske da omogućiti realizaciju i zaštitu prava konstituiranih u Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, sada propisuje da sud drugog stupnja po službenoj dužnosti uvijek ispituje i je li teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom.

Zaključno, ovim zakonskim prijedlogom se, a po uzoru na komparativna rješenja, mijenja i dio odredaba o troškovima kaznenog postupka s ciljem sprječavanja olakog terećenja proračuna naknađivanjem troškova obrane onim okrivljenicima koji su stvarno u mogućnosti podmiriti troškove kaznenog postupka bilo za vrijeme njegova trajanja ili naknadno. Naime, ako se deset godina od pravomoćnosti odluke o troškovima kaznenog postupka utvrdi da je imovinsko stanje osuđenika takvo da može, u cijelosti ili djelomično, naknaditi troškove kaznenog postupka uključujući i troškove postavljenog branitelja, sudac će posebnim rješenjem obvezati osuđenika na naknadu tih troškova u cijelosti ili djelomično. Takvo postupanje poznato je u komparativnom pravu (Švicarska), a uvodi se kako bi se spriječilo danas često izigravanje sustava i prikazivanje imovinskog stanja okrivljenika lošim, a sve kako bi trošak obrane teretio državni proračun. S istom intencijom zaštite državnog proračuna izmijenjena je i odredba o konačnom podmirivanju troška kopiranja ili snimanja spisa branitelja po službenoj dužnosti, koji trošak će naknaditi okrivljenik prema svom imovinskom stanju, ako bude proglašen krivim. Ako je imovinsko stanje okrivljenika pak takvo da mu onemogućuje podmirivanje troškova kaznenog postupka bez ugrožavanja vlastite egzistencije ili egzistencije osoba koje je dužan uzdržavati, sud će ga osloboditi njegove zakonske obveze naknade troškova kaznenog postupka.

Ovim izmjenama i dopunama odredaba o troškovima kaznenog postupka uključujući pritom i troškove postavljenog branitelja dosljedno se provodi načelo da okrivljenik koji je proglašen krivim, kao i osuđenik, sukladno svojim financijskim mogućnostima, sam snosi te troškove. Taj trošak će sada padati na teret proračunskih sredstava tek ako se nesporno utvrdi da okrivljenik, a niti osuđenik 10 godina po izvršnosti osuđujuće presude, nije u mogućnosti taj trošak naknaditi.

U tom pravcu izmijenjene su i pretpostavke, postupak i način ostvarivanja prava na branitelja na teret proračunskih sredstava. Svrha te izmjene je da se propisivanjem postupka i načina stvarnog utvrđivanja imovinske prilike okrivljenika onemogućiti postavljanje branitelja

na teret proračunskih sredstava, naravno kada obrana nije obvezna, onom okrivljeniku koji bilo s obzirom na cjelokupno vlastito imovinsko stanje bilo s obzirom na cjelokupno imovinsko stanje osoba koje su ga po zakonu dužne uzdržavati imaju sredstava za naknadu troška vlastite obrane, a uvažavajući složenost, težinu ili posebne okolnosti predmeta opravdavaju postavljanje branitelja na teret proračunskih sredstava.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1.

Glava I koja je do sada nosila naziv "Uvodne odredbe" mijenja naziv u "Načela kaznenog postupka". Radi se o općenitim ustavnim i konvencijskim načelima kaznenog postupka koja će zajamčiti temeljna prava i slobode građana protiv kojih se vodi kazneni postupak, ali i omogućiti da državna tijela pronađu i kazne počinitelje kaznenih djela. Navedena načela bi sucima, državnim odvjetnicima i odvjetnicima te drugim subjektima kaznenog postupka trebala predstavljati okosnicu za sagledavanje svih ostalih odredbi obzirom propisuju temeljna pravila postupka.

Članak 2.

Članak 1.a ZKP/08 nomotehnički je uređen tako da se sada prilikom nabiranja pravnih akata Europske unije s kojima je Zakon usklađen umjesto alineja navode točke. Također, obzirom na Odluku Vlade Republike Hrvatske o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije („Narodne novine“, broj 93/11) te činjenicu da se ovim Prijedlogom ZKP/08 usklađuje s Direktivom 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku te Okvirnom odlukom Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima, u novim točkama 4) i 5) upućuje se i na navedene akte Europske unije.

Članak 3.

U članku 1. dosadašnji stavak 2. je zamijenjen novim stavkom 2. obzirom je sadržaj dosadašnjeg stavka 2. sada u članku 4. koji propisuje, kao temeljno načelo postupanja i ograničenja prava i sloboda, načelo razmjernosti.

Stavak 2., sukladno Prijedlogu, izrijekom propisuje da se kazneni progon i postupak mogu voditi i završiti samo prema pravilima i pod uvjetima propisanim zakonom (npr. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima i Zakon o državnom odvjetništvu.). Time je isključena mogućnost da se pravila postupanja propisuju nekim podzakonskim aktom npr. Poslovníkom državnog odvjetništva.

Stavak 3. je brisan jer se radilo o nepotrebnoj i neodređenoj odredbi.

Članak 4.

Člankom 2. stavkom 2. određuje se ovlaštenu tužitelj za pokretanje kaznenog postupka. Umjesto izričaja "za koja se progona" sukladno novom određenju i definiranju kaznenog postupka izvršeno je terminološko usklađenje izričajem "za koja se kazneni postupak pokreće". Za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti ovlaštenu tužitelj je državni odvjetnik, a za kaznena djela za koja se postupak pokreće po privatnoj tužbi ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj. Za određena pak kaznena djela definirana u KZ-u, državni odvjetnik može pokrenuti kazneni postupak tek ako postoji prijedlog oštećenika.

Stavak 3. propisuje načelo oficijelnosti prema kojem je državni odvjetnik ako drugačije nije propisano dužan pokrenuti kazneni postupak ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti, a ne postoje zakonske

smetnje za progon te osobe. U odnosu na dosadašnji stavak 3. ovim se stavkom definira koji je stupanj sumnje potreban za pokretanje kaznenog postupka. Za razliku od dosadašnjeg određenja u ZKP/08 prema kojem se za poduzimanje kaznenog progona državnog odvjetnika tražio osnov sumnje, sada se za pokretanje kaznenog postupka traži postojanje osnovane sumnje. Naime, Ustavni sud je dosadašnji stavak 5. članka 2. ZKP/08 prema kojem je podnošenje kaznene prijave značilo formalno započinjanje kaznenog progona ocijenio nesuglasnim sa zahtjevima koji proizlaze iz načela vladavine prava, a institut kaznenog progona "proturječno određen, naziv značenjski pogrešan i kad je riječ o započinjanju i kad je riječ o završetku postupka koji bi trebao označavati". Ustavni sud ukazao je i na manjkavost zakonodavnog rješenja članka 2. stavka 5. prema kojem kazneni progon formalno započinje podnošenjem kaznene prijave, koji trenutak zbog nepostojanja vremenskog redosljeda provođenja pojedinih radnji, ne mora biti trenutak u kojem je utvrđeno ni da postoji kazneno djelo, a posebno ne da postoje osnove sumnje protiv bilo koje osobe da je to kazneno djelo počinila. Slijedom toga, a budući da se trenutak formalnog započinjanja kaznenog progona, tj. upis kaznene prijave u upisnik može razlikovati od trenutka kad je državni odvjetnik utvrdio da stvarno postoje osnove sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo, upis kaznene prijave u upisnik se ne može po naravi stvari kvalificirati kao "prvi akt kojim se određena osoba stavlja pod kazneni postupak koji sam po svojoj suštini predstavlja određenu vrstu ograničenja temeljnih prava i sloboda".

Sukladno naprijed navedenom odredba stavka 5. članka 2. je brisana.

Brisana je i odredba stavka 4. jer je premještena u drugu rečenicu stavka 3.

Dosadašnji stavak 6. postao je stavak 4. i sadržajno je neizmijenjen.

Članak 5.

Člankom 4. se kao temeljno načelo kaznenog postupka ističe načelo razmjernosti. Radi se o ustavnom načelu (članak 16. Ustava Republike Hrvatske) koje je zbog specifičnosti kaznenih postupaka i ograničenja prava i sloboda u istima bilo potrebno istaći i kao temeljno načelo kaznenog postupka. Prema ovom načelu svaka radnja ili mjera ograničenja slobode ili prava mora biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju, te su sud i druga državna tijela pri odlučivanju o radnjama i mjerama ograničenja slobode ili prava po službenoj dužnosti dužna paziti da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom. Ograničenje slobode ili prava mora biti ograničeno na najkraće nužno vrijeme. Načelo razmjernosti provedeno je kroz pojedine odredbe zakona.

Dosadašnji stavci 2. i 3. članka 4. ZKP/08 prebačeni su u članak 9. stavke 1. i 2. Brisana je odredba članka 4. stavka 1. ZKP/08 prema kojoj se načelo jednakosti oružja između državnog odvjetnika i okrivljenika mora osigurati tek na raspravi (Sud, stranci i branitelju osigurava jednake mogućnosti dokazivanja na raspravi u skladu sa Zakonom.). Naime, sukladno odluci Ustavnog suda, jednakost oružja potrebno je osigurati i tijekom prethodnog postupka, posebice istrage, u kojem se prikuplja relevantna dokazna građa bitna za nastavak i ishod kaznenog postupka. ("Istražni postupci su od velike važnosti za pripremu suđenja jer određuju okvir u kojem će djelo koje je podvrgnuto kaznenoj optužbi biti razmatrano na suđenju" te se "ne može isključiti da će se presuda oslanjati na dokaze pribavljene u istražnom postupku"...).

Pravo stranke da u postupku poduzima sve radnje koje može poduzimati njezin protivnik, tzv. jednakost oružja, znači da se postupak ne smije urediti ili voditi tako da dođe do neopravdane diskriminacije između stranaka. Europski sud za ljudska prava je načelo jednakosti oružja odredio kao skup procesnih garancija strankama koje im na jednak način omogućavaju pristup važnim informacijama te mogućnost utjecanja na odluke u postupku te istakao da se "jednakost oružja" mora protegnuti na sve stadije kaznenog postupka, kako na prethodni postupak (Lamyca Belgije, presuda od 30. ožujka 1989. godine), tako i na glavnu raspravu te postupak u povodu pravnih lijekova.

Članak 6.

Člankom 7. stavkom 1., što je novina u našem kaznenom postupovnom pravu, propisuje se obveza čovječnog postupanja i poštivanja ljudskog dostojanstva svakog uhićenika i okrivljenika.

Stavak 2. kao i u ZKP/08 sadrži pobrojana prava o kojima uhićenik mora biti obaviješten. Obavijest o ovim pravima uhićeniku se mora odmah dati na njemu razumljiv način. Taj način ovisi o okolnostima slučaja pod kojim se osoba uhićuje te o samoj osobnosti uhićenika. Ova odredba smještena je u "Glava I, Načela kaznenog postupka" zbog svog značaja jer se njome garantira da će uhićena osoba biti obaviještena o svojim osnovnim pravima koja može odmah konzumirati. Također valja napomenuti da je novim člankom 108.a propisan sadržaj pisane pouke o pravima uhićenika i on se stoga sadržajno nadovezuje na ovaj članak.

Također se sada u stavku 2. umjesto dosadašnjeg opisnog izričaja "osoba uhićena pod sumnjom da je počinila kazneno djelo", koristi termin "uhićenik" koji je definiran u odredbi članka 202. točka 5. Zakona kao osoba prema kojoj se primjenjuje mjera uhićenja.

Novina je stoga točka 5. stavka 2. koja upućuje na to će uhićenik pored, u prethodnim točkama pobrojanih prava, biti poučen o drugim pravima propisanim ZKP-om.

Članak 7.

Članak 8. stavak 3. izmijenjen je kako bi se naglasilo pravo stranaka i sudionika u postupku koji su gluhi i gluhoslijepi da se služe znakovnim jezikom.

Izmjena u članku 8. stavku 5. odnosi se jednim dijelom na nomotehničko usklađivanje teksta jer se umjesto naloga o provođenju istrage koristi termin rješenje o provođenju istrage.

Nadalje, obzirom na činjenicu da se ne može uvijek u istom trenutku okrivljeniku osigurati pisani prijevod pismena (prijevod pouke o pravima, odluke o oduzimanju slobode, rješenja o provođenju istrage i naloga o provođenju dokaznih radnji), dodana druga rečenica olakšati će postupanje, jer će u slučaju ako nije moguće osigurati pisano prevođenje navedenih pismena, ista biti okrivljeniku usmeno prevedena, a pisano uručena u najkraćem mogućem roku na jeziku koji govori i razumije. U slučaju da okrivljenik navedena pismena ne može pročitati uvedena je obveza izlaganja istih na njemu razumljiv način.

Članak 8.

Člankom 9. su, na jednom mjestu, propisana načela postupanja suda i državnih tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku. Tako su ona dužna s jednakom pažnjom ispitivati i utvrđivati činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.

Državno odvjetništvo, istražitelj i policija kao tijela kaznenog progona su dužna neovisno i nepristrano razjašnjavati sumnju o kaznenom djelu za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti te s jednakom pažnjom prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.

Stavak 1. predstavlja odredbu članka 4. stavka 2. ZKP/08.

Stavak 2. predstavlja odredbu članka 4. stavka 3. ZKP/08.

Stavci 3. i 4. predstavljaju odredbe članka 9. stavke 1. i 2. ZKP/08. S obzirom na njihov sadržaj, logičnije je da se nalaze na ovom mjestu.

Članak 9.

Odredba članka 10. više je nomotehnički, a u manjem dijelu i sadržajno izmijenjena.

Pri definiranju nezakonitih dokaza u stavku 2. točki 1. ispušteno je "okrutno postupanje" jer isto kao poseban vid postupanja, ne poznaje ni Ustav Republike Hrvatske, ni međunarodni dokumenti (članak 3. Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zabranjuje "mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanja ili kažnjavanje"), a ono ponašanje koje je

okrutno predstavlja ujedno i nečovječno ponašanje ili čak mučenje, te je obuhvaćeno ostalim modalitetima zabranjenih načina pribavljanja dokaza.

Stavak 3. na nešto drugačiji način nego što je to do sada bio slučaj regulira kada jedan dokaz, iako pribavljen povredom prava obrane, prava na ugled i čast i nepovredivost osobnog i obiteljskog života predstavlja zakonit dokaz, a to je slučaj kada se radi o postupku za teške oblike kaznenih djela iz nadležnosti županijskog suda, a kod kojih interes kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja preteže nad povredom prava, time da se sudska odluka ne može isključivo temeljiti na takvom dokazu.

Brisana je točka 1. stavka 3. ZKP/08 kao nejasna i neodređena, sukladno čemu je brisano u stavku 4. pozivanje na točku 2. kao nepotrebno.

Članak 10.

Člankom 11. stavkom 1., sukladno članku 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske, propisano je načelo pravičnog postupka pred kaznenim sudom. Do sada ovo ustavno načelo nije bilo sadržano u načelnim odredbama ZKP, no obzirom se radi o temeljnom načelu koje unatoč ustavnom rangu, zbog značaja i važnosti pravičnog suđenja i donošenja odluke u razumnom roku, potrebno je da isto bude ugrađeno u temeljna načela kaznenog postupka. Pritom je naglašeno i načelo javnosti sudskog odlučivanja koje je propisano člankom 120. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske koje za sve postupke u našem pravom sustavu propisuje javnost sudskih rasprava i izricanja presuda. To je pravilo potvrđeno i u međunarodnom pravu (članak 14. stavak 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i članak 6. stavak 1. Europske konvencije o ljudskim pravima). Naime, javnost suđenja je pravilo našeg kaznenog postupka, dok isključenje javnosti predstavlja izuzetak i limitirano je zakonskim razlozima.

Stavkom 2. i 3. propisana je obveza provedbe svakog kaznenog postupka bez odugovlačenja, dok je načelo hitnosti postupanja posebno naglašeno za one kaznene postupke u kojima je okrivljeniku oduzeta sloboda. Radi se o stavku 2. članka 11. ZKP/08 koji je sada podijeljen u dva stavka (te je kao suvišan dio rečenice izbačena dužnost suda i drugog državnog tijela da onemoguću svaku zlouporabu prava što pripada stranci u postupku) kako bi se jače naglasila ova temeljna načela koja se odnose na potrebu vođenja postupka bez odugovlačenja uz naglasak na žurnosti postupanja u predmetima u kojima je okrivljeniku privremeno oduzeta sloboda.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postali su stavci 4. i 5.

Članak 11.

Novina u članku 12. stavku 2. je prva rečenica prema kojoj se obnova pravomoćno okončanog postupka može provesti samo u postupku i pod uvjetima propisanim zakonom. Druga rečenica predstavlja članak 12. stavak 2. ZKP/08.

Članak 12.

Članak 16. propisuje osnovna prava žrtve i oštećenika u kaznenom postupku. Tako je određeno da žrtva i oštećenik imaju prava propisana ZKP/08, da policija, državno odvjetništvo i istražitelj moraju posebno obzirno postupati sa žrtvom kaznenog djela, te žrtvu i oštećenika upoznati sa njihovim zakonskim pravima prije poduzimanja radnje i tijekom postupka skrbiti o njihovom ostvarivanju. Dužnost obazrivog postupanja bila je sadržana u prvoj rečenici stavka 2. ZKP/08, a sada je kao načelna istaknuta u samostalnom stavku.

Obveza policije, istražitelja, državnog odvjetnika i suda da žrtvu, ali i oštećenika, upoznaju sa njihovim pravima u postupku i da se pri poduzimanju radnji na primjeren način skrbe o tim pravima, također je kao stožerno načelo istaknuta u stavku 3. Radi se o bolje nomotehnički

formuliranoj drugoj rečenici stavka 2. koja je proširena pored žrtve i na oštećenika jer se prema njemu mora postupati na jednak način kao i sa žrtvom.

Dosadašnji stavci 3. i 4. koji razrađuju pojedina prava žrtve su prebačeni i razrađeni u Glavi V. Jednako tako, dosadašnji stavak 5. prebačen je u članak koji regulira prava oštećenika (sada članak 47. stavak 2. ZKP/08).

Članak 13.

Člankom 17. stavkom 1. definiran je, sukladno zahtjevu Ustavnog suda, trenutak formalnog započinjanja kaznenog postupka – u slučajevima u kojima se provodi istraga, kazneni postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage (stavak 1. točka 1.), u slučajevima u kojima se istraga ne vodi, to je trenutak potvrđivanja optužnice (stavak 1. točka 2.), u postupcima povodom privatne tužbe, kazneni postupak započinje određivanjem rasprave (stavak 1. točka 3.), a u postupcima povodom zahtjeva za izdavanjem kaznenog naloga, kazneni postupak započinje donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga (stavak 1. točka 4.). Na opisani način sukladno zahtjevu Ustavnog suda početak formalnog kaznenog postupka protiv okrivljenika vezuje se uz utvrđenje postojanja osnovane sumnje da je osoba počinila kazneno djelo (a to je pravomoćnost rješenja o provođenju istrage), odnosno za kaznena djela za koja se ne provodi ili nije provedena istraga trenutak potvrđivanja optužnice. Od tog trenutka osigurana je sudska kontrola pretpostavki za kazneni progon osobe (među ostalim i postojanja osnovane sumnje).

Članak 14.

Novina u članku 18. su odredbe stavaka 3., 4. i 5. kojima se regulira način postupanja prvostupanjskog i drugostupanjskog suda u slučajevima potrebe postupanja sukladno članku 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Obzirom na potrebu propisivanja načina postupanja suda prvog, odnosno suda drugog stupnja kada se u postupku pred istim postavi potreba obraćanja Sudu Europske unije radi rješavanja prethodnog pravnog pitanja sukladno članku 267. Ugovora, dosadašnji stavak 3. bitno je izmijenjen te su različito, ovisno o postupanju pred pojedinim sudom propisani postupci obraćanja Sudu Europske unije. Tako je stavkom 3. Prijedloga propisano da sud prvog stupnja može, u slučaju da je za rješenje kakvog pravnog pitanja potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti kojeg akta kojeg je donijelo njezino tijelo, podnijeti zahtjev Sudu Europske unije i o tome obavijestiti stranke. Stavkom 4. Prijedloga propisano je da će sud drugog stupnja kada je za rješenje kakvog pravnog pitanja potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti kojeg akta kojeg je donijelo njezino tijelo postaviti zahtjev Sudu Europske unije i o tome obavijestiti stranke. Dakle, za razliku od suda prvog stupnja za kojeg obraćanje Sudu Europske unije postoji kao mogućnost, ovdje se propisuje potreba obligatornog podnošenja zahtjeva suda drugog stupnja.

Stavkom 5. regulirano je postupanje nacionalnog suda, koji će prema Prijedlogu norme prekinuti postupak dok Sud Europske unije ne donese odluku o prethodnom pitanju. Dok traje prekid postupka, nacionalni sud može provoditi samo one radnje koje ne trpe odgodu.

Članak 15.

Člankom 19.b određeno je u kojem sastavu općinski sudovi sude u predmetima. Tako je opće pravilo da općinski sudovi sude u vijećima od jednog suca i dva suca porotnika, ukoliko nije drugačije propisano.

Stavkom 2. izmijenjena je dosadašnja odredba te je nadležnost suca pojedinca suditi u kaznenim predmetima, umjesto za kaznena djela do osam godina, sužena na kaznena djela sa propisanom kaznom zatvora do pet godina. Uzimajući u obzir težinu i složenost kaznenih

djela smatra se prihvatljivom ovakva izmjena, koja će opet omogućavati u velikom broju predmeta da raspravu provodi sudac pojedinac.

U članak 19.b dodan je novi stavak 3. koji propisuje mogućnost da i za kaznena djela do deset godina sudi sudac pojedinac, uz izričitu suglasnost stranaka. Kao i u važećoj odredbi stavka 2., stavak 3. u Prijedlogu sadrži kataloge kaznenih djela koja su, neovisno o visini propisane kazne, a zbog svog zaštitnog objekta stavljena u nadležnost vijeća općinskog suda. No, i za ta kaznena djela je moguće sporazumijevanje stranaka oko sastava suda.

Izmjena u dosadašnjem stavku 3. koji je postao stavak 4. u potpunosti isključuje mogućnost sporazumijevanja stranaka da im sudi sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od deset godina (do 12 godina) i ako je sastav suda propisan posebnim zakonom (npr. Zakon o sudovima za mladež, Zakon o USKOK-u i sl.). Navedeno znači, da će u tim postupcima uvijek suditi vijeće, neovisno o zapriječenoj kazni.

Članak 16.

Uzimajući u obzir da je za kaznena djela silovanja (članak 153. stavak 2.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 2. i 4.) i prijetnje osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) Kaznenim zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, kao i drugačije postupovne odredbe propisane ovim Prijedlogom (ne provodi se istraga, pojednostavljene postupovne forme u raspravi) predlaže se da se u članku 19. c. toč. 1. podtočki d) prethodno navedena kaznena djela brišu iz kataloga županijske nadležnosti. Treba naglasiti da su temeljni i kvalificirani oblici kaznenog djela silovanja i podvođenja djeteta, zbog svoje ozbiljnosti ostavljena u županijskoj nadležnosti.

U točki 3. brisana je riječ „kazneni“ jer je ista pogrešno upućivala na stadij postupka. Naime, suci istrage nemaju ovlast voditi prethodni kazneni postupak već prethodni postupak i to samo kada je to propisano samim Zakonom.

Članak 17.

Novina u članku 25. je stavak 5. kojim se daje ovlast državnom odvjetniku nadležnom za provođenje jedinstvenog postupka da do podizanja optužnice odluči o spajanju i razdvajanju postupka. Protiv rješenja državnog odvjetnika dopuštena je žalba sukladno općim odredbama o žalbi protiv rješenja. Ovime se rješava dosadašnja manjkavost zakonskog teksta koji nije regulirao ovu situaciju i omogućuje državnom odvjetništvu da tijekom istrage i istraživanja odluči o spajanja i razdvajanja kaznenog postupka.

Članak 18.

Članak 32. stavak 1. točka 4. je proširen na način da je kao razlog za isključenje suca ili suca porotnika od obavljanja sudačke dužnosti dodano provođenje dokaznog ročišta te odlučivanje o prigovoru za zaštitu postupovnih prava obrane. Naime, Prijedlogom se uvodi novo pravno sredstvo za zaštitu postupovnih prava obrane (članak 239.a) u odlučivanju o navedenom prigovoru svakako predstavlja razloga za isključenje suca od suđenja u tom predmetu.

Članak 19.

U članku 37. stavku 2. izmijenjeno je pozivanje na članak 225. stavak 3. obzirom je došlo do promjene u numeraciji stavaka u predmetnoj odredbi.

U stavku 4. brisana je rečenica temeljem koje istražitelj i druge osobe koje sudjeluju u istrazi mogu provoditi radnje koje ne trpe odgodu, nakon što saznaju da kod njih postoji neki od razloga za izuzeće. Rečenica je brisana jer se sadržajno sada nalazi u novom stavku 5.

Novina je stavak 5. prema kojem je državni odvjetnik dužan odrediti drugo stvarno nadležno državno odvjetništvo kada postoje razlozi za izuzeće ili otklon. U slučaju da državni odvjetnik nije odredio drugo stvarno nadležno državno odvjetništvo, predloženim stavkom 5. propisan

je način postupanja osoba iz stavka 3. kada saznaju za postojanje razloga za izuzeće, odnosno otklon, analogno članku 36. koji propisuje način postupanja suca ili suca porotnika pri saznanju za postojanje razloga za izuzeće odnosno otklon. Tako će osobe navedene u stavku 3. ovog članka kod saznanja za razlog izuzeća odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a za slučaj postojanja razloga za otklon mogu do donošenja odluke državnog odvjetnika poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode. Ovime se osigurava neovisnost i nepristranost u radu državnih odvjetnika u prethodnom postupku.

Članak 20.

Dosadašnji članak 38. suštinski je mijenjan samo u pogledu stavka 2. točke 6. ZKP/08, kojom je bilo određeno da državni odvjetnik ima pravo i dužnost predlaganja mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi. Kada je u pitanju oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom obveze državnog odvjetnika ne počinju tek predlaganjem mjera osiguranja. Državni odvjetnik je dužan utvrditi visinu imovinske koristi koju okrivljeniku stavlja na teret, ali isto tako on je dužan poduzeti mjere da se ta imovina ne sakrije ili uništi, a kad je sakrivena dužan je provesti izvide kako bi bila pronađena i oduzeta. Imajući u vidu važnost oduzimanja imovinske koristi posebno kod organiziranog kriminala, te gospodarskih i korupcijskih kaznenih djela, a napose posebnosti u postupku traganja i oduzimanja te koristi bilo je nužno u ovom članku u kojem se navode prava ali i dužnosti državnog odvjetnika posebno navesti prava i dužnosti državnog odvjetnika u vezi oduzimanja imovinske koristi.

U preostalom dijelu ovaj članak u suštini nije mijenjan u odnosu na članak 38. ZKP/08, slijedom čega postupovni položaj državnog odvjetnika ostaje isti kao i do sada. Njegove ovlasti i dužnosti ostale su neizmijenjene, pa je državni odvjetnik i dalje *dominus litis* prethodnog postupka. Sve ovlasti i dužnosti državnog odvjetnika u kaznenom postupku cjelovito su i sustavno navedene u ovom članku, a detaljnije se razrađuju u drugim dijelovima ovog Zakona.

U odnosu na rješenje iz ZKP/08 izmijenjen je redoslijed pojedinih ovlasti državnog odvjetnika, pa su tako ovlasti iz ranije točke 3. i 13. spojene radi preglednosti teksta u novu točku 13., u točki 4. se umjesto dosadašnje ovlasti na provođenje istrage, navodi ovlast i dužnost državnog odvjetnika na "pokretanje i vođenje istrage", a dodana je i nova točka 8. kojom se izrijekom propisuje kako državni odvjetnik ima ovlast i dužnost predlaganja i izvođenja dokaza na raspravi. Preostale izmjene odnose se na nomotehničko uređenje članka i terminološko usklađivanje sa ostalim odredbama ovog Zakona, pa se tako umjesto o "pravima" u predmetima kaznenih djela za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, precizira da se radi o "ovlastima" državnog odvjetnika. Državno odvjetništvo je državna institucija koja je po Ustavu Republike Hrvatske "samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela..."(članak 125. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske).

Valja napomenuti da je članak 38. stavak 4. ZKP/08 preformuliran kako bi bilo jasno da Glavni državni odvjetnik odlučuje samo o pokretanju postupka za davanje postupovnog imuniteta pripadniku zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja, a ne i o samom imunitetu, o čemu odlučuje sud.

Članak 21.

Člankom 43. dorađen je katalog prava žrtve kaznenog djela. Uvodno, istaknuto je da sva prava žrtvi pripadaju sukladno Zakonu o kaznenom postupku.

Katalog prava žrtve kaznenog djela upotpunjen je pravom žrtve da od državnog odvjetnika traži obavijest o radnjama poduzetim povodom njene prijave i pravo na podnošenje pritužbe višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka. Navedeno pravo uvedeno je sukladno standardima učinkovite istrage koje je postavio Europski sud za ljudska prava, među

kojima se posebno ističe da žrtve moraju u opsegu nužnom za osiguranje svojih legitimnih interesa primati informacije u vezi s napretkom i ishodom njihovih zahtjeva, napretku istrage i progona, izvršenju sudskih odluka i svih mjera poduzetih u svrhu popravljivanja štete koju su pretrpjele.

U stavku 2. posebno su propisana prava žrtve kaznenog djela za koje je moguće izreći kaznu zatvora od pet ili više godina, a koja trpi teža psihofizička oštećenja ili teže posljedice kaznenog djela.

U stavku 3. propisana su prava žrtve kaznenog djela nasilja počinjenog s namjerom koja sukladno posebnom propisu (Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela) ima pravo na naknadu štete iz sredstava državnog proračuna.

Dosadašnji članak 43. stavak 3. ZKP/08 postao je stavak 4. te je nomotehnički uređen radi jasnoće i preciznosti propisa, time da je u točki 1. dodano i pozivanje na novi stavak 3. koji se odnosi na pravo na naknadu štete žrtava teških kaznenih djela nasilja.

Novi stavak 5. regulira obvezu suda, državnog odvjetnika ili istražitelja da u zapisnik interesu da su o pravima obavijestili žrtvu kao i da li je ista odlučila u postupku sudjelovati kao oštećenik.

Članak 22.

Katalog prava djeteta žrtve kaznenog djela iz članka 44. ZKP/08 upotpunjen je pravom na pratnju osobe od povjerenja prilikom sudjelovanja u radnjama u postupku. Riječ je o konvencijskom načelu koje je ugrađeno i u članku 115. stavku 2. Zakon o sudovima za mladež, a ovime se izrijekom propisuje i odredbama Zakona o kaznenom postupku. Potreba za prisustvom osobe od povjerenja prilikom sudjelovanja djece u postupovnim radnjama (u pravilu ispitivanje u svojstvu oštećenika i prepoznavanje) pokazala se u praksi, obzirom da se radi o posebno ranjivoj kategoriji osoba, kod kojih prisustvo osobe od povjerenja, najčešće jednog od roditelja, otklanja ili barem umanjuje strah i nelagodu koji su povezani sa njihovim sudjelovanjem u postupovnim radnjama.

Dosadašnje točke 2. i 3. stavka 1. istog članka postale su točke 3. i 4.

Formulacija iz dosadašnjeg članka 44. stavka 3. ZKP/08 jezično je izmijenjena. Radi se o presumpciji djeteta žrtve koja je u ZKP/08 uvedena radi implementacije odredaba Direktive 2011/36/EU o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima i Direktive 2011/92/EU o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, a koja u svojoj suštini ostaje ista kao i do sada.

Članak 23.

Radi usklađenja sa odredbama Kaznenog zakona (NN 125/11 i 144/12), koji u Glavi XVI. govori o kaznenim djelima protiv spolne slobode, u članku 45. stavku 1. ispušten je dio koji se odnosi na kaznena djela protiv spolnog ćudoređa.

U katalog prava žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode te kaznenog djela trgovanja ljudima dodano je pravo da ju se ispita u prisutnosti osobe od povjerenja. Obzirom na osjetljivost žrtve citiranih kaznenih djela, u praksi se pokazala potreba da se omogući da njihovom ispitivanju bude prisutna osoba od povjerenja, kao jedna vrsta psihološke potpore prilikom davanja iskaza, što se nastoji postići ovom izmjenom.

Dosadašnje točke 3. do 6. stavka 1. posljedično su postale točke 4. do 7., dok je stavak 2. članka 45. ZKP/08 ostao neizmijenjen.

Članak 24.

Katalog prava oštećenika iz članka 47. ZKP/08 u bitnome je ostao neizmijenjen. Precizirana je formulacija točke 1. obzirom na uređenje članka 8. ovog Zakona, dok je točka 7. normativno usklađena sa ostalim odredbama ovog Zakona i nije se u suštini mijenjala. Novo

pravo oštećenika određeno točkom 8. je pravo zahtijevati obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njegove prijave, kao i pravo pritužbe višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka.

Stavak 2., kojim se od državnog odvjetništva i suda traži da prije i tijekom kaznenog postupka u svakom stadiju ispitaju postoji li mogućnost da okrivljenik popravi štetu koju je oštećeniku prouzrokovao počinjenjem kaznenog djela, predstavlja dosadašnju odredbu članka 16. stavka 6. ZKP/08.

Novi stavak 3. propisuje dužnost državnog odvjetnika i suda da oštećenika upozore na njegova prava iz stavka 1. točki 1., 2., 4., 6., 7. i 8., dok se upozorenja koja se odnose na prava oštećenika iz stavka 1. točki 3., 5., 9., 11. i 12. propisuju u ostalim odredbama ovog Zakona. Obzirom na novi stavak 3., brisana je odredba članka 52. stavka 4. ZKP/08, dok su odredbe članka 52. stavku 1., 2. i 3. ZKP/08 brisane jer su prava oštećenika o kojima one govore izrijekom propisana već u članku 47. stavku 1. ovog Zakona, pa nema potrebe da se ponovno navode.

Oštećenik svoja prava može ostvarivati samo na način i pod uvjetima propisanim ZKP. Radi nomotehničke preciznosti stoga je uvodno naznačeno da sva prava oštećenik ima u skladu sa ZKP.

Članak 25.

Obzirom na novi stavak 3. članka 47., brisana je odredba članka 52. stavka 4. ZKP/08, dok su odredbe članka 52. stavak 1., 2. i 3. ZKP/08 brisane jer su prava oštećenika o kojima one govore izrijekom propisana već u članku 47. stavku 1. ovog Zakona, pa nema potrebe da se ponovno navode.

Članak 26.

Članak 53. ZKP/08 izmijenjen je kako bi se osigurala posebna zaštita interesa djeteta oštećenika u kaznenom postupku.

Propisivanjem obveze tijelu koje vodi postupak da o situaciji u kojoj je potrebno zaštititi interese djeteta oštećenika obavijesti centar, omogućit će se viši stupanj zaštite djece kao oštećenika u kaznenom postupku te dodatno ojačati njihova uloga u postupku. Predmetno rješenje iz stavka 1. sukladno je Smjernicama Odbora ministara Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci (Poglavlje: Pravni savjet i zastupanje točke 42. i 43.) u kaznenim postupcima, a takva obveza suda propisana je i Obiteljskim zakonom.

Stavak 2. usklađen je sa stavkom 1. na način da je dodan posebni skrbnik, dok je stavak 3. sadržajno neizmijenjen u odnosu na članak 53. stavak 2. ZKP/08.

Članak 27.

Odredbe ovog članka u suštini nisu mijenjane u odnosu na članak 55. ZKP/08 osim što su izvršena terminološka usklađenja.

U stavku 5. izvršeno je terminološko usklađenje sa ostalim odredbama ovog Zakona koje se odnose na uvid u spis predmeta, dok su ostale odredbe neizmijenjene.

Članak 28.

Članak 62. stavak 1. ZKP/08 nomotehnički je uređen tako da upućuje na primjenu izmijenjenog članka 53. stavka 2. ZKP/08.

Članak 29.

Prava okrivljenika iz članka 64. ZKP/08 su uređena. Tako su neka izbrisana jer su se ponavljala kroz više točaka (npr. pravo priznati krivnju i pravo ne priznati krivnju), te su logičnije posložena.

Temeljna prava okrivljenika mogu se podijeliti u nekoliko skupina. Prva su osnovna procesna prava, a to su da u najkraćem mogućem roku bude upoznat s osnovama sumnje da je počinio određeno kazneno djelo i razlozima optužbe koji postoje protiv njega, pravo da se u postupku služi svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih te ako ne razumije hrvatski jezik na tumača odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ukoliko se radi o gluhom ili gluhoslijepom okrivljeniku.

Druga skupina prava odnosi se na pravo na branitelja – tako se okrivljenik može braniti sam, uz branitelja po vlastitom izboru ili branitelja po službenoj dužnosti, ukoliko prema svojem imovinskom stanju ne može podmiriti troškove zastupanja ima pravo na branitelja na teret proračunskih sredstava, te ima pravo slobodno i nesmetano komunicirati sa svojim braniteljem, kao i pravo na primjereno vrijeme za pripremu obrane (ovo je novina). U treću skupinu prava okrivljenika spadaju direktna procesna prava, a to su pravo okrivljenika da iznese odnosno ne iznese svoju obranu i odbije odgovoriti na postavljeno pitanje ili da se brani šutnjom, pravo na uvid u spis predmeta, pravo predlaganja dokaza i sudjelovanja u dokaznim radnjama, pravo ispitivanja svjedoka optužbe, sudjelovanja na raspravi, sporazumijevanja o kazni i mjerama sa državnim odvjetnikom te podnošenja pravnih lijekova. Okrivljenika će nadležno državno tijelo (državni odvjetnik, policija, sud) upoznati sa njegovim pravima, a ZKP su propisane posljedice za slučaj neupoznavanja sa pojedinim od navedenih prava te provođenja postupka.

Članak 30.

Obzirom se pravo na branitelja okrivljeniku koji to traži mora osigurati od trenutka uhićenja odnosno od poduzimanja neke druge radnje (npr. pretraga doma), to je u članku 65. stavku 2. ZKP/08 izmijenjena pouka na način da se okrivljenika odmah po uhićenju (ne prije prvog ispitivanja) ili po poduzimanju druge radnje za koju to predviđa ZKP/08 mora poučiti o pravu na branitelja.

Izmijenjen je i stavak 4. na način da odvjetnika može u zastupanju u predmetima pred općinskim sudom za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom, dok za kaznena djela sa propisanom težom sankcijom branitelj može biti samo odvjetnik. Cilj ove zakonske izmjene je podizanje kvalitete zastupanja u djelima sa propisanom kaznom zatvora težom od pet godina.

Članak 31.

Članak 66. bitnije je izmijenjen u odnosu na članak 66. ZKP/08. Tako su sada regulirani slučajevi u kojima je obrana obvezna kao i od kojeg trenutka okrivljenik mora imati branitelja.

U stavku 1. točka 1. izmijenjena je na način da se u kategoriju okrivljenika koji moraju imati branitelja od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka ubačeni i gluhoslijepi okrivljenici. Točka 2. istog stavka djelomično je izmijenjena obzirom prema Prijedlogu više ne postoji podjela na redoviti i skraćeni postupak, pa je definirano da okrivljenik mora imati branitelja od prvog ispitivanja ili dostave pravomoćnog rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka ako se kazneni postupak vodi zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od dvanaest godina (što je do sada odgovaralo redovitom kaznenom postupku pred županijskim sudom). Novina jest da je sada izrijekom propisano da okrivljenik mora imati branitelja i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima ako mu je izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

Novina je točka 4. u stavku 1. Naime, okrivljenik je ograničen u mogućnosti pripreme obrane ukoliko mu je oduzeta sloboda u nekom drugom predmetu, odnosno ako je okrivljenik uhićen, pritvor ili se nalazi u istražnom zatvoru odnosno na izdržavanju kazne zatvora, zbog čega

činjenica lišenja slobode u jednom predmetu predstavlja osnov obvezne obrane u drugom predmetu u kojem se postupak vodi po služenoj dužnosti.

Točka 5. je suštinski neizmijenjena, samo je nomotehnički precizirana.

Točka 6. predstavlja točku 7. ZKP/08.

Točka 7. predstavlja točku 8. ZKP/08.

Točka 8. predstavlja točku 1. ZKP/08.

Točka 9. predstavlja nomotehnički preciziranu točku 9. ZKP/08.

Točka 10. predstavlja točku 6. ZKP/08.

Novina je stavak 2. prema kojem sud može pored izabranog branitelja okrivljenika, ukoliko ocijeni da se postupcima okrivljenika ili branitelja odugovlači kazneni postupak, postaviti i branitelja po službenoj dužnosti za daljnji tijek postupka do pravomoćnog okončanja postupka.

Stavak 4. ZKP/08 je brisan jer je odredba o pravu okrivljenika na vrijeme primjereno za pripremu obrane unijeta u članak 64. stavak 1. točku 6.

Članak 32.

Članak 67. koji regulira ovlasti branitelja okrivljenika suštinski je neizmijenjen, osim boljeg nomotehničkog izričaja u stavku 3. (branitelja se ne smije upozoravati na posljedice neodazivanja, a ne "prijetiti mu").

Novina je stavak 4. u kojem je definirano što predstavljaju bilješke obrane sastavljene prilikom prikupljanja obavijesti od građana. Radi se o bilješkama koje se prilažu uz spis predmeta i služe obrani za obrazlaganje dokaznih prijedloga. Iste ne predstavljaju dokaz i kao takve se ne mogu koristiti.

Članak 33.

U članku 68. stavku 2. izrijekom je radi jasnoće norme navedeno da prava i dužnosti branitelja prestaju i pravomoćnim dovršetkom kaznenog postupka, dok je stavak 5. izmijenjen obzirom na izmjenu u numeraciji članka 11. u kojem je dosadašnji stavak 4. postao stavak 5.

Članak 34.

Članak 69. stavak 4. izmijenjen je obzirom na izmjenu u numeraciji članka 11. u kojem je dosadašnji stavak 3. postao stavak 4.

Članak 35.

U članku 70. stavci 4. i 5. su izmijenjeni u odnosu na ZKP/08.

U stavku 4. se, sukladno novom određenju započinjanja kaznenog postupka, isključuje mogućnost da branitelj okrivljenika bude odvjetnik protiv kojeg je započeo kazneni postupak (članak 17. ZKP) zbog osnovane sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca.

Stavak 5. Prijedloga je izmijenjen sukladno Odluci Ustavnog suda (točke 53.-57.). Naime, Ustavni sud je ocijenio ustavnopravno neprihvatljivim dosadašnje zakonodavno rješenje stavka 5. za ograničenje branitelja da zastupa okrivljenika ističući da je zakonodavac odabrao "prenizak stupanj vjerojatnosti sudjelovanja branitelja u kriminalnoj aktivnosti ("osnove sumnje") kaznenog djela pranja novca da bi ga se po toj osnovi smjelo isključiti od obrane okrivljenika. Osim toga ocijenio je preširokim provesti ovakvo ograničenje za svaki oblik ovog kaznenog djela (od nehaja do članstva u zločinačkoj organizaciji) kao i za vrlo širok raspon sankcija (od oslobođenja od kazne do 10 godina zatvora). Sukladno tome u Prijedlogu stavka 5. nastojalo se ispraviti navedene manjkavosti. Tako sud može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, ako podaci iz spisa ukazuju na ozbiljnu vjerojatnost da je branitelj primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom

djelu pranja novca iz članka 265. stavak 1. do 4. Kaznenog zakona, uskratiti mu pravo na zastupanje u tom predmetu.

Članak 36.

Članak 72. suštinski je promijenjen u odnosu na članak 72. ZKP/08 te detaljnije i određenije propisuje pretpostavke, postupak i način ostvarivanja prava na branitelja na teret proračunskih sredstava. Naime, uzimajući u obzir podnormiranost ove materije, bilo je moguće olako odrediti branitelja na teret proračunskih sredstava okrivljeniku i u slučajevima kada obrana nije obvezna. Naime, dosadašnja je zakonska odredba članka 72. ZKP/08 tražila kao jedini preduvjet da "okrivljenik prema svom imovnom stanju ne može podmiriti troškove obrane", bez utvrđivanja postupka i načina stvarnog utvrđivanja da su imovinske prilike okrivljenika takve da to nije u stanju podmiriti. Slijedom toga, ukazalo se potrebnim precizno i detaljno propisati preduvjete za ostvarivanje prava na branitelja na teret proračunskih sredstava u slučajevima u kojima obrana nije obvezna.

U stavku 1. se sukladno novom određenju trenutka započinjanja kaznenog postupka mogućnost postavljanja okrivljeniku branitelja na teret proračunskih sredstava vezuje uz primitak rješenja o provođenju istrage odnosno podizanje optužnice za kaznena djela za koja se istraga ne provodi ili nije provedena (neposredno optuženje). Pri tome se postavljanje branitelja na teret proračunskih sredstava dozvoljava onom okrivljeniku koji prema svom imovinskom stanju (koje je sukladno stavku 2. dužan dokazati) ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

Stavkom 2. se konkretno propisuje kome se podnosi zahtjev za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava suda kao i koje je dokaze uz zahtjev dužan priložiti okrivljenik. Ovime se nastoji ograničiti pravo zahtijevati obranu na teret proračunskih sredstava na samo one okrivljenike koji nisu u mogućnosti zbog lošeg imovnog stanja sebe i svoje obitelji podmiriti trošak zastupanja.

Stavak 3. propisuje postupanje državnog odvjetnika odnosno suda za slučaj da zahtjevu za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava ne prileže dokazi o imovinskom stanju okrivljenika. Tako će se istog prvotno pozvati na dopunu zahtjeva, a potom ako ne postupi sukladno traženom, državni odvjetnik, odnosno sud će odbaciti zahtjev okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

Stavak 4. propisuje da je o zahtjevu za imenovanjem branitelja ovlašten odlučivati državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac, koji mogu prethodno ako smatraju potrebnim i provjeriti ili pribaviti dodatne podatke o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji ili osoba koje je dužan uzdržavati.

Stavkom 5. je detaljno razrađeno postupanje za slučaj postavljanja zahtjeva za imenovanjem branitelja na teret proračunskih sredstava, odnosno nemogućnost poduzimanja radnji prije odluke o osnovanosti zahtjeva i imenovanju branitelja, osim onih radnji koje ne trpe odgodu.

Stavak 6. predstavlja stavak 4. ZKP/08.

Stavak 7. propisuje mogućnost okrivljenika da zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava ponovi ako se njegovo ili imovinsko stanje njegove obitelji ili osoba koje je dužan uzdržavati u tolikoj mjeri promijenilo da ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja uzdržavanja sebe ili svoje obitelji.

Članak 37.

U članku 73. stavku 2. ispravljeno je pozivanje na odredbu članka 11. stavka 4. obzirom je promijenjena numeracija stavaka u tom članku. Također, u stavku 5. ispravljena je očita omaška u pisanju.

Članak 38.

Članak 74. je nomotehnički uređen u odnosu na ZKP/08. Pojam uvida u spis obuhvaća radnje razgledavanja, preslikavanja spisa i predmeta i definiran je u članku 183. stavak 1.

Članak 39.

Ustavni sud Republike Hrvatske svojom je odlukom ukinuo odredbe stavaka 2. i 3. članka 75. ZKP/08 ističući da zbog težine stupnja ograničenja prava branjenika da održava povjerljivu (tajnu) komunikaciju sa svojim odvjetnikom mjera propisana u članku 75. stavku 2. po naravi stvari mora biti striktno ograničena na najteže oblike kaznenih djela koji moraju biti navedeni u samom zakonu i precizno određeni. Osim toga iz Odluke Ustavnog suda proizlazi da je nužno precizno propisati pretpostavke pod kojima je ta mjera dopuštena, precizirati postupanje ovlaštenih osoba tijekom nadzora razgovora uhićenika i branitelja i predvidjeti pravne posljedice prekoračenja rokova iz stavka 3. članka 75.

Sukladno Odluci Ustavnog suda u stavku 2. Prijedloga propisane su pretpostavke za određivanje nadzora razgovora između uhićenika i branitelja, kao i katalog kaznenih djela za koja se nadzor razgovora može odrediti. Radi se o najtežim kaznenim djelima protiv Republike Hrvatske, protiv oružanih snaga Republike Hrvatske, kaznenim djelima terorizma, financiranja terorizma, zločinačkog udruženja i počinjenja kaznenih djela u sastavu zločinačkog udruženja.

Stavkom 3. propisano je da se rješenje o nadzoru razgovora prije početka razgovora dostavlja uhićeniku i branitelju.

U stavku 4., radi jasnoće norme, sada se izrijekom navodi da pravo na žalbu protiv rješenja državnog odvjetnika o nadzoru razgovora imaju i uhićenik i branitelj, oboje u roku od dva sata, a o njihovoj žalbi odlučit će sudac istrage. Također, ispravljen je nedostatak stavka 3. ZKP/08 na koji je ukazao Ustavni sud svojom Odlukom te je propisana posljedica propuštanja roka u kojem sud mora donijeti konačnu odluku o žalbi uhićenika ili branitelja na rješenje državnog odvjetnika o nadzoru razgovora. Naime, ako sudac istrage ne donese odluku u roku (šest sati) razgovor između branitelja i uhićenika će se nastaviti bez nadzora.

Predloženim izmjenama u potpunosti je izvršena Oduka Ustavnog suda u odnosu na ovu odredbu.

Članak 40.

U članku 76. stavku 2. brisana je točka a) koja je navodila katalog kaznenih djela iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 5/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011, dalje u tekstu: KZ/97). Obzirom je od 1. siječnja 2013. na snazi novi Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/2011 i 143/2012, dalje u tekstu: KZ/11), to je bilo potrebno brisati katalog kaznenih djela iz KZ/97, dok je u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga regulirano pitanje primjene ZKP/08 u postupcima za kaznena djela iz prijašnjih kaznenih zakona, pa tako i KZ/97.

Nadalje, sukladno Odluci Ustavnog suda koji je ukazao na potrebu uklanjanja nejasnoće u članku 76. stavku 4. ZKP/08 iz koje ne proizlazi može li nadzor pisama, poruka i razgovora okrivljenika i branitelja određivati višekratno za kraća razdoblja, koja ukupno, kad ih se zbroji smiju trajati najdulje dva mjeseca ili je riječ o jednokratnoj mjeri, u stavku 4. propisano je da će sud rješenjem odrediti rok trajanja nadzora koji može ukupno trajati najdulje dva mjeseca od određivanja pritvora ili istražnog zatvora. Time je u potpunosti provedeno izvršenje Odluke Ustavnog suda.

Članak 41.

Radi nomotehničke preciznosti izričaj "pretraga stana" u članku 82. stavku 2. izmijenjen je u "pretraga doma", obzirom je to ispravan naziv ove dokazne radnje. Također, na ovu terminološku neusklađenost ZKP-a ukazuje i Ustavni sud u svojoj odluci.

U stavku 3. brisan je dio rečenice koji je bio nejasan jer je upućivao na drugačiji način sačinjavanja zapisnika (bez glasnog diktiranja zapisničaru sadržaja zapisnika) u slučaju kad zapisnik sačinjava "sudski savjetnik ili sudački vježbenik". Naime, ovime se htjelo postići da se sudski savjetnici i vježbenici ne koriste za obavljanje poslova zapisničara, a nejasno je u kojim bi to situacijama isti mogli i poduzimati samostalno neku radnju i sačinjavati pritom zapisnik.

Članak 42.

Ustavni sud ukinuo je odredbu članka 86. stavka 1. ZKP/08 ističući u svojoj Odluci da „ne postoje ustavnopravno prihvatljivi razlozi zbog kojih nije određen rok u kojem sudac istrage mora odlučiti o izdvajanju dokaza računajući od zaprimanja prijedloga stranaka ili vlastitog saznanja za njih. (točka 72.3. Ustavne odluke).

Uklanjajući ukazanu manjkavost, dorađen je stavak 1. na način da je određeno da je sudac istrage dužan odlučiti o izdvajanju nezakonitog dokaza odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja (subjektivni rok).

U stavku 2. je s obzirom na napuštanje uloge tajnika suda određene ZKP/08 određeno da će se nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni dokazi zatvoriti u poseban omot i čuvati kod suca istrage odvojeno od ostalih spisa, i ne mogu se razgledati, niti se njima može služiti u postupku.

U stavku 3. je određeno da je za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina držani odvjetnik uz optužnicu ne dostavlja obavijesti koje daju građani, zapisnike iz članka 206.e stavka 4. te izjave iz članka 205. stavka 6. ovog Zakona. Ukoliko ih ipak dostavi, iste će izdvojiti predsjednik optužnog vijeća nakon primitka optužnice te ih vratiti državnom odvjetniku (članak 344. stavak 4. ZKP-a). Za kaznena djela za koja je propisan novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, izdvajanje obavijesti i zapisnika izvršit će optužno vijeće nakon potvrđivanja optužnice (članak 351. stavak 5. ZKP-a). Na opisani način regulirano je u što ranijoj fazi postupka izdvajanje iz spisa bilježaka na kojima se ne može temeljiti sudska odluka. Ovime je za razliku od rješenja ZKP/08 obveza na izdvajanje službenih bilježaka stavljena u nadležnost tijela (državni odvjetnik, predsjednik vijeća) koji su nadležni odlučivati o predmetu, dok je napušten koncept da o izdvajanju istih odlučuje sudac istrage.

Članak 43.

Stavci 1. i 2. predstavljaju nomotehničko uređenje dosadašnjih odredaba članka 87. stavaka 2. i 3. ZKP/08.

Stavci 3. i 5. su jezično uređeni.

Izmijenjenim stavkom 6. uvedena je mogućnost sudu i državnom odvjetniku da se snimka dokazne ili druge radnje ili rasprave u cijelosti ili djelomično prepíše. Takav prijepis koji ovjeravaju potpisom i osoba koja je odredila prijepis i ona koja ga je sačinila, priključit će se spisu predmeta i isti ne predstavlja dokaz u postupku već tek pomoćno sredstvo. Naime, praktična primjena snimki provedenih dokaznih radnji ukazala je na probleme u primjeni posebno zbog činjenice da se ne sačinjavaju transkripti. Slijedom toga, ovom izmjenom predlaže se mogućnost da se odredi sačinjavanje transkripata sudu ili državnom odvjetniku.

Članak 44.

Brisan je stavak 3. dosadašnjeg članka 95. ZKP/08 jer je sadržan u članku 7. stavku 2. točki 4.

Članak 45.

U članku 97. sadržaj stavka 3. je prebačen u stavak 4., a sadržaj dosadašnjeg stavka 4. je prebačen u stavak 3. Razlog za zamjenu redoslijeda navedenih odredaba je logika propisivanja prvo sadržaja dovedbenog naloga, pa potom propisivanje iznimke u njegovom izdavanju. Osim navedenog, u stavku 4. brisana je mogućnost da državni odvjetnik iznimno izda dovedbeni nalog. Isti može iznimno izdati samo policija. I takav dovedbeni nalog mora imati sadržaj određen stavkom 3.

Članak 46.

Katalog mjera opreza iz članka 98. ZKP/08 proširen je dvjema novim mjerama u točkama 9. i 10., i to: zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe i udaljenje iz doma. Navedene mjere kao zaštitne mjere poznaje već Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, br. 137/2009, 14/2010 i 60/2010), a iste kao posebne obveze ili sigurnosne mjere poznaje i novi Kazneni zakon. Uzimajući u obzir značaj navedenih mjera i potrebu da se iste primijeni i tijekom kaznenog postupka, ukazuje se potrebnim njihovo uvođenje kako bi se s jedne stvarne pružila veća zaštita žrtvi i drugim osobama, a s druge strane širenjem kataloga mjera opreza smanjila potreba za određivanjem istražnog zatvora kada se ista svrha može postići nekom od novih mjera.

U stavku 5. dopunjena je odredba o nadležnosti za određivanjem mjera opreza te je definirano da o njima odlučuje sudac istrage kada odlučuje o istražnom zatvoru. Jednako tako definirano je da je državni odvjetnik ili sudac istrage koji je odredio mjeru opreza nadležan za njezino produljenje odnosno ukidanje.

U stavku 6. precizirano je da je potrebno izvršiti kontrolu potrebe za mjerama opreza svaka dva mjeseca računajući od pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, osim ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kada se kontrola neće provoditi, već mjera opreza prati sudbinu jamstva.

U stavku 7. je uz suca istrage kao nadležno tijelo za odlučivanje o žalbi protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza određeno i izvanraspravno vijeće. Nadležnost žalbenog tijela određuje se prema općim odredbama o žalbi protiv rješenja.

Članak 47.

U članku 99. stavku 8. ZKP/08 brisan je dio rečenice u zagradi kao suvišan.

S obzirom na širenje kataloga mjera opreza dvjema novima, dodani su novi stavci 9. i 10. koji određuju sadržaj rješenja kojim se nalažu te mjere opreza.

Članak 48.

Članak 100. stavak 2. ZKP/08 dopunjen je navođenjem da je za izvršavanje novih mjera opreza (udaljenje iz doma i zabranu uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe) nadležna policija.

Novim stavkom 5. propisana je obveza tijela koje je odredilo mjeru opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece (članak 113. Zakona o sudovima za mladež) da rješenje dostavi i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta, a sve s ciljem zaštite interesa djeteta žrtve kaznenog djela.

Članak 49.

Članak 103. ZKP/08 preciziran je radi točnog određivanja sadržaja instituta jamstva koji obuhvaća visinu jamstva i oblik polaganja jamčevine koji se može sastojati u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za visinu jamstva na nekretnine osobe koja daje jamstvo, dakle, radi se o određenom materijalnom ekvivalentu visini jamstva.

Novim stavkom 3. u članku 103. ZKP/08 određeno je postupanje u slučaju donošenja rješenja o ukidanju istražnog zatvora i pravomoćnosti rješenja o jamstvu. U tom će slučaju sud pravomoćno rješenje o jamstvu dostaviti policiji kako bi policija mogla nadzirati postupak li okrivljenik sukladno uvjetima određenim rješenjem o jamstvu. Izričito je propisano da će policija biti obaviještena i u slučaju da je okrivljeniku odobreno napuštanje boravišta.

Članak 50.

Odredba članka 104. stavka 1. ZKP/08 dopunjena je na način da će policija, osim suda, o okolnostima koje upućuju na mogućnost okrivljenikovog kršenja uvjeta jamstva, obavijestiti i državnog odvjetnika. U stavku 2. izvršeno je terminološko usklađenje sa novim člankom 103. ZKP/08. Vidi obrazloženje uz članak 49. Prijedloga.

Članak 51.

U članku 105. izvršeno je terminološko usklađenje sa novim člankom 103. ZKP/08. Vidi obrazloženje uz članak 49. Prijedloga..

Članak 52.

Ova je odredba u potpunosti izmijenjena u odnosu na članak 108. ZKP/08.

U stavku 1. je propisano je da se uhićeniku odmah mora predati pisana pouka o pravima čiji je sadržaj definiran u novom članku 108.a Prijedloga zakona. U slučaju da se pisana pouka nije mogla predati uhićeniku, policija ga je dužna na njemu razumljiv način upoznati s osnovnim pravima uhićenika iz članka 7. ZKP. Izuzetak postoji tek za onu osobu koja nije sposobna shvatiti pouku ili ako postoji opasnost za život ili tijelo.

Stavkom 2. određuje se postupanje u slučaju da uhićeniku nije predana pisana pouka o pravima. U tom će slučaju pisana pouka o pravima uhićeniku biti predana odmah po dolasku u službene prostorije policije. U slučaju da uhićenik ne zna ili je ne može pročitati ista će mu se izložiti na njemu razumljiv način.

U stavku 3. nomotehnički je ispravljen izričaj.

Stavkom 5. detaljno je propisano koga će policija po uhićenju odmah obavijestiti. Tako će se uvijek obavijestiti centar za socijalnu skrb ako je potrebno poduzeti mjere zbrinjavanja djece i drugih članova obitelji uhićenika o kojima on brine (odredba istog sadržaja bila je sadržana u članku 108. stavku 4. točki 2. ZKP/08) i državni odvjetnik, dok će se na zahtjev uhićenika o uhićenju obavijestiti njegov izabrani branitelj ili branitelj s liste dežurnih branitelja, obitelj uhićenika ili osoba koju on odredi, nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo ako je uhićenik strana osoba. Također, izričito je propisano da će policija u slučaju uhićenja obavijestiti i skrbnika osobe koja je lišena poslovne sposobnosti.

Stavkom 6. propisano je postupanje policije nakon predaje pisane pouke uhićeniku. Tako će ga policija pitati je li razumio pouku o pravima i poučiti ga ako je to potrebno.

Stavkom 7. propisan je način realizacije komunikacije uhićenika sa braniteljem. Tako je određeno da uhićenik ima pravo slobodno, neometano i bez nadzora razgovarati s braniteljem u trajanju do 30 minuta, osim ako je određen sukladno članku 75. nadzor razgovora okrivljenika i branitelja. Određeno je i da ako uhićenik nema izabranog branitelja ili on ne dođe da će mu se omogućiti da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika. Pri tome, valja istaći da trošak tako postavljenog branitelja neće nužno padati na teret proračunskih sredstava. Naime, sukladno članku 72. okrivljenik ima pravo tražiti branitelja na teret proračunskih sredstava jer zbog lošeg imovinskog stanja nije u mogućnosti podmiriti trošak zastupanja tek od početka kaznenog postupka (donošenja rješenja o provođenju istrage ili podizanja optužnice), pa u ovoj fazi postupka ne bi niti po toj osnovi mogao zahtijevati "besplatnu obranu". Uhićenje nije trenutak niti za obvezatnu obranu prema članku 66. ZKP. Slijedom toga, ukoliko uhićenik želi da se o uhićenju obavijesti branitelj s liste odvjetnika Hrvatske

odvjetničke komore jer nema izabranog branitelja, trošak tako postavljenog branitelja morat će snositi sam ukoliko u kaznenom postupku bude oglašen krivim (članak 148. stavak 1. ZKP).

Članak 53.

Članak 108.a je potpuno nova odredba kojom se detaljno propisuje što mora sadržavati pisana pouka o pravima uhićenika.

Stavkom 1. definirano je da uhićenik mora u pisanoj pouci biti poučen o: razlozima uhićenja, pravu da nije dužan iskazivati, pravu na branitelja po vlastitom izboru ili na branitelja postavljenog s liste dežurnih odvjetnika, pravu na tumačenje i prevođenje sukladno članku 8. ovog Zakona, pravu da se na njegov zahtjev o uhićenju izvijesti obitelj ili druga osoba koju on odredi, pravu stranog državljanina da će na njegov zahtjev o uhićenju biti obaviješteno nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo te će mu se s njima omogućiti kontakt (članak 116. ovog Zakona), pravu na uvid u spis predmeta sukladno odredbama ovog Zakona, pravu na hitnu medicinsku pomoć, te posebno da mora biti poučen da lišenje slobode od trenutka uhićenja do dovođenja suda istrage može trajati najdulje 48 sati, a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najdulje 36 sati. Propisano kraće trajanje maksimalnog vremena uhićenja za lakša kaznena djela (s propisanom kaznom zatvora do jedne godine) rezultat je primjene načela razmjernosti.

Stavkom 3. određeno je da uhićenik može zadržati pisanu pouku o pravima za vrijeme lišenja slobode.

Članak 108.b potpuno je nova odredba kojom se reguliraju slučajevi odgode obavještavanja određenih osoba o uhićenju. Sukladno Prijedlogu, u slučajevima kada postoji opasnost za život ili imovinu većeg opsega, opasnost počinjenja kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina ili opasnost od sakrivanja ili uništavanja dokaza, na zahtjev državnog odvjetnika, policija može odgoditi obavještavanje branitelja te obitelji ili druge osobe. Naime, radi se o važnim interesima koji mogu biti narušeni ukoliko bi navedene osobe odmah bile obaviještene o uhićenju. Slijedom toga u tim iznimnim slučajevima, ukoliko postoje navedene okolnosti uvedena je mogućnost odgode obavještavanja, no najdulje 12 sati, za koje vrijeme se od uhićenika ne smiju prikupljati obavijesti niti poduzimati radnje osim utvrđivanja istovjetnosti i pretrage osobe.

Stavkom 3. određeno je radi kontrole odgode davanja navedenih obavijesti da će se u izvješću o uhićenju i dovođenju navesti razlozi odgode davanja obavijesti.

Članak 54.

Uzimajući u obzir načelo razmjernosti u članku 109. stavku 2. ZKP/08 smanjen je rok u kojem uhićenik mora biti doveden u pritvorsku jedinicu i predan pritvorskom nadzorniku ili pušten na slobodu te on za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine iznosi ne 24, nego 12 sati.

Na jednak je način uzimajući u obzir načelo razmjernosti, u stavku 6. rok za ispitivanje uhićenika za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine smanjen na maksimalno dvanaest sati (za ostala kaznena djela iznosi 16 sati).

Numeracija stavaka je izmijenjena obzirom su zadnje dvije rečenice stavka 3. postale novi stavak 4. Slijedom toga stavci 4., 5., 6. i 7. postali su stavci 5., 6., 7. i 8., a što je uzrokovalo i izmjene u posljednja dva stavka ovog članka zbog pozivanja na prethodne stavke.

Članak 55.

Članak 111. stavak 1. ZKP/08 izmijenjen je na način da će pritvorski nadzornik provjeriti da li je dovedeni uhićenik primio i razumio pouku o pravima, neće ga više upozoravati na njegova prava. Naime, uzimajući u obzir novu regulaciju pouke koja se predaje uhićeniku odmah po

uhićenju, suviše je ponovno istog poučavati o njegovim pravima kako je to sada propisano stavkom 1, već je dostatno da pritvorski nadzornik provjeri da li je dovedeni uhićenik primio i razumio pouku o pravima.

Članak 56.

U članku 112. stavku 1. ZKP/08 su sukladno novoj regulaciji riječi "kazneni progon poduzima" zamijenjene riječima "kazneni postupak pokreće". Zadnje tri rečenice stavka 1. premještene su u stavak 4.

Stavak 2. je nova odredba kojom se uvodi zabrana tzv. višestrukih uhićenja te ukoliko se za vrijeme uhićenja utvrdi da postoji osnova sumnje da je uhićenik počinio neko drugo kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, uhićenik ne može biti ponovno uhićen, već državni odvjetnik može predložiti da se protiv njega odredi pritvor.

U stavku 3. propisano je postupanje državnog odvjetnika po primitku obavijesti pritvorskog nadzornika o prijemu uhićenika. On može naložiti pritvorskom nadzorniku zadržavanje uhićenika ili može naložiti pritvorskom nadzorniku da ga pusti na slobodu.

Stavak 4. predstavljaju zadnje tri rečenice dosadašnjeg stavka 1.

Stavak 5. predstavlja odredbu dosadašnjeg stavka 2., osim što je opći rok za trajanje pritvora od 48 sati od trenutka uhićenja određen i za slučaj pritvora zbog osnova sumnje da je uhićenik počinio neko drugo kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti (stavak 2.). Uvažavajući načelo razmjernosti, propisano je da pritvor za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine može trajati najdulje 36 sati od trenutka uhićenja. U odnosu na ZKP/08, izmijenjen je dio dosadašnjeg stavka 2. pa je mogućnost produljenja pritvora za daljnjih 36 sati prema Prijedlogu moguća ako je nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža (do sada dulja od 12 godina).

Stavak 6. predstavlja dosadašnju odredbu stavka 3.

U stavku 7., kako bi se istaknulo da je rok od 48 sati od trenutka uhićenja u kojem po ispitivanju uhićenika državni odvjetnik može naložiti policiji dovođenje uhićenika sucu istrage krajnji rok, prije riječi 48 sati umetnuta riječ "najkasnije". I ovdje se radi poštivanja načela razmjernosti propisuje kraći rok za dovođenje uhićenika sucu istrage u slučajevima kaznenih djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine (u tim slučajevima krajnji rok za dovođenje uhićenika sucu istrage iznosi 36 sati od trenutka uhićenja).

U stavku 8. je sukladno promijenjenoj numeraciji stavaka ovog članka izvršena izmjena.

Članak 57.

U članku 118. stavku 1. ZKP/08 je sukladno izmijenjenoj numeraciji stavaka u članku 112. ZKP/08 izvršena promjena numeracije.

Članak 58.

Odredba članka 123. stavka 2. ZKP/08 je brisana jer se neodređivanjem istražnog zatvora zbog osnove propisane u stavku 1. točki 2. ovog članka zbog okolnosnog priznanja djela i krivnje okrivljenika neosnovano i nepravedno utječe na slobodu njegovog očitovanja i iskaza. S obzirom na prethodno brisanje stavci 3., 4. i 5. postali su stavci 2., 3. i 4.

Članak 59.

Članak 124. ZKP/08 ostao je neizmijenjen sadržajno, u stavku 2. točki 1. izvršeno je terminološko usklađenje na način da je izričaj "nalog o provođenju istrage" zamijenjen izričajem "rješenje o provođenju istrage". Točka 5. terminološki je usklađena sa odredbom novog članka 103. ZKP/08.

Članak 60.

S obzirom da Prijedlog Zakona ne poznaje više podjelu postupaka na redoviti i skraćeni postupak u članku 130. stavku 2. ZKP/08 je izričaj "kaznena djela za koja se provodi redoviti postupak" promijenjen u "kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda", što nije utijecalo na sadržaj i opseg norme.

Stavak 3. je novi stavak (članak 35. stavak 1. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, NN 76/09, 116/10, 145/10, 57/11 i 136/12, dalje u tekstu: ZUSKOK) kojom je propisana mogućnost produljenja i maksimalno trajanja istražnog zatvora za kaznena djela iz članka 21. ZUSKOK-a. Ovime se ova materija trajanja istražnog zatvora uređuje jedinstveno za sva kaznena djela, sve sukladno potrebi stvaranja koherentnog, jedinstvenog i preglednog kaznenog postupka sa jasnim i preciznim pravilima.

U stavku 4. je posljedica u vidu puštanja zatvorenika na slobodu po isteku roka za produljenje istražnog zatvora proširena i na zatvorenika kojemu je istražni zatvor produljen sukladno stavku 3.

Članak 61.

Sukladno načelu razmjernosti u članku 133. stavku 1. ZKP/08 dodana je nova točka 1. koja ograničava rok maksimalnog trajanja istražnog zatvora za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora do jedne godine na dva mjeseca.

Sukladno izmjeni stavka 1., a poštujući načelo razmjernosti, izmijenjena je i prva rečenica stavka 2..

Obzirom da se ovim Prijedlogom trajanje istražnog zatvora uređuje jedinstveno za sva kaznena djela, to je i odredba članka 35. stavak 2. ZUSKOK-a prenesena u ZKP/08, time da je dodavanjem nove rečenice u stavak 133. stavak 2. ZKP/08 ispravljena omaška iz članka 35. stavak 2. ZUSKOK-a u kojoj se zakonodavac krivo pozvao na članak 130. stavak 2. ZKP/08 umjesto na članak 133. stavak 2. ZKP/08 (vidi i obrazloženje uz članak 60. Prijedloga).

Stavak 3. koji regulira mogućnosti produljenja istražnog zatvora u postupku za kaznena djela doraden uvažavajući načelo razmjernosti te se tako po ukidanju presude za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora do tri godine istražni zatvor može produljiti za još tri mjeseca, za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora do osam godina za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora teža od osam godina ili kazna dugotrajnog zatvora za još jednu godinu.

Članak 62.

U članku 145. stavku 4. ZKP/08 brisana je zadnja rečenica jer je dodan poseban stavak 5. koji se odnosi na trošak kopiranja ili snimanja spisa branitelju po službenoj dužnosti budući ti troškovi nastaju u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna (državno odvjetništvo i sud).

U novom stavku 5. ispravljena je nelogičnost dosadašnje odredbe koja je nalagala da i branitelj po službenoj dužnosti naknađuje trošak kopiranja ili snimanja spisa. Trošak kopiranja ili snimanja spisa branitelju po službenoj dužnosti isplaćuje se iz sredstava tijela koje vodi postupak, a o tome tko će konačno podmiriti taj trošak odlučuje se sukladno odredbama Zakona. Konkretno, u slučaju da okrivljenik bude oglašen krivim isti će naknaditi troškove, pa i branitelja postavljenog mu po službenoj dužnosti. Štoviše, sukladno novoj odredbi članka 148.a i nakon donošenja odluke o troškovima postupka, i to čak deset godina od pravomoćnosti odluke o troškovima kaznenog postupka, ako se utvrdi da je imovinsko stanje okrivljenika takvo da može podmiriti troškove kaznenog postupka i postavljenog branitelja, naložit će mu se naknada tih troškova. Navedenim se nastoji spriječiti olako terećenje proračuna naknađivanjem troškova obrane onim okrivljenicima koji su stvarno u mogućnosti te troškove podmiriti.

Stavak 7. predstavlja članka 150. stavak 2. koji je brisan jer je logičnije da bude na ovom mjestu.

Članak 63.

Novina u članku 148. je novi stavak 1. kojim se propisuje da je sud u presudi kojom je okrivljenika proglasio krivim obvezan naložiti okrivljeniku da podmiri troškove kaznenog postupka.

Novost je i stavak 5. kojim se propisuje da kada je o troškovima kaznenog postupka odlučeno posebnim rješenjem, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz članka 19.b stavka 4., odnosno članka 19.d stavka 3. ZKP/08.

U odnosu na članak 148. ZKP/08 novina su i stavci 6. i 7.

Stavkom 6. osuđeniku se daje mogućnost da u vrijeme izvršenja odluke o troškovima podnese zahtjev za oslobođenjem od dužnosti naknade troškova postupka. Taj zahtjev može podnijeti ako je imovinsko stanje osuđenika u vrijeme izvršenja odluke o troškovima kaznenog postupka takvo da bi plaćanjem troškova postupka bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje osuđenika ili osoba koje je on dužan uzdržavati. O njegovom zahtjevu posebnim rješenjem odlučuje predsjednik vijeća, time da se sada propisuje da zahtjev osuđenika mora biti obrazložen, a osuđenik uz njega mora priložiti i dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega iz kojih moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva. Sam zahtjev odgađa prisilnu naplatu troškova postupka.

Članak 64.

Radi se o novoj odredbi (čl. 148.a) kojom se uvodi obveza periodičnog kontroliranja postoji li mogućnost okrivljenika da naknadi troškove postavljenog branitelja, pa i nakon okončanja postupka. Tako se uvodi mogućnost da se i deset godina nakon pravomoćnosti odluke o troškovima postavljenog branitelja, okrivljeniku naloži naknada troškova kaznenog postupka, uključujući i troškove postavljenog branitelja ukoliko se utvrdi da je imovinsko stanje okrivljenika takvo da ih je u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti. Navedenim se nastoji osigurati naplata troškova kaznenog postupka, uključujući i postavljenog branitelja i određeni period nakon donošenja odluke o tome, sve kako bi se zaštitio državni proračun danas čestim izigravanjem sustava i prikazivanjem imovinskog stanja okrivljenika lošim, a sve kako bi trošak obrane teretio državni proračun.

Članak 65.

Članak 150. stavak 1. ZKP/08 izmijenjen je radi usklađenja sa izmjenama članka 148. ZKP/08.

Članak 150. stavak 2. ZKP/08 brisan je jer je prebačen u članak 145. stavak 7.

Članak 66.

Naziv Glave XII je izmijenjen sukladno izmjeni terminologije u odnosu na pravo uvida u spis. Naime, sada je pojam „uvid u spis“ definiran u članku 183. stavku 1. kao pravo koje obuhvaća pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa predmeta. Obzirom na predmetnu odredbu, nije potrebno kroz cijeli Zakon ponavljati koje sve radnje uvid u spis obuhvaća. Sukladno navedenom, dosljedno je izmijenjen naziv Glave XII.

Članak 67.

U članku 170. brisano je pozivanje na članak 169. stavak 4. točka 2. obzirom je prijašnjim izmjenama ZKP/08 predmetna odredba brisana.

Članak 68.

U članku 173. ZKP/08 stavci 1. i 2., koji određuju način pozivanja svjedoka i vještaka na dokaznu radnju, dokazno ročište ili raspravu, bitno su izmijenjeni.

U stavku 1. definirano je da pozive svjedocima i vještacima za dokaznu radnju šalje državni odvjetnik odnosno istražitelj ukoliko izvršava dokaznu radnju, dok poziv za dokazno ročište ili raspravu šalje sud. Pozvanu se osobu upozorava na posljedice nedolaska.

Napušteno je dosadašnje zakonsko rješenje prema kojem je sudski poziv na dokazno ročište ili raspravu, nakon što strane predoče dokaze o tome da se svjedok ili vještak nisu odazvali njihovom pozivu, šalje tajnik suda. Naime, zbog nepostojanja tajnika suda na brojnim sudovima, ovo rješenje nije uopće zaživjelo, već su, unatoč ovakvoj zakonskoj odredbi ZKP/08, sudovi i dalje dostavljali pozive svjedocima i vještacima. Sada je određeno da sud može, nakon što mu državni odvjetnik predoči dokaze o sadržaju i uručanju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njegov uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručjenja, naložiti da se svjedok ili vještak prisilno dovedu radi provođenja dokazne radnje.

Članak 69.

U članku 175. stavku 1. ZKP/08 naglašeno je da se pozivanje okrivljenika obavlja neposrednom (osobnom) dostavom zatvorenog pisanog poziva.

U stavku 3. precizirano je da se pouka o pravima nalazi u članku 239. stavku 1. ZKP-a.

Stavak 4. je izmijenjen s obzirom na činjenicu da je napušten koncept pozivanja stranaka preko tajnika suda. Prema prijedlogu poziv okrivljeniku za dokazno ročište, ročište sjednice optužnog vijeća, pripremno ročište i raspravu upućuje sud. S obzirom na navedeni izmjenu brisan je stavak 5. ovog članka.

Stavak 5. predstavlja dosadašnji stavak 6. te regulira dostavu dopisa okrivljeniku putem oglasne ploče suda time da je naglašeno da se na isti način dostavlja i optužnica okrivljeniku. Naime, obzirom na neujednačenost sudske prakse koja je različito tumačila odnosi li se navedena odredba i na dostavu optužnice, nužno je bilo, radi otklanjanja nejasnoća, definirati izričito da će se na isti način postupiti i pri dostavi optužnice.

Članak 70.

Druga rečenica članka 176. stavka 2. ZKP/08 je brisana kao nejasna i suvišna s obzirom na novi koncept pozivanja svjedoka i vještaka jer sud više ne izdaje nalog, nego poziva svjedoke i vještake.

Članak 71.

Obzirom je napušten koncept pozivanja putem tajnika suda, izbrisan je članak 177. ZKP/08, koji je regulirao postupanje i ovlasti tajnika suda u dostavi i otpremanju poziva.

Članak 72.

Članak 179. stavak 2. ZKP/08 više nije bio potreban obzirom na napuštanje koncepta pozivanja putem tajnika suda. Stoga je sadržaj dosadašnjeg stavka 3. u izmijenjenoj formi prebačen u stavak 2. na način da je obveza dostavljanja pravomoćne osuđujuće presude proširena na sve zaposlenike tijela koja su korisnici državnog proračuna. Naime, dok je ova odredba propisivala obvezu dostave pravomoćne osuđujuće presude za slučaj osude djelatne vojne osobe ili državnog službenika ili namještenika Oružanih snaga Republike Hrvatske, nije

regulirala postupanje i za isti slučaj osude drugih zaposlenika tijela korisnika državnog proračuna.

Intencija dostavljanja osuđujućih presuda donesenih protiv navedenih osoba primarno je u davanju obavijesti o takvim osudama nadležnim tijelima, kako bi ta tijela mogla sukladno posebnim propisima pokrenuti odgovarajuće postupke koji se tiču statusa takvih osuđenika u tim tijelima.

Članak 73.

U članku 181. ZKP/08, s obzirom na napuštanje uloge tajnika suda kako pri dostavi, tako i drugim radnjama, koje su mu dane ZKP/08, umjesto tajnika suda kao nadležno tijelo za poduzimanje radnji vezanih uz provjeru naplate troškova postupka i oduzimanja imovinske koristi određen je sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu, slijedom čega su u stavcima 1., 5., 6. i 7. na smisleni način riječi "tajnik" suda zamijenjene riječju "sud".

Stavak 5. je pritom i jezično uređen.

Članak 74.

Članak 182. ZKP/08 izmijenjen je sukladno novom uređenju prisilne naplate novčane kazne i zamjene nenaplaćene novčane kazne radom za opće dobro odnosno supletornim zatvorom prema Kaznenom zakonu.

Članak 75.

U članku 183. stavku 1. određen je opseg prava na uvid u spis predmeta koji je uređen ovim Zakonom dok se pravo na uvid u državnoodvjetnički spis predmeta propisuje posebnim Zakonom (Zakonom o državnom odvjetništvu). Iako je to do sada bilo nesporno, izrijekom je sada, po uzoru na komparativna rješenja propisano da uvid u spis predmeta obuhvaća i razgledavanje predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.

Obzirom na izmjene stavka 1., izmijenjen je i naslov iznad članka 183. ZKP/08.

U stavku 2. je ovisno o stadiju postupka i načinu sudjelovanja stranaka i trećih u tom postupku istaknuto da je pravo na uvid u spis predmeta u kojem je postupanje tajno (izvidi, članak 206.f stavak 1.), nejavno (istraga, članak 231. stavak 2. ili istraživanje, članak 213. stavak 3.) ili je isključena javnost dozvoljeno samo osobama koje sudjeluju u tim postupcima. Stavak 3. koji se odnosi na tajnost podataka o djetetu koje sudjeluje u postupku ne predstavlja novinu jer je takva odredba bila sadržana u stavku 2. ZKP/08, dok je posebno istaknuto da se tajnost odnosi i na podatke koji su takvima proglašeni na osnovi drugog zakona koji regulira tajnost podataka.

Stavak 4. regulira da se uvid u podatke koji su tajni određuje sukladno odredbama članka 294. ovog Zakona kao i posebnog zakona (Zakon o tajnosti podataka).

Stavak 5. predstavlja u svom sadržaju neizmijenjeni stavak 3. članka 183. važećeg ZKP, time da je određeno da sudac istrage može i na prijedlog državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti zaštititi tajnost podataka.

Stavkom 6. određeno je da osobe koje vrše uvid u spis predmeta u tim postupcima dužne su čuvati ono što su uvidom saznale kao tajnu, te će biti upozorene da je odavanje tajne kazneno djelo, što će se zabilježiti u spisu.

Stavak 7. sadržajno odgovara stavku 5. i prvoj rečenici stavka 6. članka 183. ZKP/08, a člankom 184.a propisano je kada će tijelo koje vodi postupak u potpunosti ili djelomično uskratiti pravo na uvid u spis predmeta.

Stavak 8. sadržajno odgovara stavku 1. članka 183. ZKP/08.

Članak 76.

Člankom 184. određeni su ovlaštenici prava na uvid u spis predmeta kao i određen trenutak od kada to pravo stječu.

Stavkom 1. kao opće pravilo određeno je da stranke imaju pravo uvida u spis.

Stavak 2. određuje da pravo na uvid u spis imaju i žrtva, oštećenik te opunomoćenik, time da ukoliko bi raniji uvid u spis utjecao na njihov iskaz, pravo stječu tek nakon što su ispitani. Ova odredba sadržajno odgovara dosadašnjoj točki 2. stavka 2. članka 184. ZKP/08 time da je preciznije uređena. Naime, uvid u spis prema dosadašnjoj odredbi pripadao je tek nakon što su žrtva i oštećenik ispitani, što je upućivalo da ukoliko nisu i ne treba ih ispitati, isti uopće nemaju pravo uvida u spis.

Novina je stavak 3. kojim je izričito propisano da oštećenik kao tužitelj uvijek ima pravo uvida u spis nakon što ga državni odvjetnik obavijesti da može sukladno članku 55. preuzeti kazneni progon. Iako isto proizlazi i iz članka 55. stavka 5., potrebno je izričito navesti i u ovoj odredbi koja cjelovito regulira pravo na uvid u spis.

Stavak 4. je temeljito izmijenjen sukladno Odluci Ustavnog suda. Ustavni sud naglasio je da pravo uvida u spis predmeta i pravo na predlaganje i izvođenje dokaza predstavljaju osnovna prava obrane u kaznenom postupku te da je bez prava na uvid u spis predmeta pravo na obranu nudum ius. Djelotvornim ostvarenjem tog prava osumnjičenik odnosno okrivljenik dobiva aktivnu ulogu i prelazi iz "objekta istrage" u subjekt kaznenog postupka, a o tome u velikoj mjeri ovisi pravičnost kaznenog postupka i funkcioniranja pravne države u okvirima kaznenog pravosuđa.

Sukladno navedenom, dosadašnju odredbu prema kojoj okrivljenik stječe pravo na uvid u spis u okolnostima definiranim stavkom 1. stavkom 2. članka 184 ZKP/08 pod uvjetom da je osumnjičenik ispitano, osim ako drugačije nije određeno ZKP, te odredbe članka 213. stavka 4. i 5. koje su bitno drugačije regulirala pravo na uvid u spis, Ustavni sud ocijenio je manjkavom s aspekta realizacije ovog temeljnog procesnog prava obrane. Stoga je sada detaljnije definirano kada okrivljenik i branitelj stječu pravo uvida u spis. Određeno je da okrivljenik i branitelj imaju pravo na uvid u spis od trenutka ispitivanja okrivljenika, ako je ispitano prije donošenja rješenja o provođenju istrage odnosno prije dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ZKP, od dostave rješenja o provođenju istrage, od dostave obavijesti okrivljeniku o provođenju prve dokazne radnje iz članka 213. stavak 1. ovog Zakona te od dostave privatne tužbe.

Stavak 5. je novi, a odnosi se na slučaj provođenja hitne dokazne radnje prema poznatom okrivljeniku, u kojem slučaju isti stječe pravo na uvid u zapisnik o njenom provođenju najkasnije u roku od 30 dana od dana njezina provođenja.

Članak 77.

Članak 184.a je novi članak koji regulira ograničenja od prava na uvid u spis predmeta.

Stavkom 1. određeni su uvjeti pod kojima okrivljeniku može biti odgođeno ostvarivanje prava na uvid u spis predmeta. To su opasnost da će se uvidom u dio ili cijeli spis ugroziti svrha istrage onemogućavanjem ili otežavanjem prikupljanja važnog dokaza ili bi se time ugrozio život, tijelo ili imovina velikih razmjera. U tim se slučajevima najdulje trideset dana od dana dostave rješenja o provođenju istrage okrivljeniku može uskratiti pravo uvida u spis predmeta. Ukoliko se istraga ne provodi okrivljeniku se može zbog opasnosti ugrožavanja života, tijela ili imovine velikih razmjera uskratiti pravo uvida u spis ili dio spisa najdulje trideset dana od dana dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ZKP-a.

Stavak 2. određuje postupak pokretanja i odlučivanja o uskrati prava na uvid u spis predmeta.

Stavak 3. regulira mogućnost uskrate uvida u spis istrage za cijelo vrijeme trajanja istrage u postupku za posebno teške oblike kaznenih djela ukoliko bi se uvidom u spis predmeta mogla

nanijeti šteta istrazi u istom ili drugom postupku koji se vodi protiv istog ili drugih okrivljenika ili ako bi se njihovim otkrivanjem ugrozio život drugih osoba.

Stavak 4. sadrži ograničenje od uskrate prava na uvid u spis predmeta okrivljeniku koji se nalazi u istražnom zavoru. Tako se istom ne može uskratiti pravo na uvid u dio spisa od značaja za ocjenu postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo i postojanja okolnosti na kojima se temelji odluka o određivanju ili produljenju istražnog zatvora.

Članak 78.

Izmjene članaka 186.-188. su najvećim dijelom posljedica implementacije odluke Ustavnog suda, (točke 98.-101.2), potom usklađivanja s izmjenama ostalih dijelova ovog Zakona te usvajanja standarda iz međunarodnih izvora, osobito iz Okvirne odluke Vijeća Europske unije od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka prikupljenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Iako je Ustavni sud ukinuo samo članak 186. stavak 1. predloženim izmjenama se mijenjaju i dopunjuju i članak 187. i 188., budući da je sadržaj ukinutog članka 186. stavka 1. povezan sa sadržajem članaka 187. i 188., ali i iz gore navedenih razloga usklađivanja zakona te usvajanja međunarodnih standarda.

U članku 186. umjesto ukinutog stavka 1., unose se četiri nova stavka (1.-4.).

Novim stavkom 1. određuje se da osobne podatke nadležna tijela mogu prikupljati samo u zakonom određene svrhe u okviru svojih poslova propisanim ovim Zakonom.

Stavak 2. uređuje obradu osobnih podataka. Obrada osobnih podataka može se vršiti samo kad je to zakonom ili drugim propisom određeno i mora biti ograničena na svrhu zbog koje su podaci prikupljeni. Daljnja obrada tih podataka dopuštena je ako nije u suprotnosti sa svrhom u koju su podaci prikupljeni te ako su nadležna tijela ovlaštena obrađivati takve podatke u drugu svrhu propisanu zakonom, a obrada je potrebna i razmjerna toj drugoj svrsi. Time se ova materija regulira sukladno zahtjevima iz točka 101.1 odluke Ustavnog suda, jer se obrada podataka ograničava samo na svrhu zbog koje su podaci prikupljeni, a za daljnju obradu se postavljaju zahtjevi zakonitosti, nužnosti i razmjernosti.

Obrada posebnih kategorija osobnih podataka, podataka koji se odnose na zdravlje ili seksualni život uređena je sada stavkom 3. Obrada tih vrsta osobnih podataka dopuštena je samo iznimno ako se otkrivanje i dokazivanje kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža ne bi moglo provesti na drugi način ili bi bilo skopčano s nerazmjernim teškoćama.

Stavkom 4. se u cilju zaštite prava na privatnost propisuje da obrada osobnih podataka koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička uvjerenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatima nije dopuštena.

Navedenim predloženim stavcima 3. i 4. se, sukladno zahtjevima iz točke 101. odluke Ustavnog suda, čini razlika između raznih vrsta osobnih podataka koji se prikupljaju te se na opisani način pravi kategorizacija prema jačini zadiranja u osobni integritet i privatnost (intimu) ili prema vrsti odnosno težini kaznenog djela, a u odnosu na koje su ti podaci prikupljeni, dok se u odnosu na podatke čijom obradom se najviše zadire u temeljna prava uspostavlja potpuna zabrana obrade tih podataka, čime se u potpunosti udovoljava standardima ustavne odluke te članka 6. Okvirne odluke.

U članku 186. dosadašnji stavci 2., 3. i 4. ostaju neizmijenjeni u odnosu na ZKP/08, ali zbog dodavanja novih stavaka postaju stavci 5., 6. i 7.

Članak 79.

Predloženim izmjenama članka 187. stavka 1. se mijenja tako da se propisuje da se provjerava ne samo točnost prikupljenih podataka već i potreba za njihovim pohranjivanjem. Pored toga, navedena obveza sada ne obuhvaća samo podatke prikupljene u evidencijama automatiziranih

sustava obrade već i ostale podatke, primjerice podatke prikupljene u različitim evidencijama koje nisu još automatizirane. Time se poštuje zahtjev iz točke 101.1. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u pogledu postavljanja pravila o tome koliko redovito se svi pohranjeni osobni podaci moraju provjeravati.

Članak 187. stavak 2. izmijenjen je na način da se po uzoru na neka poredbena zakonodavstva, u prvom redu austrijsko, uvodi razlikovanje rokova za zabranu pristupa pohranjenim podacima od rokova za brisanje tih podataka.

Izmijenjeni stavak 2. sada predviđa rokove po čijem proteku pristup podacima nije više dopušten, dok stavak 3. propisuje novi rok po čijem isteku se obvezno brišu podaci koji su izravno dostupni. Taj rok je produljen budući da se pokazalo da je dosadašnji rok prekratak, a i poredbena zakonodavstva predviđaju znatno dulje rokova čuvanja podataka prije njihovog brisanja.

U članku 187. stavku 4. brisane su riječi "i molekularno-genetske analize" budući da je pitanje primjene odredbi članaka 186.-188. o zaštiti osobnih podataka sada uređeno novim stavkom 3. članka 188.

Članak 80.

Članak 188. stavak 1. mijenjan je radi usklađivanja s novim pravnim uređenjem koje ovaj Prijedlog donosi te je tako, zbog promjena u započinjanju istrage i istraživanja, propisano da rok za dostavu obavijesti sada teče od donošenja rješenja o provođenju istrage (jer se umjesto naloga o provođenju istrage sada donosi rješenje o provođenju istrage; v. obrazloženje uz čl. 217.) ili dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona (čime započinje istraživanje kao stadij u kojem se izvode dokazne radnje u postupcima u kojima se istraga ne vodi – v. obrazloženje uz članak 213.).

Unesen je novi stavak 3. članka 188. u kojem je propisano da se odredbe članka 186. do 188. ovog Zakona ne primjenjuju na uzimanje bioloških uzoraka i podatke prikupljene molekularno-genetskom analizom osim ako člancima 327. i 327.a ovog Zakona nije drukčije propisano. Time je ispunjen zahtjev iz toč. 101. Odluke Ustavnog suda o uspostavljanju jače pravne zaštite podataka pribavljenih molekularno-genetskom analizom.

Članak 81.

Članci 188.a do 188.g su novina i predstavljaju usklađenje sa Okvirnom odlukom Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima.

Članak 188.a propisuje da se osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu prenositi državama članicama Europske unije, drugim državama i međunarodnim tijelima. Ti se prijenosi evidentiraju, a evidencija prenesenih osobnih podataka se, na njegov zahtjev, dostavlja nadzornom tijelu.

Članak 188.b uređuje provjeru kvalitete podataka koji se prenose ili stavljaju na raspolaganje državama članicama. Naime, nadležna tijela dužna su poduzeti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se prenose samo oni podaci koji su točni, potpuni i ažurni, a u tu svrhu, prilikom prijena, osobnim će se podacima pridodati i one informacije koje državi članici koja te podatke prima omogućavaju ocjenu njihove točnosti, ažurnosti i pouzdanosti. Ukoliko se naknadno utvrdi da su preneseni podaci netočni ili da su preneseni suprotno propisima, o tome će se obavijestiti primatelj, a nadležno je tijelo te podatke dužno ispraviti odnosno izbrisati.

Članak 188.c propisuje mogućnost nadležnim tijelima koja osobne podatke prenose da prilikom prijena navedu rokove za čuvanje dostavljenih podataka, nakon isteka kojih je primatelj dužan podatke izbrisati ili onemogućiti pristup istima, odnosno provjeriti da li su i dalje potrebni. Međutim, ukoliko su u trenutku isteka naznačenih rokova čuvanja dostavljeni podaci primatelju potrebni radi progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih

sankcija, oni se neće izbrisati, već se omogućuje da se u tom slučaju i dalje koriste. Stavkom 2. propisano je da se u slučaju da nadležno tijelo prilikom prijena podataka ne naznači rokove čuvanja, primjenjuju rokovi propisani nacionalnim pravom države članice kojoj su podaci dostavljeni.

Članak 188.d uređuje obradu osobnih podataka koji su zaprimljeni ili dobiveni na raspolaganje od država članica Europske unije. Ta obrada dopuštena je samo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom ili posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, a daljnja obrada dopuštena je samo u ograničene svrhe (poblizje navedene u stavcima 2. i 3.). Također se propisuje obveza tijela koje je podatke primilo da o njihovoj obradi obavijesti tijelo koje mu je te podatke prenijelo, ali samo na zahtjev tog tijela.

Članak 188.e propisuje da se prilikom obrade dostavljenih osobnih podataka moraju poštovati posebna ograničenja obrade koja su propisana unutarnjim pravom države članice koja je te podatke dostavila.

Članak 188.f uređuje prenošenje osobnih podataka koji su dobiveni od država članica Europske unije nadležnim tijelima država koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima. Stavkom 1. kumulativno se propisuju uvjeti koji moraju biti ispunjeni za prijenos takvih podataka nadležnim tijelima država koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima, dok se stavkom 2. propisuje iznimka u kojoj je prijenos dopušten i ako nije udovoljeno uvjetu iz stavka 1. točke 3), odnosno prijenos bez prethodnog odobrenja države članice iz koje osobni podaci potječu. Stavak 3. uređuje iznimku u kojoj je prijenos dopušten i ako država koja nije članica Europske unije ili međunarodno tijelo ne udovoljavaju uvjetu odgovarajuće razine zaštite iz stavka 1. točke 4), dok se stavkom 4. propisuje način utvrđivanja da li postoji odgovarajuća razina zaštite osobnih podataka u smislu stavka 1. točke 4). Sukladno stavku 5. primatelj je o obradi primljenih podataka dužan obavijestiti tijelo koje mu je podatke prenijelo, ali samo na zahtjev tog tijela.

Članak 188.g propisuje uvjete za prijenos osobnih podataka koji su dobiveni od država članicama privatnim strankama i obavještavanje tijela koje je podatke dostavilo o obradi takvih podataka.

Članak 82.

U članku 191. stavku 1. brisana je riječ „kazneni“ zbog nove definicije spisa iz članka 202. stavka 38.

U stavku 5. bilo je potrebno unijeti i državnog odvjetnika, obzirom da u predmetima u kojima se vodi istraga (članak 216.) postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage te će državni odvjetnik u tim slučajevima biti u situaciji obavještavanja o započinjanju kaznenog postupka protiv državnog službenika.

Članak 83.

Članak 197. mijenjan je radi terminološkog usklađivanja s ostalim izmjenama u ovom Prijedlogu. Naime, bilo je potrebno riječi "naložiti provođenje istrage" zamijeniti riječima "donijeti rješenje o provođenju istrage", zbog činjenice da ovaj Prijedlog početak kaznenog postupka (za kaznena djela za koja se vodi istraga sukladno članku 216. ZKP) veže uz nalog o provođenju istrage. Nadalje, a vezano uz početak kaznenog postupka, kako ga predviđa ovaj Prijedlog, bilo je potrebno zamijeniti termin „kazneni progon“ sa terminom „kazneni postupak“ obzirom, kako je gore navedeno, kazneni postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage odnosno podizanjem optužnice (Članak 17. ZKP).

Članak 84.

U članku 198. stavku 4. ZKP/08 izvršeno je terminološko usklađenje.

Članak 85.

U članku 199. ZKP/08 izvršeno je terminološko usklađenje.

Članak 86.

U odredbi koja određuje značenje izraza (članak 202. ZKP/08) mijenjana su određenja pojedinih pojmova.

Bitno su, a sukladno novom zakonskom određenju započinjanja kaznenog postupka, promijenjene definicije pojmova osumnjičenik i okrivljenik. Naime, uzimajući u obzir novo određenje trenutka formalnog započinjanja kaznenog postupka te vezivanje istog uz postojanje višeg stupnja sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo, a to je za razliku od ZKP/08, osnovana sumnja te uvođenje sudske kontrole započinjanja kaznenog postupka, osumnjičenik je osoba protiv koje tek postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo, ne i osnovana sumnja, dakle protiv koje je podnesena kaznena prijava, provode se izvidi ili hitna dokazna radnja (stavak 2. točka 1.), dok okrivljenik je osoba protiv koje je doneseno rješenje o provođenju istrage, ili kojemu je dostavljena obavijest u smislu članka 213. stavak 2. Zakona, podnesena privatna tužba ili presuda sa kaznenim nalogom (stavak 2. točka 2. članka 202.).

Novi stavak 3. pojam okrivljenika definira kao opći pojam i za osobu osumnjičenika, optuženika i okrivljenika određene stavkom 2. točkama 2., 3. i 4.

Sukladno novom stavku 3. izvršena je promjena numeracije stavaka 4. do 36.

U stavku 11. preciznije je definirano da je oštećenik i žrtva ali i druga osoba čije je osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku.

Izvršena je promjena redoslijeda u definiranju ovlaštenih tužitelja, pa je tako prvo u stavku 14. određen pojam tužitelja općenito (dosadašnji stavak 15), u stavku 15. je definiran pojam oštećenika kao tužitelja (dosadašnji stavak 13), a u stavku 16. je definiran pojam privatnog tužitelja (dosadašnji stavak 14.).

U stavku 22. koji je postao stavak 23., u definiciju je ugrađen i pojam financijskih istražitelja koji sukladno članku 206. ovog Zakona sudjeluju u radu posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva.

Stavak 34. koji je postao stavak 35. neznatno je izmijenjen preciziranjem tijela koje vodi postupak. Tijekom prethodnog postupka tijelo koje provodi postupak je državni odvjetnik koji postupa prije podizanja optužnice, te sud koji provodi istragu i dokazno ročište, dok je nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe tijelo koje vodi postupak sud.

Iza dosadašnjeg stavka 36. koji je postao stavak 37. dodani su stavci 38., 39. i 40.

Stavkom 38. definiran je pojam osobe od povjerenja, koja u skladu s odredbama ovog Zakona može biti prisutna ispitivanju djeteta žrtve kaznenog djela (članak 44. stavak 1. točka 2.) te žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode i kaznenog djela trgovanja ljudima (članak 45. stavak 1. točka 3.).

Stavkom 39. definiran je spis predmeta. Isti predstavlja spis koji sastavlja državni odvjetnik prije donošenja rješenja o provođenju istrage i prije poduzimanja prve dokazne radnje po članku 213. stavku 1. ovog Zakona. Sadržaj tog spisa određen je Poslovníkom državnog odvjetništva.

Stavkom 40. određen je pojam "dojave žrtve". Radi se početnoj obavijesti o mogućem počinjenju kaznenog djela iz koje bez dodatnih provjera ne proizlaze osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo. Ovo određenje potrebno je jer se Zakonom propisuje različito postupanje ovisno o tome je li podnesena kaznena prijava protiv počinitelja ili je tek dopro glas o počinjenom kaznenom djelu. Dok se podnesena kaznena prijava upisuje u upisnik kaznenih prijava (članak 205. stavak 4.) i uz trenutak njenog podnošenja vezuju se određene posljedice poduzimanja radnji državnog odvjetnika te rokovi za potrebno poduzimanje,

ukoliko je tek dopro glas o počinjenom kaznenom djelu isto se upisuje u upisnik raznih kaznenih predmeta (članak 205. stavak 5.) i različito se postupa u tom inicijalnom stadiju sa tom, tek početnom obavijesti nego sa podnesenom kaznenom prijavom.

Članak 87.

Obzirom je napušten koncept podjele postupka i time različito postupanje kod redovitog i skraćenog postupka, sukladno tome izmijenjen je naziv Drugog dijela. Naime, različite kategorije kaznenih djela nije potrebno procesuirati kroz paralelne sustave kaznene procesne zaštite, već je potrebno, kao što je istaknuto u Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, stvoriti jedinstven normativni model kaznenog postupka i zajedničkih kaznenoprocenih načela za sva kaznena djela. Sukladno tome, u Prijedlogu, kao temeljni oblik kaznenog postupka, predviđen je postupak za klasično teška kaznena djela, dok su za kategoriju kaznenih djela koja prijete organiziranom životu u zajednici i lakših kaznenih djela propisane posebne procesne forme. Kazneni postupak za djela koja „prijete organiziranom životu u zajednici“ kao što su terorizam, organizirani kriminalitet, složena gospodarska kaznena djela, teška koruptivna kaznena djela, sadržava tako, kako bi se osigurala učinkovitost postupka, radnje i mjere kojima se više ograničavaju prava obrane nego što je to slučaj za klasično teška i lakša kaznena djela: za lakša kaznene djela propisane su jednostavnije procesne forme kod pojedinih instituta kako bi postupak bio što brži i ekonomičniji.

Članak 88.

Zbog činjenice napuštanja koncepta redovnog i skraćenog postupka članak 203. ZKP/08 je brisan kao suvišan. Naime, prema sada prihvaćenom konceptu postupak je jedinstven, uz propisane iznimke postupanja kada se radi o „lakšim“ kaznenim djelima tj. djelima sa zapriječenom novčanom kaznom i kaznom zatvora do pet godina.

Članak 89.

Obzirom na stajališta Ustavnog suda Republike Hrvatske u pogledu trenutka započinjanja kaznenog postupka (vidi obrazloženje uz članak 4. Prijedloga), naziv Glave XVI je izmijenjen kako bi odgovarao sadržaju koji je u ovom dijelu ZKP/08 normiran.

Članak 90.

Stavak 1. članka 204. propisuje da su svi dužni prijaviti kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ukoliko imaju saznanja da je počinjeno. Navedeni stavak u tom dijelu samo je neznatno izmijenjen u odnosu na članak 204. ZKP/08 na način da je to sada propisano u stavku 1. Naime, ZKP/08 u stavku 1. propisivao je da su prijavljivati počinjenje djela dužna sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe, a u stavku 4. da tu dužnost imaju građani. Izvršenom izmjenom pojednostavljen je i nomotehnički poboljšan članak 204.

Brisan je stavak 2. članka 204. ZKP/08 koji je propisivao da je podnošenje kaznene prijave propisano posebnim zakonom obzirom da on sadržajno ne pripada u ovaj Zakon, a radi se i o odredbi deklaratorne naravi.

Članak 91.

Stavkom 1. propisano je da se kaznena prijava podnosi nadležnom državnom odvjetniku (pisano, usmeno ili na drugi način). Stavkom 2. određeno je postupanje državnog odvjetnika prilikom zaprimanja kaznenih prijava, a stavkom 3. postupanje drugih tijela ako su zaprimili kaznenu prijavu. Navedeni stavci ostali su neizmijenjeni u odnosu na članak 205. stavak 1., 2. i 3. ZKP/08.

U odnosu na ZKP/08 neznatno je izmijenjen stavak 4. i 8. dok su stavak 5, 6. i 7. istovjetnog sadržaja kao stavak 8. članka 206. ZKP/08. Naime, ZKP/08 je u članku 205. stavku 4.

upućivao na članak 206. stavak 8. na način da državni odvjetnik upisuje kaznenu prijavu u upisnik kaznenih prijava, odmah, čim je podnesena osim u slučaju iz članka 206. stavak 7. i 8. Radi pojednostavljenja zakonskog teksta i omogućavanja lakšeg snalaženja taj članak više nije upućujući na drugi članak već na slijedeći stavak.

Dakle, stavkom 5. i 6. su sada u ovom članku propisani izuzeci kada državni odvjetnik ne upisuje kaznenu prijavu odmah u upisnik kaznenih prijava već u upisnik raznih kaznenih predmeta. To je dopušteno samo u dva slučaja, ako je do državnog odvjetnika samo dopro glas da je počinjeno kazneno djelo ili je primio dojavu žrtve te kada kaznena prijava ne sadrži podatke o kaznenom djelu, odnosno ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi. U stavku 7. propisano je postupanje državnog odvjetnika ako podnositelj po prethodnom pozivu ne ispravi ili nadopuni podnesenu kaznenu prijavu.

Stavak 8. je nadopunjen (u odnosu na članak 205. stavak 5. ZKP/08) na način da je sada propisano da ministar nadležan za pravosuđe propisuje, uz način vođenja upisnika kaznenih prijava i način vođenja upisnika raznih kaznenih predmeta. Tu obvezu imao je ministar nadležan za pravosuđe i po ZKP/08 obzirom da je ista bila propisana člankom 206. stavak 10. Navedena izmjena i dopuna logički je slijed prethodno izvršenih izmjena u ovom članku.

Članak 92.

Naslov iznad članka 206. dodan je kako bi odgovarao sadržaju izmijenjenog članka 206.

Stavak 1. članka 206. propisuje postupanje državnog odvjetnika sa zaprimljenom prijavom te razloge za odbačaj kaznene prijave, a stavak 2. da protiv rješenja državnog odvjetnika o odbacivanju kaznene prijave žalba nije dopuštena. Stavak 1. neznatno je izmijenjen u odnosu na članak 206. stavak 1. ZKP/08 na način da su u točki 2. dodane, uz postojeće okolnosti (zastara, djelo je obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem) i druge okolnosti koje isključuju kazneni progon (*res iudicata* ili druge okolnosti koje isključuju kazneni progon) kao razlog za odbačaj kaznene prijave. Time je točka 2. postala određenja, preciznija i primjenjivija u praksi.

Točka 4. izmijenjena je na način da je izričaj “osnove sumnje” zamijenjen izričajem “osnovana sumnja”. Navedena izmjena posljedica je ovog Prijedloga, jer je sada za pokretanje postupka potreban veći stupanj sumnje da je osumnjičenik počinio kazneno djelo, odnosno osnovana sumnja, te u slučaju kada nje nema donosi se rješenje o odbačaju kaznene prijave.

Stavak 2. u odnosu na ZKP/08 ostao je neizmijenjen.

Ovaj članak neznatno je izmijenjen u stavcima 3. i 4., dok je stavak 5. novina.

U stavku 3. izmijenjeni su članci u zagradama, u odnosu na članak 206. ZKP/08, obzirom da je došlo do izmještanja pojedinih članaka bez zadiranja u njihov sadržaj, te je na taj način došlo do nove numeracije.

Također, u stavku 3. brisan je dio teksta iz ZKP/08 koji glasi “a ako je prijavu podnijela policija ili drugo državno tijelo”. Naime, radi transparentnog postupanja nužno je da se svakog podnositelja prijave, a ne samo policiju ili drugo državno tijelo, izvijesti o razlozima odbačaja kaznene prijave. Također će se o razlozima odbačaja kaznene prijave izvijestiti osoba protiv koje je prijava podnesena, ali samo ako to ona zahtjeva.

Stavak 4. bitno je pojednostavljen u odnosu na stavak 4. članka 206. iz ZKP/08. Naime, u navedenom stavku propisano je postupanje državnog odvjetnika kada se iz same prijave ne može ocijeniti jesu li vjerodostojni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne daju dovoljno osnove za donošenje odluke. Tada državni odvjetnik izvide provodi sam ili njihovo provođenje može naložiti policiji.

Zakonski tekst članka 206. iz ZKP/08 nije bio u dovoljnoj mjeri jasan i nužno je bilo pojednostaviti ga i razdvojiti po smislenim cjelinama tako da se u samom zakonskom tekstu razdvoje policijski i državnoodvjetnički izvidi.

Stavak 5. je novina u odnosu na ZKP/08. Njime se propisuje da će državni odvjetnik i nakon provedenih izvida, koje je proveo sam ili koje je naložio policiji, a postoje okolnosti za odbačaj kaznene prijave iz stavka 1. ovog članka, odbaciti kaznenu prijavu. Naime, u stavku 1. ovog članka propisano je postupanje državnog odvjetnika sa zaprimljenom prijavom te razlozi za odbačaj takve kaznene prijave. Stavak 4. daje mogućnost da državni odvjetnik odbaci kaznenu prijavu iz istih razloga i nakon provedenih izvida.

Članak 93.

Članak 206.a je novi članak. Žrtva (temeljem članka 43. stavak 1. točka 3. ZKP/08) i oštećenik (temeljem članka 47. stavak 1. točka 8. Zakona) imaju pravo na obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom svojih prijava. Člankom 206.a propisan je način na koji žrtva i oštećenik to svoje pravo ostvaruju. Državni odvjetnik ima dužnost davanja obavijesti oštećeniku i žrtvi i po Poslovniku državnog odvjetništva, ali nije propisan sadržaj te obavijesti niti mogućnost podnošenja pritužbe višem državnom odvjetniku. Kako se radi o pravu žrtve u skladu s usvojenim standardima istaknutim u Direktivi 2012/29/EU Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih standarda u pravima, podršci i zaštiti žrtava kaznenog djela, to je bilo nužno propisati obvezu davanja obavijesti, te mogućnost podnošenja pritužbe višem državnom odvjetniku i njegove obveze u tom slučaju. Takva dužnost ne postoji ako bi se time ugrozila učinkovitost postupka (npr. obavijest o poduzimanju posebnih dokaznih radnji, posebno korištenja pouzdanika ili prikriivenog istražitelja čiji život bi u tom slučaju mogao biti ugrožen i slično). Obavijest o poduzetim radnjama žrtva i oštećenik mogu ponovo zatražiti po proteku šest mjeseci od zatražene prethodne obavijesti o poduzetim radnjama. To pravo im je uskraćeno samo ako su se višem državnom odvjetniku obratili pritužbom zbog nepoduzimanja radnji državnog odvjetnika koje su dovele do odugovlačenja postupka (članak 206.b stavak 2. ZKP-a).

Viši državni odvjetnik dužan je provjeriti navode pritužbe, a ukoliko utvrdi da je pritužba osnovana, naložit će nižem državnom odvjetniku da podnositelju pritužbe dostavi zatraženu obavijest odnosno da u primjerenom roku poduzme radnje koje je trebalo poduzeti. Također, ako viši državni odvjetnik utvrdi da je postupanjem nižeg državnog odvjetnika došlo do povrede prava podnositelja pritužbe, o tome će ga obavijestiti uz točno navođenje prava koje je povrijeđeno. Naime, Europski sud za ljudska prava u više je predmeta istaknuo da, kako bi se pravno sredstvo koje omogućuje ostvarivanje prava oštećenika na učinkovitu istragu moglo smatrati učinkovitim, minimum koji u konvencijskom smislu mora biti osiguran jest izričito utvrđenje povrede prava oštećenika (žrtve), koje se ovom izmjenom i propisuje. Ovim se omogućuje uvođenje učinkovitog pravnog sredstva za neučinkovite istrage.

Članak 206.b je novi članak. Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske naloženo je uklanjanje svih strukturalnih manjkavosti u normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka tj. da se u okviru državnog odvjetništva uredi instancijsko pravno sredstvo protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu državnih odvjetnika koje dovode do nedjelotvornosti prethodnog postupka odnosno pojedinih predistražnih i istražnih radnji i mjera tako da to sredstvo ispunjava zahtjeve djelotvornog domaćeg pravnog sredstva iz članka 13. Konvencije.

Ovim člankom propisano je instancijsko pravno sredstvo temeljem kojeg podnositelj prijave, žrtva kaznenog djela (sukladno članka 43. stavak 1. točka 3. Zakona) i oštećenik (sukladno članka 47. stavak 1. točka 8. Zakona), imaju pravo na podnošenje pritužbe višem državnom zbog odugovlačenja postupka te kako i na koji način to pravo ostvaruju.

U stavku 1. je propisan rok u kojem državni odvjetnik treba donijeti odluku o prijavi koja je upisana u upisnik kaznih prijava obzirom je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj Odluci naveo da je radi zahtjeva koje postavljaju načela pravne predvidljivosti i pravne sigurnosti

nužno ZKP-om propisati rok za rješavanje kaznene prijave. Naime, iako je taj rok propisan čl. 68. Zakona o državnom odvjetništvu, rok je instruktivan i za protek roka nisu predviđene pravne posljedice niti pravo podnositelja prijave za dobivanje informacije o postupanju, sve do odluke o kaznenoj prijavi.

Prema Prijedlogu, ukoliko državni odvjetnik u roku od šest mjeseci ne donese odluku o kaznenoj prijavi, podnositelj prijave, oštećenik i žrtva mogu podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka. Ukoliko je pritužba osnovana, viši državni odvjetnik je dužan u skladu s Zakonom o državnom odvjetništvu poduzeti radnje kako bi se prijava riješila (uputiti u rad savjetnike i po potrebi druge zamjenike ili dati predmet u rad drugom zamjeniku ili drugom državnom odvjetniku i slično). O poduzetim radnjama viši državni odvjetnik izvješćuje podnositelja pritužbe u roku od 15 dana i određuje rok za donošenje odluke o kaznenoj prijavi. Po proteku tog roka ako prijava nije riješena postoji ponovo pravo na pritužbu.

Na ovaj način rad državnog odvjetnika postaje transparentan i ostvaruje se pravo podnositelja prijave, žrtve i oštećenika na postupanje u razumnom roku.

Članak 206.c u najvećem dijelu sadržajno odgovara članku 521. ZKP/08.

Navedeni članak je premješten ispod podnaslova "3. Odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti" jer sadržajno ovdje i pripada obzirom da propisuje posebne uvjete kada državni odvjetnik može odbaciti kaznenu prijavu primjenom načela oportuniteta (svrhovitosti).

U uvodnoj rečenici stavka 1. brisano je pozivanje na posebni zakon obzirom da se Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu, koji je upućen u zakonodavnu proceduru, više ne propisuju posebni slučajevi za odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti.

Uvedeno je instancijskog pravnog sredstva u okviru državnog odvjetništva radi kontrole odbačaja sukladno odredbama ovog članka. Izmijenjenim stavkom 2. oštećeniku se daje pravo da u roku 8 dana od primitka rješenja podnese pritužbu višem državnom odvjetniku ako smatra da rješenje nije osnovano.

Novim stavkom 3. određuje se postupanje više državnog odvjetnika po podnesenoj pritužbi.

Članak 206.d, stavci 1. do 4. sadržajno odgovaraju članku 522. ZKP/08, a stavak 5. sadržajno odgovara članku 523. ZKP/08. Jedine razlike odnose se na posebnu obvezu iz stavka 1. točke 2., odnosno činjenicu da je brisana mogućnost uplate u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela obzirom taj fond nikada nije formiran, te na izmjenu formulacije posebne obveze iz stavka 1. točke 5.

Navedeni članci su premješteni ispod podnaslova "3. Odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti" jer sadržajno ovdje i pripada obzirom da propisuje posebne uvjete kada državni odvjetnik može odbaciti kaznenu prijavu primjenom načela oportuniteta (svrhovitosti).

Članak 206.e u potpunosti sadržajno odgovara članku 212. ZKP/08.

Navedeni članak je premješten ispod podnaslova "3. Odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti" jer sadržajno ovdje i pripada obzirom da propisuje posebne uvjete kada državni odvjetnik može odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona.

Članak 206.f je novi članak. Njime je propisano da je postupanje tijekom izvida tajno te da tijelo koje provodi izvide upozorava sve osobe koje u njima sudjeluju da je odavanje tajne kazneno djelo. Upozorenje se mora pismeno zabilježiti, a upozorena osoba ga svojim potpisom ovjeriti.

Stavkom 3. dana je mogućnost tijelu koje provodi izvode da može, kada to nalaže interes javnosti, o tijeku izvida izvijestiti javnost, ali samo na način propisan posebnim zakonom odnosno Zakonom o državnom odvjetništvu te Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima. Naime, tajnost preliminarnog istraživanja kaznenih djela u kojem se provode izvodi radi otkrivanja djela i počinitelja odlučna je za njegovu učinkovitost, za pravičnost kasnijeg kaznenog postupka, za poštivanje pretpostavke nedužnosti, osobne i obiteljske privatnosti, kao i za zaštitu osoba od neopravdanog javnog optuživanja i sramoćenja.

Člankom 206.g propisani su izvodi državnog odvjetnika.

Stavak 1. sadržajno u većoj mjeri odgovara članku 206. stavak 7. ZKP/08. Izvršena je izmjena u prvoj rečenici radi pojednostavljenja zakonskog teksta. Naime, brisan je dio teksta koji glasi: “podnositelja kaznene prijave i druge osobe za čije izjave smatra da mogu pridonijeti ocjeni o vjerodostojnosti navoda u prijavi” i zamijenjen je tekstom koji glasi:”osobe”. Izvršena je i izmjena u djelu teksta koji se poziva na druge članke Zakona obzirom na izmještanje pojedinih odredaba.

Stavak 2. sadržajno odgovara članku 206. stavak 5. ZKP/08. uz neznatnu nomotehničku poboljšanost.

Stavak 3. sadržajno odgovara članku 206. stavak 6. ZKP/08. uz neznatnu nomotehničku poboljšanost.

Stavak 4. sadržajno u većoj mjeri odgovara članku 206. stavku 9. ZKP/08. Izvršena je izmjena u skladu s prethodnim izmjenama i izmještanjima pojedinih članaka i stavaka.

Člankom 206.h propisane su ovlasti državnog odvjetnika u nalaganju izvida policiji i nadzoru nad tim izvidima.

Stavak 1. sadržajno u većoj mjeri odgovara članku 206. stavak 4. ZKP/08. Tekst je pojednostavljen.

Stavak 2. sadržajno odgovara članku 208. stavak 2.

Članak 206.i je novina. Državni odvjetnik u tijeku izvida kaznenih djela nalaže ili sam prikuplja podatke koji su važni kako za dokazivanje samog kaznenog djela, tako i za utvrđivanje imovinske koristi. Člankom 206.i stavkom 1. posebno je propisano da je državni odvjetnik dužan poduzeti potrebne izvode kako bi se utvrdila vrijednost imovinske koristi ako je imovina skrivena kako bi se pronašla (imovinski izvodi). Pod imovinskom koristi se u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem smatra svako povećanje ili sprječavanje smanjenja imovine koja potječe od kaznenog djela, a imovina su stvari i prava koja je stekao počinitelj kaznenog djela ili povezana osoba, a obuhvaća sve stvari i prava koja mogu biti predmet ovrhe te posebno nekretnine i pokretnine, tražbine, poslovne udjele, dionice, novac, plemenite metale i drago kamenje u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom počinitelja kaznenog djela ili povezane osobe.

U predmetima iz nadležnosti županijskih sudova, koji se odnose na najsloženije predmete iz gospodarskog i organiziranog kriminala, ali i imovinskih kaznenih djela, utvrđivanje imovinske koristi traži posebna znanja kako s područja prava, tako i s područja financija i poslovanja korištenjem novih tehnologija (internet bankarstvo itd). Ta posebna znanja ne mogu imati svi državni odvjetnici i stoga je nužna specijalizacija. Stavkom 2. ovog članka propisuje se obveza osnivanja posebnih odjela za provođenje imovinskih izvida. Prema ovom stavku, u složenim predmetima u kojima je stečena znatna imovinska korist, ako je za utvrđivanje visine te koristi, a posebno radi traganja i privremenog oduzimanja i oduzimanja potrebno posebno znanje, te imovinske izvode provodi poseban odjel po nalogu i u koordinaciji s državnim odvjetnikom ili zamjenikom koji provodi izvode kaznenog djela i pojedine radnje. U radu odjela, odnosno u provođenju izvida i hitne dokazne radnje

privremenog oduzimanja predmeta, sudjeluju financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici koji su na temelju svojih stručnih znanja i kvalifikacija raspoređeni na rad u odjelu.

Stavkom 3. se na temelju dosadašnjih dobrih iskustava iz prakse daje mogućnost državnom odvjetniku da zatraži od Ravnateljstva policije i od Ministarstva financija da se privremeno, radi provođenja imovinskih izvida u najsloženijim slučajevima u kojima postoje osnove sumnje da je stečena imovinska korist velike vrijednosti, koja je kroz pranje novca ili na drugi način skrivena, na rad u odjelu za istraživanje imovinske koristi upute policijski ili financijski službenici s posebnim znanjima kako bi se ta imovina utvrdila, otkrili tijekovi novca i zatim, bilo korištenjem ovlasti koje daje Zakon o kaznenom postupku i poseban zakon ili putem međunarodne pravne pomoći, „zamrznula“ i u konačnici imovinska korist oduzela.

Stavkom 4. se propisuje dužnost tijela državne vlasti i pravnih osoba koje u svojem djelokrugu ili u obavljanju svoje djelatnosti saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju da je u pravnom prometu imovina ostvarena kaznenim djelom da o tom bez odgode izvijeste državnog odvjetnika.

Stavak 5. određuje obvezu državnog odvjetnika da odmah bez odgode predloži zamrzavanje imovine za koju postoji sumnja da je ostvarena kaznenim djelom, a također je državni odvjetnik dužan u tijeku postupka podnijeti prijedlog sudu u skladu s posebnim zakonom da se ta imovina oduzme.

Članak 94.

Naslov „Izvidi kaznenih djela“ iznad članka 207. ZKP/08, brisan je obzirom su izvidi sada regulirani člancima 206.f do 211. te je iznad tih odredaba sada stavljen istovjetan naslov.

Članak 95.

Člankom 207. propisuju se policijski izvidi.

Propisana su prava i dužnosti policije kako temeljem ovog Zakona, tako i Zakona o policijskim poslovima i ovlastima. Naime, kada sazna da je počinjeno kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti policija ima pravo, ali i dužnost u tom slučaju bez naloga državnog odvjetnika poduzeti radnje i mjere navedene u stavku 1.

Stavak 1. sadržajno odgovara članku 207. stavak 2. ZKP/08. Njime je propisano da je policija dužna i ovlaštena poduzeti potrebne radnje da se počinitelja otkrije, odnosno spriječi njegov bijeg. Nadalje, policija mora utvrditi i osigurati moguće dokaze i prikupiti obavijesti, odnosno provesti izvide.

Stavak 2. sadržajno odgovara članku 207. stavak 4. ZKP/08. Njime je propisana dužnost policije o obavješćivanju državnog odvjetnika, kako o izvidima, tako i o poduzimanju drugih mjera (npr. pregled dokumentacije iz članka 13. stavak 1. točka 15. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima). Dodana je druga rečenica koja nalaže policiji, u slučaju ako ih državni odvjetnik obavijesti da namjerava prisustvovati pojedinim izvidima ili mjerama, da ih moraju provesti na način kojim se omogućuje nazočnost državnog odvjetnika.

Stavak 3. sadržajno odgovara članku 207. stavak 3. ZKP/08. Njime se propisuje u kojim slučajevima iz stavka 1. i 2. ovog članka policija sastavlja službenu bilješku.

Stavak 4. sadržajno odgovara članku 208. stavak 5. ZKP/08 time da je dodan dio teksta koji upućuje da policija ima ovlast, uz sastavljanja izvješća, i sastavljati kaznenu prijavu. Ta dopuna je bila nužna obzirom na članak 64. stavak 2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima koji propisuje da je policija dužna kad prikupi obavijesti i podatke o kaznenom djelu za koje se progona po službenoj dužnosti, sastaviti kaznenu prijavu i dostaviti je bez odgađanja državnom odvjetniku. Naime, i u samom stavku 4. navedeno je da policija, po provedenim izvidima postupuje u skladu s posebnim propisom odnosno u skladu sa Zakona o policijskim poslovima i ovlastima.

Stavak 5. sadržajno odgovara članku 208. stavak 6. ZKP/08.

Stavak 6. sadržajno odgovara članku 207. stavak 1. ZKP/08 uz neznatno nomotehničko poboljšanje zakonskog teksta.

Navedenim izmještanjem pojedinih stavaka objedinjene su logičke cjeline radi pojednostavljenja zakonskog teksta.

Članak 96.

Članak 208. uređuje policijske izvide te postupanje policije prilikom prisilnog dovođenja osumnjičenika.

Stavak 1. sadržajno odgovara prvoj rečenici članka 208. stavak 4. ZKP/08 uz neznatno nomotehničko poboljšanje zakonskog teksta.

U stavke 2. i 3. prenesen je ostatak članka 208. stavak 4. ZKP/08, time da je u stavku 2. izdvojeno prikupljanje obavijesti od osoba koje su u pritvoru, dok stavak 3. regulira prikupljanje obavijesti od osoba koje su u istražnom zatvoru ili u drugoj ustanovi za osobe lišene slobode.

Stavak 4. sadržajno u većoj mjeri odgovara članku 208. stavak 3. ZKP/08. Izmjene su izvršene u dijelu teksta u kojim se određuje svrha pozivanja građana od strane policije te upućivanje na stavak 1. istog članka. Također je iz zakonskog teksta brisan dio teksta koji je nalagao policiji da o prisilnom dovođenju u policijsku postaju osumnjičenika koji se nije odazvao pozivu moraju prethodno izvijestiti državnog odvjetnika. Ovim je dana veća ovlast policiji priliko provođenja izvida.

Stavak 5. je novina. Njime je propisana obveza policije da osumnjičenika koji je prisilno doveden u prostorije policije, pouče o njegovim pravima koja su taksativno navedena (pravo da bude obaviještena o razlozima pozivanja i koje su osnove sumnje protiv njega, pravo na tumačenje i prevođenje, pravo da nije dužan iskazivati niti odgovarati na pitanja te pravo da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije može iste odmah napustiti). Uvođenjem ove obveze jača se pravo osumnjičenika protiv koje je poduzeta prisilna mjera ograničenja slobode. Naime, ZKP/08 propisivao je obvezu da se uhićena osoba pouči o svojim pravima koja su taksativno navedena u članku 7. stavak 2. ZKP/08. Sada ta obveza postoji i u odnosu na osumnjičenika koji je prisilno doveden, odnosno kojem je ograničena sloboda. Ovo je u skladu s općepriznatim međunarodnim standardima ljudskih prava, a usmjereno je na zaštitu od zlouporabe prisile od strane nadležnih tijela.

Stavak 6. je također novina. Istim se daje ovlast policiji da može prisilno dovesti u prostorije policije osobe zatečene na mjestu počinjenja kaznenog djela s elementima nasilja ili kaznenog djela koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti ako postroji vjerojatnost da imaju saznanja o kaznenom djelu ili počinitelju. Policija tu svoju ovlast može iskoristiti pod daljnjim uvjetom tj. ako je razumno vjerovati da će odgoda prikupljanja obavijesti štetiti probicima kaznenog progona. Privedene osobe moraju biti obaviještene da imaju pravo na tumačenje i prevođenje, da nisu dužne dati obavijest i da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste mogu odmah napustiti. Ako se prisilno dovedena osoba uhiti, vrijeme uhićenja teče od trenutka dovođenja u policijske prostorije. Iako se ovime ograničava ljudsko pravo, pravo na slobodu, isto je propisano samo za kaznena djela s elementima nasilja i za kaznena djela koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti, odnosno za kaznena djela kojima se narušava sigurnost života u zajednici a što je i Ustavni sud u svojoj Odluci ocijenio prihvatljivim.

I stavak 7. je novina. On ograničava postupanje policije po prethodnom stavku na način da policija od prisilno dovedenih osoba (osumnjičenika i osoba zatečenih na mjestu počinjenja kaznenog djela) uzima obavijesti odmah, a najkasnije u roku od šest sati. Prikupljanje obavijesti od tih osoba može trajati dulje od šest sati samo uz njihov pisani pristanak. Ovom

odredbom štite se prava osobe kojoj je ograničeno pravo kretanja prisilnim dovođenjem u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Članak 97.

Članak 211. ZKP/08 izmijenjen je zbog toga što se materija koja je ranije bila regulirana u članku 327. stavak. 7. ZKP/08 sada nalazi u članku 327.a stavak 6.

Članak 98.

Članak 212. je novina, a obzirom na to izmijenjen je i naslov iznad tog članka.

Njime je određeno koje radnje i uz koje pretpostavke se mogu obaviti prije započinjanja postupka za kaznena djela s obzirom na propisanu kaznu (stavak 1.,2. i 4.) i osobi prema kojoj se poduzimaju (stavak 3.).

Stavak 1. propisuje da policija samostalno obavlja hitne dokazne radnje za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina, odnosno da ih može poduzeti bez naloga državnog odvjetnika.

Stavak 2. propisuje da će policija, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, iz nadležnosti iz općinskog suda, za provođenje pretrage ili očevida prethodno obavijestiti državnog odvjetnika, dok prije provođenja dokaznih radnji privremenog oduzimanja predmeta i uzimanja otisaka prstiju i otisaka drugih dijelova tijela prethodna obavijest nije potrebna.

Stavak 3. propisuje da će državni odvjetnik sam ili istražitelj po njegovom nalogu provesti hitne dokazne radnje prema službenoj osobi koja je ovlaštena i dužna otkrivati i prijavljivati kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti.

Ovim stavkom osigurava se neovisnost istrage na koju upućuje u svojoj Odluci Ustavni sud Republike Hrvatske. Naime, danas postoji određeni minimum zajedničkih europskih pravnih standarda vezanih uz djelotvornost postupaka prije suđenja. Zahtijeva se da neovisan i nepristran kazneni progon i istraživanje moraju biti djelotvorni tako da mogu dovesti do otkrivanja i kažnjavanja odgovornih. Ti su zahtjevi izraz doktrine tzv. vanjskog dojma neovisnosti i nepristranosti istraživanja. Radi navedenog istraživanje mora biti takvo da stvaraju uvjerenje da su ta tijela privržena vladavini prava i da ne postoje tajni dogovori ili službena tolerancija nezakonitih čina, odnosno da postoji dovoljno elemenata javne provjere istraživanja te njihovih rezultata koji dovode do povjerenja javnosti u neovisnost i nepristranost nadležnih državnih tijela.

Stavak 4. propisuje da je policija dužna odmah obavijestiti državnog odvjetnika o potrebi poduzimanja hitnih dokaznih radnji za kaznena djela koja su u nadležnosti županijskog suda, osim dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta, koji može sam provesti dokazne radnje. Iznimno, policija i za kaznena djela koja se u nadležnosti županijskog suda, kada postoji opasnost od odgode, može i bez obavijesti provesti dokaznu radnju privremenog oduzimanja predmeta.

Članak 99.

Člankom 213. se propisuju pretpostavke provođenja stadija istraživanja, dužnost obavještavanja okrivljenika, pravilo nejavnosti istraživanja, iznimna mogućnost proglašavanja istraživanja ili nekog njegovog dijela tajnim te prava okrivljenika na predlaganje provođenja dokaznih radnji ili dokaznog ročišta tijekom istraživanja i način postupanja nadležnih tijela povodom tog prijedloga.

Predloženim izmjenama se u stavku 1. uvodi novi pojam "istraživanje" kao oznaka postupovnog stadija koji se provodi prije podizanja optužnice za kaznena djela za koja je propisana novčana ili kazna zatvora do pet godina, tijekom kojeg se provode dokazne radnje koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.

Novina u odnosu na način uređenja dokaznih radnji prema ZKP/08 kvaliteta je sumnje koja se traži za njihovo provođenje. Naime, iz važećih odredbi proizlazi da se dokazne radnje mogu poduzeti i kada postoje osnove sumnje da je osoba počinila kazneno djelo za koje istraga nije obvezna, a postoji opasnost od odgode ili su dokazne radnje svrsishodne za odlučivanje o podizanju optužnice. Ovim Zakonom se predlaže da se dokazne radnje u stadiju istraživanja mogu provesti ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana novčana ili kazna zatvora do pet godina, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon okrivljenika.

U pogledu zahtjeva za nepostojanjem zakonskih smetnji za kazneni progon okrivljenika, kao negativnog uvjeta koji onemogućuje kazneni progon osobe u odnosu na koju te smetnje postoje, on postoji i prema dosadašnjem tekstu Zakona gdje je naveden u članku 2. stavku 3. te se kao takav primjenjuje i na sve zakonske odredbe koje se odnose na kazneni progon. Predloženim izmjenama se, međutim taj negativni zakonski uvjet izričito navodi i u ovom članku, u cilju veće preglednosti i jasnoće zakonske norme. Glavni razlog za to jest uvođenje novog pravnog sredstva-prigovora zbog povrede postupovnih prava obrane, kao izvršenja ustavne obveze zakonodavca da prema odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske u normativnu strukturu prethodnog postupka ugradi sudski mehanizam zaštite koji bi trebao obuhvaćati provjeru, između ostalog, i osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo koje joj se stavlja na teret i nepostojanja zakonskih smetnji za kazneni progon. Budući da je takvo pravno sredstvo uvedeno, ne samo tijekom provođenja istrage, već i u slučajevima istraživanja tj. tijekom provođenja dokaznih radnji u situacijama kad se istraga ne vodi, posebno navođenje zahtjeva za nepostojanjem zakonskih smetnji u ovom članku je korisno jer omogućuje potpunije razumijevanje zakonskih odredbi i pravnim laicima koji sada jasnije mogu iz zakonskog teksta razumjeti pod kojim pretpostavkama je moguće poduzeti istraživanje protiv određene osobe provođenjem dokaznih radnji, te odlučiti o podnošenju novouvedenog pravnog sredstva (prigovor zbog povrede postupovnih prava obrane, članak 239.a.) ako smatraju da zakonske odredbe nisu poštovane.

Stavak 2. također je novina kojom se izvršava ustavna obveza zakonskog određivanja trenutka obavještavanja osobe, u slučajevima kada se ne provodi istraga, da se protiv nje provodi istraživanje budući prema odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske (točke 39.6.-8. i 245.) uvođenje prethodno spomenutog zahtijevanog pravnog sredstva pretpostavlja obvezu državnog odvjetnika da u trenutku kad utvrdi postojanje zakonom propisanog stupnja sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo, tu osobu o tome i formalno obavijesti. Trenutak određivanja postojanja osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se ne provodi istraga određen je imajući na umu konvencijsko pravo i praksu Europskog suda za ljudska prava da se optužba za kazneno djelo u smislu članka 6. Konvencije konstituira i svakom mjerom ili radnjom države koja implicira da je osoba počinila kazneno djelo i supstancijalno pogoršava njezinu situaciju na isti način kako to čini službena obavijest o takvoj optužbi. Iz izloženih se razloga u stavku 2. propisuje da je državni odvjetnik dužan okrivljeniku dostaviti obavijest o poduzimanju dokaznih radnji u roku od tri dana od kada je proveo prvu dokaznu radnju koju, prema stavku 1., može provesti samo ako ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon i potreban stupanj sumnje (osnovana sumnja) da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje se ne provodi istraga, a provođenjem koje radnje se, s obzirom na zakonom propisan stupanj osnovane sumnje, može smatrati da se implicira da je određena osoba počinila kazneno djelo, te se supstancijalno pogoršava njezina situacija.

Rok od tri dana nakon provođenja prve dokazne radnje za dostavu obavijesti nalazi se primjerenim i s obzirom na zahtjeve prakse (pisanje obavijesti, pouke o pravima koja se dostavlja uz obavijest, uređenja spisa predmeta zbog prava okrivljenika na uvid), kao i s obzirom na pravo okrivljenika da ima saznanje o svom formalnom statusu okrivljenika, te s obzirom na prava koja mu posljedično, zbog tog statusa, pripadaju.

Važno je napomenuti da će okrivljeniku, uz dostavu obavijesti o provedenoj prvoj dokaznoj radnji, biti dostavljena i pouka o pravima iz članka 239. stavka 1., čime će u ranijem stadiju postupanja, okrivljenik biti obaviješten i o okolnosti da protiv njega postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo u odnosu na koje se vrši istraživanje provođenjem dokaznih radnji, kao i s pravima koja ima tijekom postupka. Naime, prema postojećem konceptu okrivljenik nije bio obaviješten o osnovama sumnje protiv njega nakon provođenja prve dokazne radnje, već nakon provođenja u dosadašnjem članka 239. stavku 2. taksativno navedenih radnji, koje nisu nužno uvijek morale biti i prve provedene dokazne radnje tijekom postupanja prema njemu. Za razliku od istrage, kada postoji mogućnost odgode dostave obrani rješenja o provođenju istrage, u stadiju istraživanja takve mogućnosti odgode dostave obavijesti nema s obzirom da bi se prema točki 111. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske ta „ovlast državnog odvjetnika mogla ustavnopravno opravdati samo za najteža kaznena djela koja prijete organiziranom životu zajednice, ako se u konkretnom slučaju procijeni da postoji opasnost za život ili tijelo ili imovinu velikih razmjera”, a što po stavu zakonodavca, kaznena djela za koja se istraživanje provodi, s obzirom na visinu propisane kazne zasigurno nisu.

Stavak 3. također predstavlja novinu budući je dosad, člankom 231. stavkom 1., bila propisana tajnost istrage, ali zakonom nije bilo izričito uređeno pitanje tajnosti dokaznih radnji. Upravo kako bi se na jednak način uredilo postupanje tijekom istrage i istraživanja, a s obzirom na zahtjev upućen zakonodavcu koji proizlazi iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske za jasnoćom, uravnoteženošću i strukturalnom koherentnošću zakona, po pitanju pravne mogućnosti saznanja o vođenju istraživanja i istrage i sadržaju dokaznih radnji koje se tijekom tih stadija provode, te o iznošenju i prenošenju tih saznanja, i u čl. 213. stavku 3. i u članku 231. stavku 1. propisan je isti režim - nejavnost istraživanja i istrage. Istovjetna je i iznimna mogućnost proglašenje cijele istrage ili njezinog dijela odnosno cijelog istraživanja ili njegovog dijela tajnim, ako su ispunjeni uvjeti predviđeni zakonom.

Pojam "nejavnost" istraživanja znači u prvom redu da osobe koje nisu sudionici u postupku, za razliku od stadija rasprave, nemaju pravo biti nazočne obavljanju radnji tijekom istraživanja. S druge strane, osobe kojima zakon dopušta sudjelovati tijekom istraživanja u dokaznoj radnji ili dokaznom ročištu nisu vezane tajnošću. Posljedično, odavanjem informacije koju su saznale sudjelovanjem ili prisustvovanjem tijekom provođenja dokazne radnje ne čine kazneno djelo.

Predloženim izmjenama se, međutim, uvodi i mogućnost da se istraživanje proglasi tajnim. Tijelo koje vodi postupak će istraživanje moći proglasiti tajnim ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima istraživanja, a postoji neki od razloga iz čl. 388. ovog Zakona (razlozi za isključivanje javnosti za cijelu raspravu ili njezin dio).

Riječ je o sljedećim razlozima zbog kojih se istraživanje može proglasiti tajnim:

- 1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,
- 2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ovog Zakona, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka,
- 3) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
- 4) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,
- 5) zaštite javnog reda i mira,
- 6) zaštite osobnog ili obiteljskog života okrivljenika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

Za razliku od pravnog uređenja isključenja javnosti s rasprave u čl. 388., prva dva navedena razloga nisu obligatorne prirode, tj. ne uspostavljaju obvezu proglašavanja istraživanja ili nekog njegovog dijela tajnim.

Ako je istraživanje ili neki njegov dio proglašen tajnim, sudionici u postupku i druge osobe kojima zakon dopušta prisustvovanje radnjama koje se provode tijekom tajnog istraživanja su vezane tajnošću i odavanjem onoga što su tada saznale čine kazneno djelo.

Stavak 4. je u osnovi dosadašnji stavak 3., koji je izmijenjen i dopunjen u skladu s izmjenama članka 234. na čiju primjenu upućuje. Važno je, s aspekta prava obrane, napomenuti da će okrivljenik, sada ranije, tijekom državnoodvjetničkog istraživanja imati mogućnost obratiti se državnom odvjetniku s prijedlogom za provođenje dokaznih radnji odnosno sucu istrage s prijedlogom za dokazno ročište budući se sada to pravo veže od trenutka primitka obavijesti iz stavka 2., dakle u roku od 3 dana po provođenju prve dokazne radnje. Naime, prema dosadašnjem konceptu realizacija okrivljenikovog prava predlaganja dokaznih radnji ili dokaznog ročišta vezala uz dostavu pouke o pravima, koja prema dosadašnjem članku 239. nije bila vezana uz provođenje prva, a niti svake dokazne radnje, već u pravilu onih poduzetih prema osobi okrivljenika.

Način postupanja državnog odvjetnika i eventualno potom suca istrage s prijedlogom okrivljenika za provođenjem dokaznih radnji isti je i tijekom istraživanja i tijekom istrage, zbog čega se u ovom stavku i upućuje na shodnu primjenu članka 234. stavaka 2-5., kojima se uređuje postupanje državnog odvjetnika ako prihvati ili ne prihvati prijedlog okrivljenika, te suca istrage u istim slučajevima. Važno je napomenuti da su i državni odvjetnik i sudac istrage, ako ne prihvate prijedlog okrivljenika, o tome dužni pisano obavijestiti okrivljenika čime se osigurava pravo okrivljenika na informaciju o osnovanosti njegovog prijedloga, koji će okrivljenik moći ponoviti tijekom postupka.

Stavkom 5. propisana je obveza tijela koje provodi istraživanje da njegov završetak upisuje se u upisnik kaznenih prijava te da o tome obavijesti okrivljenika i oštećenika. Na taj se način postiže jednoobrazno postupanje pri završetku istrage i istraživanja, a sve kako bi okrivljenik mogao, kroz odgovor na optužnicu, konzimirati svoja prava i ukazati na eventualni protek roka za podizanje optužnice. Naime, prema postojećoj odredbi članka 234. stavka 1. proizlazi je obveza državnog odvjetnika za obavještavanjem okrivljenika da je istraga završena, pa dopuna stavka 2. članka 228. predstavlja samo pojašnjenje postojeće norme Zakona. Radi prava oštećenika na obavijest o postupanju državnog odvjetnika ovom se dopunom obvezuje državnog odvjetnika da i oštećenika obavijesti o završetku istraživanja kako bi isti imao saznanja o tijeku postupka u kojem je oštećen.

Članak 100.

Članak 213.a je novina koja ima za cilj spriječiti nedostavu obavijesti okrivljeniku da je protiv njega provedena prva dokazna radnja. Pri uređenju ovog instituta uzet je u obzir značaj te obavijesti za postupovni položaj okrivljenika i prava koja može realizirati dostavom te obavijesti primjerenost postupovne sankcije za neobavještavanje kroz prizmu prava okrivljenika tijekom postupka za predlaganjem provođenja dokaznih radnji, dokaznog ročišta i dokaznih prijedloga. Također, uzeta je u obziri mogućnost ispitivanja i prigovaranja dokazima izvedenim na raspravi te objektivne nemogućnosti ponovnog provođenja dokaznih radnji (npr. pretraga), kao i zahtjev za efikasnošću postupka. Uvažavajući sve navedeno zaključeno je da je jedino za daljnje provođenje dokaznih radnji ispitivanja svjedoka bez dostave obavijesti objektivno opravdano i svrsishodno nedostavu obavijesti sankcionirati obvezom ponavljanja te dokazne radnje, uz daljnje jačanje prava obrane kroz nazočnost na takvom ispitivanju, kao kontrolnom mehanizmu. Naime, budući je riječ o provođenju dokaznih radnji ispitivanja svjedoka državnog odvjetnika, a ne okrivljenika, što je slučaj u članku 234., to se stavkom 3., za razliku od stavka 5. članka 234., propisuje samo pravo okrivljenikove nazočnosti takvoj radnji, koji zahtjev je ispunjen već i urednom dostavom poziva okrivljeniku i branitelju, ako ga ima.

Način postupanja sa zahtjevom okrivljenika za ponavljanjem provođenja dokazne radnje ispitivanja svjedoka uređen je suglasno načinu postupanja s prijedlogom okrivljenika za provođenjem dokazne radnje ili ročišta iz članka 234. stavka 2., što znači da će državni odvjetnik, ako zahtjev ocijeni osnovanim, ponoviti ispitivanje svjedoka koje je provedeno

nakon prve dokazne radnje nakon čijeg provođenja je državni odvjetnik propustio okrivljeniku dostaviti obavijest iz stavka 2. članka 213., a ako ga ne ocijeni osnovanim, dostaviti će u roku od osam dana spis na odluku sucu istrage koji će, ako zahtjev ocijeni osnovanim, naložiti državnom odvjetniku ponavljanje ispitivanja svjedoka, a ako ga ocijeni neosnovanim, o tome će sudac istrage obavijestiti okrivljenika. Izrijeckom je propisano pravo osobama prisutnim ispitivanju stavljanje primjedbi na zapisnik koji se tom prilikom sačinjava. Stavkom 5. propisuje se daljnja sankcija za provođenje dokaznih radnji ispitivanja svjedoka, bez prethodnog dostavljanja obavijesti okrivljeniku da je protiv njega provedena prva dokazna radnja, u vidu izdvajanja tog zapisnika iz spisa.

Člankom 213.b, koji je novina, uvodi se, s obzirom na točke 120.2, 246.1.al.3 i 246.2. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske pravno sredstvo protiv odugovlačenja stadija istraživanja, pri čemu isto nije mehanizam instancijske prirode unutar državnog odvjetništva (članak 206.b) već predstavlja sudsku kontrolu roka propisanog člankom 206.b za odluku o kaznenoj prijavi. Budući neodlučivanje o kaznenoj prijavi u roku od 6 mjeseci od njezina upisa u upisnik kaznenih prijava predstavlja odugovlačenje povredom zakonskog roka, a ne odugovlačenje unutar zakonskog roka, to je sukladno točki 120.3 odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, ta kontrola odugovlačenja stavljena u sudsku nadležnost, zbog čega o prigovoru zbog odugovlačenja postupka iz ovog članka odlučuje sudac istrage. Kako je moguće da okrivljenik bude uhićen i prije upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava, s obzirom na konvencijsko pravo i praksu Europskog suda za ljudska prava o konstituiranju kaznene optužbe, okrivljenik tada stječe pravo podnošenja prigovora zbog odugovlačenja postupka protekom šest mjeseci od takvog uhićenja.

Stavkom 2. se propisuje postupanje suca istrage ako prigovor okrivljenika zbog odugovlačenja postupka ocijeni osnovanim odnosno neosnovanim. Tako će sudac istrage, ako ocijeni da državni odvjetnik nije odugovlačio u svom postupanju prije odluke o kaznenoj prijavi, o tome obavijestiti okrivljenika, dok će, ako taj prigovor ocijeni osnovanim rješenjem odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora odlučiti o kaznenoj prijavi.

Stavak 3. regulira situaciju u kojoj i viši državni odvjetnik i sudac istrage odrede rok za rješavanje prijave, u kojem slučaju je državni odvjetnik dužan riješiti prijavu u roku koji mu je odredio sudac istrage.

Članak 213.c ne predstavlja novinu, već je riječ o dosadašnjem članku 225. kojim je bilo uređeno preuzimanje kaznenog progona po oštećeniku kao tužitelju u stadiju istrage, koji se u praksi analogno primjenjivao i pri preuzimanju progona za kaznena djela za koja se istraga nije mogla provesti. No, s obzirom na određene specifičnosti stadija istraživanja (npr. nepostojanje formalnog akta kojim započinje, okolnost da još nije započeo kazneni postupak pa se istraživanje, za razliku od istrage, ne može obustaviti), ocijenjeno je potrebnim posebnim odredbama propisati postupak preuzimanja kaznenog progona po oštećeniku kao tužitelju za kaznena djela za koja je propisana novčana ili kazna zatvora do pet godina. Zbog zahtjeva strukturalne koherentnosti i ujednačenosti kaznenopostupovnog sustava te su odredbe u bitnom suglasne odredbama koje uređuju isto pitanje u istrazi (članak 225.), uz uvažavanje naprijed spomenutih specifičnosti tog stadija postupanja.

Stavkom 1. propisuje se da prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenje dokaznih radnji mora sadržavati iste podatke kao i prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenjem istrage jer je oštećenik sada ovlašten tužitelj koji može disponirati s optužbom, pa i drugačije je odrediti. Naime, sucu istrage za ocjenu osnovanosti prijedloga oštećenika kao tužitelja za preuzimanjem progona potreban je opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela te kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo. To stoga što je istraživanje moguće

provesti samo ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje oštećenik kao tužitelj želi preuzeti progon, a ne postoje zakonske smetnje za isti. Osim toga, isto je značajno i za određivanje okolnosti istraživanja provođenjem dokaznih radnji čije provođenje istražni sudac nalaže istražitelju ako predložene dokazne radnje ocijeni svrhovitim za odlučivanje o podizanju optužnice. Nadalje, prijedlog iz stavka 1. mora sadržavati naznačene podatke jer ako prije odbačaja državni odvjetnik nije proveo radnje uz koje je prema stavku 2. članka 239. bio dužan okrivljeniku dostaviti pouku o pravima ili ako je oštećenik kao tužitelj preuzimanjem progona izmijenio identitet optužbe, okrivljeniku, s obzirom na intenciju norme i prirodu i svrhu dostave pouke o pravima, a to je upoznavanje okrivljenika s njegovim osnovnim pravima, ali i s onim što mu se stavlja na teret i razlozima za postojanje osnovane sumnje, sudac istrage će mu, pri takvom preuzimanju kaznenog progona po oštećeniku kao tužitelju, dostaviti i pouku iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona, sve radi osiguranja prava okrivljenika.

Stavcima 2.-4. propisuju se postupanje suca istrage u slučaju kada prihvati ili odbije prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenjem dokaznih radnji. Postupanje suca istrage u tom je dijelu, uz uvažavanje specifičnosti stadija istraživanja (npr. nemogućnost obustave istraživanja jer nije riječ o kaznenom postupku), uređeno analogno njegovom postupanju s prijedlogom oštećenika kao tužitelja za provođenjem istrage (članak 225. stavcima 3.-5).

Članak 101.

Izmjene članka 214. ZKP/08 izvršene su radi preciziranja odredbe, pa je tako u stavku 1. navedeno da državni odvjetnik može provesti dokazne radnje ili naložiti njihovo provođenje istražitelju. Na taj način se ističe da istražitelj može postupati samo po nalogu državnog odvjetnika, a radi terminološkog usklađenja intervenirano je i u stavak 2. Prema stavku 1., u slučaju kada je počinitelj nepoznat, sada se mogu provesti sve dokazne radnje, a ne samo dokazna radnja ispitivanje svjedoka, kao što je to propisivao u ZKP/08.

Članak 102.

Članak 215. obrisan je kao nepotrebno ponavljanje jer je ovim Zakonom propisano kada i pod kojim pretpostavkama državni odvjetnik može prije početka postupka zahtijevati od suca istrage nalog za poduzimanje posebnih dokaznih radnji, kada ga može sam izdati, te tko izvršava nalog o provođenju posebnih dokaznih radnji. (članak 332. do 339.).

Članak 103.

Člankom 216. propisuju se pretpostavke za provođenje istrage, kao početnog stadija kaznenog postupka, pri čemu je novina u odnosu na način uređenja ZKP/08 kvaliteta sumnje koja se traži za provođenje istrage, kao i trenutak započinjanja kaznenog postupka ako se provodi istraga. Naime, prema ZKP/08 za provođenje istrage tražio se osnov sumnje, dok je sada pretpostavka za provođenje istrage postojanje osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje se provodi ili se mora provesti istraga. Druga značajna novina je da se započinjanje kaznenog postupka, kada se istraga provodi, sada veže uz pravomoćnost rješenja o provođenju istrage, čime je započinjanje kaznenog postupka u odnosu na ZKP/08 pomaknuto u raniji stadij.

Stavkom 1. je propisano da se istraga provodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina. Iznimno, istragu nije potrebno provesti za kazneno djelo s tako zapriječenom kaznom, uključujući kaznu zatvora do petnaest godina, već je za ta kaznena djela moguće podići tzv. neposrednu optužnicu, ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana takva vrsta i mjera kazne, te ako je prethodno ispitan, a rezultati provedenih hitnih dokaznih radnji koji se odnose na kazneno djelo i okrivljenika daju dovoljno osnova za podizanje te optužnice (članak 341. stavak 3.). Takvu

neposrednu optužnicu nije dakle moguće podići za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od petnaest godina ili kazna dugotrajnog zatvora, te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti, kada je istraga, prema stavku 2. obvezna.

Naime, zbog koncepta zakona prema kojem je jedino u istrazi moguće provesti psihijatrijsko vještačenje okrivljenika, obvezno je provođenje istrage kada postoji osnovana sumnja da je okrivljenik protupravno djelo počinio u stanju neubrojivosti.

Stavak 3. nije mijenjan jer je svrha istrage i nadalje prikupljanje dokaza i podataka potrebnih ovlaštenom tužitelju za odluku o daljnjem tijeku kaznenog postupka, odnosno prikupljanje onih dokaza kod kojih postoji opasnost od nemogućnosti ili otežanog izvođenja na raspravi.

Stavkom 4. propisuje se instruktivni rok u kojem državni odvjetnik, nakon što je ispitao okrivljenika, pri čemu ispitivanje okrivljenika prije donošenja rješenja o provođenju istrage nije obligatorno, mora odlučiti o pokretanju istrage što znači protiv okrivljenika donijeti rješenje o provođenju istrage, podići neposrednu optužnicu ili odbaciti kaznenu prijavu.

Uvođenje ove obveze državnog odvjetnika ima za cilj zaštitu prava osobe osumnjičene za kazneno djelo koja je ispitana, dakle ima svijest o svojoj potencijalnoj ulozi okrivljenika u kaznenom postupku i posljedicama koje iz toga po nju mogu proizaći, da se u primjerenom roku otkloni neizvjesnost glede njezinog statusa.

Članak 104.

Članak 217. stavak 1. propisuje da državni odvjetnik rješenjem odlučuje o provođenju istrage, čime je promijenjena vrsta odluke kojom se odlučuje o započinjanju istrage. Navedeno je posljedica izvršenja ustavne obveze zakonodavca iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske za uvođenjem sudske kontrole odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, jer protiv naloga, kojom odlukom je državni odvjetnik do sada odlučivao o provođenju istrage, nije moguć pravni lijek ili sredstvo čije uvođenje u prethodni postupak zahtijeva Ustavni sud Republike Hrvatske. Istim stavkom se propisuje i da se istraga provodi za ona kaznena djela iz članka 216. za koja je moguće (stavka 1.) odnosno obvezno (stavak 2.) provođenje istrage i to samo protiv određene osobe, što znači da istragu više nije moguće provesti protiv nepoznatog počinitelja. Protiv nepoznatog počinitelja moguće je provesti samo dokazne radnje pod pretpostavkama propisanim u članku 214.

Sadržaj rješenja o provođenju istrage propisan je stavkom 2. iz kojeg proizlazi da rješenje o provođenju istrage mora sadržavati uvod, izreku i obrazloženje.

Prema članku 168. ZKP/08, na koji se u ovom stavku upućuje, propisano je da uvod rješenja uvijek sadrži:

- 1) naziv tijela,
- 2) ime, prezime i svojstvo službene osobe koja je donijela odnosno osoba koje su donijele rješenje ili nalog,
- 3) ime i prezime zapisničara ako je odluka donesena u zasjedanju,
- 4) ime i prezime okrivljenika te identifikacijski broj građana,
- 5) kazneno djelo koje je predmet postupka,
- 6) datum donošenja rješenja

Izreka sadrži zakonsku osnovu odlučivanja i odluku što u odnosu na rješenje o provođenju istrage znači navođenje konkretne odredbe Zakona na osnovi koje državni odvjetnik odlučuje provesti istragu, te opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela i zakonski opis, dok se u obrazloženju rješenja, prema članku 168., iznose utvrđene činjenice i razlozi za primjenu zakonskih odredaba, odnosno prema stavku 2. kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo koje joj se tim rješenjem stavlja na teret.

Stavkom 3. se izričito propisuje obveza državnog odvjetnika da u obrazloženju rješenja o provođenju istrage navede koje su hitne dokazne radnje eventualno provedene prije donošenja samog rješenja, upravo kako bi se naglasilo da je prije odluke o istrazi moguće provesti samo hitne dokazne radnje, te sukladno članku 216. stavku 4. ispitati okrivljenika. Osim navođenje hitnih dokaznih radnji koje su provedene, državni je odvjetnik, prema stavku 3. obavezan u rješenju o provođenju istrage navesti i okolnosti koje namjerava istražiti i dokazne radnje koje će provesti.

Ovdje valja napomenuti da u uvodu rješenja o provođenju istrage nije potrebno naznačiti ime i prezime zapisničara budući se rješenje o provođenju istrage ne donosi u zasjedanju.

Izmjena u stavku 4. nije suštinska već je riječ o preciziranju dosadašnje norme vezano za trenutak podnošenja obrazloženog prijedloga sucu istrage za određivanjem istražnog zatvora ili druge mjere neophodne za djelotvorno vođenje kaznenog postupka i zaštitu osoba. Daljnja izmjena odnosi se na zamjenu riječi „osumnjičenik“ riječju „okrivljenik“.

Članak 105.

U članku 218. stavku 1. izmijenjena je riječ „nalog“ o provođenju istrage riječju „rješenje“ o provođenju istrage s obzirom na uveden pravni lijek protiv odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, a riječ „izdavanje“ riječju „donošenje“. Jednako je tako, riječ „osumnjičenik“ zamijenjena riječju „okrivljenik“ sukladno novog značenju izraza u članku 202. Nadalje, brisan je dio „osim ako osumnjičenik nije poznat“ jer više nije moguće vođenje istrage protiv nepoznatog počinitelja.

Stavci 2. i 7. su u cijelosti novi i predstavljaju izvršenje odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o potrebi uvođenja sudske zaštite u prethodni postupak.

Naime, Ustavni sud Republike Hrvatske u točki 39.2. svoje odluke ističe da iz odredbi hrvatskog Ustava proizlazi ustavna obveza za zakonodavca da propiše pravno sredstvo protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona i istrage i tako osigura svakoj osobi za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo sudsku zaštitu protiv takvog progona odnosno istrage ističući da cjelokupni tekst Ustava zrači jamstvima sudske zaštite, a cjelokupni ustavni poredak utemeljen je na vladavini prava i načelu zakonitosti čiji je središnji zaštitnik sud. Zbog izloženog, Ustavni je sud Republike Hrvatske svojom odlukom obvezao zakonodavca da u normativnu strukturu prethodnog postupka ugradi sudski mehanizam zaštite protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona i istrage.

Što se tiče opsega zahtijevane sudske zaštite, iz točke 39.3. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske proizlazi da bi trebala obuhvatiti temeljna pitanja zakonitosti prethodnog postupka, odnosno da bi sudovi morali provoditi i kontrolu postojanja pretpostavki za kazneni progon i kontrolu zapreka za kazneni progon, što znači „da bi sudska zaštita morala biti osigurana, primjerice, radi provjere:

- je li djelo koje se stavlja na teret osobi protiv koje je stvarno započeo kazneni progon (to jest za koju je državni odvjetnik već utvrdio da postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo) kazneno djelo, ili
- postoje li druge zakonske pretpostavke za kazneni progon (primjerice, ako su osnove sumnje utvrđene arbitrarno pa postoji pravo osobe da zahtijeva preispitivanje zakonske osnovanosti progona), ili
- je li djelo koje se stavlja na teret takvoj osobi obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem odnosno postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon”.

S obzirom na izloženu ustavnu obvezu zakonodavca, stavicima 2.-7. se u hrvatski kaznenopostupovni sustav uvodi sudska zaštita u stadiju istrage.

Stavkom 2. je određeno da okrivljenik može u roku od 8 dana od dana primitka rješenja o provođenju istrage podnijeti žalbu, koja se podnosi državnom odvjetniku koji će je, zajedno sa spisom, odmah dostaviti sucu istrage na odlučivanje. Rok za žalbu od 8 dana propisan je radi

omogućavanja okrivljeniku da efektivno koristi svoje pravo žalbe, uvažavajući njegovo pravo uvida u spis predmeta. Sudac istrage odluku mora donijeti u roku od 8 dana od dana primitka žalbe i spisa, što je propisano stavkom 4., a ako u tom roku ne odluči o žalbi okrivljenika, državni odvjetnik ovlašten je nastaviti s provođenjem istrage.

Stavkom 3. se propisuju vrste odluka koje sudac istrage može donijeti odlučujući o žalbi okrivljenika protiv rješenja državnog odvjetnika o provođenju istrage, te time posredno i žalbene osnove za pobijanje rješenja o provođenju istrage u opsegu naznačenom u točki 39.3 odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Naime, iz odredbe stavka 3 točke 3. proizlazi da okrivljenik rješenje o provođenju istrage može pobijati iz razloga navedenih u članku 224. stavku 1. točki 1.-3. tj. ako djelo koje mu se stavlja na teret rješenjem o provođenju istrage nije kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti, ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim u slučaju iz članka 549. stavka 3. ZKP/08, te ako je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon, odnosno ako nema osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo koje mu se rješenjem stavlja na teret.

Stavkom 3. propisuju se odluke koje sudac istrage može donijeti rješavajući o žalbi okrivljenika. Tako će sudac istrage rješenjem odbaciti žalbu okrivljenika kao nepravovremenu ako je podnesena izvan roka iz stavka 2. ovog članka, dok će je odbaciti kao nedopuštenu ako je podnesena od osobe koja nema pravo žalbe prema stavku 1. ovog članka.

Ako su ispunjene formalne pretpostavke za odlučivanje tj. ako je žalba pravodobna i podnesena od ovlaštene osobe, sudac istrage će o njoj meritorno odlučivati na način da će je odbiti ako ocijeni da nije osnovana, odnosno da postoji potreban stupanj sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje se provodi istraga, te da ne postoje zapreke za kazneni progon, a ako žalbu ocijeni osnovanom, prihvatiti će je te može rješenje o provođenju istrage ukinuti u cijelosti ili djelomično.

Sudac istrage će rješenjem ukinuti rješenje o provođenju istrage ako utvrdi postojanje razloga iz stavka 3. točke 1. i 2. dok u odnosu na točku 3. stavka 3. može ili ukinuti rješenje ako nalazi da ne postoji osnovana sumnja, a da se ista ne bi mogla utvrditi niti provođenjem dodatnih dokaznih radnji, dok će, ako smatra da je za odluku o osnovanosti žalbe glede postojanja osnovane sumnje potrebno provođenje određenih dokaznih radnji, naložiti njihovo provođenje državnom odvjetniku u određenom roku.

Stavkom 4. propisan je rok sucu istrage za odlučivanje o žalbi okrivljenika kao i procesna posljedica neodlučivanja u tom roku, kada će žalba prestati biti suspenzivnog karaktera.

Stavkom 5. propisano je da će, nakon provođenja naloženih mu dokaznih radnji, državni odvjetnik dostaviti spis sucu istrage radi donošenja odluke povodom žalbe.

Stavkom 6. se propisuje pravo žalbe državnog odvjetnika protiv rješenja suca istrage kojim se ukida rješenje o provođenju istrage, ako nije bilo naloženo provođenje dodatnih dokaznih radnji po istražnom sucu.

Stavak 7. je dosadašnji stavak 5. članka 218., osim što je riječ „nalog“ o provođenju istrage, zamijenjena riječju „rješenje“ o provođenju istrage, te brojevi i riječi „55. stavak 5.“ zamijenjeni su brojevima i riječima „47. stavka 1. točka 1.do 4. i 7.“, jer se u članku 47. stavku 1. točkama 1.-4., i 7. propisuju prava koja oštećenik ima u stadiju istrage, te s kojima ga tijelo koje vodi istragu mora upoznati.

Stavkom 8. propisuje se obveza državnog odvjetnika da o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijesti ministarstvo nadležno za pravosuđe, koje o tome vodi evidenciju. Naime, sukladno rješenjima iz Prijedloga, u tom trenutku protiv okrivljenika započinje kazneni postupak.

Stavkom 9. propisuje se da će ministar nadležan za pravosuđe donijeti pravilnik o evidenciji iz stavka 8. ovog članka.

Članak 106.

Članak 218.a razrađuje institute odgode dostave rješenja o provođenju istrage koji je u ZKP/08 bio reguliran u članku 218. stavcima 3.-5.

Stavkom 1. dopunjen je stavak 3. članka 218. ZKP/08 na način da je, izvršavajući točke 108.-111.1. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, propisano da se može odgoditi dostava rješenja o provođenju istrage samo za kataloški navedena kaznena djela za koja je ocijenjeno da su po svojoj prirodi takva da prijete organiziranom životu zajednice, te pod daljnjom pretpostavkom da bi se dostavom rješenja o provođenju istrage ugrozio život ili tijelo osobe ili imovina velikih razmjera. Rok za koji je moguće odgoditi dostavu rješenja o provođenju istrage je najviše trideset dana od dana njegova donošenja.

Važno je napomenuti da se takva odluka može pobijati i prigovorom zbog povrede postupovnih prava obrane iz članka 239.a o čemu također odlučuje sudac istrage, čime se pojačava sudska zaštita prava okrivljenika u prethodnom postupku.

Stavak 2. je u odnosu na stavak 3. članka 218. ZKP/08 izmijenjen samo u dijelu da se razlozi za odgodu dostave rješenja o provođenju istrage navode u službenoj bilješci koja se više ne upisuje u upisnik kaznenih prijava, već se prilaže u spis, sve kako bi okrivljenik po stjecanju prava na uvid u spis mogao vidjeti sadržaj službene bilješke i razloge za odgodu dostave rješenja o provođenju istrage, te eventualno podnijeti prigovor zbog povrede postupovnih prava obrane iz članka 239.a.

Članak 107.

Članak 219. stavak 3. predstavlja novinu kojom se propisuje nemogućnost da državni odvjetnik nalogom povjeri istražitelju ispitivanje okrivljenika kojem se stavlja na teret kazneno djelo iz nadležnosti županijskog suda. *Ratio* takve izmjene je osiguranje višeg standarda zaštite prava okrivljenika uvažavajući težinu kaznenog djela za čije je počinjenje osnovano sumnjiv.

Dosadašnji stavci 4. i 5. brisani su kao suvišni jer je bila riječ o načelnim, deklaratornim odredbama koje su upućivale na odredbe o načinu provođenja posebnih dokaznih radnji, postupanja s osobnim podacima prikupljenim tijekom istrage i privremeno oduzetim predmetima koji trebaju poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku. Takvo ponavljanje nije potrebno budući je Zakonom o kaznenom postupku propisano postupanje u tim slučajevima.

Članak 108.

Članak 220. stavak 1. nije u osnovi bitno izmijenjen osim što je ispuštena riječ “državni odvjetnik” budući iz odredbi Zakona proizlazi da istragu i dokazne radnje provodi državni odvjetnik ili provođenje dokaznih radnji nalaže istražitelju. Ovim se stavkom propisuje ovlast istražitelja da, kada po nalogu državnog odvjetnika provodi dokaznu radnju, provede i druge nenaložene mu dokazne radnje koje su s naloženom dokaznom radnjom u svezi ili iz nje proistječu, ali pod uvjetom postojanja opasnosti od odgode.

Stavak 2. je sadržajno neizmijenjen stavak 3. članka 220, osim što je riječ “stavka 2.ovog članka”, s obzirom na numerološku izmjenu uvjetovanu brisanjem dosadašnjeg stavka 1.kao suvišnog, zamijenjena riječju “stavka 1. ovog članka”. No, obveza istražitelja da prije, ili ako to nije mogao tada učiniti, odmah nakon provođenja dokazne radnje koja proistječe ili je s naloženom mu dokaznom radnjom u svezi, obavijesti državnog odvjetnika i nadalje ostaje neizmijenjena.

Članak 109.

Članak 221. ZKP/08 izmijenjen je budući da je članak 52. brisan, a prava oštećenika su propisana člankom 47.

Članak 110.

Članak 223. stavci 1. do 7. ZKP/08 nisu u bitnom mijenjani, osim što je u stavcima 1., 5. i 6. riječ „nalogom“ odnosno „nalog“ zamijenjena riječima „rješenjem“ odnosno „rješenje“. Na taj je način propisano da se, analogno rješenju o provođenju istrage, čijom pravomoćnošću započinje kazneni postupak, i o prekidu i o nastavku istrage, dakle kaznenog postupka, odlučuje rješenjem, čime je, sukladno odredbama o pravu na žalbu protiv rješenja, osigurano pravo žalbe nezadovoljnoj strani. Osim toga, time je osigurano da i državni odvjetnik o prekidu istrage odlučuje istom vrstom odluke kao i sudac istrage kada prekida istragu iz istih razloga, na temelju članka 226. stavak 1. Jednako je tako u stavku 5. ispravljena očita omaška dosadašnjeg teksta odredbe na način da je riječ „stavak 1.“ zamijenjena riječju „stavak 2.“ jer postupanje suca istrage u slučaju prekida istrage u stavku 1. članka 226. propisuje donošenje rješenja o prekidu kada utvrdi za to postojanje zakonskih razloga, dok stavak 2. propisuje postupanje suca istrage u slučaju prekida istrage, ako je okrivljenik lišen slobode, koju situaciju uređuje i stavak 5. članka 223.

Zaključno, u stavku 3. briše se riječ „nepoznat“ jer se istraga više ne može voditi protiv nepoznatog okrivljenika, pa ta činjenica ne može više biti razlog za njezin prekid.

Članak 111.

Članak 224. stavci 1. i 2. ZKP/08 nisu suštinski izmijenjeni. I nadalje će državni odvjetnik obustaviti istragu ako utvrdi postojanje formalnih (točke 1. do 3.) i materijalnih (točka 4.) zapreka za njezino provođenje time da je radi usklađenja zakonskog izričaja izmijenjena točka 2. stavka 1. te je umjesto pozivanja na članak 549. stavak 3. ovog Zakona, izrijekom navedeno počinjenje protupravnog djela u stanju neubrojivosti.

Izmjena u stavcima 1. i 2. odnosi se na okolnost da državni odvjetnik sada o obustavi istrage odlučuje istom vrstom odluke - rješenjem, kojom vrstom odluke odlučuje i o provođenju istrage, a tom vrstom odluke odlučuje i sudac istrage kada iz istih razloga istragu obustavlja na temelju članka 226. stavak 1. Osim ujednačavanja sustava, takva je izmjena značajna i stoga što rezultira mogućnošću pobijanja odluke o obustavi istrage sukladno pravilima o žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika. Daljnja izmjena odnosi se na drugu rečenicu stavka 2. koja je preformulirana, ali njezin sadržaj nije izmijenjen jer i nadalje postoji obveza državnog odvjetnika da, kada obustavi istragu, oštećeniku dostavi sada rješenje o obustavi, te ga pouči o njegovim pravima iz članka 55.

Članak 112.

Izmjenama i dopunama članka 225. ZKP/08 nije izmijenjeno postupanje oštećenika kao tužitelja pri podnošenju prijedloga za provođenje istrage niti postupanje suca istrage po tom prijedlogu. Izvršene izmjene i dopune predstavljaju pojašnjenje norme te su rezultat dosadašnje primjene zakona u praksi.

Dopuna stavka 1. riječima “za kaznena djela za koja se istraga provodi” predstavlja samo pojašnjenje dosadašnje norme i intencije zakonodavca budući je jasno da se provođenje istraga može predložiti samo za kaznena djela za koja je prema zakonu moguće provesti istragu, dok će za druga kaznena djela, za koja inače državni odvjetnik ili po njegovom nalogu istražitelj provodi dokazne radnje, sudac istrage, ako prijedlog oštećenika kao tužitelja ocijeni osnovanim i prihvatiti, također naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji. Postupanje oštećenika kao tužitelja i suca istrage pri preuzimanju kaznenog progona za kaznena djela za koja se provode dokazne radnje sada je propisano u Glavi XVI Izvidi i istraživanje, točka 6. Istraživanje, članak 213.c radi jasnoće zakonskog teksta i strukture Zakona.

Stavak 1. dopunjen je sadržajem koji prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenjem istrage mora imati da bi po njemu sudac istrage mogao postupati. Naime, sudac istrage nije

ovlaštenu tužitelj i ne određuje sadržaj i opseg istrage, već je to, u ovoj postupovnoj situaciji, ovlašten učiniti upravo i samo oštećenik kao tužitelj koji, preuzimajući kazneni progon, raspolaže i s inkriminacijom. Iz tog je razloga potrebno da u prijedlogu bude naznačeno državno odvjetništvo koje je odbacilo kaznenu prijavu odnosno obustavilo istragu, te oznaka njegovog rješenja u odnosu na koji se preuzima progon, ali i opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela i zakonski naziv, okolnosti te kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo, te dokazne radnje koje se predlaže provesti. Vodeći računa da je oštećenik kao tužitelj često pravni laik, zbog čega se od njega ne može zahtijevati isto kao i od državnog odvjetnika, kao stručnog državnog tijela, zakonopisac je snizio zahtjev za određenošću prijedloga za provođenje istrage na način da oštećenik kao tužitelj nije u obvezi u prijedlogu navesti okolnosti koje predlaže istražiti, te pitanja o kojima je potrebno ispitati određene osobe, ali je, kao ovlaštenu tužitelj, obavezan navesti dokazne radnje koje predlaže provesti u istrazi budući sudac istrage nije ovlaštenu tužitelj i ne disponira s inkriminacijom, pa stoga ne može niti odrediti sadržaj i opseg istrage.

Izmjena u stavku 2. posljedica je snižavanja zahtjeva određenosti prijedloga oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage, zbog čega se propisuje da rješenje suca istrage o provođenju istrage mora sadržavati samo podatke iz članka 217. stavak 2. ovog Zakona, ali ne i podatke iz članka 217. stavka 3. tj. okolnosti koje je potrebno istražiti, te pitanja o kojima je potrebno ispitati određene osobe budući se navođenje tih okolnosti u prijedlogu za provođenje istrage više ne zahtijeva od oštećenika kao tužitelja. Rješenje suca istrage će međutim, iz prethodno izloženih razloga, sadržavati podatke o onim dokaznim radnjama, predloženim po oštećeniku kao tužitelju, koje je sudac istrage ocijenio svrsishodnim provesti.

Stavak 3. je dosadašnja druga rečenica stavka 2. članka 225. koja je radi logičnosti i preglednosti norme izdvojena u poseban stavak, budući predstavlja osnovu za odbijanje prijedloga oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage. Sama odredba sadržajno nije mijenjana.

Stavci 4. i 5. predstavljaju dosadašnje stavke 3. i 4., koji sadržajno nisu izmijenjeni, budući ovim Zakonom nije mijenjan taj dio postupanja, te prava i obveza suca istrage, istražitelja i oštećenika kao tužitelja, u slučaju kada je kazneni progon preuzeo oštećenik kao tužitelj.

Članak 113.

Članak 226. stavak 1. ZKP/08 izmijenjen je u opsegu osnova iz kojih sudac istrage može obustaviti istragu na način da sada može obustaviti i ako ocijeni da nema dokaza da je okrivljenik počinio kazneno djelo. Ovo proširenje osnove za obustavu istrage po sucu istrage logična je posljedica činjenice da sada sudac istrage, odlučujući o žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika o provođenju istrage, cijeni i postojanje osnovane sumnje, pa je u duhu izmijenjenog koncepta ovlasti suca istrage da onda i tijekom istrage, iz iste osnove, istragu može i obustaviti.

Stavak 2. i dosadašnji 3., koji postaje 4. su neizmijenjeni, dok je članak dopunjen stavkom 3. Prema novom stavku 3. pravo žalbe na rješenje suca istrage o prekidu ili obustavi istrage imaju državni odvjetnik i okrivljenik, ali ne i oštećenik kao tužitelj. Naime, supsidijarni tužitelj je sudsku zaštitu dobio pri odlučivanju suca istrage o osnovanosti preuzimanja kaznenog progona, a budući sudac istrage vodi istragu kada je oštećenik kao tužitelj ovlaštenu tužitelj, to je isti može i prekinuti ili obustaviti. Osim toga, oštećenik prema članku 55. ZKP/08, ima pravo preuzeti kazneni progon samo kada državni odvjetnik, kao tijelo progona, utvrdi da nema osnova za kazneni progon ili odustane od optužbe, ali ne i zbog odluke suda kojom se utvrđuje postojanje razloga za obustavu istrage različitih od odustanka državnog odvjetnika.

Članak 114.

Članak 228. stavak 2. ZKP/08 je brisan zbog promjene koncepcije sastavljanja spisa predmeta, koji sada sastavlja državni odvjetnik prije donošenja rješenja o provođenju istrage (članak 202. stavak 39.), a sve radi ostvarenja prava okrivljenika na uvid u spis predmeta.

Dosadašnji stavak 3. postao je stavak 2., time da je dopunjen obvezom državnog odvjetnika da obavijesti okrivljenika i oštećenika o završetku istrage, koja obveza obavještanja je i dosada proizlazila iz članka 234. stavak 1.

Dopuna stavka 2. u odnosu na obavještanje okrivljenika da je istraga završena predstavlja samo pojašnjenje obveze državnog odvjetnika koja i prema postojećem Zakonu proizlazi iz članka 234. stavka 1. Radi prava oštećenika na obavijest o postupanju državnog odvjetnika ovom se dopunom obvezuje državnog odvjetnika da i oštećenika obavijesti o završetku istrage kako bi isti imao saznanja o tijeku kaznenog postupka u kojem je oštećen.

Članak 115.

Sadašnji članak 229. je dosadašnji članak 230., djelomično dopunjen i izmijenjen. Zbog logičnosti strukture zakona odredbe o rokovima dovršetka istrage (dosadašnji članak 230.) premješten je ispred odredbi o rokovima podizanja optužnice (dosadašnji 229.).

Stavak 1. dopunjen je prvom rečenicom iz koje proizlazi obveza državnog odvjetnika da istragu završi u roku od 6 mjeseci. Važno je napomenuti da je rok za završetak dokaznih radnji 6 mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava, što proizlazi iz članka 206.b.

Stavak 2. neizmijenjen je dosadašnji stavak 2. članka 230, osim što su zbog jasnoće zakonskog teksta i intencije zakonopisca riječi „produljiti za još šest mjeseci“ odnosno „produljiti za još dvanaest mjeseci“ zamijenjene riječima „produljiti za najviše šest mjeseci“ odnosno „produljiti za najviše dvanaest mjeseci“ kako bi se naglasila mogućnost produljenja i za kraće vrijeme od šest, odnosno dvanaest mjeseci, ovisno o stanju predmeta i radnjama koje je još potrebno provesti.

Stavak 3. prva rečenica je neizmijenjen dosadašnji stavak 3. članka 230., dok druga rečenica predstavlja dopunu prema kojoj se okrivljenik može obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku i ako državni odvjetnik, u roku od 48 sati od njegova ispitivanja, nije donio rješenje o provođenju istrage ili podigao optužnicu. Dopunom stavka 3. izvršena je odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske u točkama 122b i 246. stavku 2. al.1., uvođenjem u okviru državnog odvjetništva instancijskog pravnog sredstva protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu državnih odvjetnika koje dovode do nedjelotvornosti prethodnog postupka. Takvom dopunom se dodatno štite i prava osumnjičenika jer mu se omogućuje da podnošenjem pritužbe otkloni neizvjesnost vezano za svoju poziciju eventualnog okrivljenika i pravne posljedice koje iz toga proizlaze.

Stavak 4. je neizmijenjen dosadašnji stavak 4. članka 2

Članak 116.

Članak 230. propisuje rokove u kojima državni odvjetnik, nakon završene istrage odnosno istraživanja, mora podići optužnicu ili obustaviti istragu odnosno kod istraživanja odbaciti kaznenu prijavu, kao i pretpostavke produljenja tih rokova. Ta je materija dosada bila propisana u članku 229., koji je sada, iz prethodno izloženih razloga logičnosti strukture zakonskog teksta, postao članak 230., te je premješten iza odredaba o rokovima završetka istrage. Budući nisu bili propisani rokovi u kojima se mora podići optužnica nakon dovršenog istraživanja (dokazne radnje), kao ni mogućnost produljenja tih rokova, to se ovom izmjenom i dopunom postojećeg članka uređuje i taj stadij postupka za ta kaznena djela za koja se provodi istraživanje.

Izmjene u stavku 1. i 2. rezultat su izvršenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (točke 112.-115.3) prema kojima je dosadašnji način propisivanja rokova za podizanje optužnice (članak 229. stavak 1.) ukazivao na potrebu preispitivanja objektivnosti redovitog roka iz stavka 1. članka 229. za podizanje optužnice (15 dana) kroz prizmu stvarnih mogućnosti njegova poštivanja s obzirom na vrijeme potrebno za pisanje i podizanje optužnice. Osim toga, po ocjeni Ustavnog suda Republike Hrvatske, stavak 2. članka 229. bio ustavnopravno neprihvatljiv zbog tzv. općeg roka za podizanje optužnice od 6 mjeseci koji po ocjeni Ustavnog suda Republike Hrvatske “u cijelosti poništava svrhu, smisao i ciljeve prethodno postavljenih pravila o kratkom redovitom roku za podizanje optužnice i njegovim dopuštenim produljenjima.”

Izvršavajući odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, u stavku 1. uravnoteženi su rokovi propisani za podizanje optužnice ili obustavu istrage odnosno odbačaj kaznene prijave kod istraživanja, kao i rokovi za produljenje podizanja optužnice, i to uvažavajući složenost predmeta. Tako se kao redovni rok za podizanje optužnice propisuje 15 dana od dana upisa završetka istrage odnosno istraživanja u upisnik kaznenih prijava odnosno 30 dana u složenim predmetima. Taj rok viši državni odvjetnik može produljiti za najviše 15 dana, odnosno 30 dana u složenim predmetima.

Kao iznimka, i to neovisno o složenosti predmeta, već uvažavajući mogućnost pojave objektivnih i neskrivljenih razloga koji će uzrokovati nemogućnost državnog odvjetnika da u propisanom mu roku podigne optužnicu (npr. bolest državnog odvjetnika), a imajući na umu zakonske posljedice vezane za propuštanje tog roka, u stavku 2. propisuje se mogućnost produljenja tih rokova za najviše 15 dana po višem državnom odvjetniku.

Stavci 3. i 4. su suštinski neizmijenjeni dosadašnji stavci 3. i 4. članka 229., osim što je stavak 3., radi pojašnjenja norme, dopunjen obvezom obavijesti oštećenika o pravima iz članka 55. stavka 5. Zakona o kaznenom postupku, koja obveza, pri odbačaju kaznene prijave, proizlazi već i iz navedenog članka 55.

Stavkom 5. propisuje se presumpcija odustanka državnog odvjetnika od kaznenog progona ako u rokovima iz stavka 1. i 2. ne podigne optužnicu. Na taj se način sankcionira i nečinjene državnog odvjetnika (nepodizanje optužnice) gubitkom prava na poduzimanje radnje, odnosno podizanje optužnice, dok se člankom 344. sankcionira činjenje državnog odvjetnika podizanjem optužnice nakon proteka rokova za njezino podizanje.

Članak 117.

Izmjena u članku 231. rezultat je izmjene koncepta tajne istrage u nejavnu istragu. Osnovna je razlika u pravima i obvezama onih koji prisustvuju ili sudjeluju u nejavnoj istrazi, odnosno trećih koji su saznali za sadržaj postupovne radnje provedene tijekom nejavne istrage. Naime, kao što je već obrazloženo kod članka 213. stavak 3., u istrazi koja je u cijelosti ili u dijelu proglašena tajnom, osobe kojima zakon dopušta prisustvovanje radnji vezane su tajnošću i odavanjem onoga što su tada saznale čine kazneno djelo. Za razliku od toga kada je istraga nejavna, osobe kojima zakon dopušta sudjelovati u njoj nisu vezane tajnošću i odavanjem informacije koju su saznale prisustvovanjem u istrazi ne čine kazneno djelo. U nejavnoj istrazi, kao što sama riječ kaže, javnost ne može prisustvovati.

Prema ovom konceptu, istraga će u pravilu biti nejavna, što je propisano u stavku 1. Iznimno, prema stavku 2. ako bi javno objavljivanje podataka iz istrage štetilo probicima postupka, tijelo koje vodi istragu, dakle državni odvjetnik ili sudac istrage, može odlučiti da je istraga tajna,:

- 1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,
- 2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ZKP-a, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka
- 3) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
- 4) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,

5) zaštite javnog reda i mira,

6) zaštite osobnog ili obiteljskog života okrivljenika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

O tajnosti istrage tijelo koje vodi postupak odlučuje rješenjem koje nije suspenzivnog karaktera. Ako je istraga proglašena tajnom, osobe koje sudjeluju u radnji u takvoj istrazi dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su saznale kod obavljanja te radnje, a sve druge osobe koje saznaju sadržaj radnje odnosno činjenice ili podatke prikupljene tom prilikom i odaju ih, odgovaraju za kazneno djelo odavanja službene tajne.

Članak 118.

U članku 234., u odnosu na dosadašnji članak koji je propisivao istu materiju, izvršene su terminološke i sadržajne izmjene.

Tako je u stavku 1. riječ „nalog“ o provođenju istrage zamijenjena riječju „rješenje“ o provođenju istrage, dok je stavak u preostalom dijelu neizmijenjen. Tako će državni odvjetnik, ako prihvati prijedlog okrivljenika i nadalje provesti predloženu dokaznu radnju, time da svoj prijedlog okrivljenik može podnijeti najkasnije do primitka obavijesti o završetku istrage, o čemu će biti pisano obaviješten, prema članku 228. stavak 2.

Sadržajne izmjene izvršene su u stavku 2. na način da je propisana obveza suca istrage da ako ne prihvati prijedlog okrivljenika za provođenjem dokazne radnje istog o tome pisano obavijesti, čime je osigurano pravo okrivljenika na informaciju o osnovanosti njegovog prijedloga. U preostalom dijelu, postupanje državnog odvjetnika, ako ne prihvati prijedlog, kada ga je dužan u roku 8 dana dostaviti sucu istrage i obavijestiti o tome okrivljenika, te suca istrage koji ako taj prijedlog prihvati nalaže državnom odvjetniku provođenje dokazne radnje ostaju neizmijenjeni.

Zamjena riječi „osumnjičenik“ u stavku 3. i 4. riječju „okrivljenik“ izvršena je s obzirom na određenje pojma okrivljenik u članku 202. stavku 2. točka 2.

Izmjena u stavku 3. dopunom da će o mjestu i vremenu provođenja dokazne radnje čije provođenje je naložio sudac istrage biti obaviještena obrana predstavlja pojašnjenje dosadašnje norme, time da je, uvažavajući razloge odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (točka 190.), izmijenjena odredba o nazočnosti okrivljenika lišenog slobode na ročištu za provođenje dokazne radnje iz stavka 1. i 2.

Naime, u točki 190. svoje odluke, Ustavni sud Republike Hrvatske „upozorava da nitko, pa ni sud, ne smije imati diskrecijsku ovlast odlučivati "o potrebi" prisutnosti optuženika na raspravi pred sudom. Unatoč tome što ima branitelja, optuženik uvijek ima pravo biti prisutan na raspravi i to mu pravo nitko ne smije uskratiti ili oduzeti protivno njegovoj volji ili mimo njegove volje, a ponajmanje neovisni i nepristrani sud koji odlučuje o njegovoj krivnji. Činjenica da je riječ o optuženiku lišenom slobode u tom je smislu potpuno irelevantna.

Prema tome, smatra li zakonodavac da postoje objektivni, legitimni i ustavnopravno opravdani razlozi zbog kojih postoji potreba da se zakonom posebno uredi prisustvovanje optuženika lišenog slobode na raspravi pred sudom, dužan je u samom zakonu odrediti te iznimke na objektivan i jednoznačan način uz istodobno propisivanje obveznog prisustvovanja branitelja takvog odsutnog optuženika. Bilo kakva sloboda procjene suda ili bilo kojeg drugog državnog ili javnog tijela u tom pitanju nije dopuštena”.

S obzirom na izloženo, u stavku 3. se sada nazočnost okrivljenika lišenog slobode na ročištu iz stavka 1. i 2 daje na dispoziciju okrivljeniku koji će na to ročište biti doveden ako mu želi prisustvovati, a ako pristane i za to postoje tehnički uvjeti, omogućiti će mu se sudjelovanje putem audio-video uređaja. Na taj se način omogućuje aktivno sudjelovanje okrivljenika lišenog slobode tijekom provođenja dokazne radnje po njegovom prijedlogu.

Jedina iznimka kada okrivljenik lišen slobode neće biti doveden na ročište iz stavka 1. i 2. ovog članka je kada je raspravno nesposoban ili zbog teško narušenog zdravstvenog stanja

nije u mogućnosti sudjelovati na ročištu, no tada će tom ročištu obvezno prisustvovati branitelj (budući je tada riječ o obveznoj obrani prema članku 66. stavku 1. točki 1.), kako to proizlazi i iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, čime će biti zaštićena prava okrivljenika.

Članak 234. je dopunjen stavkom 5. kojim se izrijekom propisuje da državni odvjetnik, kao tijelo koje provodi istragu, neovisno o činjenici što se provodi dokazna radnja po prijedlogu okrivljenika, prvi postavlja pitanja svjedoku ili vještaku, te mu se daje ovlast da zabrani pitanje za koje smatra da je nedopušteno ili nevažno za predmet. Radi provjere ispravnosti odluke državnog odvjetnika, kao tijela čije je temeljno pravo i glavna dužnost progon počinitelja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, da zabrani pitanje propisana je obveza da se zapisnički konstatira pitanje i odluka državnog odvjetnika o tom pitanju, sve radi ocjene eventualne povrede prava obrane kasnije u postupku.

U preostalom dijelu, dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka provodi se prema pravilima o ispitivanju svjedoka ili vještaka, time da se, prema praksi Europskog suda za ljudska prava i Vrhovnog suda Republike Hrvatske, smatra da je načelo kontradiktornosti zadovoljeno u slučaju uredne dostave poziva obrani, a ne pod uvjetom njezine faktične nazočnosti ročištu.

Članak 119.

Članak 236. suštinski nije izmijenjen, osim što je u stavku 1. dopunjen pretpostavkom obligatornog provođenja dokaznog ročišta radi ispitivanja osobe s kojom je okrivljenik u braku ili izvanbračnoj zajednici, srodnika okrivljenika u ravnoj lozi, srodnika u pobočnoj lozi do trećega stupnja zaključno te srodnika po tazbini do drugoga stupnja zaključno, te posvojenik i posvojitelj okrivljenika u odnosu na koje postoji bojazan da neće iskazivati. Takvo zakonsko rješenje posljedica je promjene koncepta vezano uz postupanje sa zapisnikom o ispitivanju privilegiranog svjedoka koji je, propisno upozoren, otklonio blagodat i iskazivao da bi pri ponovnom ispitivanju takvu blagodat prihvatio. Prema ZKP/08 prethodni iskaz privilegiranog svjedoka koji je iskazivao, pa pri ponovnom ispitivanju prihvatio blagodat, bio bi izdvojen iz spisa i na njemu se ne bi mogla temeljiti presuda, dok se sada takav zapisnik čita pod uvjetom da je privilegirani svjedok bio propisno upozoren i na blagodat i na okolnost da će se njegov iskaz tijekom kojeg je otklonio blagodat i iskazivao, ako naknadno prihvati blagodat, pročitati.

Članak 120.

Članak 237., koji u stavku 1. propisuje postupanje suca istrage ako prihvati prijedlog za određivanju dokaznog ročišta, a u stavku 2. postupanje ako ne prihvati prijedlog, ostaje neizmijenjen u odnosu na dosadašnje uređenje tog instituta.

Stavak 3. također ostaje neizmijenjen jer sudac istrage i nadalje provodi dokazno ročište na kojem se ispituje zaštićeni svjedok prema pravilima iz članka 297. ovog Zakona koja uređuju način ispitivanja tog svjedoka.

Stavak 4. je dopuna kojom se propisuje da sudac istrage može, ako bi javno objavljivanje podataka s dokaznog ročišta štetilo probicima postupka, dokazno ročište proglasiti tajnim ako je to potrebno radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina ili ako postoji zahtjev žrtve iz članka 45. ZKP/08, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka, odnosno da, nakon ispitivanja nazočnih, dokazno ročište može proglasiti tajnim, ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima postupka, a to je potrebno radi zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske, zaštite tajne, kojoj bi štetila nejavnost dokaznog ročišta, zaštite javnog reda i mira, te zaštite osobnog ili obiteljskog života optuženika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku. Ako sudac istrage dokazno ročište odredi tajnim upozorit će osobe koje u njemu sudjeluju da

je odavanje tajne kazneno djelo, a sve osobe koje saznaju sadržaj tajnog dokaznog ročišta dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.

Odluka da li će dokazno ročište odrediti tajnim ili ne, ne ovisi o tajnosti istraživanja ili istrage jer je realno moguće da razlozi za određivanjem tajnosti mogu postojati samo u odnosu na dokazno ročište. Na ovaj je način jednako tako osigurano da sudac istrage, koji provodi dokazno ročište, samostalno odlučuje o potrebi tajnosti radnje koju provodi, te da pri odlučivanju nije vezan eventualno (ne)određenom tajnošću istraživanja ili istrage.

Članak 121.

Izmjene u članku 238., stavicama 2. i 5., gdje je riječ „osumnjičenik“ zamijenjena riječju „okrivljenik“ u odgovarajućem padežu posljedica su promjene u definiciji općih pojmova (članak 202. stavku 2. točki 2.), s obzirom na okolnost da se dokazno ročište provodi tijekom istraživanja i istrage, kao i budući se na dokaznom ročištu provode dokazne radnje za koje je sada propisana i pretpostavke postojanja osnovane sumnje.

Stavkom 2. dana je mogućnost osobama koje su prisutne dokaznom ročištu da u svezi sa zapisnikom stave primjedbe koje će se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika.

Izmjena u stavku 5. posljedica je izmjena u članku 239., gdje se sada u stavku 3., a ne više 4., propisuje postupanje tijela koje provodi radnju kada utvrdi da okrivljenik nije primio pouku o pravima. Budući dokazno ročište provodi sudac istrage, ako utvrdi da okrivljenik nije primio pouku, postupiti će prema stavku 3. članka 239., odnosno zastati će i uručiti mu je, te tek potom nastaviti s dokaznim ročištem.

Članak 122.

Članak 239. nije suštinski izmijenjen, već je samo stavak 1. dopunjen s točkom 4., kako bi okrivljenik odmah bio poučen o pravu na služenje svojim, odnosno jezikom koji govori i razumije, te posljedično, ako ne govori i ne razumije jezik postupka o pravu na tumača. Izmjena u točki 3., pri upućivanju na članak 184. sada stavak 4. i 5., posljedica izmjene tog članka, pa i numerološki, vezano za okrivljenikovo pravo uvida u spis, dok je sada točka 5. (ranije 4.) samo dopunjena poukom okrivljeniku i o pravu na tzv. siromaškog branitelja, uz pravo na branitelja po vlastitom izboru ili po službenoj dužnosti.

Stavak 2. dopunjen je točkom 5. kojom se propisuje da će se okrivljeniku pouka o pravima dostaviti i uz obavijest iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, dakle kada ga se, u roku od 3 dana od dana provođenja prve dokazne radnje obavještava o provedenoj dokaznoj radnji. Ovom dopunom je osigurano da će okrivljenik biti odmah upoznat sa svojim temeljnim pravima tijekom postupka, kao i što mu se stavlja na teret te iz kojih okolnosti proizlazi osnovana sumnja protiv njega.

U preostalom dijelu, dosadašnji stavak 4. postao je stavak 3., a stavak 3. stavak 4., zbog logičnosti normi s obzirom na tijek postupanja koja propisuju (prvo se provjerava da li je okrivljenik primio pouku, pa tek ako se utvrdi da ju je ranije primio, isto se bilježi u spisu).

U stavku 3. izvršeno je jezično usklađenje na način da se propisuje da se provjera vrši prije „provođenja radnje“, umjesto dosadašnjeg izričaja „prije otpočinjanja radnje“, te da se nakon toga nastavlja „s postupanjem“ umjesto „s postupkom“, budući se i prethodno u stavku koristi pravno točan izričaj „postupanje“.

Članak 123.

Članak 239.a je novina kojom se izvršava ustavna obveza zakonodavca za ugrađivanjem „u prethodni postupak mehanizma djelotvorne sudske zaštite protiv nezakonitog kaznenog progona i istrage od trenutka od kada je osoba obaviještena da je u statusu osumnjičenika“. (točke 39.8, 246. odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske). Valja napomenuti da se Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci referirao na obavijest o statusu osumnjičenika, budući

je prema dosadašnjem konceptu za provođenje istrage i dokaznih radnji bio dostatan osnov sumnje o učinu kaznenog djela, što je sada izmijenjeno na stupanj osnovane sumnje, zbog čega se to pravno sredstvo veže za rješenje o provođenju istrage i obavijest o provedenoj prvoj dokaznoj radnji, kao trenucima u kojima osoba, po novom konceptu, stječe svojstvo okrivljenika.

Ovom odredbom se dakle u hrvatski kaznenopostupovni sustav uvodi novo pravno sredstvo-prigovor zaštite postupovnih prava obrane, koji je propisan po uzoru na članak 108. austrijskog Zakona o kaznenom postupku, ali je dijelom modificiran radi strukturalne usklađenosti s karakteristikama našeg kaznenog postupka. Pritom se prvenstveno misli na okolnost da se sada u stadiju istrage sudska zaštita pruža kroz institut žalbe protiv rješenja državnog odvjetnika o provođenju istrage, odlučujući o kojoj sudac istrage, sukladno odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske (točka 39.3), kontrolira je li djelo koje se stavlja na teret osobi kazneno djelo, postoje li zakonske pretpostavke za kazneni progon ili druge okolnosti koje ga isključuju. Stoga, s obzirom na opseg sudske kontrole kod žalbe protiv rješenja o provođenju istrage, kada sud provjerava i postojanje zakonskih pretpostavki za provođenje istrage (npr. da je riječ o kaznenom djelu u odnosu na koje postoji osnovana sumnja da ga je počinila određena osoba kojoj se stavlja na teret) i odsustvo zakonskih zapreka za kazneni progon (npr. je li djelo koje se stavlja na teret osobi obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem), to će se u stadiju istrage sudska kontrola zaštite protiv nezakonite istrage pružati kroz pravni lijek žalbe protiv rješenja državnog odvjetnika o provođenju istrage, dok će ovo pravno sredstvo služiti za sudska kontrolu uskrate ili povrede postupovnih prava obrane-npr. neobavještanje o provođenju dokazne radnje kojoj obrana ima pravo prisustvovati, nevraćanje privremeno oduzetih predmeta kada su za vraćanje ispunjene zakonske pretpostavke i slično. Zbog toga je u stavku 1. i izrijekom propisano da se ovo pravno sredstvo ne može podnijeti iz razloga zbog kojih se može podnijeti žalba protiv rješenja o provođenju istrage.

U tom dijelu valja istaći, a vezano za pretpostavku uskrate ili povrede određenih prava da se prema austrijskom modelu, a na što u svojoj odluci ukazuje i Ustavni sud Republike Hrvatske, putem ovog pravnog sredstva okrivljeniku, uz zaštitu od nezakonitog kaznenog progona, daje pravo i na individualni zahtjev da se zadiranje u subjektivna prava provodi samo u slučajevima i na način sukladan zakonu. S obzirom na izloženi opseg sudske zaštite u stadiju istrage osiguran kroz institute žalbe protiv rješenja o provođenju istrage, za očekivati je da će ovo pravno sredstvo u stadiju istrage osiguravati zaštitu od nezakonitog zadiranja u subjektivna prava okrivljenika, dok će se kroz njega, u stadiju istraživanja, osiguravati sudska zaštita u širem opsegu.

Upravo zbog šireg opsega osnova za podnošenje ovog prigovora za stadij istraživanja, koji obuhvaća mogućnost pobijanja zakonskih osnova za provođenje istraživanja, te povrede ili uskrate postupovnih prava obrane, to je pravno sredstvo za taj stadij postupka posebno izdvojeno u stavak 2. U tom svjetlu se ponavlja, a s obzirom na ustavnu obvezu zakonodavca da u prethodni postupak ugradi djelotvornu sudska zaštitu protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona, da se u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske (točka 39.3) navodi da „opseg zahtijevane sudske zaštite u predistražnoj i istražnoj fazi postupka mora obuhvatiti temeljna pitanja zakonitosti prethodnog postupka...da sudovi moraju provoditi i kontrolu postojanja pretpostavki za kazneni progon i kontrolu zapreka za kazneni progon”. Referirajući se na postojanje drugih zakonskih pretpostavki za kazneni progon Ustavni sud Republike Hrvatske (točka 39.3 al. 2) govori o “pravu osobe da zahtijeva preispitivanje zakonske osnovanosti progona ako su, primjerice, osnove sumnje utvrđene arbitrarno”.

S obzirom na izloženo, stav je Predlagatelja da će se kroz ovaj institut, a s obzirom na opseg sudske zaštite koji pruža, te institut žalbe protiv rješenja o provođenju istrage, i u stadiju

istrage i u stadiju istraživanja omogućiti djelotvorna sudska zaštita u opsegu i sadržaju koji zahtijeva Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci.

Izvršavajući odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, zakonopisac je ovo pravno sredstvo zaštite protiv nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona vezao uz trenutak u kojem se osoba formalno obavještava da je u statusu okrivljenika, što znači u stadiju istrage dostavom rješenja o provođenju istrage (uz koji trenutak je vezana i žalba protiv tog rješenja, kao vid izvršavanja ustavne obveze propisivanja djelotvorne sudske zaštite u prethodnom postupku od nezakonitog kaznenog progona), a u stadiju istraživanja uz trenutak dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2., budući se time formalno obavještava okrivljenik da je državni odvjetnik utvrdio postojanje zakonom propisanog stupnja sumnje, osnovane sumnje, da je počinio kazneno djelo za koje se ne provodi istraga.

Stavkom 3. se propisuje sadržaj koji prigovor mora imati da bi bio u potrebnoj mjeri određen kako bi se po njemu moglo postupati, dok se u stavku 4. propisuje postupanje državnog odvjetnika s dobivenim prigovorom. Prigovor se podnosi državnom odvjetniku kao tijelu koje vodi istragu i istraživanje, kako bi mu se omogućilo da, ako ocijeni prigovor osnovanim, bez angažiranja suda, korigira vlastito postupanje i prihvaćanjem prigovora otkloni povredu prava ili omogući njegovo ostvarenje. Za odluku državnog odvjetnika o osnovanosti prigovora propisan je rok od 8 dana, koji se cijeni realno potrebnim i objektivnim, s obzirom na državnoodvjetničko postupanje povodom istog, a nalazi se i primjerenim iz aspekta prava okrivljenika. Ako državni odvjetnik ne prihvati prigovor u tom roku, što uključuje i negativnu odluku državnog odvjetnika, ali i njegovu „šutnju” povodom prigovora, o istom će odlučiti sudac istrage, također u roku 8 dana od dana primitka prigovora i spisa.

Stavcima 5. i 6. propisuju se sadržaji odluka koje sudac istrage može donijeti odlučujući o osnovanosti prigovora zbog povrede postupovnih prava obrane ako je podnesen u stadiju istrage (stavak 5.) odnosno istraživanja (stavak 6.), ovisno o osnovama zbog kojih je prigovor podnesen. Ako utvrdi nepostojanje pretpostavki za provođenje istraživanja, a budući se u tom stadiju ne donosi formalan akt u vidu rješenja o provođenju istrage, sudac istrage će nepostojanje zakonskih pretpostavki utvrditi u svom rješenju i spis vratiti državnom odvjetniku kao ovlaštenom tužitelju na odluku.

Članak 124.

U članku 245. ZKP/08 izmijenjen je stavak 1. na način da je brisana točka a) koja je navodila katalog kaznenih djela iz KZ/97. Obzirom je od 1. siječnja 2013. na snazi KZ/11, to je bilo potrebno brisati katalog kaznenih djela iz KZ/97, dok je u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga regulirano pitanje primjene ZKP/08 u postupcima za kaznena djela iz prijašnjih kaznenih zakona, pa tako i KZ/97.

U stavku 2. dodane su riječi „ovog Zakona.“, na koji način je ispravljena omaška iz ZKP/08.

Članak 125.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske utvrđeno je da stavak 1. članka 246. ZKP/08 nije u suglasnosti sa zahtjevima koji za zakone proizlaze iz načela vladavine prava jer navedeni stavak nije bio jasno i precizno određen te se iz tog razloga ne može jednoznačno protumačiti njegov legitimni cilj.

Radi navedenog izmijenjen je stavak 1. navedenog članka tako da je u isti dodan dio teksta kojim se jasno određuje legitiman cilj pretrage bez naloga u sklopu očevida. Naime, takvu pretragu je moguće obaviti samo ako je to prijeko potrebno radi otklanjanja opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega ili radi osiguranja tragova i dokaza koji su u neposrednoj vezi sa kaznenim djelom zbog kojeg se obavlja očevid.

Navedena izmjena i dopuna upućuje da je pravilo provedba pretrage nakon prethodno pribavljenog naloga, a izuzetak provedba bez naloga samo kad za to postoje važni razlozi,

obzirom da pretraga bez sudskog naloga uvijek može značiti i zadiranje u osobni život pojedinca. Stoga se te iznimke temelje na načelu nužnosti to jest isključivo obuhvaćaju slučajeve u kojima bi protok vremena za ishođenje sudskog naloga mogao naštetiti interesima otkrivanja počinitelja kaznenog djela.

U preostalom djelu članka, u stavku 2.-5., na četiri mjesta, termini „obaviti i poduzima“ zamijenjeni su terminom „provesti“ u odgovarajućem padežu i rodu. Navedeno je učinjeno zbog terminološkog usklađenja obzirom se sve dokazne radnje, pa tako i pretraga „provode“ (a ne „obavljaju ili poduzimaju“).

Članak 126.

Članak 247. stavak 1. izmijenjen je na način da je termin „obavlja“ zamijenjen terminom „provodi“. Vidi obrazloženje uz prethodni članak. Također je izvršena i izmjena vremena u kojem se može provesti pretraga a da se smatra da je ona provedena danju. Naime, pomaknuto je vrijeme sa raspona od 07,00-21,00 sati na 06,00-21,00 sati obzirom je praksa pokazala da je svrhovitije započeti s provođenjem pretrage čim ranije radi lakšeg i jednostavnijeg osiguranja svjedoka pretrage i dokaze.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske utvrđeno je da se stavci 2. i 3. članka 247. ZKP/08, zbog svoje širine i prekomjernosti iznimke, ne mogu smatrati iznimkama s aspekta zahtjeva koji za zakone proizlaze iz vladavine prava, osobito zahtjeva pravne sigurnosti, pravne izvjesnosti i pravne predvidljivosti. Oni narušavaju ustavna jamstva poštovanja i pravne zaštite osobnog i obiteljskog života.

Radi navedenog izmijenjen je stavak 2. te dodan novi stavak 3.

Izmijenjenim stavkom 2. sada je propisan izuzetak (kad se pretraga može obaviti noću) od stavka 1. koji propisuje pravilo da se pretraga provodi danju. Naime, pretraga se može provesti noću samo ako postoji opasnost od odgode i to samo u dva slučaja, Dakle, potrebno je da bude obvezno ispunjen uvjet „opasnost od odgode“ te jedan od dva zakonom propisana razloga (da je danju započeta, a nije dovršena te da se radi o pretrazi koja se samo u izuzetnim situacijama može obaviti bez predaje naloga (članak 245. stavku 1. Zakona), odnosno bez naloga (članak 246. ZKP). Ovime norma postaje precizna i predstavlja izuzetak od pravila postavljenog u stavku 1., da se pretraga mora obaviti danju.

Stavak 3. istovjetnog je sadržaja kao točka 3. članka 247. stavak 2. ZKP/08. Ta točka prebačena je u novi stavak jer isti dopušta da se pretraga provede noću ako osoba kod koje se pretraga provodi ili koja se pretražuje, to sama zatraži pa u tim situacijama nije potreban uvjet iz stavka 2. „opasnost od odgode“.

Stavak 4. je istovjetnog sadržaja kao stavak 3. članka 247. ZKP/08. Iako je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske utvrđeno da je stavak 3. članka 247. ZKP/08 neustavan, isti nije mijenjan jer je striktno ograničenje propisano u stavku 2., kada se pretraga može provesti noću. Naime, i stavak 3. regulira kada se pretraga može provesti noću, odnosno da se može provesti samo temeljem odobrenja suca istrage koji on daje na obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika i to samo u četiri točno određena slučaja propisana Zakonom. Jasnim i određenjem stavka 2. i stavak 3. postaje jasniji i određeniji u pogledu iznimaka od pravila, kada se pretraga može provesti i noću te je stoga sada njihova širina uređenja u suglasju s Ustavom Republike Hrvatske te s člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/2002 i 1/2006)

U stavku 4. točka 4. izmijenjen je termin „izvrši“ terminom „provede“. Vidi obrazloženje uz prethodni članak (članak 246.).

Članak 127.

U članku 250. izmijenjeno je pozivanje na pogrešne stavke članka 245.

Članak 128.

Članak 251. regulira dokaznu radnju pretrage osobe navodeći što sve tu pretragu obuhvaća (pretraživanje odjeće, obuće, površine tijela, pokretnih stvari koje osoba nosi ili su u njezinom posjedu, sredstva prijevoza kojim se koristi u vrijeme pretrage, te prostora u kojem je osoba zatečena u vrijeme provođenja pretrage).

Stavak 1. izmijenjen je na način da je u članku 251. stavku 1. ZKP/08 iza teksta: „prostor u kojem je osoba zatečena u vrijeme provođenja pretrage“ dodan tekst: „osim doma“.

Sada jasno proizlazi da pretraga osobe obuhvaća pretraživanje odjeće, obuće, površine tijela, pokretnih stvari koje osoba nosi ili su u njezinom posjedu, sredstva prijevoza kojim se koristi u vrijeme pretrage, te prostora u kojem je osoba zatečena u vrijeme provođenja pretrage, osim doma.

Naime, stavak 1. izmijenjen je u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u kojoj je istaknuto da u članku 251. stavku 1. ZKP/08 nije učinjena ustavnopravna relevantna distinkcija između "prostor u kojem je osoba zatečena u vrijeme poduzimanja" i „doma“ s obzirom da je ustavna kategorija "doma" (članak 34. Ustava) relevantna za uređenje kaznenog instituta pretrage. Iz izričaja stavka 1. radi navedenog moglo se zaključiti da se pod domom razumije "jedna ili više prostorno povezanih prostorija koje osoba koristi kao svoj dom, te prostori koji su s domom povezani prostorno i s istom svrhom korištenja".

U stavku 2. izmijenjen je termin „obavila“ terminom „provela“. Vidi obrazloženje uz članak 125. Prijedloga.

U stavku 4. izmijenjen je stavak na koji se poziva tako da umjesto teksta „članku 326. stavku 2. ovog Zakona“ sada stoji „članku 326. stavku 3. ovog Zakona“ a sve iz razloga što je ovim izmjenama i dopunama mijenjan i taj članak. Naime stavku 2. je propisivao tjelesni pregled okrivljenika tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine što sada propisuje stavak 3. istog članka.

Članak 129.

U članku 262. stavku 4. umjesto dosadašnjeg pozivanja na zakonski članak Zakona o sudovima za mladež, upotrijebljen je opći pojam koji obuhvaća sva kataloški navedena kaznena djela propisana Zakonom o sudovima za mladež, a norma time nije sadržajno izmijenjena.

Članak 130.

U članku 263. stavku 4. brisan je katalog kaznenih djela iz KZ/97. Obzirom je od 1. siječnja 2013. na snazi KZ/11, to je bilo potrebno brisati katalog kaznenih djela iz KZ/97, dok je u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga regulirano pitanje primjene ZKP/08 u postupcima za kaznena djela iz prijašnjih kaznenih zakona, pa tako i KZ/97. Ispravljena je i jezična nelogičnost u stavku 4. točki 1. i 2.

Članak 131.

Članak 273. stavak 4. izmijenjen je sukladno konceptu ovog Prijedloga koji ne razdvaja više postupke na redoviti i na skraćeni postupak već uređuje jedinstven postupak uz iznimke za određena kaznena djela. Slijedom toga, umjesto izričaja "redoviti postupak" kojim se označavao postupak pred županijskim sudom, sada se koristi izričaj "iz nadležnosti županijskog suda", a uvažavajući intenciju Predlagatelja za osiguranjem branitelja s liste dežurnih odvjetnika te uzimajući u obzir težinu kaznenog djela i međunarodne obveze.

Članak 132.

U članku 275. brisana je riječ: „prvo“ i treća rečenica u istom stavku, čime se u potpunosti ispunjava inicijalna intencija norme, te se jasnije određuje da se svako ispitivanje okrivljenika kod državnog odvjetnika snima uređajem za audio-video snimanje, kao garancija poštivanja procesnih prava okrivljenika, koja su mu zajamčena, ne samo odredbama ZKP-a, već i međunarodnim dokumentima. Isto je bilo i intencija zakonodavca prilikom donošenja ZKP/08, no kako je praktična primjena odredbe rezultirala drugačijim tumačenjem, valjalo ju je na opisani način propisati.

Članak 133.

U članku 278. stavak 1. izrijekom je navedeno da nije moguće odrediti suočavanje okrivljenika i svjedoka ukoliko je svjedok dijete, na koji način se dodatno štite prava djece kao najosjetljivije kategorije u kaznenom postupku.

Članak 134.

Izmjena i dopuna članka 285. stavka 3. prati izmjenu i dopunu članka 431. ZKP/08 kojom se propisuje se da se zapisnici o prijašnjem ispitivanju osoba koje su oslobođene dužnosti svjedočenja smiju pročitati ako su te osobe prethodno bile upozorene da nisu dužne svjedočiti (članak 285.) i ako su se odrekle tog prava i iskazivala na dokaznom ročištu ili raspravi, a kasnije tijekom postupka odluče uskratiti svoj iskaz. U stavak 3. unesena je obveza da se prilikom ispitivanja osoba koje su oslobođene dužnosti svjedočenja iste moraju upozoriti da će se njihov iskaz, ako odluče svjedočiti, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz a sve kako bi se njihov iskaz kasnije u postupku mogao koristiti na način kako propisuje izmijenjen i dopunjen članak 431. ZKP/08.

Naime, Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja obvezuje da države članice nastave s postupkom i kada žrtva povuče svoj iskaz ili prijavu (članak 55.).

Izmjenom u stavku 6. sadržaj odredbe nije mijenjan već je riječ o terminološkom usklađenju učinjenom analogno u članku 262. stavak 4. ZKP/08.

Članak 135.

Članak 286. uređuje institut parcijalnog procesnog imuniteta svjedoka.

U stavku 1. propisano je pravo svjedoka da nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika srodnika (osobu s kojom je svjedok u braku ili izvanbračnoj zajednici, srodnika svjedoka u ravnoj lozi, srodnika u pobočnoj lozi do trećega stupnja zaključno te srodnika po tazbini do drugoga stupnja zaključno, posvojenika i posvojitelja svjedoka) izložio kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. Ovim stavkom učinjen je izuzetak od pravila da svjedok mora iskazuje istinito i potpuno o svim činjenicama koje su mu poznate vezano za događaj u svezi kojeg iskazuje kao svjedok.

Time se osobe štite od samooptuživanja i obveze da terete svog bliskog srodnika.

Stavkom 2. daje se mogućnost državnom odvjetniku da izjavi da neće poduzeti kazneni progon ako je uskraćeni odgovor na pitanje i uskraćen iskaz svjedoka važan za dokazivanje točno određenog kaznenog djela druge osobe, a koja kaznena djela su poimence određena, a radi se samo o najtežim kaznenim djelima koja prijete organiziranom životu u zajednici.

Stavcima 3.-6. detaljno je propisano postupanje državnog odvjetnika prilikom davanja izjave. Državni odvjetnik ne može dati izjavu da neće poduzeti kazneni progon za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

Naime, Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske članak 286. stavci 2., 3. i 4. ZKP/08 proglašeni su neustavnim iz tri razloga. Prvo, zbog neodređenosti razine javnog interesa za progon i kažnjavanje osobe koja je osumnjičena, okrivljena ili optužena za počinjenje

kaznenog djela zbog kojeg je dopušteno ne poduzeti kazneni progon druge osobe (svjedoka) za koju bi se također moglo otkriti da je počinila kazneno djelo. Drugo, zbog neodređenosti kvalitete odgovora koji je potreban u smislu cjelovitog iskaza podobnog za otkrivanje kaznenog djela druge osobe. Treće, zbog mogućnosti da se presuda protiv "druge osobe" temelji na zapisniku državnog odvjetnika ili istražitelja o ispitivanju svjedoka kojemu je priznat procesni imunitet.

Izvršenim izmjenama i dopunama u potpunosti je implementirana Odluka Ustavnog suda koja se odnosi na taj članak u pogledu prvog i drugog razloga zbog kojih je članak djelomično proglašen neustavnim.

U odnosu na treći razlog Ustavna je odluka implementirana izmjenom i dopunom članka 298. Vidi obrazloženje uz članak 145. Prijedloga.

Članak 136.

U članku 287. novina je novi stavak 2. kojim se propisuje da se pozivi djeci svjedocima upućuju putem roditelja ili skrbnika, sve s ciljem poboljšanja zaštite djece sudionika u kaznenom postupku.

Dosadašnja odredba članka 287. ZKP/08 postala je novi stavak 1.

Članak 137.

U članku 288. ispravljeno je pozivanje na odredbu članka 45. stavka 1. točke 3., obzirom je ovim Prijedlogom zakona došlo do izmjene u numeraciji točaka predmetne odredbe zbog dodavanja nove točke. Time je točka 3. postala točka 4.

Članak 138.

U članku 289. stavku 3. brisan je dio teksta koji glasi: "osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 420. stavak 3.)". Naime, stavak 3. propisuje zabranu da se pri ispitivanju svjedoka služi obmanom te zabranu postavljanja pitanja u kojima je već sadržan odgovor (sugestivna pitanja). Brisani dio teksta dopuštao je u zakonom propisanim slučajevima, odnosno prilikom unakrsnog ispitivanja (članak 420.) postavljanje sugestivnih pitanja. Kako je unakrsno ispitivanje kao institut napušten ovim izmjenama i dopunama iz postojećeg teksta stavka 3. izbačen je navedeni dio rečenice koji je upućivao na tu mogućnost.

Članak 139.

U članku 291. dodan je novi stavak 4. kako bi se naglasilo da se odredbe o prisilnom dovođenju i kažnjavanju zbog odbijanja svjedočenja ne primjenjuju ako je svjedok dijete.

Članak 140.

U članku 292. stavku 3. ZKP/08 riječi „teških tjelesnih mana ili duševnog stanja“ zamijenjene su riječju „invaliditet“. Naime, ovom izmjenom se u Zakon o kaznenom postupku uvodi ispravna terminologija u odnosu na oslovljavanje osoba s invaliditetom, a koja terminologija je prihvaćena i u međunarodnim dokumentima (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom). Valja istaknuti kako je navedeni termin kao prikladan usvojen i od strane samih osoba s invaliditetom, obzirom da ih niti u jednom dijelu ne stigmatizira niti ima negativan prizvuk, već ima neutralno značenje koje ih adekvatno opisuje.

Članci 141.- 144.

Članci 294. – 297. ZKP/08 govore o posebnom načinu sudjelovanja u kaznenom postupku i posebnom načinu ispitivanja svjedoka koji temeljem članka 294. stavak 1. ZKP/08 ima svojstvo ugroženog svjedoka. S druge strane, zaštićeni svjedok je svjedok koji je, sukladno Zakonu o zaštiti svjedoka, uključen u program zaštite svjedoka i mjere koje su propisane tim

zakonom odnose se na njegovu zaštitu izvan kaznenog postupka. Slijedom navedenog, bilo je potrebno intervenirati u citirane članke obzirom da koriste pogrešnu terminologiju.

Članak 145.

Člankom 298. propisano je da osuđujuća presuda ne može biti utemeljena isključivo na iskazu svjedoka pribavljenog primjenom instituta parcijalnog imuniteta (članak 286.) te iskazu ugroženog svjedoka (članak 296. i 297.).

Izvršena izmjena posljedica je izvršenja Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Naime, u odluci je navedeno da se presuda protiv "druge osobe" ne može temeljiti isključivo na zapisniku o ispitivanju svjedoka kojemu je priznat procesni imunitet (članak 286.) Vidi obrazloženje kod članka 286.

Nadalje, Ustavni sud je u svojoj Odluci istaknuo da je Europski sud ustanovio pravilo "jedinog ili odlučujućeg dokaza". Po tom pravilu, između ostalog, osuđujuća presuda ne može se u cijelosti ili u odlučujućem dijelu temelji na iskazu anonimnog svjedoka (članak 296. i 297.)

Članak 146.

U članku 299. ZKP/08 izvršeno je terminološko usklađenje, pa su riječi "zaštićeni svjedok" zamijenjene riječima "ugroženi svjedok". Naime, članci 294. – 297. ZKP/08 govore o posebnom načinu sudjelovanja u kaznenom postupku i posebnom načinu ispitivanja svjedoka koji temeljem članka 294. stavak 1. ZKP/08 ima svojstvo ugroženog svjedoka. S druge strane, zaštićeni svjedok je svjedok koji je, sukladno Zakonu o zaštiti svjedoka, uključen u program zaštite svjedoka i mjere koje su propisane tim zakonom odnose se na njegovu zaštitu izvan kaznenog postupka. Slijedom navedenog, bilo je potrebno intervenirati i u članak 299. ZKP/08 obzirom da se koristila netočna terminologija.

Članak 147.

U članku 300. ispravljeno je pozivanje na odredbu članka 45. stavka 1. točke 3., obzirom je ovim Prijedlogom došlo do izmjene u numeraciji točaka predmetne odredbe zbog dodavanja nove točke. Time je točka 3. postala točka 4.

U stavku 2. izvršeno je terminološko usklađenje, obzirom da je ZKP/08 umjesto termina ugroženi svjedok neosnovano koristio termin zaštićeni svjedok. Naime, članci 294. – 297. ZKP/08 govore o posebnom načinu sudjelovanja u kaznenom postupku i posebnom načinu ispitivanja svjedoka koji temeljem članka 294. stavak 1. ZKP/08 ima svojstvo ugroženog svjedoka. S druge strane, zaštićeni svjedok je svjedok koji je, sukladno Zakonu o zaštiti svjedoka, uključen u program zaštite svjedoka i mjere koje su propisane tim zakonom odnose se na njegovu zaštitu izvan kaznenog postupka.

Članak 148.

U članku 301. stavku 7. ZKP/08 ispravljena je očita omaška.

Članak 149.

U članku 303. stavak 1. je dopunjen riječima „ili ako prepoznavanje obavlja dijete“ čime se osigurava da se uvijek kada prepoznavanje obavlja dijete, a uvažavajući specifičnosti te kategorije osoba, isto provodi na način da se onemogućiti da osoba koju se prepoznaje vidi ili čuje dijete koje obavlja prepoznavanje. Na taj je način osigurano da se pri provođenju prepoznavanja, kada ga vrši dijete, ne procjenjuje, u svakom konkretnom slučaju, postojanje opravdane bojazni za sigurnost života ili tijela osobe koja obavlja prepoznavanje ili tijekom prepoznavanja, kao dosadašnjih zakonskih pretpostavki za primjenu posebnog načina

provođenja prepoznavanja, već se propisuje da će se uvijek kada prepoznavanje obavlja dijete, prepoznavanje provesti na način da ga osoba koju prepoznaje ne vidi i ne čuje.

Članak 150.

U članku 304. ZKP/08 brisan je stavak 2. zbog izmjena i dopuna članka 212. ZKP/08 u kojem se detaljnije propisuje provođenje hitne dokazne radnje, pa tako i očevida, a što je sadržaj brisanog stavka 2.

Vidi obrazloženje uz članak 98. Prijedloga.

Članak 151.

Izmjena u članku 325. stavku 4. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Članak 152.

Izmijenjenim i nadopunjenim člankom 326. detaljno je reguliran tjelesni pregled okrivljenika i drugih osoba u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Naime, navedenom Odlukom članak 326. stavak 1., 2. i 3. ZKP/08 proglašeni su neustavnim jer miješanje u tjelesni integritet osobe radi pribavljanja dokaza mora biti predmet rigorozne provjere. Kako navedeni stavci članka 326. nisu propisivali stupanj do kojeg je prisilni medicinski zahvat nužan za pribavljanje dokaza, opasnost po zdravlje osumnjičenika, način na koji se procedura zahvata provodi, stupanj medicinskog nadzora, i učinke na zdravlje, proglašeni su neustavnim.

Radi navedenog u stavku 1., 2. i 6. propisano je da se tjelesni pregled i uzimanje krvi i urina od okrivljenika i drugih osoba poduzima i bez njihovih pristanaka ako se mogu poduzeti bez štete za njihovo zdravlje i ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način.

Stavci 3. i 4. propisuju pregled okrivljenika i drugih osoba tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine. Takav pregled okrivljenika provodi se bez njegova pristanka ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna, dok se takav pregled druge osobe ako ona ne pristaje na njega, provodi temeljem sudskog naloga ali samo za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna.

U stavku 5. propisano je kada se može poduzeti operativan zahvat na okrivljeniku. Takvi zahvati mogu se provesti samo temeljem sudskog naloga ako se u tijelu okrivljenika nalaze predmeti počinjenja djela koji se na drug način ne mogu izvaditi. Uz navedena ograničenja operativan zahvat je moguće provesti samo radi vađenja predmeta počinjenja točno određenih kaznenih djela, koja su kataloški pobrojana a radi se o najtežim kaznenim djelima koja prijete organiziranom životu u zajednici. Takva stoga ograničenja razmjerna su stupnju zadiranja u tjelesni integritet.

Tjelesne preglede poduzima liječnik, a uzimanje krvi i urina osoba medicinske struke.

Stavkom 9. nadležnim je ministrima dana u nadležnost donošenje posebnog propisa o uvjetima i načinu uzimanja krvi i urina.

Članak 153.

Predložene izmjene i dopune članka 327. ZKP/08 su posljedica usklađivanja navedenih odredbi s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (točke 155.-158.4.).

Ustavni sud je ukinuo stavke 6. i 7. članka 327. navodeći da je manjkavost važećeg uređenja nepostojanje razlika u uređenju čuvanja podataka prikupljenih molekularno – genetskom analizom ovisno o ishodu kaznenog postupka. Pored navedenog, Ustavni sud je neustavnim utvrdio i prepuštanje ministrima uređivanja i svih drugih elemenata postupanja s podacima prikupljenim molekularno-genetskom analizom (uvjete brisanja podataka, način uzimanja

uzoraka biološkog materijala, pohranu, obradu, čuvanje te nadzor nad pohranom, obradom i čuvanjem). Zbog ustavnopravne važnosti tih podataka s aspekta zaštite ljudskih prava Ustavni sud je ocijenio takvu zakonodavnu delegaciju ovlasti na čelnike upravnih resora nedopuštenom. Uz navedene izričite navode, Ustavni sud je ukazao i na nužnost sukladnosti pravnog uređenja molekularno – genetske analize sukladno međunarodnim dokumentima, u prvom redu Okvirnom odlukom Vijeća Europske unije od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka korištenih u okvirima policijske i sudske suradnje u kaznenim stvarima, zatim Direktivom 95/46/EC Europske unije od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka, Konvencijom iz Prüma o jačanju prekogranične suradnje, posebno u vezi s borbom protiv terorizma, prekograničnog kriminala i ilegalnih migracija, od 27. svibnja 2005. te drugim izvorima.

Predloženim izmjenama molekularno-genetska analiza se uređuje na način sukladan zahtjevima odluke Ustavnog suda, ali se i pored zahtjeva iz Odluke dodatno u nekim aspektima povisuje stupanj pravne zaštite građana u pravnom uređenju ove materije. Predloženim izmjenama se dakle pored pravnog uređenja sadržaja dosadašnjih ukinutih stavaka 6. i 7. članka 327., (tj. pravnog uređenja pohrane i čuvanja podataka pribavljenih molekularno – genetskom analizom) unose i druge izmjene u cilju poboljšanja zaštite temeljnog prava na privatnost te općeg poboljšanja pravne zaštite, sukladno već spomenutim međunarodnim izvorima.

Predloženim izmjenama se uže i jasnije određuje svrha provođenja molekularno-genetske analize. Za razliku od dosadašnjeg uređenja prema kojem je svrha njenog provođenja bila "pribavljanje podataka korisnih za dokazivanje kaznenog djela", prema predloženim izmjenama je njeno provođenje, po uzoru na poredbena zakonodavstva, dozvoljeno samo kako bi se biološki tragovi uzeti s mjesta počinjenja djela ili drugog mjesta na kojemu se nalaze tragovi kaznenog djela usporedili s biološkim uzorcima uzetim od osoba iz članka 327. stavka 2. ili kako bi se utvrdila istovjetnost određene osobe ili kako bi se ti tragovi ili uzorci sravnili s rezultatima molekularno-genetskih ispitivanja dobivenim prema ovom Zakonu ili drugim zakonima.

Pored užeg određivanja svrhe, najvažniji element uspostavljanja višeg stupnja pravne zaštite jest uvođenje sudskog pridržaja za donošenje odluke o uzimanju uzoraka i molekularno – genetskoj analizi. Prema dosadašnjem članku 327. stavku 1. molekularno-genetsku analizu je nalagalo tijelo koje vodi postupak, što je u prethodnom postupku, kada se najčešće uzimaju uzorci i nalaže molekularno – genetska analiza, u pravilu državno odvjetništvo. Predloženim izmjenama uvode se dvije nove osnove – pisana suglasnost osobe koja daje uzorak te u slučaju ako ta suglasnost nije dana, sudski nalog. Prelaskom nadležnosti za odlučivanje o molekularno – genetskoj analizi u prethodnom postupku kao stadiju postupka u kojem se najčešće nalaže molekularno – genetska analiza, s državnog odvjetništva na sud uspostavlja se sudska kontrola nad nalaganjem DNA analize, sukladno, između ostalog, i Direktivi EU 95/46/EC od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka. Navedeno vrijedi za uzimanje uzoraka i nalaganje molekularno-genetske analize od svih osoba osim osumnjičenika, od kojeg se može uzeti uzorak i naložiti molekularno-genetska analiza i bez njegove suglasnosti i bez sudskog odobrenja.

U pogledu načina provođenja molekularno – genetske analize, predloženi novi članak 327. stavak 5. određuje da se molekularno-genetsko ispitivanje povjerava vještaku kojem se materijal za ispitivanje predaje u anonimiziranom obliku. U ostalom strogo se vodi računa o tome da se podaci iz molekularno-genetskih ispitivanja mogu pridružiti nekoj određenoj osobi samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjenje svrhe samog ispitivanja.

Sadržaj dosadašnjih stavaka 6. i 7. članka 327. čiju je neustavnost utvrdio Ustavni sud je izmijenjen, dopunjen u skladu s Ustavnom odlukom te se uređuje u novom članku 327.a.

Najprije, uvodi se razlikovanje čuvanja samih uzoraka od čuvanja podataka pribavljenih molekularno – genetskom analizom uzoraka. Prema predloženom članku 327.a stavku 1., ispitivani materijal koji pripada ili bi mogao pripadati određenoj osobi može se koristiti i obrađivati samo tako dugo dok se pridruživanje tragu ili utvrđenje istovjetnosti ili podrijetla ne isključi; potom se uništava, ako nešto drugo nije propisano zakonom.

Za razliku od uzoraka, trajanje pohrane i čuvanja podataka pribavljenih molekularno - genetskom analizom ovisi o činjenici je li poznato kome biološki uzorci koji su bili predmet molekularno – genetske analize pripadaju, zatim od koje su osobe navedeni uzorci uzeti te o ishodu kaznenog postupka.

Članak 154.

Članak 327.a je novina. Prema predloženom članku 327.a stavak 4. podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka pronađenih na mjestu događaja te drugih uzoraka koji nisu pridruženi nekoj osobi čuvaju se trajno, neovisno o ishodu postupka. Riječ je o rješenju koje je opravdano jer se trajnim čuvanjem ovih uzoraka ne povrjeđuje pravo neke osobe na privatnost, budući da je riječ o uzorcima još uvijek nepoznatih osoba.

Kad je riječ o uzorcima za koje se zna kome pripadaju, predloženim izmjenama uvode se različiti rokovi čuvanja navedenih podataka ovisno o tome o čijim je uzorcima riječ te ovisno ishodu postupka.

Predloženim člankom 327.a stavak 2. propisuje se da podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka uzetih od osumnjičenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno osuđen pohranjuju se i čuvaju dvadeset godina nakon završetka kaznenog postupka. Pored ovog općeg roka čuvanja tih podataka u slučaju donošenja pravomoćne osuđujuće presude, predviđa se i dulji rok pohrane i čuvanja podataka prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka uzetih od osumnjičenika u trajanju od 40 godina od završetka kaznenog postupka ako je pravomoćnom osuđujućom presudom završio postupak koji se vodio za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili duljem trajanju, ili ako je riječ o kaznenom djelu protiv spolne slobode za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju od 5 godina ili duljem trajanju.

U skladu s odlukom Ustavnog suda, praksom Europskog suda za ljudska prava te drugim međunarodnim izvorima, podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom uzoraka uzetih od osumnjičenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno oslobođen optužbe, ili je postupak obustavljen ili je optužba odbijena, te podaci drugih osoba (osoba iz članka 327. stavak 2. točke 3.-4.) čuvaju se znatno kraće vrijeme – 10 godina od završetka postupka.

Navedeni rokovi propisani predloženim člankom 327.a su zakonski i ne postoji više mogućnost ministra pravosuđa da pravilnikom propiše dulji rok čuvanja podataka prikupljenih molekularno – genetskom analizom bioloških uzoraka. Posljedično, protekom navedenih rokova, nadležno tijelo po službenoj dužnosti briše navedene podatke te ne postoji više delegacija ovlasti na čelnike upravnih resora ni u pogledu uvjeta brisanja tih podataka.

Ovakvim propisivanjem ispunjavaju se i zahtjevi iz odgovarajućih međunarodnih izvora, u prvom redu Okvirne odluke Vijeća Europske unije od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka korištenih u okvirima policijske i sudske suradnje u kaznenim stvarima. U članku 5. te Okvirne odluke navedeno je da je nužno odrediti "odgovarajući rok za brisanje osobnih podataka ili za periodičnu provjeru potrebe za pohranjivanjem podataka", čemu predloženi članak 327.a udovoljava.

Članak 155.

Članak 329. stavak 3. je izmijenjen obzirom da važeća norma upućuje na odgovarajuću primjenu članka 306. ZKP/08 koji uređuje dokaznu radnju očevida. Nadalje, na članak 329.

upućuje i članak 430. koji govori o izvođenju dokaza na raspravi. S obzirom na izloženo, propisan je način izvođenja dokaza ispravom.

Članak 156.

Članak 332. ZKP/08 usklađen je s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske te ostalim predloženim izmjenama i dopunama.

Stavak 1. sadržajno odgovara stavku 1. članka 332. ZKP/08. Zamijenjena je riječ „istraga“ s riječi „izvidi„. Naime, predloženim izmjenama postupak započinje s pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage kada postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila određeno kazneno djelo. Za provođenje posebnih dokaznih radnji potrebne su osnove sumnje na počinjenje kaznenog djela. U skladu s tim izvršena je gore navedena izmijenjena.

Stavak 2.-5. izmijenjeni su u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske koja je stavak 2. članka 332. ZKP/08 proglasila neustavnim. Tim stavkom bila je propisana mogućnost da državni odvjetnik izda nalog za provođenje posebnih dokaznih radnji na 24 sata. Ustavni sud u svojoj Odluci naveo da daljnji postupak nakon izdavanja naloga nije jasno i jednoznačno uređen, osobito s obzirom na učinke koje odbijanje naloga državnog odvjetnika ima za provedbu same dokazne radnje. Radi navedenog stavcima 2.-5. je detaljno propisan postupak kada i pod kojim pretpostavkama može državni odvjetnik nalogom odrediti posebne dokazne radnje, daljnje postupanje s tim nalogom te pravni učinak do kojih dovodi sudsko odobravanje i neodobravanje naloga državnog odvjetnika.

Stavkom 6. štiti se nepovredivost doma kao ustavne kategorije na što je također Odluka na više mjesta ukazala. Naime, kada je radi provođenja posebne dokazne radnje ulaska u prostorije radi njihovog snimanja potrebno ući u dom, to se čini isključivo po nalogu suda koji je dužan voditi računa o razmjernom ograničenju prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života.

Stavci 7.-10. sadržajno u potpunosti odgovaraju stavcima 4.-7. članka 332. ZKP/08

Članak 157.

Članak 334. jasno precizira za koja kaznena djela je moguće odrediti posebne dokazne radnje. Kataloški pobrojana kaznena djela raspoređena su u tri točke po kriteriju težine kaznenih djela. Točka 1. obuhvaća najteža kaznena djela koja prijete organiziranom životu u zajednici i za koje je moguće trajanje posebnih dokaznih radnji najdulje 18 mjeseci. Pod točkom 2. pobrojana su djela za koja je moguće odrediti trajanje posebnih dokaznih radnji najdulje 12 mjeseci, a pod točkom 3. najdulje 6 mjeseci.

Članak je oblikovan na način da ispunjava zahtjeve koji za zakone proizlaze iz vladavine prava time što je u samu njegovu strukturu ugrađena razmjernost, određenost i predvidljivost. Ovaj članak nadovezuje se na izvršene izmjene i dopune u članku 335. (vidi obrazloženje uz članak 335.)

Članak 158.

(Vidi također obrazloženje uz članak 157. Prijedloga zakona)

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske članak 335. stavak 3. ZKP/08 proglašen je neustavnim iz dva razloga. Naime, u tom članku su se propisivale pretpostavke pod kojima se posebne dokazne radnje mogu produžavati. Te pretpostavke bile su određene paušalno pojmovima „važni razlozi“ i "posebno složeni predmeti" te je ovisilo o diskrecionoj ocijeni suca istrage da li će produljiti trajanje posebnih dokaznih radnji.

Radi implementacije Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u članku 334. kategorizirana su kaznena djela obzirom na težinu tako da je sada točno određeno za koja kaznena djela je moguće odrediti posebne dokazne radnje i u kojem trajanju. Nadalje, pretpostavke za produljenje posebnih dokaznih radnji su i da one daju rezultate, da postoji razlog da se nastavi

s njihovim provođenjem radi otkrivanja kaznenih djelatke ako je njihovo produljenje nužno radi prikupljanja dokaza.

Radi navedenog izmijenjenim stavkom 3. i člankom 334. poštuje se načela stroge nužnosti zajedno s ukupnom duljinom trajanja posebnih dokaznih radnji kojima se ograničavaju ustavna prava građana na privatnost.

Članak 159.

Članak 337. stavci 1. i 2. izmijenjeni su u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske kojom je članak 337. stavak 1. i 2. ZKP/08 proglašen neustavnim.

Naime, u Odluci je navedeno da nije bila propisana obveza policije dostavljati dnevna izvješća i dokumentaciju tehničkog zapisa sucu istrage a što nije u skladu sa stavom Europskog sud koji smatra da je kontrolu tajnih mjera nadzora poželjno povjeriti sudu jer sudska kontrola pruža najbolja jamstva neovisnosti, nepristranosti i poštovanja procedure.

Slijedom navedenog stavak 1. je izmijenjen tako da je sada propisano da sudac istrage može u svako doba tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji od državnog odvjetnika zahtijevati da mu dostavi izvješće o tijeku tih radnji i potrebi njihova daljnjeg provođenja. Sudac istrage može tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji po potrebi od policije zatražiti dostavu dnevnih izvješća i dokumentacije tehničkog zapisa radi ocjene osnovanosti njihova daljnjeg provođenja, u opsegu i mjeri koju sam odredi. Ako su mjere produljene za 6 mjeseci sukladno članku 335. stavak 3., sudac istrage mora nakon 3 mjeseca od državnog odvjetnika zahtijevati dostavu izvješća o daljnjoj potrebi provođenja tih mjera.

Stavak 2. ostao je neizmijenjen obzirom se on sadržajno nadovezuje na izvršene izmjene i dopune u stavku 1. čime je u potpunost i u tom djelu ispoštovana Odluka.

Članak 160.

U stavku 2. brisan je katalog kaznenih djela iz KZ/97. Obzirom je od 1. siječnja 2013. na snazi KZ/11, to je bilo potrebno brisati katalog kaznenih djela iz KZ/97, dok je u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga zakona regulirano pitanje primjene ZKP/08 u postupcima za kaznena djela iz prijašnjih kaznenih zakona, pa tako i KZ/97.

U stavku 3. propisuje se trajanje radnje iz stavka 1.

Članak 161.

Novim člankom 339.a se regulira provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta.

Prema dosadašnjem pravnom uređenju, riječ je o izvidnoj radnji koja je regulirana u članku 68. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, a koja se mogla primijeniti "radi sprječavanja opasnosti, nasilja, sprječavanja i otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti".

S obzirom na stupanj zahvata u temeljna ljudska prava, koji je znatno viši nego što je to slučaj kod ostalih izvidnih radnji, provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta koja se vrši radi prikupljanja dokaza za kaznena djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti se sada dijelom uređuje u Zakonu o kaznenom postupku te se jamči viši stupanj zaštite temeljnih prava registriranih vlasnika ili korisnika uređaja, osobito prava na privatnost. Ovlašt za nalaganje provjere uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta će ovisiti o tome je li vlasnik ili korisnik telekomunikacijskog sredstva prema kojem se mjera primjenjuje registriran u odgovarajućim evidencijama operatera.

Primjenu navedene mjere je moguće odrediti samo u odnosu na vlasnika i korisnika telekomunikacijskog sredstva ako postoji sumnja da je počinio kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a ovom radnjom se može vršiti: a) utvrđivanje identifikacijske oznake uređaja, b) provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta što uključuje provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije, c) utvrđivanje

mjesta na kojem se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju te d) utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja, neovisno o uspostavljanju telekomunikacijskog kontakta (tzv. IMSI-catcher).

Predloženim člankom 339.a ZKP se propisuje da policija na temelju naloga suca istrage može od operatora javnih komunikacijskih usluga zatražiti za registriranog vlasnika ili korisnika telekomunikacijskog sredstva, ako postoji sumnja da je upravo on počinio kazneno djelo, provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije s određenim elektroničkim komunikacijskim adresama, utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja, kao i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju, te identifikacijske oznake uređaja. Ista se provjera može naložiti i za povezanu osobu sa osobom za koju postoji sumnja da je počinitelj takvog kaznenog djela. Nalog za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta sudac istrage izdaje na temelju obrazloženog prijedloga nadležnog državnog odvjetnika. Obzirom na prirodu i svrhu ove mjere, propisana je žurnost u postupanju, stoga je sudac istrage obvezan donijeti odluku o zahtjevu državnog odvjetnika u roku od četiri sata, a sam nalog se izvršava u roku od 24 sata.

U nalogu se, uz podatke koje uvijek sadrži uvod naloga (podaci iz članka 168. stavak 2. ZKP), navode i osobni podaci osobe koja je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva te svrha radi koje se nalog izdaje.

Kao i kod posebnih dokaznih radnji, predviđa se iznimna mogućnost da, ako postoji opasnost od odgode i ako državni odvjetnik ima razloga vjerovati da na vrijeme neće moći pribaviti nalog suca, nalog iz stavka 1. ovog članka može izdati nadležni državni odvjetnik. Naknadno sudsko odlučivanje o konvalidaciji tako izdanog naloga uređuju stavci 5. i 6. Nalog koji je državni odvjetnik izdao u slučaju opasnosti od odgode (nalog iz st. 4.) i dopis u kojem će obrazložiti razloge za njegovo izdavanje državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja dostaviti sucu istrage koji rješenjem odlučuje o zakonitosti naloga državnog odvjetnika u roku od 48 sati od primitka zapisnika. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik nema prava žalbe.

Nalog za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata nije potreban ako je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva dao pisani pristanak. Dakle, ako je potrebno izvršiti provjeru uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta uređaja čiji je vlasnik ili korisnik registriran, pisani pristanak te osobe može zamijeniti sudski nalog (st. 8). Odluku o tome hoće li se najprije ići na pribavljanje pisanog pristanka osobe ili odmah na upućivanje prijedloga sudu za izdavanjem naloga donose policija i državni odvjetnik ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja.

Stavkom 9. propisana je zabrana korištenja kao dokaza u kaznenom postupku podataka prikupljenih bez naloga suca istrage, kao i podataka koji su prikupljeni temeljem naloga koji je izdao državni odvjetnik, ako taj nalog nije u zakonskom roku dostavio sucu istrage na konvalidaciju ili je njegov zahtjev za konvalidaciju odbijen.

Članak 162.

Članak 341. stavak 2. ZKP/08 propisuje uvjete za podizanje optužnice za kaznena djela za koja se ne provodi istraga odnosno za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, dok su u stavku 3. propisani uvjeti za podizanje neposredne optužnice bez provođenja istrage u predmetima iz članka 216. stavka 1.

Korišteni termin provedene radnje odnosi se na provedene izvide i hitne istražne radnje, a upotrijebljenim terminom „radnji“ koji je u konkretnom slučaju korišten postiže se jasnoća zakonske norme.

Neposredna optužnica može se podići ukoliko rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice. Člankom se propisuje i da je preduvjet za podizanje neposredne optužnice da se ne radi o kaznenom djelu

za koje je zapriječena kazna zatvora preko 15 godina, a što u naravi obuhvaća i kaznu zatvora u trajanju od 20 godina koju predviđa Kazneni zakon odnosno kaznu dugotrajnog zatvora. Na opisani način željelo se osigurati da se u slučajevima kada se radi o težim kaznenim djela koja su definirana zapriječenom kaznenom zatvora, potrebno provesti istragu.

Nadalje, u stavku 4. je pojam "osumnjičenik" zamijenjen pojmom "okrivljenik" sukladno novom određenju tog pojma u članku 202. stavku 1. točki 3. budući da u ovom stadiju već postoje osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo i ta osoba više nije samo "osumnjičenik". Radi jasnoće zakonskog teksta brisana je kao suvišna druga rečenica.

Članak 163.

U članku 342. stavku 2. sadržajno je izmijenjena odredba sadržana u drugoj rečenici članka 343. ZKP/08. Izmijenjeni stavak sadrži obvezu državnog odvjetnika dostave spisa predmeta uz optužnicu. Pojam spis predmeta definiran je izmijenjenim čl. 202. U optužnici će, kao što je navedeno u stavku 1. točki 4., biti navedeni dokazi na kojima se temelji optužnica, dok će ostali dokazi, pismena biti zadržani u spisu predmeta i u cjelini će biti dostavljeni uz optužnicu sudu.

Stavak 3. predstavlja dosadašnju odredbu članka 524. stavak 2. ZKP/08. Obzirom se napušta podjela kaznenih postupaka na redovni i skraćeni, te su tek posebni izuzetci kod pojedinih instituta i radnji propisani za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina, u ovu odredbu koja regulira podizanje i sadržaj optužnice unijeta je odredba koja se odnosi na sadržaj optužnice za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina. Takva optužnica mora pored sadržaja propisanog stavcima 1.-4. sadržavati umjesto obrazloženja samo kratke razloge, te prijedlog vrste i mjere kazne čije se izricanje traži.

Članak 164.

Sukladno odredbi članka 343. optužnica se dostavlja optužnom vijeću koje i provodi postupak oko prethodnog ispitivanja optužnice i njezine dostave strankama. Na taj se način odstupilo od dosadašnjeg zakonskog rješenja prema kojoj se optužnica dostavljala sucu istrage koji je samo provjeravao da li optužnica ima sve potrebne elemente, a onda upućivao optužnicu zajedno sa spisom predmeta predsjedniku optužnog vijeća putem pisarnice nadležnog suda. Ovom izmjenom ubrzano je postupanje suda po primljenoj optužnici i skraćeno je vrijeme od trenutka podizanja optužnice do njezine ocjene u skladu sa odredom članka 354. ZKP. Brisana je druga rečenica članka 343. ZKP/08 jer se nalazi u izmijenjenom članku 342. stavku 2.

Članak 165.

Članak 344. u stavcima 1.-4. sadrži izmjenu riječi „sudac istrage“ u riječi „predsjednik optužnog vijeća“. Navedena terminološka izmjena napravljena je u skladu sa izmjenom u članku 343.

Nadalje, ovaj je članak u st. 1. točka 4. te stavku 4. terminološki izmijenjen na način da je riječ „spis“ zamijenjena riječju „spis predmeta“. Predmetna izmjena učinjena je u skladu sa definiranjem pojma „spisa predmeta“ u članku 202. Kroz ovu terminološku definiciju pojmova „spis“ i „spis predmeta“ učinjena je razlika između državno odvjetničkog spisa i spisa koji se vodi na sudu.

U stavku 1. točki 5. i stavku 2. ispravljeno je pozivanje na članak 229. stavak 2. radi nove numeracije članka u skladu sa Prijedlogom.

Također, u stavku 2. je, a imajući u vidu novo uređenje početka kaznenog postupka sukladno odredbama Prijedoga, propisano postupanje suca istrage kada optužnica nije podignuta u skladu sa Zakonom.

Članak 166.

Članak 345. stavak 1. sadrži izmjene u skladu sa izmijenjenim člankom 343. prema kojem se optužnica umjesto sucu istrage dostavlja predsjedniku optužnog vijeća.

U stavku 2. izmijenjeno je pozivanje na članak 66. stavak 2. radi nove numeracije stavaka u tom članku.

Termin okrivljenik uveden je u skladu sa općom definicijom navedenog pojma iz čl. 202. Na taj je način ispravljena jezična nedosljednost koja je proizlazila iz ZKP/08.

Članak 167.

Iznad članka 347. dodan je naslov koji odgovara sadržaju novog članka 347. ZKP.

Članak 168.

Članak 347. ZKP/08 postao je suvišan nakon što je Prijedlogom propisana izravna dostava optužnice predsjedniku optužnog vijeća umjesto ranije dostave sucu istrage.

Novim člankom 347. uvodi se instancijsko pravno sredstvo u okviru suda protiv odugovlačenja postupka. Naime, Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj je Odluci utvrdio da postoji pozitivna obveza zakonodavca: "u okviru suda urediti odgovarajuće pravno sredstvo protiv odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u radu sudaca istrage koje dovode do nedjelotvornosti istražnog postupka odnosno pojedinih istražnih radnji i mjera tako da to sredstvo ispunjava zahtjeve djelotvornog domaćeg pravnog sredstva iz članka 13. Konvencije." (točka 122.).

Stavkom 1. propisano je pravo pritužbe stranaka i oštećenika predsjedniku suda zbog nepostupanja suda, dakle i suca istrage i izvanraspravnih vijeća, tijekom prethodnog postupka, u zakonskim rokovima. U tom slučaju propisuje se i obaveza određivanja novog roka od strane predsjednika suda koji rok ne može biti dulji od zakonskog.

Stavak 2. propisuje pritužbu kao instancijsko sredstvo u slučaju nepoduzimanja radnji suca istrage koje dovode do odugovlačenja postupka. Ovim instancijskim sredstvom propisana je mogućnost kontrole rada suca istrage od strane uprave suda, ukoliko postoji pritužba stranaka ili oštećenika čime se u konačnici, kroz kontrolu žurnosti postupanja suca istrage, povećava i njegova transparentnost postupanja.

Stavak 3. propisuje mogućnost podnošenja pritužbe od strane okrivljenika i oštećenika kao tužitelja ako istragu provodi sudac istrage zbog nepravilnosti u tijeku sudske istrage. Izdvajanjem mogućnosti pritužbe u tim slučajevima osnažuje se zaštita prava okrivljenika i oštećenika kao tužitelja u tom stadiju postupka.

Stavak 4. određuje žurno postupanje predsjednika suda u slučaju primitka takve pritužbe dok stavak 5. propisuje obavezu predsjednika suda da u slučaju pritužbe pregleda spis, kao i da na temelju utvrđenih radnji postupanja, odnosno na temelju pisanog očitovanja suca ocijeni osnovanost podnesene pritužbe. Nadalje, propisana je i obaveza određivanja primjerenog roka za provođenje te radnje ili donošanja odluke ukoliko se utvrdi da je pritužba osnovana. Stavkom 6. nameće obavezu predsjedniku suda da izvijesti podnositelja pritužbe o odluci koju je u odnosu na pritužbu donio dok stavak 7. predstavlja instancijsko sredstvo na nepostupanje predsjednika suda sukladno odredbama ovoga članka.

Članak 169.

Sukladno Prijedlogu, sjednicu optužnog vijeća nalogom određuje predsjednik vijeća nakon što protekne rok iz članka 346. ovoga Zakona, odnosno rok za odgovor na optužnicu. Ta je izmjena u članku 348. je u skladu sa činjenicom da se prema predloženim izmjenama ZKP/08 optužnica dostavlja predsjedniku optužnog vijeća, a ne više sucu istrage.

U članku 348. ZKP/08 brisan je stavak 4. koji je okrivljeniku davao pravo da se odrekne sjednice optužnog vijeća i pisano zahtijeva suđenje iako je, unatoč tome, istodobno bila propisana nužnost preispitivanja optužnice na optužnom vijeću. Budući da je svrha optužnog vijeća sukladno ovom Prijedlogu, preispitivanje optužnice i u formalnom smislu, ovo pravo na odricanje od sjednice optužnog vijeća je suvišno i ono u praksi nije ubrzavalo ili olakšavalo cijeli postupak. Nadalje, umjesto brisanog stavka dodan je novi stavak, koji je ranije na gotovo istovjetan način bio sadržan u članku 526. stavku 2. ZKP/08. Predmetna izmjena učinjena je zbog ukidanja skraćenog postupka kao posebnog postupka kojeg je ZKP/08 predviđao. Ovim stavkom za kaznena djela za koja je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do pet godina propisano je da optužno vijeće preispituje optužnicu bez pozivanja stranaka osim ako je prije početka sjednice zaprimljena izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka. U potonjem slučaju predviđeno je postupanje prema odredbama članka 361. do 363.

Članak 170.

Članak 350. stavak 2. sadrži samo terminološku izmjenu riječi „optuženik“ u „okrivljenik“. Tom izmjenom, koja je provedena u smislu zakonske definicije pojma „okrivljenik“ u članku 202. ZKP, izbjegavaju se eventualne zakonske nejasnoće. Jednako tako je pojam „prethodnih istraživanja“, radi jasnoće norme, zamijenjen zakonskim pojmovima koji se koriste u Prijedlogu „istrage“ odnosno „istraživanja“ kao stadija postupka prije optuženja u kojima se prikupljaju dokazi na kojima se temelji optužnica.

Članak 171.

Članak 351. stavak 1. propisuje pravo vijeća da izdvaja dokaze sukladno odredbi članka 86. Ova odredba ZKP/08 nije u bitnom sadržajno mijenjana.

Uvođenjem stavka 3. kao posebnog stavka (kojim se propisuje pravo žalbe kada je donesena odluka o prijedlogu za izdvajanje nezakonitih dokaza iz spisa predmeta), ispraviti će se pogrešno tumačenje ranije odredbe iz stavka 1. ovoga članka prema kojoj je žalba dopuštena samo u slučajevima kada je došlo do izdvajanja nezakonitih dokaza, a ne i u slučajevima kada je takav prijedlog branitelja odbijen. Naime, sukladno dosadašnjoj praksi proizašloj iz tumačenja brisanog dijela odredbe, ukoliko bi bilo provedeno prethodno suđenje o zakonitosti dokaza na kraju kojeg je određeni dokaz bio ocijenjen kao zakonit, pa shodno tome prijedlog stranke za izdvajanjem dokaza odbijen, toj stranci nije bila dopuštena žalba. Ta je žalba bila dopuštena samo ukoliko bi ocjena vijeća bila da je određeni dokaz nezakonit.

Uvođenjem ovog stavka 3. na način kako je definiran u Prijedlogu, stranka će u oba slučaja imati pravo žalbe na odluku suda (to pravo stranka je u istim situacijama imala i prema ZKP/97) i već će na samom početku postupka imati konačnu odluku o svom prijedlogu ukoliko bi podnijela žalbu protiv odluke suda. Na opisani način, raspravni sudac u tom istom predmetu, već će u pripremi za raspravu imati riješenu situaciju glede odluke o zakonitosti tog određenog dokaza.

Prema odredbi stavka 5. određeno je da će izdvajanje i čuvanje obavijesti, zapisnika i izjava za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do pet godina optužno vijeće izdvojiti nakon potvrđivanja optužnice. Naime, za ta kaznena djela nije obavezno pozivanje stranaka pa se logičnim nameće zaključak da ukoliko se neka od stranaka ne bude pozivala na zakonitost dokaza i ne bude provedeno prethodno suđenje, da će samo optužno vijeće i bez prijedloga izdvojiti obavijesti, zapisnike i izjave iz članka 86. stavka 3.

Članak 172.

Članak 352. ZKP/08 nije više potreban jer je sukladno konceptu ovog Prijedloga zakona uvedena inkvizitorna maksima. Zbog navedenog, utvrđivanje postojanja neubrojivosti kao i

alibija kod okrivljenika sada utvrđuje sud i stoga nije nužno da okrivljenik, kao što je to ranije propisivao brisani članak, o dokazima kojima bi utvrđivao te okolnosti, izvijesti sud na optužnom vijeću.

Članak 173.

U odnosu na članak 353. stavak 1. ZKP/08, isti je brisan obzirom da je ovim Prijedlogom zakona promijenjen način sastavljanja spisa na način da se u spis ulažu pribavljeni dokazi i podaci prema vremenskom redu njihova zaprimanja odnosno provođenja dokaznih radnji, a okrivljenik ima pravo uvida u spis u značajnije ranijem stadiju postupka, kada će i saznati sadržaj spisa, uključujući i dokaze koji mu prileže. Iz izloženih razloga, stav je predlagatelja da nema potrebe za zakonskim propisivanjem obveze i roka obavještanja protivne stranke o novim dokazima. Navedena odredba, kao i cjelokupan članak 353. bila je relevantna za pitanje prekluzije dokaza, koji institut je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske proglašen neustavnim.

Članak 353. stavci 2. i 3. ZKP/08, koji su u suštini ograničavali pravo da obrana bude obaviještena o pojedinom dokazu ako bi se time mogla nanijeti šteta u drugom predmetu u svojoj punoj širini kako su bili postavljeni, ocijenjeni su protivni Ustavu Republike Hrvatske. Takvim postupanjem, koje je sadržajno proizlazilo iz brisanog zakonskog članka, prema ocjeni Ustavnog suda Republike Hrvatske kršeno je načelo jednakosti oružja koje je zajamčeno člankom 29. Ustava i člankom 6. Konvencije. Naime, ustavnopravno je neprihvatljivo odstupati od načela jednakosti oružja u jednom postupku zbog nanošenja štete u drugom postupku. Zbog navedenog ovaj je članak u cijelosti brisan.

Članak 174.

U članku 354. stavku 1. dodana je nova rečenica kojom se uređuje postupanje optužnog vijeća kada je predloženo suđenje u odsutnosti, a radi ujednačavanja postupanja u praksi.

U stavku 3. sada se propisuje da će sud o potvrđivanju optužnice obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe samo u onim slučajevima kada istraga nije provedena, a sve radi usklađenja sa člankom 218. stavak 8. ZKP i odredbama ovog Prijedloga koje se odnose na trenutak započinjanja kaznenog postupka. Naime, u slučajevima kada se istraga provodi, sukladno članku 218. stavku 8. ZKP, državni odvjetnik će o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijestiti ministarstvo pravosuđa, dakle, ministarstvo će već tada imati saznanje da se protiv okrivljenika vodi kazneni postupak.

Članak 175.

Članak 355. stavak 1. propisuje razloge obustave kaznenog postupka u slučajevima kada je vođena istraga. Ovaj je stavak mijenjan samo u pogledu načina rješavanja optužnice u situacijama kada je istraga vođena na način da se postupak tada obustavlja, a ne odbacuje optužnica. Predmetna izmjena posljedica je činjenice da sada kazneni postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage. Obzirom da za kaznena djela za koja istraga nije vođena kazneni postupak započinje potvrđivanjem optužnice, to kazneni postupak za ta djela još u ovom stadiju nije ni započeo, slijedom čega je jedino moguće odbaciti optužnicu.

Članak 176.

Člankom 356. stavkom 1. precizirano je postupanje optužnog vijeća pri ispitivanju optužnice u smislu članka 342. Pri tome je sam stavak 1. dopunjen odredbom prema kojoj će vijeće, u slučaju da ocijeni potrebnim vratiti optužnicu, obrazloživši razloge zbog kojih optužnica nije potvrđena te navođenjem radnji koje je tužitelj propustio poduzeti. Na ovaj je način ispravljena dosadašnja zakonska nelogičnost prema kojoj je predsjednik vijeća trebao samo

navesti razloge zbog kojih optužnicu nije potvrdio bez da ih obrazlože, a što je u praksi znalo proizvesti probleme.

Stavak 3. ovoga članka donosi također preciznost glede postupanja ako optužnica u dijelu ili cijelosti nije potvrđena, državni odvjetnik će u roku osam dana od dostave rješenja donijeti rješenje o dopuni istrage ili poduzeti dokaznu radnju odnosno odustati od kaznenog progona.

Stavak 5. mijenjan je na način da je nakon riječi „dopune“ izbrisana riječ „istrage“ i na taj je način obuhvaćena i dokazna radnja i istraga iz stavka 3.

Nadalje, u stavku 6. kroz dodavanje riječi „može“ uklonjena je obaveza koju je nametao raniji zakonski članak da se obvezatno odluči o prijedlozima za razdvajanje ili spajanje postupka.

Članak 177.

Dopunjenim člankom 359. osigurano je jednako postupanje u kontroli optužnice neovisno o okrivljenikovom očitovanju o krivnji, pa je tako sada potrebno i ako se okrivljenik očitovao krivim ispitati zakonsku i materijalnu osnovanost optužnice (članak 355.) te da li postoje nedostaci u prethodnom postupku, da li je činjenični opis djela proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza ili da li je potrebno bolje razjašnjenje stvari (članak 356.).

Članak 178.

Članak 360. ZKP/08 u svojim stavcima 1.-5. nije mijenjan.

Novina je stavak 6. kojim se jača procesnopravna pozicija žrtve teških oblika kaznenih djela protiv života i tijela i kaznenih djela protiv spolne slobode. Naime, se izričito propisuje da je za kaznena djela protiv života i tijela i kaznenih djela protiv spolne slobode za sporazumijevanje potrebno prethodna suglasnost žrtve, a ukoliko je žrtva umrla ili je nesposobna dati suglasnost, srodnici iz članka 55. stavka 6. ZKP.

Članak 179.

Članak 361. je u svojim stavcima 1. - 3. terminološki izmijenjen, na način da je riječ „sporazum“ zamijenjen riječju „izjava“ i na taj je način terminološki usklađen sa zakonskim tekstom iz članka 360. stavak 4. ZKP.

Nadalje, u stavku 4. učinjena je također terminološka promjena jer je riječ „spis“ zamijenjena sa riječima „spis predmeta“ u skladu sa danom definicijom u čl. 202. Zakona. Naime, prema članku 202. Prijedloga zakona učinjena je razlika između državno odvjetničkog spisa i sudskog spisa. Osim ovih terminoloških izmjena u navedenim stavcima, ovaj članak sadrži i sadržajnu izmjenu stavka 1.

Naime, u stavku 1. ovog članka određeno je i da će se prije odluke o primljenoj pisanoj izjavi o sporazumu, odlučiti o potvrđivanju same optužnice. Na taj je način otklonjena pravna praznina, jer se prema dosadašnjim odredbama nije propisivala nužnost prethodne ocjene optužnice u smislu odredbe članka 354.-356., iako se u praksi ipak utvrđivalo da li je podignuta optužnica osnovana kako bi se moglo pristupiti ocjeni valjanosti izjave o donošenju presude na temelju sporazuma. Na temelju te izmjene logičnim slijedom interveniralo se i u stavak 2. i 4. ovog članka, u dijelu gdje je propisano da će se samo u slučaju potvrđivanja optužnice, a to znači nakon što bude utvrđena njezina osnovanost i formalna valjanost u smislu odredaba ZKP/08, pristupiti ocjenjivanju zakonitosti izjave za donošenje presude na temelju sporazuma, odnosno uputiti optužnicu sa spisom predmeta predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave (odredba stavka 4. u važećem ZKP/08 je poslovnčkog karaktera, pa je predložena izmjena primjerenija zakonskoj normi).

Članak 180.

U članku 362. stavak 1. izvršena je terminološko usklađivanje sa člankom 360. Stavak 2. ovoga članka, osim istovjetnog usklađivanja izričaja sa člankom 360., određuje da se ta

izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, zajedno sa ostalim podacima koji se na nju odnose izdvaja iz spisa predmeta i predaje sucu istrage. Na taj je način izmijenjena obaveza da se takva izjava dostavlja tajniku suda sukladno napuštanju njegove uloge u kaznenom postupku.

Članak 181.

Članak 363. sadrži samo terminološko usklađenje u stavku 2.

Članak 182.

Članak 365. stavak 2. izmijenjen je sukladno konceptu ovog Prijedloga zakona koji ne razdvaja više postupke na redoviti i na skraćeni postupak već uređuje jedinstven postupak uz iznimke za određena kaznena djela. Slijedom toga, umjesto izričaja "redoviti postupak" kojim se označavao postupak pred županijskim sudom, sada se koristi izričaj "iz nadležnosti županijskog suda", a umjesto izričaja "skraćeni postupak" koristi se izričaj "iz nadležnosti općinskog suda".

Članak 183.

Brisan je u cijelosti članak 366. ZKP/08 koji je propisivao sastavljanje raspravnog spisa. Naime, sukladno konceptu ovog Prijedloga zakona, spis predmeta sastavlja državni odvjetnik prije donošenja rješenja o provođenju istrage ili dostave obavijesti iz članka 213. stavak 2. ovog Zakona, u koji se potom ulažu sva pismena i dokazi, a što čini cjelokupan spis predmeta.

Članak 184.

Bit izmjene članka 367. ZKP/08 sadržana je u brisanju stavaka 2. i 3. koji se odnose na dostavu dijela spisa koji nije uvršten u spis predmeta i njihovo razgledavanje. Ova je izmjena posljedica promjene koncepta spisa predmeta, što je detaljnije ranije obrazloženo. U stavku 1. precizirano je da se optužnica i spis predmeta dostavljaju predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave. Iako će dostava biti izvršena putem pisarnice nadležnog suda, radi se o normi poslovnčkog karaktera koja je iz tog razloga izmijenjena.

Članak 185.

Članak 368. stavak 1. izmijenjen je terminološki na način da se riječi „raspravnog spisa“ mijenjaju sa riječima „spisom predmeta“ u skladu sa izmjenama u definiranju spisa predmeta. U stavku 4. propisano je da sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Naime, u zakonskom tekstu sukladno ovom Prijedlogu zakona koristi se termin predsjednik vijeća i za kaznena djela iz nadležnosti suca pojedinca. U svrhu uravnoteženosti kaznenog postupovnog sustava, smanjuje se postojanje iznimaka u postupanju ovisno o težini kaznenog djela odnosno sastavu suda propisanog zakonom. Stoga će sudac pojedinac u pravilu imati ovlasti predsjednika vijeća, a zakonom su propisane iznimke od tih ovlasti. Iako se u odredbi članka 19.b propisuje da sudac pojedinac ima ovlasti vijeća ako su stranke dale suglasnost da raspravu za koje je nadležno vijeće provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, ovlasti suca pojedinca prema stavku 4. ne ovise o suglasnosti stranaka vezano za sastav suda, već sudac pojedinac, za sva kaznena djela za koja je nadležan, ima ovlasti predsjednika vijeća.

Članak 186.

U članku 369. ZKP/08 brisan je stavak 2. radi izvršenja Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, u točki 190. Ustavni sud Republike Hrvatske je istakao da je pravo okrivljenika na ispitivanje svjedoka optužbe njegovo osnovno ustavno i konvencijsko pravo u smislu članka 29. Ustava i članka 6. Konvencije, zbog čega nitko, pa ni sud ne smije imati diskrecijsku ovlast odlučivati o "potrebi" prisutnosti okrivljenika pred sudom. U novom

stavku 2. propisana je mogućnost da okrivljenik lišen slobode disponira ovim svojim pravom sudjelovanja na ročištu, a ako na to pristane i postoje tehnički uvjeti, omogućiti će mu se da sudjeluje na ročištu putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu.

Članak 187.

U članku 371. stavku 2. izmijenjena je druga rečenica radi jasnoće norme kako bi bilo jasno postupanje predsjednika vijeća ako prije otvaranja pripremnog ročišta zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavak 3. Naime, s obzirom na prethodnu rečenicu stavka 2. koja propisuje donošenje naloga kojim se određuje rasprava, dosadašnji izričaj druge rečenice kojom je bilo propisano "da predsjednik vijeća neće održati pripremono ročište ako su stranke postigle sporazum u smislu članka 360. stavak 3. ovog Zakona" mogao je ostavljati prostora za zaključak da se i u tom slučaju nalogom određuje rasprava. Stoga je jasnije propisano da će u slučaju kada stranke izvijeste predsjednika vijeća o izjavi za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavak 3., predsjednik vijeća postupiti prema člancima 361. do 363., te bez otvaranja pripremnog ročišta donijeti, ako su ispunjenje pretpostavke, presudu na temelju sporazuma stranaka.

Stavak 3. je izmijenjen s obzirom da sudac istrage više ne ispituje optužnicu, već to čini predsjednik vijeća, pa isti više ni ne može izdvojiti dokaze iz članka 86. Izmjena je izvršena i u odnosu na napuštanje koncepta dostave nezakonitih dokaza tajniku suda te će se isti po izdvajanju dostaviti sucu istrage.

Članak 188.

U članku 372. stavku 2. brisan je dio rečenice koji je bio rezultat koncepta prekluzije dokaza prihvaćene u ZKP/08. Prema predloženom rješenju stranke imaju pravo predlagati dokaze koji mogu poslužiti za utvrđivanje činjenica do završetka dokaznog postupka.

Članak 189.

U članku 374. stavcima 1. i 2. izvršeno je terminološko usklađenje teksta na način da se dosljedno koristi pojam izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, a kako je naziva članak 360. stavak 3. čiji je sadržaj definiran stavkom 4. članka 360. Naime, sporazum je akt potpisan od strane državnog odvjetnika i okrivljenika, koji se ne prilaže izjavi, već ostaje u državno odvjetničkom spisu, te stranke sud izvješćuju o sadržaju "izjave", a ne "sporazuma".

Članak 190.

U članku 376. stavku 1. brisana je druga rečenica budući je optuženik tijekom cijelog postupka može promijeniti svoje očitovanje o krivnji.

Članak 191.

U članku 377. stavku 1. brisana je druga rečenica, radi izvršenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, kojom je neustavnom proglašena prekluzija izvođenja dokaza koji na pripremnom ročištu nisu predloženi. Naime, brisana rečenica stavka 1. ovog članka, propisivala je da je okrivljenik već na pripremnom ročištu bio dužan predložiti koje sve dokaze želi izvesti na raspravi, čime je razotkrivao i koncept svoje obrane već na samom početku postupka. Na taj je način bila ograničena okrivljenikova obrana koje ograničenje ne može biti opravdano interesima ekonomičnog postupanja.

Stavak 3. u cijelosti je izmijenjen. Raniji stavak predviđao je mogućnost čitanja onih dokaza koji se odnose na činjenicu koju stranke nisu osporile. Takvo rješenje bilo je zapravo suprotno načelu neposrednosti jer je predviđalo izvođenje tih dokaza samo pred predsjednikom vijeća na pripremnom ročištu, a ne i na raspravi, čiji članovi vijeća, nakon zaključenja rasprave,

donose odluku. Nasuprot ranijem rješenju, novi stavak 3. predviđa određivanje redosljeda izvođenja dokaza po strankama u postupku. Na taj je način dano pravo strankama da sukladno vlastitoj koncepciji koju imaju, usmjere budući tijek rasprave. Međutim, ovaj stavak, krajnju odluku o redosljedu izvođenja dokaza prepušta predsjedniku vijeća, na način da određuje da predsjednik vijeća, iz opravdanih razloga može odrediti drugačiji redosljed izvođenja dokaza.

Članak 192.

Novim stavkom 3. u članku 381. propisan je, sukladno načelu razmjernosti, rok za određivanje rasprave ako nije održano pripremno ročište, a optuženik se nalazi u istražnom zatvoru. Opći rok za određivanje rasprave u tom slučaju iznosi mjesec dana, a za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, petnaest dana od dana zaprimanja potvrđene optužnice. Odredbu o kraćem roku za određivanje rasprave ako je optuženik u istražnom zatvoru sadržavao je članak 526. stavak 5. ZKP/08. Zbog potrebe žurnog postupanja, posebno u slučajevima ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru, ovim je stavkom propisan kraći rok za određivanje rasprave i za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, pa je time, uvažavajući načelo razmjernosti, sada propisan kraći rok određivanja rasprave za sva kaznena djela, ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru.

Članak 193.

U članku 383. stavku 2. predviđeno je da svjedoke i vještake koje su stranke predložile poziva sud. Na taj je način izmijenjena dosadašnja zakonska odredba prema kojoj su stranke same pozivale svjedoke i vještake koje su predlagale. Isto je učinjeno radi napuštanja koncepta da stranke same pozivaju svjedoke i vještake. Naime, osim teškoća kojima su stranke bile izložene pri postupanju sukladno prethodnom rješenju, to je rješenje dovelo do odugovlačenja sudskih postupaka s obzirom na pretpostavke koje su trebale biti ispunjene da bi sud mogao naložiti dovođenje. Novopredloženo rješenje učinjeno je sukladno zahtjevima prakse. Osim toga, u navedenom stavku ispušteno je pozivanje na članak 177. obzirom da je on brisan.

U stavku 5. ovoga članka radi terminološkog usklađenja, riječi „izjava o imovinskopravnom zahtjevu“ zamijenjene su riječima „prijedlog o postavljanju imovinskopavnog zahtjeva“, kako se taj institut inače naziva u ZKP/08.

Stavak 8. premješten iz ranijeg članka 530. stavka 2. ZKP/08 time da je dosadašnjih osam godina zatvora zamijenjeno sa kaznom zatvora u trajanju od pet godina.

Članak 194.

Izmjena u članku 389. stavku 2. posljedica je uvođenja mogućnosti nazočnosti osobe od povjerenja pri ispitivanju žrtve djeteta i kaznenog djela protiv spolne slobode, zbog čega je bilo potrebno izrijekom propisati mogućnost vijeću da dopusti da na raspravi s koje je isključena javnost prisustvuje osoba od povjerenja, koja i inače tijekom postupka sukladno Prijedlogu može nazočiti provođenju pojedinih dokaznih radnji. Predmetno rješenje poznaju i komparativni sustavi npr. njemački Zakon o kaznenom postupku.

Članak 195.

Izmjena u članku 395. stavku 3. rezultat je usklađenja norme sa dosadašnjom praksom predsjednika sudova pri odobravanju filmskog, televizijskog ili fotografskog snimanja koji su, ispravno tumačeći intenciju norme, te okolnost da je rasprava u načelu javna, čime je omogućeno javnosti uvid u tijek postupka i primjenu prava, snimanja odobravali kada je to bilo značajno zbog javnog interesa, uvažavajući potrebe javnog interesa, s jedne strane i

prostorna ograničenja suda (raspoloživ prostor sudnice) i javnosti (udaljenost od suda) s druge strane.

Stoga je ovom dopunom samo jasnije izražena volja Predlagatelja, što neće bitno utjecati na brojnost odobrenih snimanja, s obzirom na dosadašnju praksu predsjednika sudova po tom pitanju.

Članak 196.

Izmjenom članka 402. stavka 3. pretpostavke za suđenje u odsutnosti određene su alternativno pa će suđenje u odsutnosti biti moguće odrediti pri ispunjenju samo jedne od navedenih pretpostavki, dok je dopuna ovog stavka rezultat potreba praktične primjene tog instituta. Naime, dopunom pretpostavke za suđenje u odsutnosti da “optuženik nije dostižan državnim tijelima” obuhvaćeni su svi razlozi nedostupnosti optuženika, a ne samo činjenica bijega, kao osnove za određivanje suđenja u odsutnosti.

Članak 197.

Članak 404. dopunjen je stavkom 5. koji sadržajno, osim u dijelu koji se odnosi na visinu propisane kazne koja omogućava pojednostavljeno postupanje, odgovara dosadašnjoj odredbi članka 532. stavak 2. ZKP/08, koja je u tom članku brisana.

Ova dopuna rezultat je izvršenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske kojom se zahtijeva jedinstvenost normativne strukture kaznenog postupka, unutar koje može doći do uvažavanja razlika s obzirom na pravnu narav i težinu, kao i posljedice kaznenih djela. Stoga je ovim Prijedlogom, radi određenosti, jasnoće i sustavnosti odredaba, uz svaki institut propisana, ako postoji, iznimka u postupanju prvenstveno s obzirom na pravnu narav i težinu kaznenog djela, pa tako i u ovom članku koji propisuje pretpostavke za održavanje rasprave u odsutnosti optuženika.

S obzirom da su, a uvažavajući prethodno izložen stav Ustavnog suda Republike Hrvatske o mogućnosti propisivanja iznimaka u postupanju ovisno o pravnoj naravi, težini i posljedicama kaznenog djela, prema konceptu ovog Prijedloga zadržani pojednostavljeni oblici postupanja za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, nalazi se opravdanim i svrsishodnim za ta kaznena djela zadržati dosadašnju mogućnost održavanja rasprave u odsutnosti optuženika koji je uredno pozvan ili mu se poziv zbog promjene adrese nije mogao uručiti, a o toj okolnosti nije izvijestio sud ili je očito da izbjegava poziv, pod daljnjom pretpostavkom da njegova prisutnost nije nužna i ako je prethodno bio ispitan ili se očitovao o optužbi.

Članak 198.

U članku 405. stavku 1. brisana je prva rečenica koja je propisivala postupanje stranaka u slučaju neodazivanja uredno pozvanog svjedoka ili vještaka stranačkom pozivu. Naime, prema predloženim izmjenama, svjedoke i vještake više ne poziva stranka koja ih je predložila već sud. U drugoj rečenici navedenog stavka brisan je dio teksta “pozvan od strane suda” kao suvišan budući prema ovom konceptu u stadiju rasprave jedino sud poziva svjedoke ili vještake, neovisno o tome je li riječ o tzv. stranačkim svjedocima ili vještacima ili je sud te dokaze odlučio provesti *ex offio*, s obzirom na, u ovom Prijedlogu prihvaćenu, inkvizitornu maksimu.

Članak 199.

U članku 411. promijenjen je stavak 3. koji propisuje način unošenja u raspravni zapisnik iskaza optuženika, svjedoka i vještaka koji su ispitan u skladu sa odredbama članka 234. i 235. ZKP/08. U zapisnik se unose samo odstupanja ili dopune ranijih iskaza i vještačenja

danih u smislu članka 234. i 235., te očitovanje optuženika, svjedoka ili vještaka o razlozima odstupanja.

U novom članku 4. propisuje se način unošenja u raspravni zapisnik iskaza svjedoka i vještaka koji nisu ispitani sukladno članku 234. i 235. Iskazi svjedoka i vještaka dani na raspravi unose se u zapisnik u cijelosti, dok se ranije dani nekontradiktorni iskaz može koristiti tek za predočavanje odstupanja i sukladno članku 426. u zapisnik se unose samo očitovanje o razlozima odstupanja. Također, propisano je da se na tim iskazima ne može isključivo ili u odlučujućem djelu temeljiti osuđujuća presuda.

S obzirom na dodani novi stavak 4., dosadašnji stavci 4. i 5. postali su stavci 5. i 6.

Članak 200.

Članak 417.a dopunjen je stavcima 6. i 7. koji sadržajno, osim u dijelu koji se odnosi na visinu propisane kazne koja omogućava pojednostavljeno postupanje, odgovaraju dosadašnjim stavcima 4. i 6. članka 535. stavak 2. ZKP/08. Takvom dopunom izvršava se odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske kojom se zahtijeva jedinstvenost normativne strukture kaznenog postupka, unutar koje može doći do uvažavanja razlika s obzirom na pravnu narav i težinu, kao i posljedice kaznenih djela. Stoga je ovim Prijedlogom, radi određenosti, jasnoće i sustavnosti odredaba, uz svaki institut propisana, ako postoji, iznimka s obzirom na pravnu narav i težinu kaznenog djela, pa tako i članku 342. stavcima 2. i 3. kojima se propisuje da optužnica za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sadrži i prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži.

S obzirom na takav sadržaj optužnice za tu vrstu kaznenih djela, zadržano je i rješenje prema kojem se optuženik koji se na raspravi očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe ima pravo na kraju svog iskaza očitovati i je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom. Jednako tako, zadržana je i ovlast državnog odvjetnika da do ovog očitovanja izmijeni vrstu i mjeru kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom, a predložene u optužnici za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Važno je istaći da prema ovom Prijedlogu i za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina optuženik iznosi obranu na kraju dokaznog postupka, s obzirom na zahtjev Ustavnog suda Republike Hrvatske za jedinstvenošću i koherentnošću kaznenog sustava.

Članak 201.

Izmjena članka 418. otklanjanje je očite omaške budući članak 416. nema stavak 5., već je riječ o pravnoj situaciji propisanoj u članku 417.a stavak 5., koja je do Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 80/2011) bila propisana u članku 216. stavku 5. Također, ispuštene su riječi „na raspravi“ te dodano upozorenje okrivljeniku da će se sve što kaže prilikom izvođenja dokaza smatrati njegovom obranom koja se može koristiti kao dokaz u postupku. Na taj način će iskaz okrivljenika dan izvan rasprave (npr. za vrijeme rekonstrukcije) okrivljeniku predstavljati njegovu obranu koja se može koristiti kao dokaz u postupku.

Članak 202.

Članak 419. u stavku 1. propisuje pravo stranaka da predlažu dokaze, kao i redosljed kojim ih namjeravaju izvesti na raspravi, time da predsjednik vijeća, može iz opravdanih razloga odrediti drugačiji redosljed izvođenja dokaza. Riječ je o istim ovlastima koje stranke i

predsjednik vijeća imaju na pripremnom ročištu, a sadržajno istu odredbu o pravu stranaka i predsjednika vijeća vezano za redosljed izvođenja dokaza sadržavao je i dosadašnji stavak 5. istog članka.

Pravo stranaka da do završetka dokaznog postupka predlažu izvođenje novih dokaza rezultat je proglašenja prekluzije dokaza iz članka 377. stavak 1. ZKP/08 neustavnim ograničavanjem prava optuženika na obranu. Navedeno ograničenje uključivalo je i zahtjev optuženiku da se opredijeli za koncepciju obrane koju smatra najpovoljnijom.

U stavku 2. prva rečenica nije mijenjana, dok je druga rečenica brisana jer je sadržavala prekluziju dokaza koji institut je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske utvrđen neustavnim. Budući se ovim stavkom propisuje postupanje predsjednika vijeća i prava stranaka vezano uz dokazne prijedloge ako nije održano pripremno ročište, to je ovaj stavak dopunjen pravom stranke koje inače, prema odredbi članka 377. stavka 2. stranka ima na pripremnom ročištu, u vidu očitovanja na dokazne prijedloge protivne stranke i oštećenika. Uostalom, istu odredbu o pravu stranaka na očitovanje na dokazne prijedloge suprotne stranke i oštećenika sadržavao je i dosadašnji stavak 4. ovog članka.

Stavkom 3. propisana je inkvizitorna maksima prema kojoj je sud ovlašten izvesti sve one dokaze koje smatra značajnim za donošenje svoje odluke u postupku.

Stavak 4. je uvođenje zakonske osnove za odbijanje dokaznih prijedloga kada se oni predlažu radi utvrđivanja notornih činjenica.

Stavak 5. neizmijenjen je dosadašnji stavak 3. ovog članka budući je zadržan redosljed izvođenja dokaza na raspravi.

Članak 203.

Članak 420. ZKP/08 u stavcima 2. i 3. izmijenjen je u skladu sa Ustavnom odlukom Republike Hrvatske i predstavlja zapravo napuštanje unakrsnog ispitivanja kao načina ispitivanja svjedoka i vještaka na raspravi. Naime, praksa pokazuje (u predmetima iz nadležnosti USKOK-a on se seže od srpnja 2009. godine) da se dosadašnjim načinom ispitivanja koji Zakon propisuje na raspravi (glavno ispitivanje, unakrsno, pa dodatno) ne postiže zamišljena dinamika rasprave, a posebice obzirom na sustav zapisničkog bilježenja vođenja rasprave. Osim toga stranke se vrlo često, kako bi spriječile mogućnost da im bude uskraćeno neko pitanje u unakrsnom ispitivanju jer nije bilo sadržajno obuhvaćeno glavnim ispitivanjem, odlučuju za vlastiti prijedlog istog svjedoka u glavnom ispitivanju. Time se dodatno gubi svrha tog ispitivanja jer pojedini svjedok koji je relevantan i za tužitelja i za obranu biva dvostruko ispitivan u glavnom ispitivanju pa dvostruko u unakrsnom i dodatnom. Ovom izmjenom predlaže se stoga povratak na raniji način ispitivanja svjedoka i vještaka pri čemu treba istaknuti da se radi o institutu koji odstupa od stoljetne prakse i koji kao takav nije primjeren hrvatskom pravnom sustavu.

Unošenjem stavka 2. u ovaj Prijedlog, način ispitivanja je promijenjen. Sam način ispitivanja svjedoka reguliran je člankom 289., dok je stavkom 2. ovog članka određen i redosljed ispitivanja tog svjedoka. Određeno je tako da svjedoka nakon izlaganja, ukoliko se drugačije ne dogovore, najprije ispituje stranka koja je predložila izvođenje tog dokaza, a potom protustranka da bi potom pitanja postavio predsjednik i članovi sudskog vijeća. Ukoliko je sud sam odredio izvođenje određenog dokaza tada je upravo on taj koji je kao prvi ovlašten postavljati pitanja.

Stavak 3. je dosadašnji stavak 1. članka 421. koji je zbog logičnosti norme premješten u ovaj članak budući se njime uređuje ispitivanje svjedoka ili vještaka, dok se člankom 421. stavak 1., a gdje se ta norma do sada nalazila, propisuju razlozi za odbijanje dokaznih prijedloga.

Stavak 4. je u osnovi dosadašnji stavak 6. članka 420., koji je modificiran u duhu izmjena načina izvođenja dokaza na raspravi, te se njime omogućuje da stranke i branitelj i nadalje zadržavaju aktivnu ulogu pri isticanju prigovora.

Članak 204.

Članak 421. stavak 1. ZKP/08 je brisan budući je u stavku 3. članka 420. propisano kada i koje pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje predsjednik vijeća ili vijeće može zabraniti. U dosadašnjem stavku 2. koji je sada stavak 1., briše se točka 1. kojom se propisivalo da će vijeće odbiti izvođenje dokaza za koje su stranke znale do potvrđivanja optužnice ili okončanja pripremnog ročišta, ali ih bez opravdanog razloga nisu predložile, budući je riječ o posljedici prekluzije dokaza, koji institut, definiran u dosadašnjoj odredbi članka 377. stavak 1., na koju je i upućivala točka 1. ovog stavka, proglašen neustavnom odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, pa ga je valjalo i ovdje brisati.

Članak 205.

Izmjena u članku 428. ZKP/08 posljedica je promjene odredaba o pozivanju svjedoka ili vještaka na raspravu, koje sada u stadiju rasprave poziva sud na prijedlog stranaka, a ne više same stranke.

Članak 206.

Člankom 431. stavkom 1. propisane su pretpostavke za čitanje zapisnika o ranijim ispitivanjima suokrivljenika, svjedoka i vještaka.

Stavkom 2. ograničena je dokazna snaga nekontradiktorno izvedenih dokaza na način da se na njima isključivo ili u odlučujućoj mjeri ne može temeljiti osuđujuća presuda. Navedeno je propisano uvažavajući praksu Europskog suda za ljudska prava (npr. presuda Kovač protiv Republike Hrvatske). Stavci 3. i 4. propisuju način postupanja sa nezakonitim dokazima koji do sada nisu izdvojeni.

Stavak 5. predstavlja dosadašnji stavak 4.

Članak 207.

Izmjena broja „416.“ u članku 434. stavku 1. ZKP/08 predstavlja otklanjanje očite omaške budući članak 416. nema stavak 5., već je riječ o pravnoj situaciji propisanoj u članku 417.a stavak 5., koja je do Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 80/2011) bila propisana u članku 216. stavku 5. Riječi „dokazima za koje su saznale naknadno“ brisane su kao suvišne budući stranke sada, zbog neustavnosti prekluzije dokaza, mogu predlagati dokaze do završetka dokaznog postupka, pa je irelevantno kada su za njih saznale jer trenutak saznanja stranke za dokaz više nije kaznenopostupovno relevantan jer ne dovodi do gubitka prava ili drugih posljedica.

Članak 208.

Članak 435. stavak 1. mijenjan je na način da je uz čitanje i predočavanje dijela ili cijelog iskaza okrivljenika danog tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave, propisana i reprodukcija snimke njegova iskaza u cijelosti ili u njenom dijelu. Na taj je način osigurana dosljednost samog Zakona posebice jer je propisano obavezno snimanje prvog okrivljenikovog iskaza, ali ne i obveza tijela da u zapisnik ispitivanja koje se snima unosi iskaz okrivljenika, zbog čega prvi iskaz okrivljenika nije zapisnički zabilježen, pa ga se ne može ni pročitati. Stoga je bilo potrebno izmijeniti odredbu koja propisuje način postupanja suda u slučaju odstupanja optuženika od njegovog prijašnjeg iskaza danog tijekom prvog ispitivanja, kada će se snimka reproducirati, dok će se u slučaju odstupanja od iskaza danih u daljnjem tijeku postupka, pročitati dio ili cijeli zapisnik koji sadrži iskaz okrivljenika.

Iz istih razloga zbog kojih je izmijenjen stavak 1. ovog članka izvršene su izmjene i u stavku 2.

Članak 209.

Članak 440. izmijenjen je radi izvršenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske pa je iz stavka 1. brisana prekluzija predlaganja novih dokaza. Navedenim stavkom propisana je mogućnost predlaganja novih dokaza nakon ispitivanja optuženika bez obzira na okolnost da li su stranke za te dokaze znale prije njegove obrane ili nisu.

Izmjena u stavku 2. posljedica je izmjene članka 419., u kojem se sada u stavku 3., a ne kao dosada u stavku 1., propisuje ovlast suda na izvođenje dokaza.

Članak 210.

Iz naslova iznad članka 441. ZKP/08 brisan je izričaj „proširenje optužbe“ obzirom je na temelju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske brisan članak 442. (vidi obrazloženje uz članak 211. Prijedloga).

Članak 211.

Odredba članka 442. ZKP/08 propisivala je mogućnost proširenja optužbe na novo kazneno djelo od strane ovlaštenog tužitelja. Naime, prema odredbama ZKP/08 „proširenje optužbe“ na raspravi nije moguće ako se ono odnosi na druga ili drugačija (nova) kaznena djela koja bi se trebala staviti na teret optuženiku. Predmetno stoga što bi mu se u toj situaciji uskraćivalo pravo odgovora na optužnicu, koje pravo na odgovor mu sukladno postojećim Zakonskim odredbama pripada. Osim prava na odgovor uskraćeno bi mu bilo pravo na predlaganje izdvajanja nezakonitih dokaza (prethodno suđenje) i odluka o osnovanosti tako podignute optužnice pred optužnim vijećem.

Članak 212.

Članak 459. ZKP/08 izmijenjen je kao rezultat uvođenja jedinstvenog postupka, a radi koherentnosti zakonskog teksta. U članku 459. dodan je stavak 8. koji je ranije bio sadržan u članku 537. Navedenom odredbom propisano je da za kaznena djela za koja je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a presudom nije izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda postoji obaveza suda da pita stranke da li zahtijevaju pisano obrazloženje presude. Ukoliko stranke to obrazloženje ne zahtijevaju postoji obaveza suda da u zapisnik o raspravi unesu kratko obrazloženje, a potom takav zapisnik uruče strankama. U tom slučaju prijepis presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti u roku od tri dana uz obavezu dostave i zapisnika o raspravi ako stranka nije toj objavi presude bila prisutna. Izmjena koju ovaj stavak ipak predviđa posljedica je činjenice da više nije predviđen skraćeni postupak kao poseban postupak, pa je ovakva mogućnost ostavljena samo za kaznena djela za koja je predviđena citirana kazna čime je i ova odredba usklađeno sa ostalim predloženim izmjenama. Novina koja također proizlazi iz citirane zakonske odredbe odnosi se na situacije da sud i kad okrivljenik prizna kazneno djelo i kada je prihvatio kaznu sankciji koja mu je predložena, u takav zapisnik sa rasprave mora se unijeti kratko obrazloženje, a sve zbog mogućnosti okrivljenika da pobija presudu zbog odluke o kazni.

Članak 213.

Članak 462. ZKP/08 izmijenjen je u skladu sa odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, u ovom je članku brisan dio zakonskog teksta kojim se citira što sve mora sadržavati pisani otpravak presude.

Stavak 3. predstavlja izvršenje odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske prema kojoj nije bilo sporno pravo suda da rješenjem ispravlja očite omaške i propuste u pisanju i računanju,

odnosno nesuglasja između izvornika i pisanog prijepisa presude, ali je nužno propisati da ti ispravci presude ne utječu na pravo stranka na žalbu. Stoga je propisano da nakon donošenja rješenja o ispravku, postoji dužnost predsjednika vijeća da izradi novi prijepis presude s ispravcima te njegovu obavezu da takav novi prijepis presude zajedno sa rješenjem dostavi strankama.

Stavkom 4. uređeno je pravo na žalbu protiv rješenja o ispravku, a stavkom 5. početak roka za žalbu na ispravljenu presudu.

Članak 214.

Članak 468. stavak 1. ZKP/08 izmijenjen je radi ispravljanja očite omaške u vidu pozivanja na pogrešnu odredbu ZKP/08.

Stavak 2. dopunjen je novom žalbenom osnovom prema kojoj se presuda može pobijati i ako je okrivljeniku teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Naime, članak 13. Konvencije propisuje da svatko čija su prava i slobode, koje su priznate u Konvenciji, povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom.

Članak 215.

Članak 474. stavak 1. izmijenjen je na način da je brisan dio teksta koji je nalagao da drugostupanjski sud kad zaprimi spis povodom žalbe dostavi državnom odvjetniku koji se može očitovati o osnovanosti žalbe, tako da će sada spis dostavljati sucu izvjestitelju. Ovom izmjenom bitno se ubrzava drugostupanjski postupak.

Stavak 2. brisan je u potpunosti jer se sadržajno nadovezivao na dio teksta iz stavka 1. obzirom je propisivao postupanje drugostupanjskog suda kad državni odvjetnik vrati spis nakon razgledavanja.

Navedene izmjene učinjene su obzirom na presudu Europskog suda za ljudska prava „Zahirović protiv Republike Hrvatske“ od 25. travnja 2013. kojom je utvrđeno da je Zajku Zahiroviću povrijeđeno pravo na pošteno suđenje u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega u smislu prava na jednakost stranaka u postupku iz razloga što Vrhovni sud Republike Hrvatske u žalbenom postupku nije dostavio podnositelju na znanje i eventualno očitovanje, podnesak kojeg je zajedno sa spisom predmeta tom sudu podnio zamjenik Državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Članak 216.

Članak 475. stavak 2. ZKP/08 neznatno je izmijenjen. Radi se o terminološkim izmjenama pa je tako dio teksta: „optuženik i njegov branitelj, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj“ zamijenjen tekstem: „tužitelj, optuženik i njegov branitelj” jer pojam tužitelj obuhvaća i privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja.

Također je u stavku 2. izbačen dio teksta koji je omogućavao da se na sjednicu vijeća pozove samo jedna stranka jer je time postajala mogućnost da se jedna od stranaka dovede u neravnopravan položaj tako da sada sud ima mogućnost pozvati ili obje stranke ili niti jednu od njih.

Stavak 3. skoro je istovjetnog sadržaja kao i članak 539. ZKP/08. Naime članak 539. ZKP/08 odnosio se na postupanje suda prilikom razmatranja žalbe na presudu donesene u skraćenom postupku, dok se izmijenjeni članak odnosio na postupanje suda prilikom razmatranja žalbe podnesene protiv presude zbog kaznenog djela za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina.

Naime, zbog konsolidacije cjelokupnog postupka, a koji zahtjev je postavila i odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, skraćeni postupak više ne postoji, već samo jedan

jedinstveni postupak, te je stoga članak 539. iz Glave XXV koja je regulirala skraćeni postupak valjalo izmjestiti u članak 475. u Glavu XXIII koja regulira postupak po žalbi kao redovnom pravnom lijeku.

Članak 217.

U članku 476. stavak 1. točka 1. ispravljena je očita omaška u pozivanju na stavak 2. citiranog članka na način da je izrijekom propisano da sud po službenoj dužnosti pazi i na povrede iz članka 468. stavak 2., koji je i dopunjen ovim Prijedlogom. Pri tome valja imati u vidu da je praksa i do sada ispravno tumačila da sud po službenoj dužnosti pazi i na povrede iz članka 468. stavka 2. ZKP/08, a izmjenom se samo izrijekom propisuje ta obveza suda.

Dodatno, a imajući u vidu da članak 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda propisuje da svatko čija su prava i slobode koje su priznate u Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom, kao i činjenicu da je Konvencija po pravnoj snazi iznad nacionalnog prava, dopunom članka 468. stavak 2. ZKP/08 i izmjenom članka 476. stavak 1. točka 1. ZKP/08 osnažila se djelotvornost žalbe, jer sada drugostupanjski sudovi mogu ukinuti presudu zbog povreda prava zajamčenih Ustavom i Konvencijom. Naime, Europski sud za ljudska prava može utvrditi povredu Konvencije, a Republika Hrvatska je u obvezi omogućiti realizaciju i zaštitu prava konstituiranih u njoj.

Članak 218.

Članak 484. stavak 3. ZKP/08 nadopunjen je na način da se sada izrijekom navodi da će drugostupanjski sud u slučaju kada ukine prvostupanjsku presudu odlučiti i o istražnom zatvoru. Predmetno je dodano radi jasnoće zakonske norme.

Članak 219.

Članak 494. stavak 4. nadopunjen je tekstem: „postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ovog Zakona“. Navedenom nadopunom sada sud ispitujući žalbu po službenoj dužnosti pazi, ne samo je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo te je li povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika, već i postoji li apsolutno bitna povreda odredaba iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. Navedena izmjena i dopuna rezultat je potrebe koja se ukazala u praksi. Naime, dugi niz godina prije stupanja na snagu ZKP/08 drugostupanjski sud je na navedenu povredu pazio po službenoj dužnosti. ZKP/08 napušta to rješenje, no kako je praksa pokazala potrebu da se isto ponovno uvede to je ovim izmjenama i dopunama to i učinjeno.

Članak 220.

U članku 495. ZKP/08 brisano je pozivanje na određene stavke članka 474. iz razloga jer je brisan članak 474. stavak 2. tako da se sada u ovom članku upućuje na cijeli članak 474.

Članak 221.

Dopunom članka 498. stavak 1. ZKP/08 pravomoćna presuda može se i nakon pravomoćnosti preinačiti u odluci o kazni bez obnove postupka ukoliko se pojave okolnosti kojih nije bilo kada se presuda izricala ili sud za njih nije znao iako su postojale, a one bi očito dovele do blaže osude. Na opisan način rješava se praznina u pravnim lijekovima koja je uočena u praksi nakon napuštanja zahtjeva za izvanredno ublažavanje kazne sukladno ZKP/08, a imajući na umu različitu pravnu prirodu instituta pomilovanja, kojim su se okrivljenici služili u pojačanom opsegu nakon stupanja na snagu ZKP/08, pozivajući se u bitnome na okolnosti koje su nastupile nakon pravomoćnosti presude ili one okolnosti koje su prethodno postojale, a za koje sud nije znao u vrijeme donošenja odluke.

Članak 222.

U članku 500. ZKP/08 dodani su novi stavci 2. i 3.

Naime, kako bi se onemogućilo da pogreška ili nemar državnog odvjetnika ili pak viša sila bezuvjetno utječu na mogućnost daljnjeg kaznenog progona počinitelja kaznenog djela, koja mogućnost prema mišljenju Predlagatelja, a imajući u vidu u prvom redu interese žrtve kaznenog djela, nije prihvatljiva niti opravdana, uvedena je mogućnost obnove postupka zbog propuštanja rokova za podizanje optužnice. Pri tome valja naglasiti kako je odluka o tome da li će se postupak obnoviti ili ne, na strani suda, koji će procijeniti da li su u konkretnom slučaju ispunjeni zakonski uvjeti za obnovu postupka, odnosno da li je do propuštanja roka došlo iz zakonom propisanih razloga.

Stavkom 2. citiranog članka tako se propisuje da se u slučajevima iz članka 230. stavka 5. ZKP postupak može obnoviti ako je do propuštanja roka došlo zbog više sile ili drugih neskrivljenih okolnosti, time da ovlaštenu tužitelj zahtjev za obnovu postupka može podnijeti u (subjektivnom) roku od tri dana od prestanka okolnosti koje su dovele do propuštanja roka, a najkasnije u (objektivnom) roku od mjesec dana od dana propuštanja.

Novim stavkom 3. dopušta se obnova postupka ukoliko je do propuštanja roka došlo zbog stegovnog djela državnog odvjetnika (odnosno njegovog nemara ili pogreške), kada se zahtjev za obnovu može podnijeti u (objektivnom) roku od dva mjeseca od dana propuštanja roka. Pri tome, kao dokaz da je do propuštanja roka došlo uslijed nemara državnog odvjetnika potrebno je priložiti odluku Državnoodvjetničkog vijeća kojom je utvrđena njegova stegovna odgovornost.

Slijedom navedenih izmjena, dosadašnji stavci 2. i 3. postali su stavci 4. i 5.

Članak 223.

U članku 502. mijenja se stavak 2. na način da se brišu riječi „u odnosu na okrivljenika“. Naime, Europski sud za ljudska prava je u nizu presuda utvrdio povrede Konvencije i u odnosu na oštećenika, a koje povrede su bile od bitnog utjecaja na ishod postupka i nemogućnost oštećenika da ostvare zaštitu svojih prava pred domaćim sudovima (primjerice, predmeti *Sandra Janković protiv Republike Hrvatske*, *Đurđević protiv Republike Hrvatske* i *V.D. protiv Republike Hrvatske*). Također valja istaknuti da obveza izvršenja presude ESLJP obuhvaća, između ostaloga, i izvršenje individualnih mjera kojima se otklanjaju negativne posljedice povrede Konvencije u odnosu na konkretnog podnositelja zahtjeva (o tome je jasan stav izrazio i Ustavni sud Republike Hrvatske). Obzirom da prema važećoj odredbi članka 502. stavka 2. ZKP/08 oštećenici nisu imali na raspolaganju nikakve mogućnosti za ostvarenje restitucije povrede njihovih prava u kaznenom postupku, što s druge strane onemogućuje uredno izvršenje presuda ESLJP, Prijedlogom se briše upućivanje na povredu koja postoji samo u odnosu na okrivljenika, te se na taj način nastoji riješiti problem ispunjenja obveze izvršenja individualnih mjera u odnosu na sve sudionike u kaznenom postupku koji se mogu pojaviti kao podnositelji zahtjeva pred ESLJP.

Članak 224.

Članak 517. stavak 1. točka 2. ZKP/08 nadopunjen je tekstem: “odnosno u članku 468. stavku 2. ovog Zakona“. Navedenom dopunom zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti i ako se presuda temelji na nezakonitom dokazu. Navedeno je rezultat potrebe koja se ukazala u praksi. Naime, dugi niz godina prije stupanja na snagu ZKP/08 ta povreda je bila osnova za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude. ZKP/08 je napustio to rješenje, no kako je praksa pokazala potrebu da se isto ponovno uvede to je ovim Prijedlogom to i učinjeno imajući u vidu da se radi o ustavnoj i konvencijskoj kategoriji. Također, obzirom na dopunu članka 468. stavak 2.

ZKP/08 i izmjenu članka 476. stavak 1. točka 1. ZKP/08 proširena je i pravna osnova za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (vidi obrazloženja uz navedene članke), pa se taj zahtjev sada može podnijeti i ako je okrivljeniku teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članak 225.

U članku 519. brisano je pozivanje na članak 509. stavak 2. ZKP/08 kao suvišno obzirom da članak 515. stavak 1. ZKP/08 već propisuje identični osnov za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude.

Članak 226.

Naziv Trećeg dijela ZKP/08 izmijenjen je obzirom na usvojeni koncept jedinstvenosti kaznenog postupka.

Članak 227.

Obzirom se Prijedlogom zakona radi jedinstvenosti normativnog modela kaznenog procesa u Republici Hrvatskoj napušta podjela na redoviti i skraćeni postupak, u ovoj su Glavi propisane specifičnosti postupka koji se pokreće i vodi po privatnoj tužbi. Temelj za ovu odluku je u različitoj osobi tužitelja koji pokreće postupak za ova kaznena djela, u odnosu na kaznena djela za koja se kazneni postupak pokreće i vodi po službenoj dužnosti kao i potrebi postojanja nekih specifičnih procesnih formi. Naime, već i sam Kazneni zakon radi spomenutu razliku na temelju vrste kaznenih djela za koja predviđa kaznenopravnu zaštitu privatnom tužbom odnosno voljom pojedinca – privatnog tužitelja.

Članak 228.

Članak 520. deklaratorne je naravi. Ako odredbama Glave XXV. koja regulira posebnosti kaznenog postupka pokrenutog po privatnoj tužbi nije drugačije propisano, primjenjuju se ostale odredbe ZKP/08.

Članak 229.

Dosadašnji članak 521. ZKP/08 postao je člankom 206.c jer sadržajno pripada u dijelu odredaba kojima se propisuju uvjeti za odbacivanje kaznene prijave od strane državnog odvjetnika primjenom načela oportuniteta (svrhovitosti).

Članak 230.

Dosadašnji članak 522. ZKP/08 postao je člankom 206. d. jer sadržajno pripada u dijelu odredaba kojima se propisuju uvjeti za odbacivanje kaznene prijave od strane državnog odvjetnika primjenom načela oportuniteta (svrhovitosti).

Članak 231.

Odredba članka 523. postala je članak 206.d. stavak 5. obzirom tamo i sadržajno pripada (vidi obrazloženje uz članak 206.d).

Članak 232.

Člankom 524. stavkom 1. određuje se da se privatna tužba podnosi nadležnom sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenika.

Stavak 2. sadržajno u bitnome odgovara dosadašnjem stavku 3. te propisuje obvezne sastojke privatne tužbe.

Članak 233.

Članak 525. je izmijenjen na način da je novim stavkom 1. uređeno postupanje suca pojedinca po primitku privatne tužbe. Novina je da je propisano da će sudac pojedinac ispitati primarno da li je nadležan postupati po privatnoj tužbi. Naime, iako iz općih odredaba (članak 60.) proizlazi obaveza utvrđivanja nadležnosti suda, ovim se Prijedlogom na ovom mjestu tu činjenicu nastojalo naglasiti, posebice zbog posebnosti pokretanja postupka po privatnoj tužbi.

Stavkom 2. propisano je postupanje suca pojedinca ako utvrdi da privatna tužba nije propisno sastavljena. Radi pravne sigurnosti i jednakosti svih pred zakonom, a kako bi se otklonilo diskrecijsko određivanje roka za ispravak privatne tužbe po sucu i time moguća nejednakost privatnih tužitelja, sada se izrijeком propisuje zakonski rok od 8 dana za ispravak nedostataka u sastavljanju privatne tužbe.

Novina izričito propisana stavkom 3. je i da tužba mora biti podnesena u dovoljnom broju primjeraka. Ukoliko privatna tužba ne bi bila podnesena u dovoljnom broju primjeraka sud će pozvati privatnog tužitelja da dostavi dovoljan broj primjeraka za sud i okrivljenika. Ukoliko privatni tužitelj ne bi privatnu tužbu upotpunio u određenom roku određeno je da će privatna tužba biti umnožena na trošak privatnog tužitelja.

Stavkom 4. propisano je postupanje s privatnom tužbom u slučaju da je ista propisno sastavljena i podnesena u dovoljnom broju primjeraka.

Članak 234.

Članak 526. je sadržan je u odredbama o postupanju pred optužnim vijećem (članak 348. do 367.), te je s obzirom na jedinstvenost kaznenih postupaka kao nepotreban ispušten u ovom dijelu. Stavak 2. članka 526. ZKP/08 sadržan je u odredbi članka 348. stavak 4. gdje je, kao izuzetak od općeg pravila, a radi ekonomičnosti postupanja za lakša kaznena djela (za kaznena djela za koja je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do pet godina), propisano da optužno vijeće preispituje optužnicu bez sudjelovanja stranaka osim ako je prije početka sjednice zaprimljena izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka.

Članak 235.

Članak 527. sadržajno odgovara članku 527. ZKP/08 samo je logičnije posložen i preciziran.

Stavkom 1. se, sukladno članka 527. stavku 5. ZKP/08, upućivanje stranaka mirovnim vijećima sada je propisano kao prva radnja postupanja po privatnoj tužbi nakon što je ocijenjeno da je privatna tužba podobna za postupanje. U slučaju upućivanja stranaka mirovnom vijeću sud će odrediti rok u kojem će se pokušati sa mirenjem.

Stavkom 2. sukladno stavku 1. članka 527. ZKP/08 propisan je rok za zakazivanje ročišta radi prethodnog razjašnjenja stvari te koje će se osobe na isto pozvati. Tako će se to ročište odrediti mjesec dana nakon isteka roka za mirenje, na ročište će se pozvati privatni tužitelj i okrivljenik kojemu će se uz poziv dostaviti i privatna tužba. Ovo ročište predviđeno je da bi se privatna tužba pokušala riješiti mirnim putem na jedan od načina koji je propisan stavkom 3. ovog članka. Za razliku od dosadašnje podnormiranosti Zakona u ovom dijelu, sada se konkretno propisuje moguće postupanje privatnog tužitelja na tom ročištu. Tako privatni tužitelj može: izjaviti da odustaje od progona, izmiriti se s okrivljenikom ili prihvatiti ispriku okrivljenika danu pred sudom. U tim će slučajevima sud odbaciti privatnu tužbu, što je propisano stavkom 4. članka.

Stavak 5. predstavlja terminološki uređenu odredbu stavka 3. članka 527.

Stavak 6. predstavlja neizmijenjenu odredbu stavka 4. članka 527.

Stavak 7. iako iz prethodnih stavaka proizlazi daće u slučaju neodbacivanja podnesene privatne tužbe, sudac pojedinac zakazati raspravu, ovom je odredbom izričito propisano da se za postupak po privatnoj tužbi ne održava pripremno ročište.

Članak 236.

Dosadašnja odredba članka 529. ZKP/08, koja je isključivala mogućnost vođenja pripremnog ročišta za postupak pred sucem pojedincem, je brisana jer je propisana mogućnost vođenja pripremnog ročišta u svim postupcima. Nemogućnost provođenje pripremnog ročišta u postupku po privatnoj tužbi izrijekom je propisana u odredbi članka 527. stavak 7.

Članak 237.

Obzirom na jedinstvenost kaznenog postupka odredba članka 530. koja je propisivala način pozivanja stranka na raspravu i upozorenja koja im pritom moraju biti dana, sadržana je sada u odredbi članka 383. ZKP te se ista primjenjuje i na postupak po privatnoj tužbi.

Članak 238.

Obzirom na jedinstvenost kaznenog postupka odredba članka 531. ZKP/08 koja je propisivala pretpostavke za održavanje rasprave bez prisutnosti stranaka sadržana je u odredbi članka 404. ZKP te se ista primjenjuje na sve postupke, pa tako i na postupak po privatnoj tužbi.

Članak 239.

Članak 532. ZKP/08 sadržajno je obuhvaćen u cijelosti člankom 382. te je nepotrebno ponavljanje s obzirom na koncept jedinstvenosti kaznenih postupka koji se uvodi ovim Prijedlogom.

Članak 240.

Članak 533. ZKP/08 sadržajno je obuhvaćen člankom 409. koji na jedinstven način propisuje mogućnost i način vođenja zapisnika sa rasprave koja se snima audio ili audio-vizualnim uređajem.

Stavak 3. je brisan jer je isključena mogućnost vođenja zapisnika od strane sudskog vježbenika ili sudskog savjetnika generalno člankom 82.

Članak 241.

Članak 534. stavak 1. je sada sukladno konceptu jedinstvenosti kaznenog postupka sadržan u odredbi članka 401. Zakona, dok je stavak 2. ostao neizmijenjen.

Članak 242.

Odredba članka 535. koja je propisivala posebnosti načina vođenja rasprave u skraćenom postupku napuštena je obzirom na koncept jedinstvenog postupka za sva kaznena djela, pa tako i načina vođenja rasprave u svim kaznenim postupcima. Otvaranje rasprave, struktura rasprave i način te redosljed očitovanja optuženika sada su jedinstveno regulirani odredbama članka 415.-417a. u koje su uključene i specifičnosti za lakša kaznena djela (članak 417a. stavak 6. i 7.), pa ne postoji potreba za njihovim paralelnim propisivanjem.

Odredba je kao nepotrebna brisana s obzirom na uvođenje jedinstvenog kaznenog postupka za sva kaznena djela.

Članak 243.

Članak 536. koji se odnosio na specifičnosti vezane uz izradu pisanog otpravka presude u skraćenom postupku, sadržan je sada u odredbi članka 459. ZKP., dok je u novom članku 536. odricanja ili odustanak od prava na žalbu.

Članak 244.

Članak 537. ZKP/08 brisan je kao suvišan obzirom da je ta materija, sukladno prihvaćenom konceptu jedinstvenog postupka, regulirana ranijim odredbama ovog Prijedloga zakona.

Članak 245.

Odredba članka 538. ZKP/08 brisan je. Sada se i na privatnog tužitelja odnosi opći žalbeni rok (15 dana).

Odredba stavka 2. koja je predviđala pravo stranaka da se odmah po objavi presude odreknu od prava na žalbu sadržajno je obuhvaćena odredbom članka 465. stavka 4. Iz navedenog članka brisani su i stavci 3. i 4. koji su se odnosili na prijepis zvučnih snimaka budući da je i navedeno obuhvaćeno općim odredbama postupanja u ostalim postupcima.

Članak 246.

Odredba članka 539. je brisana jer se njen sadržaj propisuje u članku 475.

Članak 247.

Članak 542. stavak 4. usklađen je s konceptom jedinstvenosti kaznenog postupka, temeljem kojeg koncepta je odredba članka 526. brisana.

Članak 248.

Članku 547. usklađen je s konceptom jedinstvenosti kaznenog postupka, temeljem kojeg koncepta je odredba članka 537. brisana.

Članak 249.

Naslov je brisan obzirom na izmjenu naziva Trećeg dijela Zakona.

Članak 250.

Obzirom na činjenicu da je Prijedlogom naziv Trećeg dijela izmijenjen, bilo je potrebno uskladiti odredbu članka 549.

Stavak 3. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama kojim je kao novina uvedeno psihijatrijsko liječenje neubrojive osobe na slobodi. Takvo liječenje sud će odrediti kada su ispunjeni kriteriji za prisilni smještaj neubrojive osobe (postojanje teže duševne smetnje i vjerojatnost ponovnog počinjenja težeg kaznenog djela), ali je za otklanjanje opasnosti od ponovnog počinjenja težeg kaznenog djela dostatno liječenje neubrojive osobe na slobodi. Obvezno psihijatrijsko liječenje na slobodi ponovno je uvedeno (bilo je propisano i Osnovnim krivičnim zakonom Republike Hrvatske) zbog važnosti rehabilitacije i resocijalizacije osoba koje su u neubrojivom stanju počinile protupravno djelo, kod kojih je za otklanjanje opasnosti dostatno liječenje na slobodi, kao i zbog tendencije deinstitucionalizacije ustanova, a koje se provodi u cilju poboljšanja kvalitete usluga kao i kvalitete života osoba s duševnim smetnjama. Valja istaknuti kako se Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama propisuje i način postupanja nadležnih tijela u slučaju da se neubrojiva osoba ne podvrgne psihijatrijskom liječenju na slobodi kao i u slučaju da se njeno zdravstveno stanje pogorša (u tim slučajevima nadležni će sud donijeti rješenje o određivanju prisilnog smještaja neubrojive osobe u psihijatrijsku ustanovu).

Članak 251.

Članak 550. stavak 1. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Stavak 3. usklađen je sa odredbama ovog Prijedloga zakona, obzirom je članak 347. ZKP/08 brisan, dok je u stavku 4. izvršeno terminološko usklađenje.

Članak 252.

Članak 551. stavak 1. predstavlja ispravak omaške. Naime, kako i kod ostalih zakonom propisanih slučajeva, istražni zatvor može se (a ne mora) odrediti i ako postoji vjerojatnost da bi okrivljenik mogao zbog težih duševnih smetnji počiniti teže kazneno djelo.

Članak 253.

Članak 552. stavak 1. usklađen je s konceptom jedinstvenosti kaznenog postupka.

Stavak 5. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Članak 254.

Članak 553. stavak 1. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Članak 255.

Članak 554. stavci 1. do 3. predstavljaju usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Članak 256.

Članak 555. stavak 5. predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (vidi obrazloženje uz članak 250. Prijedloga).

Članak 257.

Osnova za donošenje ovog Prijedloga zakona bila je Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske koja je, između ostalog, na temelju Ustavnog zakona odredila svoj pravni učinak. Izvršavajući Odluku u tom djelu (točka 241.-243., 248. i 249) propisano je sljedeće;

Stavkom 1. propisano je da su sve radnje i mjere koje su provedene ili se provode sukladno ZKP/08, do stupanja na snagu Prijedloga valjane.

Naime, u točki IV. izreke odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske određeno je, na temelju članka 31. stavka 5. Ustavnog zakona, da ta odluka nema učinaka na postupke koji su pokrenuti ni na radnje i mjere koje su poduzete prema ZKP/08 za vrijeme njegova važenja.

Stavkom 2. propisuje se način računanja zakonskih rokova. Tako je kao pravilo propisano da se rokovi, koji su u tijeku u momentu stupanja na snagu ovog Prijedloga zakona, računaju prema odredbama Prijedloga zakona, dakle primjenjuju se novo propisani rokovi. Postoje dva izuzetka od tog pravila. Prvo, u odnosu na rokove koji su dulji po ZKP/08 kada se primjenjuju se ti duži rokovi propisani ZKP/08. Drugo, u odnosu na rokove za koje je samim Prijedlogom zakona propisano posebno pravilo kada se primjenjuje to posebno pravilo računanja rokova.

Stavkom 3. propisano je da će se novi postupci, kada je presuda ukinuta bilo po redovnom ili izvanrednom pravnom lijeku, provesti po odredbama Zakona o kaznenom postupku. Naime, s obzirom da prijelazna i završna odredba članka 574. stavka 1. ZKP/08 propisuje da će se kazneni postupak pokrenut prije stupanja na snagu ZKP/08, znači postupak pokrenut prema odredbama ZKP/97, dovršiti prema odredbama ZKP/97, to se stavkom 3. derogira navedena odredba sukladno načelu *lex posteriori derogat legi priori*. To je potrebno urediti na navedeni način radi pravne sigurnosti koje donosi unificirano postupanje, time da ovdje valja naglasiti kako se prilikom pozivanja na odredbe "Zakona o kaznenom postupku" misli na važeći Zakon o kaznenom postupku zajedno sa predloženim izmjenama i dopunama kada stupe na snagu. Upravo iz navedenog razloga, uz citiranje Zakona nisu niti navedeni brojevi Narodnih novina u kojima je objavljen, obzirom da Predlagatelj ne može unaprijed znati u kojim će Narodnim novinama biti objavljene predložene izmjene i dopune.

Stavkom 4. propisano je pravilo, da se na sve postupke u tijeku u kojima su donesene nepravomoćne odluke, primjenjuje procesni zakon temeljem kojeg su te nepravomoćne odluke donesene. Izuzetak od tog pravila je situacija kada Prijedlog zakona drugačije propisuje, te je tada potrebno na te predmete primijeniti Prijedlog zakona.

Stavkom 5. propisano je pravilo da će se na predmete koji su u tijeku, a u kojima nije donesena odluka, primjenjivati Prijedlog zakona osim ako samim Prijedlogom zakona nije drugačije propisano.

Stavkom 6. propisano je da će županijski sudovi dovršiti postupke za kaznena djela za koja su bili nadležni u vrijeme podizanja optužnice neovisno o tome da li je Prijedlogom zakona za pojedina djela došlo do promjene nadležnosti na način da bi za njih sada bili nadležni općinski sudovi.

Članak 258.

Stavkom 1. i 2. propisano je da se može, protiv pravomoćne presude koja je donesena na temelju ZKP/08, a koja se isključivo ili u odlučujućem dijelu temelji na ukinutim odredbama, podnijeti zahtjev za obnovu postupka sukladno članka 497. Prijedloga zakona, te postupak za otklon posljedica takve presude naknadom štete. Predmetni zahtjev može se podnijeti u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno od primitka pravomoćne presude. I ovaj članak predstavlja izvršenje odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u pogledu njezinih pravnih učinaka. Njome se štite prava osuđenika koji su osuđeni isključivo ili u odlučujućem dijelu temeljem odredbi koje su proglašene neustavnim.

Članak 259.

Ovim se člankom propisuje obveza nadležnih ministara da u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Prijedloga donesu sve podzakonske akte koje su temeljem Prijedloga zakona dužni donijeti.

Članak 260.

Ovim člankom propisano je da se mjere i radnje iz članaka u kojima su kataloški navedena kaznena djela (članka 75., članka 76., članka 218.a, članka 245., članka 263., članka 286., članka 326., članka 334. i članka 339. ZKP/08) mogu odrediti i za kaznena djela propisana drugim materijalnim zakonima, ako se činjenično stanje može podvesti pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz tih kataloga, odnosno ako postoji pravni kontinuitet između tih kaznenih djela. Ovom odredbom izbjegnuto je višestruko propisivanje kataloga kaznenih djela u navedenim člancima, odnosno katalog iz materijalnih zakona koji propisuju kaznena djela. Time je ujedno zakonski tekst navedenih članak pregledniji i lakše primjenjiv.

Članak 261.

Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske je naložila svoje izvršenje u skladu sa izrekom same Odluke. Tako je navela da Prijedlog mora stupiti na snagu najkasnije 15. prosinca 2013. godine, a ne izvrši li zakonodavac odluku do navedenog datuma, od 16. prosinca 2013. prestaju važiti sve odredbe odnosno dijelovi odredaba ZKP/08 navedeni u točki I. izreke Odluke. Radi navedenog, kao datum stupanja na snagu ovog Prijedloga određen je 15. prosinca 2013. Iznimno od navedenog, odredbe članka 151., 250., 251., 253., 254., 255. i 256. Prijedloga, u dijelu koji se odnosi na psihijatrijsko liječenje na slobodi, stupaju na snagu danom donošenja posebnog zakona kojim će se urediti zaštita osoba s duševnim smetnjama. Ovakvom formulacijom Predlagatelj upućuje na Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama koji je u zakonodavnoj proceduri, a čijim će stupanjem na snagu biti stavljen izvan snage Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama koji je trenutno na snazi.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za primjenu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku potrebno je osigurati sredstva u idućim godinama.

Naime, do povećanja troškova primjene ovog Zakona doći će zbog dopuna članka 145. Zakona o kaznenom postupku novim stavkom 5. koji propisuje da se troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa isplaćuju iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak kada se ono obavlja na zahtjev branitelja po službenoj dužnosti. Vodeći računa o broju predmeta u kojima je postavljen branitelj po službenoj dužnosti, kao i o veličini spisa, procjenjuje se povećanje troškova u iznosu od 800.000,00 kuna u sljedećim godinama. Navedeni iznos sredstava planirati će se prilikom izrade Državnog proračuna i projekcija za razdoblje 2014. - 2016. godine na stavkama 3221 Uredski materijal i 3239 Ostale usluge kao sredstva za redovno poslovanje Glave 11030 - DORH. Obzirom ovaj Zakon neće stupiti na snagu prije sredine prosinca 2013. godine, za tekuću godinu nije potrebno osigurati sredstva.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Članak 2.

Članak 1.a ZKP/08 nomotehnički je uređen. U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, a imajući pri tome u vidu da se Konačnim prijedlogom ZKP/08 usklađuje s Direktivom 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku te Okvirnom odlukom Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima, Predlagatelj je u novim točkama 4) i 5) uputio i na navedene akte Europske unije.

Članak 16.

Izmjenom u članku 19.c točki 3. ZKP/08 brisana je riječ „kazneni“ koja je pogrešno upućivala na stadij postupka. Naime, suci istrage nemaju ovlast voditi prethodni kazneni postupak već prethodni postupak i to samo kada je to propisano samim Zakonom.

Članak 18.

Izmjenom u članku 32. stavku 1. točki 4. ZKP/08 kao razlog za isključenje suca od obavljanja sudske dužnosti dodano je i odlučivanje o žalbi protiv rješenja o provođenju istrage.

Članak 21.

Izmjenom u članku 43. stavku 4. ZKP/08 dodana je obveza sudu, državnom odvjetništvu, istražitelju i policiji da pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje žrtvu obavijeste i o pravima iz članka 45. ZKP/08, što je omaškom ispušteno u Prijedlogu zakona.

Članak 24.

Izmjena članka 47. stavka 3. predstavlja ispravak očite omaške u tekstu Prijedloga zakona.

Članak 26.

Izmjena u članku 53. stavku 3. ZKP/08 izvršena je radi preciziranja norme.

Članak 28.

Izmjena članka 62. stavka 1. ZKP/08 rezultat je uskađenja citiranog članka sa izmijenjenim člankom 53. stavak 2. ZKP/08.

Članak 31.

Članak 66. stavak 1. točke 1) i 6) ZKP/08 precizirane su u odnosu na Prijedlog zakona. Tako se u točki 1) navodi da okrivljenik mora imati branitelja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a u točki 6) se radi jasnoće norme navodi da okrivljenik mora imati branitelja za vrijeme dok je odsutan. Izmjene u točkama 2) i 4) istog stavka predstavljaju gramatičko uređenje norme.

Članak 39.

Članak 75. ZKP/08 dodatno je uređen radi jasnoće i preciznosti norme. Nadalje, članak 75. stavak 4. ZKP/08 (odnosno raniji stavak 5. Prijedloga zakona) izmijenjen je temeljem primjedbe Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora. Predlagatelj je prihvatio iznesenu primjedbu i u stavku 4. izrijekom propisao da pravo na žalbu protiv rješenja državnog odvjetnika o nadzoru razgovora imaju i uhićenik i branitelj.

Članak 48.

Izmjena u članku 100. stavku 5. predstavlja nomotehničko uređenje sa terminologijom koja se koristi kako u Konačnom prijedlogu tako i u Zakonu o sudovima za mladež.

Članak 53.

U članku 108.a stavku 1. preciziran je izričaj točke 9). Prema predloženoj izmjeni, pouka o pravima uhićenika sadržavat će (između ostaloga) i pouku o tome da lišenje slobode od trenutka uhićenja do dovođenja sucu istrage može trajati najdulje 48 sati, a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najdulje 36 sati. Time se jasnije poučava uhićenika o tome u kojem roku mora biti doveden sucu istrage odnosno koji je krajnji rok u kojem o njegovom lišenju slobode mora odlučiti sudska vlast.

U članku 108.b stavku 1. Predlagatelj je prihvatio primjedbu Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora i mogućnost odgode obavijesti o uhićenju propisao samo za osobe iz članka 108.a stavka 1. točke 3) i 5), dok je tu mogućnost isključio za konzularno tijelo ili veleposlanstvo.

Članak 56.

Izmjene u članku 112. stavku 5., 7. i 8. nisu suštinske naravi već predstavljaju gramatičko uređenje predloženog zakonskog teksta s ciljem pojašnjavanja zakonske norme.

Članak 62.

Izmjena u članku 145. stavku 5. predstavlja ispravak očite omaške u tekstu Prijedloga zakona.

Članak 63.

Izmijenjenim člankom 148. stavkom 1. ZKP/08 sada se propisuje da je sud u presudi kojom je okrivljenika proglasio krivim obvezan naložiti okrivljeniku da podmiri troškove kaznenog postupka. Stavkom 6. osuđeniku se daje mogućnost da u vrijeme izvršenja odluke o troškovima podnese zahtjev za oslobođenjem od dužnosti naknade troškova postupka. Propisuju se i uvjeti za podnošenje tog zahtjeva kao i što on mora sadržavati.

Članak 64.

Predlagatelj je u članku 148.a izbrisao stavak 2. kojim se postavljenom branitelju davala mogućnost da u parničnom postupku od okrivljenika zahtijeva naknadu razlike između troška postavljenog i nagrade izabranom branitelju prema važećoj Tarifi.

Članak 81.

Novi članci 188.a do 188.g predstavljaju usklađenje sa Okvirnom odlukom Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima.

Članak 83.

Izmjena u članku 197. stavku 3. ZKP/08 predstavlja gramatičko uređenje zakonske norme.

Članak 86.

U članku 202. stavku 23. ZKP/08 u definiciju je ugrađen i pojam financijskih istražitelja koji sukladno članku 206.i ovog Zakona sudjeluju u radu posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva.

Izmjene u stavcima 35. i 40. predstavljaju gramatičko uređenje zakonske norme.

Članak 93.

Izmjenama u članku 206.a stavcima 3. i 4. Predlagatelj osigurava da se, u slučaju kada viši državni odvjetnik to utvrdi, povreda prava podnositelja pritužbe odnosno žrtve i oštećenika izrijekom i navede u obavijesti koju im je dužan dostaviti, na koji način se u Konvencijskom smislu osigurava učinkovito pravno sredstvo koje oštećeniku (i žrtvi) omogućuje ostvarivanje prava na učinkovitu istragu.

U članku 206.c uvedeno je instancijsko pravno sredstvo u okviru državnog odvjetništva radi kontrole odbačaja (po svrhovitosti) sukladno odredbama citiranog članka. Naime, tijekom rasprave u Hrvatskom saboru zastupnik Peđa Grbin ukazao je na potrebu da se oštećeniku omogući podnošenje pritužbe višem državnom odvjetniku ako smatra da rješenje državnog odvjetnika nije osnovano, a koji prijedlog je Predlagatelj prihvatio i izmijenio članak 206.c.

Izmjena u članku 206.d stavku 1. točki 2) izvršena je obzirom da fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela nije moguće uspostaviti jer bi to bilo protivno načelu jedinstva državnog proračuna.

U članku 206.d stavku 1. radi jasnoćenorme preformulirana je posebna obveza iz točke 5.

U članku 206.f stavku 2. dodana je druga rečenica kojom se propisuje da se primitak upozorenja da je odavanje tajne kazneno djelo mora zabilježiti, uz potvrdu potpisom od strane upozorene osobe.

Izmjene u članku 206.i stavku 1. terminološke su i nomotehničke naravi, a izmjena u stavku 2. izvršena je obzirom da u posebnom odjelu za istraživanje imovinske koristi čije je osnivanje predviđeno u sastavu državnog odvjetništva sudjeluju financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici koji su zaposleni u državnom odvjetništvu. Prema članku 202. stavku 23. financijski istražitelj je osoba koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnja, time da se Poslovníkom državnog odvjetništva propisuju uvjeti tko može biti financijski istražitelj. Također se želi naglasiti kako financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici iz posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom osim provođenja izvida, mogu provesti i hitnu dokaznu radnju privremenog oduzimanja predmeta (npr. izuzimanje poslovne dokumentacije i slično).

Izmjene u stavku 3. izvršene su radi preciziranja norme, a izmjenom u stavku 4. naglašava se da se podaci koji upućuju da je u pravnom prometu imovina stečena kaznenim djelom moraju

državnom odvjetniku dostaviti bez odgađanja, a radi učinkovitosti njegovih daljnjih postupanja. Izmjena u stavku 5. nomotehničke je naravi.

Članak 96.

Izmjena članka 208. stavak 6. rezultat je rasprave o Prijedlogu zakona u Hrvatskom saboru, tijekom koje je zastupnica Nansi Tireli ukazala na određene nelogičnosti u predloženom tekstu i probleme koje bi te nelogičnosti mogle izazvati u praktičnoj primjeni. Predlagatelj je stoga jasnije uredio stavak 6. i to na način da se umjesto za visinu zapriječene kazne mogućnost dovođenja osoba u prostorije policije veže uz vrstu i modus počinjenja kaznenog djela (elementi nasilja ili prijetnja javnoj sigurnosti), uz strože propisane uvjete kod kojih je dovođenje dozvoljeno. Također, precizira se i pouka dovedenoj osobi, pa se ona obavještava da ima pravo na tumačenje i prevođenje, da nije dužna dati obavijest i da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti.

Članak 99.

Izmjenom u članku 213., odnosno dodavanjem stavka 5., postiže se jednoobrazno postupanje pri završetku istrage i istraživanja, a sve kako bi okrivljenik mogao, kroz odgovor na optužnicu, konzumirati svoja prava i ukazati na eventualni protok roka za podizanje optužnice. Naime, prema postojećoj odredbi članka 234. stavka 1. proizlazi obveza državnog odvjetnika za obavještavanje okrivljenika da je istraga završena, pa dopuna predstavlja samo pojašnjenje postojeće norme Zakona. Radi prava oštećenika na obavijest o postupanju državnog odvjetnika ovom se dopunom obvezuje državnog odvjetnika da i oštećenika obavijesti o završetku istraživanja kako bi isti imao saznanja o tijeku postupka u kojem je oštećen.

Članak 100.

U članku 213.b izmijenjen je stavak 1. na način da okrivljenik ima pravo podnijeti prigovor sucu istrage zbog odugovlačenja postupka ako državni odvjetnik nije donio odluku o prijavi, što za razliku od rješenja iz Prijedloga obuhvaća i donošenje rješenja o provođenju istrage, a ne samo podizanje optužnice ili odbacivanje kaznene prijave. Time su obuhvaćene sve odluke koje državni odvjetnik može donijeti povodom podnesene kaznene prijave i u potpunosti je osigurana sudska kontrola odugovlačenja postupka uslijed nedonošenja odluke o prijavi.

Članak 105.

Članak 218. stavak 1. ZKP/08 izmijenjen je u skladu s primjedbom Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora. Tako se sada naglašava da se rješenje o provođenju istrage okrivljeniku dostavlja bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana o dana donošenja rješenja, čime se dodatno ubrzava vođenje kaznenog postupka.

Također, dodan je stavak 8. kojim se propisuje obveza državnog odvjetnika da o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijesti ministarstvo nadležno za pravosuđe, obzirom da pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage protiv okrivljenika započinje kazneni postupak.

Novim stavkom 9. propisuje se obveza donošenja pravilnika kojim će se urediti vođenje evidencije iz stavka 8. ovog članka.

Članak 116.

Izmjenom članka 230. stavka 1. ZKP/08 sada se propisuju i rokovi u kojima se mora podići optužnica nakon dovršenog istraživanja (dokazne radnje), kao i mogućnost produljenja tih rokova. Također, u novom stavku 5. sada se propisuje i presumpcija odustanka državnog

odvjetnika od kaznenog progona ako u rokovima iz stavka 1. i 2. ne podigne optužnicu. Na taj se način sankcionira i nečinjenje državnog odvjetnika (nepodizanje optužnice) gubitkom prava na poduzimanje radnje, odnosno podizanje optužnice, dok se člankom 344. sankcionira činjenje državnog odvjetnika podizanjem optužnice nakon proteka rokova za njezino podizanje.

Članak 123.

Predlagatelj je izvršio izmjenu članka 239.a u svrhu pojašnjenja norme iz prvotnog Prijedloga, a kako bi bio jasnije određen njezin opseg. Naime, obzirom se radi o pozitivnoj obvezi zakonodavca pri izvršavanju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske bilo je potrebno otkloniti sve eventualne dvojbe koje su možda mogle proizaći iz prvotnog teksta Prijedloga. Uvažavajući činjenicu da se sudska zaštita od nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona u stadiju istrage pruža kroz institut žalbe protiv rješenja o provođenju istrage, to je sada u stavku 1., radi preglednosti, izdvojena primjena instituta zaštite postupovnih prava obrane s naznakom da se štite postupovna prava obrane, kao prava obrane koja se ne štite kroz žalbu protiv rješenja o provođenju istrage. Time je onemogućeno da se isti akt (rješenje o provođenju istrage) pobija s dva pravna sredstva (žalba protiv rješenja o provođenju istrage i prigovor zbog povrede postupovnih prava obrane) iz iste osnove (postojanje osnovane sumnje i zapreke za progon). U stavku 2., kojim se sudska zaštita od nezakonitog (arbitrarnog) progona pruža u stadiju istraživanja, određuje se opseg ovog instituta kroz osporavanje zakonskih pretpostavki za provođenje istraživanja (postojanje osnovane sumnje i zapreke za progon) i povrede postupovnih prava obrane. Ovakvim se pojašnjenjem norme u odnosu na prvobitni Prijedlog ne ostavlja eventualna nedoumica o opsegu sudske zaštite od nezakonitog (arbitrarnog) kaznenog progona u stadiju istraživanja i istrage.

Članak 139.

Izmjenom u članku 291. stavku 4. ZKP/08 primjena odredbi o prisilnom dovođenju i kažnjavanju zbog odbijanja svjedočenja isključena je ako je svjedok dijete, dakle osoba koja još nije navršila osamnaest godina života.

Članak 140.

U članku 292. stavku 3. ZKP/08 riječi „teških tjelesnih mana ili duševnog stanja“ zamijenjene su riječju „invaliditet“. Ovom izmjenom Predlagatelj u ZKP uvodi ispravnu terminologiju u odnosu na oslovljavanje osoba s invaliditetom, a koja terminologija je prihvaćena i u međunarodnim dokumentima (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom). Valja istaknuti kako je navedeni termin kao prikladan usvojen i od strane samih osoba s invaliditetom, obzirom da ih niti u jednom dijelu ne stigmatizira niti ima negativan prizvuk, već ima neutralno značenje koje ih adekvatno opisuje.

Članak 146.

U članku 299. ZKP/08 izvršeno je terminološko usklađenje, jer se u važećem zakonskom tekstu koristila netočna terminologija.

Članak 147.

U članku 300. stavku 2. ZKP/08 izvršeno je terminološko usklađenje, jer se u važećem zakonskom tekstu koristila netočna terminologija.

Članak 149.

Izmjena članka 303. stavka 1. ZKP/08 predlaže se radi daljnjeg jačanja položaja djece kao najosjetljivije kategorije u kaznenom postupku. Propisivanjem obveze tijelu koje provodi

prepoznavanje da osigura uvjete u kojima osoba čije se prepoznavanje obavlja ne može vidjeti ni čuti dijete koje prepoznavanje obavlja, djeca se dodatno štite od trauma koje im zbog njihove dobi i razvijenosti može prouzrokovati sudjelovanje u kaznenom postupku.

Članak 151.

Izmjena članka 325. stavka 4. ZKP/08 predlaže se radi usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Članak 161.

U članku 339.a izmijenjen je stavak 1. i to na način da je kao razlog za traženje provjere istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije ispušteno "otkrivanje počinitelja", obzirom da već u trenutku traženja navedeno provjere postoji sumnja da je točno određena osoba počinitelj kaznenog djela za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti i u odnosu na koju se provjera traži.

Članak 162.

Izmjena u članku 341. stavku 3. predstavlja ispravak očite omaške obzirom da se u samom stavku pravilno upućuje na kaznena djela iz članka 216. stavak 1. ZKP-a, dok je člankom 216. stavkom 2. ZKP-a propisano kada je istraga obvezna.

Članak 165.

Izmjena u članku 344. stavku 1. i 2. ZKP/08 predstavlja ispravak očite omaške u tekstu Prijedloga zakona.

Članak 170.

Izmjena članka 350. stavka 2. terminološke je naravi i njome se izbjegavaju eventualne zakonske nejasnoće. Pojam „prethodna istraživanja“ zamijenjen je radi jasnoće norme zakonskim pojmovima koji se koriste u Prijedlogu („istraga“ odnosno „istraživanje“ kao stadij postupka prije optuženja u kojima se prikupljaju dokazi na kojima se temelji optužnica).

Članak 174.

U članku 354. stavku 3. sada se propisuje da će sud o potvrđivanju optužnice obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe samo u onim slučajevima kada istraga nije provedena, a sve radi usklađenja sa člankom 218. stavak 8. ZKP i odredbama ovog Prijedloga koje se odnose na trenutak započinjanja kaznenog postupka. Naime, u slučajevima kada se istraga provodi, sukladno članku 218. stavku 8. ZKP, državni odvjetnik će o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijestiti ministarstvo pravosuđa, dakle, ministarstvo će već tada imati saznanje da se protiv okrivljenika vodi kazneni postupak.

Članak 203.

Članak 420. stavak 4. ZKP/08 izmijenjen je u duhu izmjena načina izvođenja dokaza na raspravi, te se njime omogućuje da stranke i branitelj i nadalje zadržavaju aktivnu ulogu pri isticanju prigovora.

Članak 215.

Članak 474. ZKP/08 izmijenjen je kako bi se u potpunosti osiguralo poštivanje prava na jednakost stranaka u postupku, sve u svjetlu judikature Europskog suda za ljudska prava. Naime, Europski sud za ljudska prava u predmetu „Zahirović protiv Republike Hrvatske“ utvrdio je da je Zajku Zahiroviću povrijeđeno pravo na pošteno suđenje u kaznenom postupku koji se protiv njega vodio u smislu prava na jednakost stranaka u postupku, i to iz razloga što

Vrhovni sud Republike Hrvatske u žalbenom postupku nije dostavio podnositelju na znanje i eventualno očitovanje podnesak kojeg je zajedno sa spisom predmeta tom sudu podnio zamjenik državnog odvjetnika. Stoga je u članku 474. stavku 1. ZKP/08 brisana obveza suda da spis dostavlja državnom odvjetniku, dok je stavak 2. citiranog članka brisan u potpunosti jer se sadržajno nadovezivao na stavak 1., obzirom je propisivao postupanje drugostupanjskog suda nakon što državni odvjetnik vrati spis.

Članak 222.

U članku 500. ZKP/08 dodani su novi stavci 2. i 3.

Naime, kako bi se onemogućilo da pogreška ili nemar državnog odvjetnika ili pak viša sila bezuvjetno utječu na mogućnost daljnjeg kaznenog progona počinitelja kaznenog djela, koja mogućnost prema mišljenju Predlagatelja, a imajući u vidu u prvom redu interese žrtve kaznenog djela, nije prihvatljiva niti opravdana, uvedena je mogućnost obnove postupka zbog propuštanja rokova za podizanje optužnice. Pri tome valja naglasiti kako je odluka o tome da li će se postupak obnoviti ili ne, na strani suda, koji će procijeniti da li su u konkretnom slučaju ispunjeni zakonski uvjeti za obnovu postupka, odnosno da li je do propuštanja roka došlo iz zakonom propisanih razloga.

Stavkom 2. citiranog članka tako se propisuje da se u slučajevima iz članka 230. stavka 5. ZKP postupak može obnoviti ako je do propuštanja roka došlo zbog više sile ili drugih neskrivljenih okolnosti, time da ovlaštenu tužitelj zahtjev za obnovu postupka može podnijeti u (subjektivnom) roku od tri dana od prestanka okolnosti koje su dovele do propuštanja roka, a najkasnije u (objektivnom) roku od mjesec dana od dana propuštanja.

Novim stavkom 3. dopušta se obnova postupka ukoliko je do propuštanja roka došlo zbog stegovnog djela državnog odvjetnika (odnosno njegovog nemara ili pogreške), kada se zahtjev za obnovu može podnijeti u (objektivnom) roku od dva mjeseca od dana propuštanja roka. Pri tome, kao dokaz da je do propuštanja roka došlo uslijed nemara državnog odvjetnika potrebno je priložiti odluku Državnoodvjetničkog vijeća kojom je utvrđena njegova stegovna odgovornost.

Slijedom navedenih izmjena, dosadašnji stavci 2. i 3. postali su stavci 4. i 5.

Članak 223.

Izmjena u članku 502. stavku 2. ZKP/08 rezultat je prakse ESLJP. Naime, Europski sud za ljudska prava je u nizu presuda utvrdio povrede Konvencije i u odnosu na oštećenika, a koje povrede su bile od bitnog utjecaja na ishod postupka i nemogućnost oštećenika da ostvare zaštitu svojih prava pred domaćim sudovima. Obzirom da prema važećoj odredbi članka 502. stavka 2. ZKP/08 oštećenici nisu imali na raspolaganju nikakve mogućnosti za ostvarenje restitucije povrede njihovih prava u kaznenom postupku, što s druge strane onemogućuje uredno izvršenje presuda ESLJP, Prijedlogom se briše upućivanje na povredu koja postoji samo u odnosu na okrivljenika, te se na taj način nastoji riješiti problem ispunjenja obveze izvršenja individualnih mjera u odnosu na sve sudionike u kaznenom postupku koji se mogu pojaviti kao podnositelji zahtjeva pred ESLJP.

Iako je prvotnim Prijedlogom bilo predloženo brisanje roka od 30 dana za podnošenje zahtjeva za obnovom postupka na temelju konačne presude ESLJP, nakon dodatnog razmatranja ovog pitanja, predlaže se zadržavanje navedenog roka.

Naime, rok od 30 dana od konačnosti presude ESLJP *de facto* znači da okrivljenik ili njegov branitelj imaju ukupno 4 mjeseca za pripremu prijedloga za obnovu postupka, a razlog tome leži u načinu na koji ESLJP objavljuje svoje presude.

Valja napomenuti kako ESLJP dva tjedna prije donošenja presude na svojoj Internet stranici objavljuje o tome obavijest, u kojoj se navodi kratak sažetak predmeta i točan dan kada će tekst presude s obrazloženjem biti objavljen na stranicama ESLJP. Prema tome, na sam dan

donošenja presude, javnosti (pa tako i podnositelju zahtjeva) poznat je sadržaj presude, a od tog dana počinje teći rok od 3 mjeseca za podnošenje zahtjeva za upućivanje predmeta velikom vijeću. Tek ako niti jedna stranka ne podnese takav zahtjev, presuda postaje konačna, a obavijest o konačnosti presude također se objavljuje na stranicama ESLJP. Uz navedeno, ESLJP strankama u postupku dostavlja i pisani otporak presude, u pravilu u roku od 2 tjedna od donošenja. Time čak i stranci koja se nije ranije upoznala sa sadržajem presude putem internet stranica ESLJP ostaje dovoljno vremena za pripremu eventualnih daljnjih radnji koje namjerava poduzeti, bilo da je riječ o podnošenju zahtjeva za upućivanje predmeta velikom vijeću, ili korištenju daljnjih domaćih pravnih sredstava.

Nadalje, ističemo kako je od dana stupanja na snagu ZID ZKP/08 (Narodne novine broj 80/11), kojim je članak 502. ZKP/08 izmijenjen na način da je obnova kaznenog postupka temeljem presude ESLJP postala neovisna o razlozima za obnovu postupka koje propisuje ZKP/08, odnosno od 13. srpnja 2011., zabilježen samo jedan slučaj u kojem prijedlog okrivljenika za obnovu postupka nije podnesen pravovremeno (predmet *Mađer protiv Republike Hrvatske*), što jasno ukazuje na zaključak da propisivanje roka od 30 dana od konačnosti presude ESLJP nije negativno utjecalo na mogućnost okrivljenika da na vrijeme podnesu zahtjev za obnovom kaznenog postupka.

Na kraju valja napomenuti da je isti rok propisan i Zakonom o parničnom postupku za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka temeljem presude ESLJP u građanskim postupcima, te da niti u građanskim predmetima nisu uočen problemi koji bi se odnosili na nemogućnost ostvarivanja prava podnositelja zahtjeva za ponavljanje postupka uslijed kratkoće zakonom propisanog roka u kojem je taj zahtjev moguće podnijeti.

Članak 233.

Radi pravne sigurnosti i jednakosti svih pred zakonom, a kako bi se otklonilo diskrecijsko određivanje roka za ispravak privatne tužbe po sucu i time moguća nejednakost privatnih tužitelja, u članku 525. stavku 2. sada se izrijekom propisuje zakonski rok od 8 dana za ispravak nedostataka u sastavljanju privatne tužbe.

Članak 250.

U članku 549. ZKP/08 Predlagatelj je izmijenio i stavak 3. radi usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama kojim se kao novina uvodi psihijatrijsko liječenje neubrojive osobe na slobodi. Ponovno uvođenje psihijatrijskog liječenja na slobodi predlaže se zbog važnosti rehabilitacije i resocijalizacije osoba koje su u neubrojivom stanju počinile protupravno djelo, kod kojih je za otklanjanje opasnosti dostatno liječenje na slobodi, kao i zbog tendencije deinstitutionalizacije ustanova, a koje se provodi u cilju poboljšanja kvalitete usluga kao i kvalitete života osoba s duševnim smetnjama.

Članak 251.

Izmijenjen je članak 550. stavak 1. ZKP/08, s ciljem usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Članak 252.

Članak 551. stavak 1. predstavlja ispravak omaške u važećem zakonskom tekstu.

Članak 253.

Predlaže se i izmjena članku 552. stavku 5. ZKP/08, koja predstavlja usklađenje sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Članak 254.

Izmjena članka 553. stavka 1. ZKP/08 predlaže se radi usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Članak 255.

U članku 554. ZKP/08 Predlagatelj je radi usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama izmijenio stavke 1. do 3.

Članak 256.

Izmjena članka 555. stavka 5. ZKP/08 predlaže se radi usklađenja sa Prijedlogom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Članak 259

Do izmjene u članku 259. (prijelazne i završne odredbe) došlo je zbog promjene numeracije članaka u odnosu na tekst Prijedloga zakona. Također, dodan je i pravilnik iz članka 105. ovog Zakona.

Članak 261.

U prijelaznim i završnim odredbama, u članku 261., navedeno je da odredbe članaka 151., 250., 251., 253., 254., 255. i 256. Prijedloga, u dijelu koji se odnosi na psihijatrijsko liječenje na slobodi, stupaju na snagu danom donošenja posebnog zakona (Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama).

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U odnosu na tekst Prijedloga Zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru, iznijete su slijedeće primjedbe pojedinih saborskih odbora i saborskih zastupnika.

Nisu usvojene primjedbe Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku:

1.) Preispitivanje članka 25. kojim se briše članak 52.

Nije usvojena primjedba Odbora iz razloga što je brisani članak 52. prebačen u članak 24. Prijedloga. Naime, članak 52. propisivao je određena prava oštećenika a koja prava su sada navedena u članku 24. Prijedloga. Ostanak članka 52. predstavljao bi nepotrebno ponavljanje.

2.) U članku 184.a predlaže se da rješenje državnog odvjetnika o uskrati prava uvida u spis mora imati obrazloženje.

Naime, okrivljeniku se uskraćuje uvid u spis jer postoji opasnost da će se uvidom ugroziti svrha istrage onemogućavanjem ili otežavanjem prikupljanja važnog dokaza ili bi se time ugrozio život, tijelo ili imovina velikih razmjera. Kada bi se okrivljeniku u rješenju kojim mu se to pravo uskraćuje napisali razlozi za uskratu sam institut uskrate postao bi bespredmetan jer bi okrivljenik tada znao razloge i poduzeo bi korake da ugrozi istragu. O njegovim pravima, tj. opravdanosti uskrate u spis odlučuje sudac istrage koji iz predmeta vidi razloge uskrate i može nepristrano odlučiti o opravdanost uskrate tog prava.

3.) U članku 218. predlaže se stavak 2. urediti na način da se rok u kojem okrivljenik ima pravo žalbe na rješenje o provođenju istrage skрати na tri dana.

Nije usvojena primjedba iz razloga jer okrivljenik da bi sastavio i podnio žalbu na rješenje o provođenju istrage mora prethodno, kao neuka stranka, obaviti radnje kao što su angažiranje branitelja, upoznavanje sa spisom predmeta i sl. Za navedene radnje potrebno je određeno

vrijeme, pa predlagatelj smatra da je rok od osam dana minimalno potrebno vrijeme da bi prava okrivljenika u postupku bila poštovana.

4.) U članku 132. predlaže se preispitati parcijalni procesni imunitet za poimence navedena kaznena djela.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske članak 286. stavci 2., 3. i 4. ZKP/08 koji su regulirali parcijalni procesni imunitet proglašeni su neustavnim između ostalog jer nije bila određena razina javnog interesa za progon i kažnjavanje osobe koja je osumnjičena, okrivljena ili optužena za počinjenje kaznenog djela zbog kojeg je dopušteno ne poduzeti kazneni progon druge osobe (svjedoka) za koju bi se također moglo otkriti da je počinila kazneno djelo. Uvođenjem kataloga kaznena djela za koja se može primijeniti navedeni institut, a radi se samo o najtežim kaznenim djelima koja prijete organiziranom životu u zajednici ispoštivana je Ustavna odluka.

Nije usvojena primjedba Odbora za zakonodavstvo u svezi sa naznačavanjem broja Narodnih novina u prijelaznim i završnim odredbama ovog Prijedloga, na mjestima gdje se spominje Zakon o kaznenom postupku.

U spornim slučajevima navođenja Zakona o kaznenom postupku bez brojeva Narodnih novina misli se na jedini trenutno važeći (od 1. srpnja 2011.) Zakon o kaznenom postupku, tj. Zakon o kaznenom postupku donesen 2008., a koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. Međutim, kada predlagatelj navodi Zakon o kaznenom postupku bez brojeva Narodnih novina u kojem je isti objavljen, misli se na primjenu Zakona iz 2008. uključujući i izmjene i dopune koje se trenutno predlažu, a koje još nisu usvojene u Hrvatskom saboru niti objavljene u Narodnim novinama, stoga predlagatelj ne može naznačiti njihov broj. Kako se ne bi dogodilo da se, u konkretnim slučajevima, isključi primjena izmjena i dopuna koje su trenutno u proceduri, predlagatelj nije navodio brojeve Narodnih novina, smatrajući kako to nije nužno zbog činjenice da je od 1. rujna 2011. u Republici Hrvatskoj na snazi samo jedan Zakon o kaznenom postupku. *A contrario*, Predlagatelj je navodio brojeve Narodnih novina Zakona o kaznenom postupku kada se htjelo naglasiti da se ne misli na primjenu ovog Prijedloga, a kada je spominjan "ovaj Zakon" misli se samo na ovaj Prijedlog.

Nisu usvojene primjedbe Odbora za obitelj, mlade i sport o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku;

1.) Predloženo je produljenje roka za preuzimanje kaznenog progona kada je oštećenik dijete sa osam na 30 dana od dana primitka obavijesti o odustanku državnog odvjetnika ili dostave rješenja o obustavi, odnosno da se ne mora odmah već u roku od 30 dana dati očitovanje o nastavku kaznenog progona kada je na raspravi državni odvjetnik odustao od optužbe, u člancima 55. i 56. Zakona o kaznenom postupku;

Prijedlog nije prihvaćen budući izjavu o preuzimanju kaznenog progona ne daje dijete već u njegovo ime odrasla osoba koju bi isti rok vezivao i da je sama oštećenik, te bi u tom istom roku morala donijeti odluku o preuzimanju kaznenog progona. Zbog izloženog, te činjenice da dijete žrtva ima pravo na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava, koji je za predmete kaznenopravne zaštite djece uvijek odvjetnik, okolnost da je dijete žrtva odnosno oštećenik, unatoč specifičnostima te dobne skupine, ne opravdava prihvaćanje prijedloga.

Razmatrajući zaštitu prava žrtava s aspekta njihove pozicije u postupku, te podredno mogućnosti preuzimanja kaznenog progona, ukazuje se na članak 43. i 44. Zakona o kaznenom postupku na osnovi kojeg dijete kao žrtva kaznenog djela, uz već spomenuto pravo na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava, koji je za predmete kaznenopravne zaštite djece uvijek odvjetnik, ima pravo i na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela u skladu sa zakonom, a ako

je dijete žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode te kaznenog djela trgovanja ljudima ima pravo i da prije ispitivanja razgovara sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava.

Radi zaštite prava djeteta, a uvažavajući njihovu ranjivost, uvedena je i presumpcija dobi djeteta žrtve prema kojoj će se pretpostaviti da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života, pa će i ta osoba dakle imati pravo na opunomoćenika koji raspolaže stručnim znanjem i vezano za pitanje preuzimanja kaznenog progona.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Prvi dio OPĆE ODREDBE

Glava I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovaj Zakon utvrđuje pravila kojima se osigurava da nitko nedužan ne bude osuđen, a da se počinitelju kaznenog djela izrekne kazna ili druga mjera uz uvjete koje predviđa zakon i na temelju zakonito provedenog postupka pred nadležnim sudom.
- (2) Prije donošenja pravomoćne presude okrivljenik može biti ograničen u svojoj slobodi i drugim pravima samo uz uvjete koje određuje ovaj Zakon, razmjerno težini kaznenog djela, stupnju sumnje i jačini ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra.
- (3) Uz uvjete propisane ovim i drugim zakonom mogu se poduzeti radnje radi otkrivanja počinitelja kaznenog djela.

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26. 10. 2010.),
- Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (SL L 101, 15. 4. 2011.),
- Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (SL L 335, 17. 12. 2011.).

Članak 2.

- (1) Kazneni postupak se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja.
- (2) Za djela za koja se progoni po službenoj dužnosti ovlaštenu tužitelj je državni odvjetnik, a za djela za koja se progoni po privatnoj tužbi ovlaštenu tužitelj je privatni tužitelj.
- (3) Ako ovaj Zakon drukčije ne propisuje, državni odvjetnik je dužan poduzeti kazneni progon ako postoje osnove sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i nema zakonskih smetnji za progon te osobe.
- (4) Za kaznena djela propisana zakonom državni odvjetnik poduzima kazneni progon samo na prijedlog oštećenika (članak 197.).
- (5) Kazneni progon započinje upisom kaznene prijave u upisnik (članak 205. stavak 4.) ili svakom radnjom ili mjerom ograničenja osobnih prava i sloboda koju poduzima nadležno tijelo, a usmjerena je razjašnjavanju sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo. Kazneni progon završava odustajanjem državnog odvjetnika ili drugog ovlaštenog tužitelja od progona ili sudskom odlukom.
- (6) Ako državni odvjetnik ustanovi da nema osnova za pokretanje ili provođenje kaznenog progona, na njegovo mjesto može stupiti oštećenik kao tužitelj uz uvjete određene ovim Zakonom.

Članak 4.

- (1) Sud, stranci i branitelj u osigurava jednake mogućnosti dokazivanja na raspravi u skladu s ovim Zakonom.
- (2) Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.
- (3) Državno odvjetništvo, istražitelj i policija neovisno i nepristrano razjašnjavaju sumnju o kaznenom djelu za koje se kazneni progon provodi po službenoj dužnosti. Ta tijela su dužna s jednakom pozornošću prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.

Članak 7.

- (1) Svaka osoba protiv koje su poduzete mjere ograničenja osobne slobode ili druge prisilne mjere ima pravo da u skladu sa Zakonom bude saslušana pred sudom ili drugim nadležnim državnim tijelom, obaviještena o razlozima poduzimanja mjere i na pouku o pravima u postupku.
- (2) Osoba uhićena pod sumnjom da je počinila kazneno djelo mora biti odmah:
 - 1) na njoj razumljiv način obaviještena o razlozima uhićenja,
 - 2) poučena da nije dužna iskazivati,
 - 3) poučena da ima pravo na stručnu pomoć branitelja kojega može sama izabrati,
 - 4) poučena da će nadležno tijelo na njezin zahtjev, o uhićenju izvijestiti njezinu obitelj ili drugu osobu koju ona odredi.

Članak 8.

- (1) U kaznenom postupku u uporabi je hrvatski jezik i latinično pismo, ako za uporabu u pojedinim područjima nije zakonom uveden i drugi jezik ili pismo.
- (2) Odluke, pozive i druga pismena upućuje tijelo koje vodi postupak na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu dostavljaju se sudu tužbe, žalbe i drugi podnesci. Ako je na pojedinom sudskom području u službenu uporabu zakonom uveden i drugi jezik ili pismo, podnesci se mogu tijelu koje vodi postupak dostavljati i na tom jeziku ili pismu.
- (3) Stranke i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom. Ako se radnja u postupku ne vodi na jeziku koji osoba govori i razumije, osigurat će se usmeno prevođenje onoga što ona odnosno drugi iznosi te isprava i drugog pisanog dokaznog materijala koji se izvodi. U zapisniku će se zabilježiti da je dana pouka i izjava sudionika. O pravu na usmeno prevođenje osoba će se poučiti prije prvog ispitivanja.
- (4) Pravo na prevođenje ima okrivljenik u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona koji ne govori i ne razumije jezik na kojem se vodi postupak ili je gluh ili nijem ili gluhoslijep.
- (5) Okrivljeniku iz stavka 4. ovog članka pisano će se prevesti pouka o pravima, odluka o oduzimanju slobode, nalog o provođenju istrage i dokaznih radnji, optužnica, privatna tužba, poziv, sudska odluka nakon optuženja do pravomoćnog okončanja postupka te u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima.
- (6) Tijelo koje vodi postupak može samo ili na obrazloženi pisani zahtjev okrivljenika naložiti da se pisano prevede dokaz ili njegov dio ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane. Iznimno, umjesto pisanog prevođenja, može se osigurati usmeno prevođenje ili usmeni sažetak dokaza, ako se time ne krše procesna prava obrane, a okrivljenik ima branitelja.

(7) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka se može odreći prava na pisano prevođenje nakon što ga je tijelo koje vodi postupak poučilo o posljedicama odricanja. Izjava o odricanju mora biti slobodna i nedvosmislena te potpisana od strane okrivljenika.

(8) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ima pravo i na prevođenje razgovora i dopisivanja s braniteljem potrebnih radi pripreme obrane, podnošenja pravnog sredstva ili lijeka ili poduzimanja drugih radnji u postupku ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane. Prevođenje će se osigurati na zahtjev okrivljenika.

(9) Na dokazima pribavljenim kršenjem prava na prevođenje ne može se temeljiti sudska odluka.

(10) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ima pravo pritužbe na kvalitetu prevođenja tijelu koje vodi postupak. Ako je pritužba osnovana odredit će se drugi tumač.

(11) Prevođenje i tumačenje obavlja tumač. Ako se time ne krše procesna prava obrane prevođenje i tumačenje moguće je provesti putem telefonske veze ili audio – video uređaja.

(12) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka kojem je oduzeta sloboda može dostavljati tijelu koje vodi postupak podneske na svom jeziku.

Članak 9.

(1) Pravo suda i državnih tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

(2) Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.

Članak 10.

(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, okrutnog ili nečovječnog postupanja te zabrane povrede prava na dostojanstvo,

2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života,

3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,

4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza.

(3) Ne smatraju se nezakonitim dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka:

1) radnjom za koju je prema kaznenom zakonu isključena protupravnost,

2) u postupku za teške oblike kaznenih djela za koja se provodi redoviti postupak, kod kojih je povreda prava, s obzirom na jakost i narav, bitno manja u odnosu na težinu kaznenog djela.

(4) Sudska odluka ne može se temeljiti isključivo na dokazu iz stavka 3. točke 2. ovog članka.

Članak 11.

(1) Okrivljenik ima pravo da u najkraćem roku bude izveden pred nadležni sud koji će odlučiti o optužbi. Trajanje istražnog zatvora ili druge mjere lišenja ili ograničenja slobode mora biti ograničeno na najkraće nužno vrijeme.

(2) Postupak se mora provesti bez odugovlačenja, a sud i druga državna tijela dužni su onemogućiti svaku zlouporabu prava što pripadaju sudionicima u postupku. U postupcima u

kojima je okrivljeniku privremeno oduzeta sloboda, sud i državna tijela postupat će osobito žurno.

(3) Stranci, branitelju, oštećeniku, opunomoćeniku ili zakonskom zastupniku koji u kaznenom postupku svojom radnjom očigledno zloupotrebljava pravo iz ovog Zakona, sud će rješenjem uskratiti pravo na tu radnju. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Ako je u slučaju iz stavka 3. ovog članka okrivljenik ostao bez branitelja, predsjednik suda će na zahtjev tijela koje vodi postupak, postaviti branitelja po službenoj dužnosti.

Članak 12.

(1) Nitko ne može biti ponovno kazneno progonjen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska presuda.

(2) Ne može se obnoviti kazneni postupak protiv osobe koja je pravomoćno oslobođena od optužbe.

Članak 16.

(1) Žrtva i oštećenik imaju u kaznenom postupku prava u skladu s ovim Zakonom.

(2) Policija, istražitelj, državno odvjetništvo i sud postupaju s posebnim obzirom prema žrtvi kaznenog djela. Ta tijela dužna su žrtvi dati pouke iz stavka 3. ovog članka i članka 43. do 46. ovog Zakona i skrbiti za interese žrtve pri donošenju odluka o poduzimanju kaznenog progona protiv okrivljenika, odnosno pri poduzimanju radnji u kaznenom postupku u kojima žrtva mora osobno sudjelovati.

(3) Žrtva koja trpi teža psihofizička oštećenja ili teže posljedice kaznenog djela ima pravo na stručnu pomoć besplatnog savjetnika u skladu sa zakonom.

(4) Žrtva teškog kaznenog djela nasilja ima pravo na naknadu štete iz sredstava državnog proračuna. Sredstva se prikupljaju iz novčanih kazni i oduzete imovinske koristi stečene kaznenim djelom u posebnom fondu.

(5) Osoba može sudjelovati u kaznenom postupku kao oštećenik pod uvjetima koje propisuje ovaj Zakon.

(6) Državno odvjetništvo i sud dužni su u svakom stadiju postupka ispitati postoji li mogućnost nagodbe između okrivljenika i oštećenika oko popravljivanja štete uzrokovane kaznenim djelom te ih, uz izričitu privolu oštećenika, uputiti u tom cilju u savjetovalište za psihosocijalnu pomoć ovlaštene fizičke ili pravne osobe. Izvješće savjetovališta mora se nadležnom državnom tijelu podnijeti u roku od šest mjeseci.

Članak 17.

(1) Kazneni postupak započinje:

1) potvrđivanjem optužnice,

2) određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe,

3) donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga (članak 541. stavak 1.).

(2) Kad je propisano da pokretanje kaznenog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, te posljedice, ako zakonom nije drukčije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice, a za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili zatvor do pet godina, od dana kad je donesena osuđujuća presuda.

Članak 18.

(1) Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja za čije je rješenje nadležan sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvu prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, takva odluka ne veže kazneni sud što se tiče ocjene je li počinjeno određeno kazneno djelo.

(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo, zastat će s postupkom, te podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku.

Glava II. NADLEŽNOST SUDOVA

1. Stvarna nadležnost i sastav sudova

Članak 19.b

(1) Općinski sudovi sude u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac, osim za kaznena djela:

a) čedomorstva (članak 93.), usmrćenja na zahtjev (članak 94.), prouzročenja smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanja u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolnog odnošaja s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisile na spolni odnošaj (članak 190.), spolnog odnošaja zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teškog kaznenog djela protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanja prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) usmrćenja (članak 112. stavak 2. i 3.), prouzročenja smrti iz nehaja (članak 113.), sudjelovanja u samoubojstvu (članak 114. stavak 2.), spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), teških kaznenih djela protiv zdravlja ljudi (članak 192. stavak 6.), izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu (članak 227. stavak 6.), teških kaznenih djela protiv okoliša (članak 214. stavak 4.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222. stavak 4.) iz Kaznenog zakona,

c) za kaznena djela za koja je sastav suda propisan posebnim zakonima.

(3) U predmetima iz nadležnosti vijeća općinskog suda stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim ako sastav vijeća nije propisan posebnim zakonom. Sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Stranke tu suglasnost ne mogu opozvati.

(4) Općinski sudovi donose odluke izvan rasprave u vijećima sastavljenim od tri suca.

(5) Predsjednik općinskog suda i predsjednik vijeća općinskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor,

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda,

c) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.) iz Kaznenog zakona («Narodne novine», br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

d) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), genocid (članak 88. stavak 3.), zločin agresije (članak 89. stavak 3.), odgovornost zapovjednika (članak 96. stavak 1. i 4.), terorizam (članak 97. stavak 2.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102. stavak 2.), usmrćenje (članak 112. stavak 1.), silovanje (članak 153.), podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1., 2. i 4.), razbojništvo (članak 230. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 231. stavak 2.), zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.), subvencijska prijevarena (članak 258. stavak 3.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.), otmica osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353. stavak 1.), napad na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354. stavak 1.), prijetnja osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) iz Kaznenog zakona;

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni kazneni postupak kad je to propisano ovim Zakonom;

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

3. Spajanje i razdvajanje postupka

Članak 25.

(1) Jedinostveni postupak u pravilu će se provesti:

1) ako je ista osoba okrivljena za više kaznenih djela,

2) ako je više osoba okrivljeno za jedno kazneno djelo,

3) protiv počinitelja, sudionika, prikrivatelja, osoba koje su pomogle počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela, te osoba koje nisu prijavile pripremanje kaznenog djela, počinjenje kaznenog djela ili počinitelja,

4) ako je oštećenik istovremeno počinio kazneno djelo prema okrivljeniku.

(2) Jedinostveni postupak može se provesti i ako je više osoba okrivljeno za više kaznenih djela, ali samo ako između počinjenih kaznenih djela postoji međusobna veza i ako postoje isti dokazi.

(3) Ako je za neka od djela iz stavka 1. i 2. ovog članka nadležan niži, a za neka viši sud, za provođenje jedinstvenog postupka nadležan je viši sud. Ako su nadležni sudovi iste vrste, za provođenje jedinstvenog postupka nadležan je onaj sud koji je na zahtjev ovlaštenog tužitelja prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započeo, nadležan je sud kojem je prije podnesen zahtjev za pokretanje postupka.

(4) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadležan za provođenje jedinstvenog postupka. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje nije dopuštena žalba.

Glava III. IZUZEĆE

Članak 32.

(1) Sudac ili sudac porotnik isključen je od obavljanja sudske dužnosti:

- 1) ako je oštećen kaznenim djelom;
- 2) ako mu je okrivljenik, njegov branitelj, tužitelj, žrtva, oštećenik, njihov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni drug ili srodnik u ravnoj lozi do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja;
- 3) ako je s okrivljenikom, njegovim braniteljem, tužiteljem, žrtvom ili oštećenikom u odnosu skrbnika, štíćenika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja;
- 4) ako je u tom kaznenom predmetu u prethodnom postupku obavljao dokazne radnje, ili je odlučivao o potvrđivanju optužnice, ili je sudjelovao u postupku kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik, savjetnik žrtve ili opunomoćenik oštećenika, odnosno tužitelja, ili je ispitan ili treba biti ispitan kao svjedok ili vještak, a drukčije nije propisano ovim Zakonom;
- 5) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom ili izvanrednim pravnim lijekom.

(2) Sudac ili sudac porotnik može biti otklonjen od obavljanja sudske dužnosti ako se izvan slučajeva navedenih u stavku 1. ovog članka navedu i dokažu okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 37.

(1) Odredbe o izuzeću suca i sudaca porotnika primjenjivat će se i na državne odvjetnike i osobe koje su na temelju Zakona o državnom odvjetništvu ovlaštene zastupati državnog odvjetnika u postupku, istražitelje, zapisničare, tumače i stručne osobe, a i na vještake, ako za njih nije što drugo određeno (članak 311.).

(2) O izuzeću istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka, koji sudjeluju u istrazi koju provodi sudac istrage (članak 225. stavak 3.) odlučuje taj sudac. Kad radnju provodi sud, o izuzeću istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudac.

(3) O izuzeću osoba koje su na temelju Zakona o državnom odvjetništvu ovlaštene da ga zastupaju u kaznenom postupku, istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka prije podizanja optužnice, odlučuje državni odvjetnik. O izuzeću državnog odvjetnika odlučuje neposredno viši državni odvjetnik. O izuzeću Glavnoga državnog odvjetnika odlučuje kolegij svih zamjenika Glavnoga državnog odvjetnika.

(4) Istražitelj i druge osobe koje sudjeluju u istrazi koju provodi državni odvjetnik čim saznaju da postoji koji od razloga za izuzeće, dužni su o tome izvijestiti državnog odvjetnika i predložiti mu svoju zamjenu. Do odluke državnog odvjetnika one mogu poduzeti samo radnje koje ne trpe odgodu.

Glava IV. DRŽAVNI ODVJETNIK

Članak 38.

(1) Temeljno pravo i glavna dužnost državnog odvjetnika je progon počinitelja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti.

(2) U predmetima kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti državni odvjetnik ima pravo i dužnost:

- 1) poduzimanja potrebnih radnji radi otkrivanja kaznenih djela i pronalaženja počinitelja;
 - 2) poduzimanja izvida kaznenih djela, nalaganja i nadzora provođenja pojedinih izvida radi prikupljanja podataka važnih za pokretanje istrage,
 - 3) donošenja odluka predviđenih zakonom;
 - 4) provođenja istrage;
 - 5) provođenja i nadzora provođenja dokaznih radnji;
 - 6) predlaganja mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi;
 - 7) odlučivanja o odbacivanju kaznene prijave, odgodi i odustajanju od kaznenog progona,
 - 8) pregovaranja i sporazumijevanja s okrivljenikom o priznanju krivnje i kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona;
 - 9) podizanja i zastupanja optužnice, te predlaganja izdavanja kaznenog naloga pred nadležnim sudom;
 - 10) davanja izjava da neće poduzeti kazneni progon u slučaju iz članka 286. stavka 2. ovog Zakona;
 - 11) podnošenja žalbi protiv nepravomoćnih sudskih odluka i izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih sudskih odluka;
 - 12) sudjelovanja u postupku povodom zahtjeva za sudsku zaštitu protiv odluke ili radnje tijela uprave nadležnog za izvršenje kazne ili mjere oduzimanja slobode izrečene pravomoćnom presudom u kaznenom postupku;
 - 13) poduzimanja drugih mjera predviđenih zakonom.
- (3) Državni odvjetnik pokreće posebne postupke i sudjeluje u posebnim postupcima kad je to predviđenom zakonom.

(4) Glavni državni odvjetnik odlučuje o davanju postupovnog imuniteta pripadniku zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja u skladu sa zakonom.

Glava V. ŽRTVA, OŠTEĆENIK I PRIVATNI TUŽITELJ

1. Žrtva

Članak 43.

(1) Žrtva kaznenog djela ima:

- 1) pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela u skladu sa zakonom,
- 2) pravo sudjelovati u kaznenom postupku kao oštećenik,

3) druga prava propisana zakonom.

(2) U skladu s posebnim propisima, žrtva kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet ili više godina ima pravo:

1) na savjetnika na teret proračunskih sredstava prije davanja iskaza u kaznenom postupku te pri podnošenju imovinskopravnog zahtjeva, ako trpi teža psihofizička oštećenja ili teže posljedice kaznenog djela,

2) na naknadu materijalne i nematerijalne štete iz državnog fonda pod uvjetima i na način uređen posebnim zakonom. Ako je žrtva prethodno ostvarila imovinskopravni zahtjev uzet će se u obzir njegova visina, a tako će postupiti i sud ako je žrtva prethodno ostvarila naknadu štete iz državnog fonda.

(3) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj ili policija dužni su pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje, obavijestiti žrtvu:

1) o pravima iz stavka 1. i 2. ovog članka te članka 44. ovog Zakona,

2) o pravima koja ima kao oštećenik.

Članak 44.

(1) Dijete kao žrtva kaznenog djela ima, osim prava koje ima žrtva iz članka 43. i drugih odredaba ovog Zakona, pravo na:

1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,

2) tajnost osobnih podataka,

3) isključenje javnosti.

(2) Sud, državni odvjetnik, istražitelj i policija moraju prema djetetu kao žrtvi kaznenog djela, postupati posebno obzirno imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Pri postupanju prema djetetu žrtvi nadležna tijela prvenstveno će se rukovoditi najboljim interesom djeteta.

(3) Smatra se da je žrtva dijete ako postoji sumnja u njezinu dob, a postoje razlozi za zaključak da žrtva nije navršila 18 godina života.

Članak 45.

(1) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te kaznenog djela trgovanja ljudima ima uz prava iz članka 43. i 44. ovog Zakona pravo:

1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,

2) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola,

3) uskratiti odgovor na nepotrebna pitanja koja se odnose na strogo osobni život žrtve,

4) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja prema članku 292. stavku 4. ovog Zakona,

5) na tajnost osobnih podataka,

6) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

(2) Prije prvog ispitivanja sud, državni odvjetnik, istražitelj i policija moraju žrtvu kaznenog djela iz stavka 1. ovog članka, upozoriti na njezina prava iz ovog članka.

2. Oštećenik

Članak 47.

U kaznenom postupku oštećenik ima pravo:

1) služiti se vlastitim jezikom i na pomoć prevoditelja,

- 2) podnošenja prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva, te privremenih mjera njegova osiguranja,
- 3) imati opunomoćenika,
- 4) upozoravati na činjenice i predlagati dokaze,
- 5) prisustvovati dokaznom ročištu,
- 6) prisustvovati raspravi i sudjelovati u dokaznom postupku, te iznijeti završni govor,
- 7) razgledati spise i predmete,
- 8) podnijeti žalbu pod uvjetima propisanim ovim Zakonom,
- 9) podnijeti prijedlog za progon i privatnu tužbu sukladno odredbama kaznenog zakona,
- 10) biti obaviješten o odbacivanju kaznene prijave, ili odustajanju državnog odvjetnika od kaznenog progona,
- 11) preuzeti kazneni progon umjesto državnog odvjetnika,
- 12) zatražiti povrat u prijašnje stanje,
- 13) biti obaviješten o ishodu kaznenog postupka.

Članak 52.

- (1) Oštećenik ima pravo upozoriti na sve činjenice i predlagati dokaze važne za utvrđivanje kaznenog djela, pronalaženje počinitelja kaznenog djela i utvrđivanje njegova imovinskopravnog zahtjeva.
- (2) Oštećenik ima pravo na raspravi predlagati dokaze, postavljati pitanja okrivljeniku, svjedocima i vještacima te iznositi primjedbe i objašnjenja glede njihovih iskaza, davati druge izjave te stavljati prijedloge.
- (3) Oštećenik ima pravo razgledati spise i predmete koji služe kao dokaz sukladno članku 184. stavku 2. točki 2. ovog Zakona.
- (4) Državni odvjetnik i sud upoznat će oštećenika s pravima navedenim u stavku 1. do 3. ovog članka.

Članak 53.

- (1) Ako je oštećenik dijete ili osoba koja je lišena poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik ovlašten je davati sve izjave i poduzimati sve radnje na koje je prema ovom Zakonu ovlašten oštećenik.
- (2) Oštećenik koji je navršio šesnaest godina života može sam davati izjave i poduzimati radnje u postupku.

3. Oštećenik kao tužitelj

Članak 55.

- (1) Osim u slučajevima iz članka 212., 521. i 522. ovog Zakona, kad državni odvjetnik utvrdi da nema osnova za progon za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili kad utvrdi da nema osnova za progon protiv neke od prijavljenih osoba, dužan je u roku od osam dana o tome izvijestiti oštećenika i uputiti ga da može sam poduzeti progon. Tako će postupiti i sud ako je donio rješenje o obustavi postupka zbog odustajanja državnog odvjetnika od progona u drugim slučajevima.
- (2) Oštećenik ima pravo poduzeti, odnosno nastaviti progon za djelo iz stavka 1. ovog članka, u roku od osam dana od primitka obavijesti iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Ako je državni odvjetnik odustao od optužnice, oštećenik može, preuzimajući progon, ostati pri podignutoj optužnici. Ako oštećenik podigne novu optužnicu postupit će se prema članku 354. do 358. ovog Zakona.

(4) Oštećenik koji nije upoznat da državni odvjetnik nije poduzeo progon ili da je odustao od progona može svoju izjavu da nastavlja postupak dati pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana kad je doneseno rješenje o obustavi postupka, odnosno šest mjeseci od dana kad je državni odvjetnik odbacio prijavu.

(5) Kad državni odvjetnik, odnosno sud obavještava oštećenika da može poduzeti ili nastaviti progon, dostavit će mu i naputak koje radnje može poduzeti radi ostvarivanja toga prava, te mu u tu svrhu omogućiti razgledavanje i prepisivanje spisa te presnimavanje snimki.

(6) Ako oštećenik umre u tijeku postupka, njegov bračni, izvanbračni drug, djeca, roditelji, posvojenici, posvojitelji, braća i sestre mogu u roku od tri mjeseca od dana njegove smrti dati izjavu da postupak nastavlja.

Članak 62.

(1) Za djecu i osobe koje su lišene poslovne sposobnosti privatnu tužbu podnosi njihov zakonski zastupnik.

(2) Dijete koje je navršilo šesnaest godina života može i samo podnijeti privatnu tužbu.

Glava VI.

OKRIVLJENIK I BRANITELJ

1. Prava okrivljenika

Članak 64.

(1) U kaznenom postupku okrivljenik ima pravo:

1. prije ispitivanja ili prije poduzimanja druge radnje za koju je to propisano ovim Zakonom, biti upoznat s osnovama sumnje da je počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret,
2. slobodno iznositi obranu, uskratiti iskaz u cijelosti ili uskratiti odgovor na postavljeno pitanje,
3. ne priznati krivnju,
4. uzeti branitelja po vlastitom izboru,
5. da mu se imenuje branitelj u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
6. slobodno u privatnosti razgovarati s braniteljem, osim ako iznimno, sud ili državni odvjetnik nije odredio nadzor razgovora,
7. da branitelj može, a u zakonom propisanom slučaju mora prisustvovati njegovu ispitivanju,
8. razgledavati, preslikavati, snimati spise i predmete koji imaju služiti kao dokaz u skladu s ovim Zakonom,
9. predlagati dokaze,
10. sudjelovati u dokaznim i drugim postupovnim radnjama u skladu s ovim Zakonom,
11. predlagati provođenje radnji i donošenje odluka te podnositi prijedloge u postupku,
12. služiti se u postupku svojim jezikom i da mu se, kad to propisuje ovaj Zakon, osigura tumač,
13. podnijeti odgovor na optužnicu,
14. sudjelovati u sjednici na kojoj se ispituje optužnica,
15. priznati krivnju i sporazumijevati se o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,
16. sudjelovati na raspravi i u izvođenju dokaza,
17. podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

(2) Zakonom se posebno propisuje:

1. način ostvarenja prava iz stavka 1. ovog članka,

2. kad se okrivljenik mora obavijestiti o pravima iz stavka 1. ovog članka i posljedice u slučaju propuštanja obavijesti,
3. prava koja ima okrivljenik koji je lišen slobode ili je prema njemu primijenjena druga mjera lišenja ili ograničenja temeljnih prava.

2. Branitelj

Članak 65.

- (1) Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu s ovim Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima.
- (2) Okrivljenika se prije prvog ispitivanja ili druge radnje za koju to predviđa ovaj Zakon, mora poučiti da ima pravo uzeti branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovu ispitivanju.
- (3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili izvanbračni drug, srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, posvojitelj, posvojenik, uzdržavatelj, uzdržavani, smještena osoba ili udomitelj.
- (4) Za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu.

Članak 66.

- (1) Okrivljenik mora imati branitelja pri prvom ispitivanju:
 - 1) ako je nijem, gluhi, slijep ili nesposoban da se sam brani,
 - 2) ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisan redoviti postupak.
- (2) Okrivljenik mora imati branitelja.
 - 1) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje (članak 11. stavak 4.),
 - 2) od dostave naloga o provođenju istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora do pravomoćnog okončanja postupka,
 - 3) od donošenja odluke kojom je protiv okrivljenika određen pritvor ili istražni zatvor,
 - 4) u slučajevima donošenja naloga o prekidu istrage propisanih ovim Zakonom (članak 223. stavak 1. i 2.),
 - 5) od dostave optužnice do pravomoćnog okončanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od deset ili više godina,
 - 6) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma (članak 360. stavak 1. i 3. i članak 374.),
 - 7) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.),
 - 8) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavak 2. i 3.),
 - 9) od donošenja naloga o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama (članak 550. stavak 2.),
 - 10) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.
- (3) Ako u slučajevima kada je obrana obvezna, okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja, postavit će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja postavlja na prijedlog

suda ili državnog odvjetnika, predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.

(4) Sud, odnosno tijelo koje vodi postupak će branitelju osigurati dovoljno vremena i mogućnosti za pripremu obrane.

Članak 67.

(1) Branitelj je ovlašten u korist okrivljenika poduzimati sve radnje koje može poduzeti sam okrivljenik.

(2) U svrhu pripremanja obrane branitelj može tražiti obavijesti od građana, osim žrtve i oštećenika kaznenog djela.

(3) U pozivu građaninu radi traženja obavijesti iz stavka 2. ovog članka, mora se naznačiti razlog pozivanja. Branitelj u pozivu ne smije prijetiti posljedicama za slučaj neodazivanja. Osoba koja se odazvala pozivu, a odbije dati obavijest, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.

(4) Oblik i sadržaj poziva iz stavka 3. ovog članka, utvrđuje Hrvatska odvjetnička komora uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe.

Članak 68.

(1) Branitelj je dužan podnijeti punomoć tijelu koje vodi postupak. Okrivljenik može branitelju dati i usmenu punomoć na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(2) Prava i dužnosti branitelja prestaju kad okrivljenik opozove punomoć ili kad branitelj otkáže zastupanje i o tome obavijesti sud, odnosno kad branitelj po službenoj dužnosti bude razriješen.

(3) Okrivljenik može naknadnom izjavom opozvati izjavu ili radnju branitelja. Opoziv izjave ili radnje je valjan samo ako je dan u roku za poduzimanje radnje.

(4) Okrivljenik se može odreći ili odustati od pravnog lijeka samo nakon prethodnog savjetovanja s braniteljem.

(5) Okrivljenik uvijek može opunomoćiti drugog izabranog branitelja. Ako sud utvrdi da radnjom otkaza punomoći okrivljenik namjerno odugovlači kazneni postupak, odredit će mu rok da uzme novog branitelja te ga upozoriti da će nakon protoka roka postupiti prema odredbama članka 11. stavka 4. ovog Zakona.

Članak 69.

(1) Više okrivljenika mogu imati zajedničkog branitelja ako se protiv njih ne vodi postupak za isto kazneno djelo ili ako to nije u suprotnosti s probicima njihove obrane.

(2) Ako više okrivljenika ima zajedničkog branitelja u slučaju iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje vodi postupak će ih pozvati da u određenom roku imenuju drugog branitelja, a u slučaju obvezne obrane postupit će prema članku 66. stavku 3. ovog Zakona.

(3) Jedan okrivljenik može imati istodobno najviše tri branitelja, a smatra se da je obrana osigurana kad u postupku sudjeluje jedan od branitelja.

(4) Ako okrivljenik ima više branitelja sud će ih pozvati da u određenom roku usklade svoje obrane i izbjegnu ponavljanja. U slučaju opetovanog propuštanja tog roka sud može postupiti prema odredbi članka 11. stavka 3. ovog Zakona.

Članak 70.

- (1) Branitelj ne može biti žrtva, oštećenik, bračni, odnosno izvanbračni drug oštećenika, privatnog tužitelja ili oštećenika kao tužitelja ni njihov srodnik u ravnoj lozi do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja.
- (2) Branitelj ne može biti ni osoba koja je pozvana kao svjedok, osim ako je prema ovom Zakonu oslobođena dužnosti svjedočenja i izjavila da neće svjedočiti ili ako se branitelj ispituje kao svjedok u slučaju iz članka 284. točke 2. ovog Zakona.
- (3) Branitelj ne može biti ni osoba koja je u istom predmetu suokrivljena ili je postupala kao sudac, državni odvjetnik, istražitelj ili policijski službenik.
- (4) Branitelj ne može biti odvjetnik protiv kojeg je podignuta optužnica da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 279. Kaznenog zakona.
- (5) Na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sud može rješenjem odlučiti da branitelj ne može biti odvjetnik za kojeg postoje osnove sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz kaznenih zakona. Do podizanja optužnice o prijedlogu državnog odvjetnika odlučuje sudac, a nakon podizanja optužnice sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 72.

- (1) Nakon podizanja optužnice, kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se na njegov zahtjev imenuje branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora.
- (2) Okrivljenik podnosi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, u roku od tri dana nakon primitka pouke o pravima. Ročište za ispitivanje optužnice se ne može odrediti ako okrivljenik nije poučen o pravu na imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, niti u vrijeme trajanja roka za podnošenje zahtjeva za imenovanje branitelja. Ako je okrivljenik podnio zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, ročište za ispitivanje optužnice ne može se odrediti prije okončanja postupka imenovanja branitelja.
- (3) O imenovanju branitelja na teret proračunskih sredstava odlučuje obrazloženim rješenjem predsjednik vijeća ili sudac pojedinac koji će prema potrebi, pribaviti podatke o imovinskom stanju okrivljenika. O žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće.
- (4) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

Članak 73.

- (1) Umjesto postavljenog branitelja okrivljenik može sam uzeti drugog branitelja. U tom slučaju postavljenom branitelju prestaju prava i dužnosti. O razrješenju će sud donijeti posebno rješenje.
- (2) Ako je očito da je okrivljenik uzeo drugog branitelja radi odugovlačenja postupka, tijelo koje vodi postupak postupit će prema članku 11. stavku 3. ovog Zakona.
- (3) Postavljeni branitelj može samo iz opravdanih razloga tražiti da bude razriješen.
- (4) Sud će razriješiti postavljenog branitelja, čim prestanu razlozi iz kojih je postavljen.
- (5) O razrješenju branitelja u slučaju iz stavka 1. do 4. ovog članka, odlučuje odlučuje sudac istrage predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.
- (6) Predsjednik suda može, razriješiti postavljenog branitelja koji neuredno obavlja dužnost. Umjesto razriješenog branitelja predsjednik suda postaviti će drugog branitelja. O razrješenju branitelja će se izvijestiti Hrvatska odvjetnička komora.

Članak 74.

Branitelj ima pravo razgledavanja, preslikavanja ili snimanja spisa i predmeta koji služe kao dokaz u skladu s ovim Zakonom (članak 184. stavak 2. točka 1.).

Članak 75.

(1) Uhićenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora s braniteljem čim je uhićenik imenovao branitelja, odnosno čim je donesena odluka o imenovanju branitelja.

(2) Državni odvjetnik može rješenjem naložiti da se razgovor između uhićenika i branitelja nadzire o čemu prije početka razgovora, dostavom rješenja, obavještava uhićenika i branitelja. Razgovor se može prekinuti ako:

1) uhićenik narušava sigurnost i red,

2) je usmjeren na počinjenje kaznenih djela prikrivanja (članak 236.) ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela (članak 301.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.), odnosno kaznenih djela prikrivanja (članak 244.) ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela (članak 303.) iz Kaznenog zakona.

3) je usmjeren na ometanje kaznenog postupka utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače.

(3) Protiv rješenja državnog odvjetnika o nadzoru iz stavka 2. ovog članka, uhićenik može u roku od dva sata podnijeti žalbu sucu istrage. Sudac istrage o žalbi odlučuje u roku od šest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 76.

(1) Ako se okrivljenik nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru branitelj se može s njime dopisivati i razgovarati bez nadzora.

(2) Ako drukčije nije određeno ovim Zakonom, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može, do podizanja optužnice, odlučiti da se pisma, poruke i razgovori okrivljenika i branitelja nadziru, ako postoji vjerojatnost da bi razgovor okrivljenika s braniteljem doveo do prikrivanja kaznenih djela, pomoći počinitelju nakon kaznenog djela ili ako u pogledu okrivljenika postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo, dovršiti pokušano kazneno djelo ili počiniti teže kazneno djelo kojim prijeti, u postupku za sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), trgovanja ljudima (članak 106.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), otmice (članak 137.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a stavak 4.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), ubojstva osobe pod

međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.) iz Kaznenog zakona, c) u postupku za kaznena djela za koja postoje osnove sumnje da ih je počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija, odnosno zločinačko udruženje ili koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja.

(3) Odluku o nadzoru sudac istrage donosi rješenjem. Rješenje o nadzoru dostavlja se, prije stavljanja pod nadzor, branitelju i okrivljeniku. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) Nadzor iz stavka 2. ovog članka, može trajati najdulje dva mjeseca od određivanja istražnog zatvora.

Glava VII.

PODNESCI, ELEKTRONIČKA ISPRAVA I ZAPISNIK

3. Zapisnik

Članak 82.

(1) O svakoj radnji poduzetoj tijekom postupka sastavit će se zapisnik istovremeno kad se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda neposredno nakon toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretraga stana ili osoba ili se radnja poduzima izvan službenih prostorija tijela, a zapisničar se ne može osigurati, zapisnik može pisati osoba koja poduzima radnju.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja tako da osoba koja poduzima radnju govori glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik, osim kad zapisnik prema ovom Zakonu može sastaviti sudski savjetnik ili sudački vježbenik.

(4) Osobi koja se ispituje može se dopustiti da sama kazuje odgovore u zapisnik. U slučaju zlouporabe to joj se pravo može uskratiti.

Članak 86.

(1) Kad je u ovom Zakonu propisano da se na nekom dokazu ne može utemeljiti sudska odluka, sudac istrage će na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti rješenjem izdvojiti taj dokaz iz spisa najkasnije do završetka istrage, odnosno nakon primitka optužnice na potvrđivanje, a prije njezina ispitivanja (članak 344. stavak 4.). Protiv rješenja suca istrage o prijedlogu stranaka ili o izdvajanju dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

(2) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni se dokazi čuvaju kod tajnika suda odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti se njima može služiti u postupku. Zapisnici o izdvojenim dokazima zatvaraju se u poseban omot i čuvaju kod tajnika suda.

(3) Nakon završene istrage, sudac istrage će postupiti prema odredbama stavka 1. i 2. ovog članka i glede svih obavijesti koje su u skladu sa člankom 208. ovog Zakona dali građani, te u odnosu na zapisnik iz članka 206. stavka 9. ovog Zakona. Ako nije provedena istraga, sudac istrage će tako postupiti nakon primitka optužnice na potvrđivanje, a prije njezina ispitivanja (članak 344. stavak 4.).

(4) Ako sudac istrage nije postupio prema stavku 1. do 3. ovog članka, izdvajanje dokaza iz stavka 1. ovog članka, te obavijesti i zapisnika iz stavka 3. ovog članka, provest će sud na način propisan ovim Zakonom.

Članak 87.

- (1) Kad je to propisano ovim Zakonom, rasprava, dokazna radnja ili druga radnja snima se uređajima za audio-video ili audio snimanje.
- (2) Izvan slučajeva iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje provodi dokaznu radnju, uvijek može odrediti da se izvođenje dokazne radnje snimi uređajima za audio ili audio-video snimanje.
- (3) O snimanju radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka, tijelo koje provodi radnju prethodno će upozoriti osobe koje sudjeluju u radnji, da se radnja snima određenim tehničkim uređajem i da snimka može biti upotrijebljena kao dokaz u postupku.
- (4) Snimka mora sadržavati podatke iz članka 83. stavka 1. ovog Zakona, podatke potrebne za identificiranje osobe čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu ta osoba daje izjavu. Kad se snimaju izjave više osoba, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati tko je dao koju izjavu. Na zahtjev ispitane osobe snimka će se odmah reproducirati, a ispravci ili objašnjenja te osobe će se snimiti.
- (5) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, u zapisnik o dokaznoj radnji, osim podataka iz članka 83. stavka 1. ovog Zakona, unosi se i da je obavljeno tehničko snimanje, tko je snimanje obavio, kojim je uređajem snimanje obavljeno, da je osoba koja se ispituje prethodno upoznata o snimanju, kratki sadržaj danih iskaza i izjava i je li snimka reproducirana te gdje se snimka čuva ako nije priložena spisima predmeta.
- (6) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, tijelo iz stavka 2. ovog članka, može odrediti da se snimka u cijelosti ili djelomično prepíše te preda stranci na njezin zahtjev. Prijepis će se pregledati, ovjeriti potpisom osobe koja je provela radnju i priključiti zapisniku o poduzimanju radnje.
- (7) Snimka učinjena prema odredbama stavka 2. do 6. ovog članka, čuva se, dok se čuva i kazneni spis.
- (8) Ministar nadležan za pravosuđe donijet će posebne propise kojima će odrediti tehničke uvjete, način snimanja, zaštitu snimke od brisanja ili oštećenja.

Glava IX.

MJERE OSIGURANJA PRISUTNOSTI OKRIVLJENIKA I DRUGE MJERE OPREZA

1. Zajednička odredba

Članak 95.

- (1) Sud i druga državna tijela pri odlučivanju o mjerama osiguranja prisutnosti okrivljenika i drugim mjerama opreza po službenoj dužnosti paze da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.
- (2) Sud i druga državna tijela po službenoj će dužnosti ukinuti mjere iz stavka 1. ovog članka, ili ih zamijeniti blažim mjerama ako su prestali zakonski uvjeti za njihovu primjenu, ili ako su nastupili uvjeti da se ista svrha može postići blažom mjerom.
- (3) O uhićenju, primjeni pritvora i istražnog zatvora okrivljenik ima pravo zahtijevati da se obavijesti obitelj ili druga bliska osoba (članak 7. stavak 2. točka 4.).

3. Dovođenje

Članak 97.

- (1) Dovedbeni nalog izdaje sud:
 - 1) ako je doneseno rješenje o istražnom zatvoru,

- 2) ako uredno pozvani okrivljenik ne dođe, a svoj izostanak ne opravda,
- 3) ako se nije mogla obaviti uredna dostava poziva, a iz okolnosti očito proizlazi da okrivljenik izbjegava primiti poziv,
- 4) u slučaju iz članka 129. stavka 2. ovog Zakona.
- (2) O izdavanju dovedbenog naloga sud odlučuje u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva.
- (3) Dovedbeni nalog iznimno, pod uvjetima iz članka 208. stavka 3. ovog Zakona, mogu izdati državni odvjetnik, ili policija.
- (4) Dovedbeni nalog izdaje se u pisanom obliku i sadrži: ime i prezime okrivljenika kojeg treba dovesti te druge potrebne podatke koji su poznati, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredaba Kaznenog zakona, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat tijela i potpis osobe koja izdaje nalog.
- (5) Dovedbeni nalog izvršava policija. Osoba kojoj je povjereno izvršenje naloga, predaje nalog okrivljeniku i poziva ga da pođe s njim. Ako okrivljenik to odbije, dovest će se prisilno.
- (6) Policija može bez dovedbenog naloga u svoje službene prostorije dovesti okrivljenika kojem treba uručiti poziv prema članku 169. stavku 3. ovog Zakona. O predaji poziva sastavit će se službena zabilješka s naznakom vremena dovođenja osobe, predaje poziva ili razloga odbijanja primitka te vremena napuštanja službenih prostorija.

4. Mjere opreza

Članak 98.

- (1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.
- (2) Mjere opreza jesu:
- 1) zabrana napuštanja boravišta,
 - 2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,
 - 3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,
 - 4) zabrana približavanja određenoj osobi,
 - 5) zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
 - 6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,
 - 7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,
 - 8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom.
- (3) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti stan te pravo na nesmetane veze s ukućanima, bračnim ili izvanbračnim drugom, roditeljima, djecom, posvojenikom ili posvojiteljem, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog na štetu neke od tih osoba. Zabrana obavljanja poslovne aktivnosti može obuhvatiti i zakonitu profesionalnu djelatnost ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog u okviru te djelatnosti.
- (4) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na nesmetano općenje s braniteljem.
- (5) Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka. Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik. Nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti presude, te mjere određuje, produljuje i ukida sud pred kojim se vodi postupak.

(6) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca državni odvjetnik prije podizanja optužnice, odnosno sud koji vodi postupak, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Mjera će se ukinuti i prije proteka roka od dva mjeseca ako je za nju prestala potreba ili ako više nema zakonskih uvjeta za njezinu primjenu.

(7) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage.

Članak 99.

(1) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, nadležno tijelo će odrediti mjesto u kojem okrivljenik mora boraviti dok traje mjera opreza i granice izvan kojih se ne smije udaljavati.

(2) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, nadležno tijelo će odrediti mjesto ili područje te udaljenost ispod koje im se okrivljenik ne smije približiti.

(3) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza obvezom okrivljenika da se redovito javlja određenoj osobi ili državnom tijelu, nadležno tijelo će odrediti službenu osobu kojoj se okrivljenik mora javljati, rok u kojemu se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenika.

(4) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom približavanja određenoj osobi, nadležno tijelo će odrediti razdaljinu ispod koje se okrivljenik ne smije približiti određenoj osobi.

(5) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, nadležno tijelo će zabraniti uspostavljanje ili održavanje izravne ili neizravne veze s određenom osobom.

(6) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom poduzimanja određene poslovne aktivnosti, nadležno tijelo će potanje odrediti vrstu i predmet poslovne aktivnosti.

(7) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza privremenim oduzimanjem putne i druge isprave za prijelaz državne granice, nadležno tijelo navest će osobne podatke, tijelo koje je izdalo ispravu, broj i datum izdavanja.

(8) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza privremenim oduzimanjem dozvole za upravljanje motornim vozilom, nadležno tijelo navest će podatke o toj dozvoli (osobni podaci, tijelo koje je izdalo dozvolu, broj, datum, vrsta vozila i drugo).

Članak 100.

(1) Rješenje kojim nalaže mjeru opreza nadležno tijelo dostavlja i tijelu koje izvršava mjeru opreza.

(2) Mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane približavanja određenoj osobi i zabrane uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, privremenog oduzimanja putne i druge isprave za prijelaz državne granice, te privremenog oduzimanja dozvole za upravljanje motornim vozilom koju je odredio sud ili državni odvjetnik, izvršava policija.

(3) Mjeru opreza obveze okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija ili drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.

(4) Mjeru opreza zabrane poduzimanja poslovnih aktivnosti izvršava tijelo nadležno za nadzor nad poslovnom aktivnosti.

(5) Ministar nadležan za pravosuđe, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja mjera opreza.

5. Jamstvo

Članak 103.

(1) Sud će rješenjem odrediti jamčevinu koja se sastoji u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nekretnine osobe koja daje jamstvo.

(2) Protiv odluke o visini jamstva stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana. Nakon što rješenje o određivanju visine jamstva postane pravomoćno te okrivljenik daje obećanje iz članka 102. stavka 1. ovog Zakona, a jamčevina bude položena, sud će donijeti rješenje o ukidanju istražnog zatvora u kojem će navesti osnovu zbog koje je protiv okrivljenika bio određen istražni zatvor i uvjete kojih se okrivljenik mora pridržavati.

Članak 104.

(1) Policija nadzire postupa li okrivljenik u skladu s uvjetima određenima rješenjem o jamstvu. O okolnostima koje upućuju na mogućnost okrivljenikovog kršenja uvjeta jamstva policija odmah obavještava sud.

(2) Ako okrivljenik postupi protivno uvjetima rješenja o određivanju jamstva, rješenjem će se odrediti naplata iznosa jamstva u korist proračuna, a protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor.

Članak 105.

(1) Visina jamčevine može se izmijeniti rješenjem ako to opravdavaju naknadno utvrđene okolnosti.

(2) Ako se utvrdi da je okrivljenik prikrrio prave okolnosti odlučne za odmjeravanje jamčevine, ili ako se utvrdi postojanje razloga za istražni zatvor različitih od onih zbog kojih je bio određen istražni zatvor koji je zamijenjen jamstvom, a visina danog jamstva nije primjerena novim okolnostima, protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor, a nakon zatvaranja okrivljenika, jamstvo će se ukinuti, položena jamčevina, dragocjenosti, vrijednosni papiri ili druge pokretnine vratit će se, a hipoteka će se brisati. Tim rješenjem može se odrediti nova visina jamstva koje bi zamijenilo istražni zatvor.

(3) Ako postoji ozbiljna vjerojatnost da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu, na prijedlog državnog odvjetnika, može se odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, a jamstvo će se ukinuti te će se iznos jamstva vratiti osobi koja ga je dala.

(4) Jamstvo se ukida i kad kazneni postupak pravomoćno završi rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(5) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida kad osuđenik stupi na izdržavanje kazne.

6. Uhićenje

Članak 108.

(1) Prilikom uhićenja, uhićena osoba se mora odmah upoznati s razlozima uhićenja te mora biti poučena o pravima iz članka 7. stavka 2. ovog Zakona, osim ako to, s obzirom na okolnosti, nije nikako moguće.

(2) Ako se uhićenje provodi na temelju dovedbenog naloga, nalog mora biti pročitao i uručen uhićeniku prilikom oduzimanja slobode, osim ako to s obzirom na okolnosti uhićenja nije nikako moguće.

(3) Prilikom uhićenja smije se upotrijebiti samo ona sila na koju policiju ovlašćuje posebni zakon.

(4) O uhićenju će se odmah obavijestiti:

- 1) osoba iz članka 7. stavka 2. točke 4. ovog Zakona, osim ako se uhićenik tome protivi,
- 2) nadležno tijelo socijalne skrbi ako je potrebno poduzeti mjere za zbrinjavanje djece i drugih članova obitelji uhićenika o kojima se on brine,
- 3) branitelja ako uhićenik zahtijeva.

Članak 109.

(1) Policijski službenik mora uhićenika u roku navedenom u stavku 2. ovog članka dovesti u pritvorsku policijsku jedinicu određenu posebnim zakonom i predati pritvorskom nadzorniku ili ga pustiti na slobodu. Zakašnjenje se mora posebno obrazložiti.

(2) Rok u kojem uhićenik mora biti doveden u pritvorsku jedinicu i predan pritvorskom nadzorniku ili pušten na slobodu teče od trenutka uhićenja, a iznosi dvadeset i četiri sata.

(3) Pritvorski nadzornik će sastaviti zapisnik u koji će unijeti osobne podatke uhićenika prema članku 272. stavku 1. ovog Zakona. Podaci o uhićeniku, trenutku i razlozima uhićenja se unose u evidenciju uhićenih osoba u Informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, odmah po dovođenju uhićenika. Pritvorski nadzornik obavještava državnog odvjetnika odmah po prijemu uhićenika. Obavijest se unosi u pritvorski zapisnik uhićenika.

(4) Pritvorski nadzornik će sastaviti posebni zapisnik o oduzimanju predmeta od uhićenika. Ako se radi o predmetima koji mogu poslužiti kao dokaz, zapisnik i oduzete predmete predat će državnom odvjetniku posebno pazeći da se predmeti ne unište ili ne ugrozi njihova uporaba u dokaznom postupku. Primjerak zapisnika pritvorski nadzornik predaje i policijskom službeniku koji je doveo uhićenika.

(5) Državni odvjetnik je dužan ispitati uhićenika, najkasnije šesnaest sati nakon predaje pritvorskom nadzorniku.

(6) Pritvorski nadzornik će uhićenika i pritvorenika odmah pustiti na slobodu:

- 1) ako to naloži državni odvjetnik,
- 2) ako uhićenik nije ispitan u roku iz stavka 5. ovog članka,
- 3) ako je pritvor ukinut.

O puštanju uhićenika i pritvorenika na slobodu pritvorski nadzornik će unijeti bilješku u zapisnik i evidenciju iz stavka 3. ovog članka.

(7) O puštanju uhićenika na slobodu u slučajevima iz stavka 6. točke 2. ovoga članka, pritvorski nadzornik će odmah obavijestiti višeg državnog odvjetnika.

Članak 111.

- (1) Pritvorski nadzornik će dovedenog uhićenika upozoriti na njegova prava iz članka 7. stavka 2. ovog Zakona.
- (2) Pritvorski nadzornik će uhićeniku koji je strani državljanin priopćiti da ima pravo na komunikaciju s konzularnim predstavnikom svoje države.
- (3) Ako je uhićenik strani državljanin, a Republika Hrvatska s njegovom državom ima međunarodni ugovor prema kojem je propisano uzajamno obavještanje o uhićenju, odmah će se obavijestiti nadležno tijelo strane države, osim ako je uhićenik izbjeglica iz rasnih, nacionalnih, političkih ili vjerskih razloga, ili ako traži politički azil i protivi se takvom obavještanju.
- (4) Pritvorski nadzornik u pritvorski zapisnik unosi zabilješku o poukama koje su uhićeniku priopćene prema odredbama ovog Zakona te o njegovim zahtjevima u skladu s odredbama ovog članka. Zabilješku potpisuje i uhićenik.
- (5) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi propise o prijamu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom u pritvorskoj policijskoj jedinici.

7. Pritvor

Članak 112.

- (1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima. Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od 6 sati. O žalbi odlučuje sudac istrage u roku od 8 sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (2) Pritvor iz stavka 1. ovog članka može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih trideset šest sati ako je to nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora dulja od dvanaest godina. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.
- (3) Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je pritvor bio određen.
- (4) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika može pisanim nalogom naložiti policiji da u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.
- (5) Ako u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja protiv uhićenika nije određen pritvor ili uhićenik nije doveden sucu istrage prema stavcima 2. i 4. ovog članka, ima se pustiti na slobodu.

Članak 118.

- (1) Po nalogu državnog odvjetnika policija će pritvorenika kod kojeg postoje razlozi za određivanje istražnog zatvora prije isteka roka za pritvor iz članka 112. stavka 2. ovog Zakona, ili u roku iz članka 112. stavka 4. ovog Zakona, dovesti sucu istrage radi održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora ili puštanja na slobodu. Pritvorski nadzornik

prethodno dostavlja pritvorski zapisnik državnom odvjetniku, a na zahtjev suca istrage ili državnog odvjetnika i zapisnike, predmete i druge podatke o radnjama poduzetim prema članku 110. ovog Zakona. Državni odvjetnik mora biti prisutan na tom ročištu.

(2) Na temelju naloga suca istrage pritvorenik će se zadržati u pritvoru do održavanja ročišta za odlučivanje o istražnom zatvoru, a najdulje dvanaest sati, od trenutka dovođenja sucu istrage.

9. Istražni zatvor

b) Osnove za određivanje istražnog zatvora

Članak 123.

(1) Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako:

1) je u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),

2) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikriivače,

3) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počiniti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti,

4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške,

5) okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

(2) Istražni zatvor se neće odrediti na temelju odredbe stavka 1. točke 2. ovog članka, ako je okrivljenik okolnosno i detaljno priznao djelo i krivnju.

(3) Pri izricanju presude uvijek će se odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojem je izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako je prvostupanjskom presudom izrečena kazna zatvora do pet godina, istražni zatvor se nakon izricanja presude ne može odrediti ili produljiti po stavku 1. točki 4. ovog članka.

(5) Istražni zatvor se, usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka, neće odrediti ili produljiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133.).

c) Rješenje o određivanju i produljenju istražnog zatvora

Članak 124.

(1) Istražni zatvor se određuje i produljuje pisanim rješenjem nadležnog suda.

(2) Izreka rješenja o istražnom zatvoru sadrži, osim podataka iz članka 272. stavka 1. ovog Zakona, i:

1) ako se provodi istraga naznaku naloga o provođenju istrage povodom kojega je doneseno rješenje o istražnom zatvoru,

2) zakonsku osnovu za istražni zatvor,

3) rok na koji je određen istražni zatvor,

4) odredbu o uračunavanju vremena za koje je osoba koja se zatvara bila lišena slobode prije donošenja rješenja o istražnom zatvoru s naznakom trenutka uhićenja,

5) visinu jamstva koje može zamijeniti istražni zatvor.

(3) U obrazloženju rješenja o istražnom zatvoru će se određeno i potpuno izložiti činjenice i dokazi iz kojih proizlazi postojanje osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo i razloga iz članka 123. stavka 1. ovog Zakona, razloga zbog kojih sud smatra da se svrha istražnog zatvora ne može ostvariti drugom blažom mjerom, kao i razloga visine jamstva.

(4) Rješenje o određivanju istražnog zatvora predaje se zatvoreniku odmah po zatvaranju. Primitak rješenja i trenutak primitka zatvorenik potvrđuje potpisom.

g) Trajanje istražnog zatvora

Članak 130.

(1) Istražni zatvor određen rješenjem suca istrage ili vijeća može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode.

(2) Iz opravdanih razloga sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika može produljiti istražni zatvor i to prvi puta za još najviše dva mjeseca, a zatim, za kaznena djela za koja se vodi redoviti kazneni postupak, ili kad je to propisano posebnim zakonom, za još najviše tri mjeseca.

(3) Istekom roka na koji je istražni zatvor određen, odnosno produljen ili istekom roka iz stavka 2. ovog članka, zatvorenik se ima pustiti na slobodu.

Članak 133.

(1) Do donošenja presude suda prvog stupnja istražni zatvor može trajati najdulje:

- 1) tri mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,
- 2) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,
- 3) dvanaest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,
- 4) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,
- 5) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje istražnog zatvora do njezine pravomoćnosti produljuje se za jednu šestinu u slučajevima iz stavka 1. točke 1. do 3. ovog članka, a za jednu četvrtinu u slučajevima iz stavka 1. točke 4. i 5. ovog članka.

(3) Kad je presuda ukinuta, u postupku za kaznena djela iz stavka 1. točke 1. do 3. ovog članka, ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 2. ovog članka, produljuje se za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela iz stavka 1. točke 4. i 5. ovog članka za još jednu godinu.

(4) Ako je protiv drugostupanjske presude dopuštena žalba, ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 2. ovog članka, produljuje se za još šest mjeseci.

(5) Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u tom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

Glava X.

TROŠKOVI KAZNENOG POSTUPKA

Članak 145.

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci od započinjanja do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka, te izdaci za pružanje pravne pomoći.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

- 1) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,
 - 2) podvozne troškove okrivljenika,
 - 3) izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,
 - 4) podvozne i putne troškove službenih osoba,
 - 5) troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,
 - 6) paušalnu svotu,
 - 7) nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,
 - 8) nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.
- (3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje izvida i kaznenog postupka.
- (4) Troškovi iz stavka 2. točke 1. do 5. ovog članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovog Zakona. Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje.
- (5) Troškovi za prevođenje na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i Zakona o pravu pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika te troškovi usmenog i pisanog prevođenja okrivljeniku u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona, neće se naplaćivati od osoba koje su prema odredbama ovog Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

Članak 148.

- (1) Kad sud okrivljenika proglasi krivim, izreći će u presudi da je dužan naknaditi troškove kaznenog postupka.
- (2) Osoba koja je okrivljena za više kaznenih djela neće se osuditi na naknadu troškova u svezi s djelima za koja je oslobođena optužbe ako se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.
- (3) U presudi kojom je više okrivljenika proglašeno krivima sud će odrediti koliki će dio troškova podmiriti svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučit će da svi okrivljenici solidarno podmire troškove. Plaćanje paušalne svote odredit će se za svakog okrivljenika pojedinačno.
- (4) Ako nedostaju podaci o visini troškova, posebno rješenje o visini troškova donijet će sudac istrage, sudac pojedinac ili predsjednik vijeća kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.
- (5) U odluci kojom rješava o troškovima sud može okrivljenika osloboditi obveze da naknadi u cijelosti ili djelomično troškove kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točka 1. do 6. ovog Zakona te nagradu i nužne izdatke postavljenog branitelja ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje okrivljenika ili osoba koje je on dužan uzdržavati. Ako se te okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, predsjednik vijeća može posebnim rješenjem osloboditi okrivljenika dužnosti naknade troškova kaznenog postupka.

Članak 150.

(1) Nagradu i nužne izdatke branitelja i opunomoćenika privatnog tužitelja ili oštećenika dužna je platiti zastupana osoba, bez obzira na to tko je prema odluci suda dužan podmiriti troškove kaznenog postupka, osim ako prema odredbama ovog Zakona nagrada i nužni izdaci branitelja padaju na teret proračunskih sredstava. Ako je okrivljeniku branitelj bio postavljen, nagrada i nužni izdaci branitelja isplatit će se branitelju iz proračunskih sredstava. Tako će se postupiti i ako je oštećeniku kao tužitelju bio postavljen opunomoćenik.

(2) Opunomoćenik koji nije odvjetnik nema pravo na nagradu, već samo na nužne izdatke.

Glava XII.

ODLUKE, DOSTAVA, RAZGLEDVANJE SPISA I PREDMETA, KAZNENA EVIDENCIJA, OSOBNI PODACI, PRONAĐENE I ODUZETE STVARI

2. Dostava

Članak 170.

(1) Tijelo koje je sastavilo odluku i dopis šalje ga osobi kojoj je upućen (primatelj) na adresu njezinog prebivališta ili boravišta ili adresu zaposlenja, a može se poslati i na drugu adresu na kojoj se primatelj može zateći.

(2) Odluka i dopisi državnom tijelu dostavljaju se predajom u njegovu pisarnicu ili slanjem telekomunikacijskim sredstvom.

(3) Odluke i dopisi odvjetnicima dostavljaju se i ulaganjem u pretince kod suda ili slanjem telekomunikacijskim sredstvom.

(4) Na dostavu dopisa telekomunikacijskim sredstvom primjenjuju se odredbe članka 79. i 169. stavka 4. točke 2. ovog Zakona.

(5) Odluke i dopisi upućen pravnoj osobi dostavlja se na adresu njezinog sjedišta ili sjedišta njene podružnice.

(6) Vojnim osobama, pripadnicima policije i pravosudne policije dopis se može dostaviti i preko njihova zapovjedništva ili voditelja ustrojstvene jedinice.

(7) Osobama kojima je oduzeta sloboda odluka i dopis se dostavlja u sudu ili preko uprave ustanove u kojoj su smještene.

(8) Osobama koje u Republici Hrvatskoj imaju pravo imuniteta po međunarodnom pravu odluka i dopis se dostavlja preko ministarstva nadležnog za vanjske poslove ako međunarodnim ugovorima nije što drugo predviđeno.

(9) Odluka i dopis državljanima Republike Hrvatske u stranoj državi, ako se ne primjenjuje postupak propisan odredbama o međunarodnoj pravnoj pomoći, dostavlja se posredovanjem diplomatskog ili konzularnog poslanstva Republike Hrvatske u stranoj državi, uz uvjet da se strana država ne protivi takvu načinu dostave. Ovlašteni djelatnik diplomatskog ili konzularnog poslanstva potpisuje dostavnicu kao dostavljač, ako je dopis uručen u samom poslanstvu, a ako je dopis dostavljen poštom, to potvrđuje na dostavnici.

(10) Osobama uključenima u program zaštite svjedoka prema ovom Zakonu i drugim propisima odluka i dopis se dostavlja preko tijela koje provodi zaštitu.

Članak 173.

(1) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, poziv svjedoku i vještaku radi ispitivanja do potvrđivanja optužnice, te u kaznenom postupku dostavljaju stranke. Tijelo koje ima provesti radnju prethodno određuje vrijeme i mjesto provođenja radnje.

(2) Tajnik suda će, nakon što mu stranka predoči dokaze o sadržaju i uručanju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njezin uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručjenja, izdati sudski poziv na ročište ili raspravu, s upozorenjem o posljedicama nedolaska. Tako će tajnik suda postupiti i na temelju naloga suda u drugim slučajevima.

(3) Pozivanje kao svjedoka djeteta koje nije navršilo šesnaest godina života obavlja se preko njegovih roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili zbog drugih opravdanih okolnosti.

(4) Ako se oštećeniku, privatnom tužitelju, oštećeniku kao tužitelju, njegovom zakonskom zastupniku i opunomoćeniku poziv ne može dostaviti na dosadašnju adresu, ili je očito da primatelj izbjegava primitak poziva, poziv će se istaknuti na oglasnu ploču i internetsku stranicu tijela pred kojim se vodi kazneni postupak, i protekom roka od osam dana smatra se da je dostava uredna.

(5) Sud će sudionika u postupku, kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna ako izbjegava primitak dopisa.

Članak 175.

(1) Poziv okrivljeniku radi ispitivanja prije podizanja optužnice, upućuje državni odvjetnik. Ako se okrivljenik neopravdano ne odazove pozivu, državni odvjetnik će predložiti sucu istrage izdavanje dovedbenog naloga.

(2) Pozivanje se obavlja dostavom zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv tijela koje poziva, ime i prezime okrivljenika, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje okrivljenik treba doći, dan i sat kad treba doći, naznaku da se poziva u svojstvu okrivljenika i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prisilno doveden, službeni pečat tijela i potpis osobe koja upućuje poziv. U pozivu okrivljenik će se poučiti da je dužan odmah izvijestiti tijelo koje vodi postupak o promjeni adrese, te o namjeri da promijeni boravište i upozoriti na posljedice koje propisuje ovaj Zakon ako tako ne postupi.

(3) Kad se okrivljenik prvi put poziva, dostavit će mu se uz poziv i pouka o pravima (članak 239.).

(4) Poziv okrivljeniku za dokazno ročište, ročište sjednice optužnog vijeća, pripremno ročište i raspravu, izdaje tajnik suda i šalje okrivljeniku, na temelju naloga suda.

(5) Ako se okrivljenik neopravdano ne odazove pozivu iz stavka 4. ovog članka, tajnik suda će o dostavi poziva izvijestiti tijelo suda koje provodi radnju, radi nalaganja mjera osiguranja okrivljenikove prisutnosti.

(6) Ako se okrivljeniku ne može dostaviti dopis, zato što nije prijavio promjenu adrese ili je očito da na drugi način izbjegava primitak, dopis će, osim poziva za raspravu i presude u slučajevima iz stavka 7. ovog članka, biti istaknut na oglasnoj ploči i internetskoj stranici suda, pa će se nakon proteka roka od osam dana uzeti da je dostava uredna.

(7) Ako okrivljeniku koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora ili presudu kojom je izrečen kazneni nalog, a presuda se ne može dostaviti na njegovu dosadašnju adresu, sud će okrivljeniku postaviti branitelja po službenoj dužnosti koji će obavljati tu dužnost dok se ne sazna nova adresa okrivljenika. Postavljenom branitelju odredit će se potreban rok za upoznavanje sa spisima koji ne može biti kraći od osam dana, a nakon toga će se presuda dostaviti postavljenom branitelju i postupak nastaviti.

(8) Ako je okrivljenik opunomoćio branitelja za primitak dopisa, poziva, optužnih akata i odluka od čije dostave teče žalbeni rok (članak 77.), dostava se smatra urednom danom predaje pošiljke odvjetničkom uredu branitelja ili danom slanja pošiljke tom uredu putem telekomunikacijskog sredstva. Presuda kojom je okrivljenik osuđen na kaznu zatvora uvijek se dostavlja i okrivljeniku.

Članak 176.

- (1) Poziv za dokazno ročište, ročište pred optužnim vijećem i raspravu može se i usmeno dati osobi koja se nalazi pred tijelom koje postupa. Poziv predan na taj način zabilježit će se u zapisniku ili službenoj zabilješci, koje će pozvana osoba potpisati, osim ako je taj poziv zabilježen u zapisniku. Pozvana osoba bit će upozorena na posljedice nedolaska.
- (2) Poziv za osobe koje sudjeluju u postupku, osim za okrivljenika, može se predati sudioniku u postupku koji pristane uručiti ga onomu komu je upućen, ako tijelo postupka smatra da je na taj način zajamčeno njegovo dostavljanje. Nalog suda o predaji poziva radi uručenja osobi koja sudjeluje u postupku je obvezatan za tužitelja i branitelja u odnosu na osobe čije su ispitivanje predložile.
- (3) O pozivu za raspravu ili drugom pozivu te o odluci o odgodi rasprave ili drugih određenih radnji mogu se osobe iz stavka 1. ovog članka, izvijestiti telekomunikacijskim sredstvom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će obavijest upućenu na taj način primiti osoba kojoj je upućena.
- (4) O pozivu i predaji odluke obavljenim na način propisan u stavku 2. i 3. ovog članka sastavit će se službena zabilješka u spisu.
- (5) Za osobu koja je prema stavku 2. ili 3. ovog članka bila obaviještena, odnosno kojoj je odluka upućena, mogu nastupiti štetne posljedice propisane za propuštanje samo ako se utvrdi da je pravovremeno primila poziv i da je bila poučena o posljedicama propusta.

Članak 177.

- (1) Tajnik suda nadzire otpremanje sudskih odluka, dopisa i poziva, provjerava jesu li uredno dostavljeni primateljima, te u slučaju potrebe nalaže njihovu ponovnu otpremu. Strankama na njihov zahtjev izdaje sudske pozive.
- (2) O nedostacima u otpremi i dostavljanju dopisa koje sam ne može otkloniti, tajnik suda izvijestit će suca istrage ili predsjednika vijeća ili suca koji vodi postupak te prema potrebi predsjednika suda radi poduzimanja mjera potrebnih za učinkovitu dostavu.

3. Izvršenje odluka

Članak 179.

- (1) Pravomoćna presuda izvršava se kad je uredno dostavljena i kad za njezino izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna protekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustajanja od podnesene žalbe.
- (2) Tajnik suda dostavlja ovjereni prijepis presude s potvrdom o izvršnosti tijelu koje je nadležno za izvršenje i skrbi o pravovremenom poduzimanju radnji potrebnih za izvršenje.
- (3) Ako je djelatna vojna osoba, državni službenik ili namještenik Oružanih snaga Republike Hrvatske osuđen na kaznu, tajnik suda će ovjereni prijepis pravomoćne presude dostaviti ministarstvu nadležnom za obranu, a ako je pričuvni časnik ili dočasnik osuđen na kaznu, dostavit će ovjereni prijepis pravomoćne presude tijelu nadležnom za poslove obrane u kojemu se osuđenik vodi u vojnoj evidenciji.
- (4) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, rješenja se izvršavaju kad postanu pravomoćna. Nalozi se izvršavaju odmah ako tijelo koje je nalog izdalo ne odredi drukčije.
- (5) Rješenja i naloge, ako nije drukčije propisano, izvršavaju tijela koja su ih donijela.

Članak 181.

- (1) Osobu kojoj je presudom naloženo plaćanje troškova kaznenog postupka ili od koje je oduzeta imovinska korist, tajnik suda će nakon ovršnosti presude pozvati da dostavi dokaz o ispunjenju obveze u roku određenom presudom.
- (2) Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima kaznenog postupka ili o oduzimanju predmeta, te se odluke izvršavaju prema odredbama stavka 5. i 6. ovog članka.
- (3) Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravomoćna i ovršna, oštećenik može zahtijevati od suda koji je odlučio u prvom stupnju da mu izda ovjereni prijepis odluke s naznakom da je odluka ovršna.
- (4) Ako presudom nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, obveza mora biti ispunjena u roku od petnaest dana od pravomoćnosti presude. Protekom tog roka presuda u navedenom dijelu postaje ovršna.
- (5) Ako osoba iz stavka 1. ovog članka, ne ispuni obvezu u roku, tajnik suda dostavit će presudu s potvrdom ovršnosti nadležnom državnom odvjetniku. Državni odvjetnik pokrenut će po službenoj dužnosti ovrhu radi naplate navedenih troškova kaznenog postupka koji se naplaćuju u korist proračunskih sredstava i oduzimanja imovinske koristi. Troškovi ovrhe predujmljuju se iz proračunskih sredstava suda koji provodi ovrhu.
- (6) Ako su od osobe iz stavka 1. ovog članka, bili privremeno oduzeti novac ili druge vrijednosti koje se nalaze kod suda, tajnik suda naložit će naplatu dužnog iznosa iz tog novca ili drugih vrijednosti prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak. Iz tog iznosa prvo se naplaćuje imovinskopravni zahtjev zatim oduzeta imovinska korist, te troškovi postupka. Ako se iz oduzetog novca ili drugih vrijednosti ne mogu u cijelosti naplatiti sve tražbine, za nenaplaćeni dio postupit će se sukladno odredbi stavka 1. i 2. ovog članka.
- (7) Ako su presudom oduzeti predmeti, sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu odlučit će hoće li se takvi predmeti prodati prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju, odnosno drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobiven prodajom predmeta unosi se u proračunska sredstva.

Članak 182.

Kad novčana kazna, izrečena prema odredbama ovog Zakona nije uplaćena u cijelosti ili djelomično u određenom roku, sud će je zamijeniti zatvorom koji će se odrediti odgovarajućom primjenom odredaba Kaznenog zakona.

4. Razgledavanje spisa i predmeta koji služe kao dokaz

Članak 183.

- (1) Svakomu, u čijemu je to opravdanom interesu, može se dopustiti razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje pojedinih kaznenih spisa u skladu sa zakonom.
- (2) Zakonom se propisuje tajnost u postupku. Razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa u kojima je postupanje tajno, dopušteno je u skladu s ovim Zakonom, samo osobama koje mogu sudjelovati u tom postupku. Podaci o osobi s nenavršenih osamnaest godina, koja sudjeluje u postupku predstavljaju tajnu. Osobni podaci okrivljenika osim imena i prezimena do potvrđivanja optužnice, te osobni podaci žrtve, oštećenika ili svjedoka, osim imena i prezimena, također su tajni. Tijelo i osoba koja je upoznata s tajnim podacima dužna ih je čuvati kao tajnu.
- (3) Ako postoji bojazan iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona sudac istrage će na odgovarajući način (prijepisom zapisnika ili službene zabilješke bez podataka o istovjetnosti

osobe, njihovim izdvajanjem u posebni omot i slično) zaštititi tajnost podataka tih osoba koji su u spisu.

(4) Osoba koja je dopustila razgledavanje spisa upozorit će osobu kojoj je razgledavanje spisa dopušteno da je dužna čuvati kao tajnu podatke iz stavka 1. i 2. ovog članka i upozoriti je da je odavanje tajne kazneno djelo. To će se zabilježiti na spisima koji se razgledavaju, uz potpis osobe koja je upozorena.

(5) Kad je postupak u tijeku, razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa dopušta tijelo koje vodi postupak.

(6) Kad je postupak završen, razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa dopušta predsjednik suda ili službena osoba koju on odredi. Odobrenje za razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje državnoodvjetničkog spisa daje nadležni državni odvjetnik sukladno odredbama Zakona o državnom odvjetništvu.

Članak 184.

(1) Privatni tužitelj ima pravo razgledavanja i preslikavanja spisa i predmeta.

(2) Pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa i predmeta koji se imaju uporabiti kao dokaz, ako zakonom nije propisano drukčije ima:

1) okrivljenik i branitelj, nakon što je nalog o istrazi upisan u odgovarajući upisnik, ili nakon što je protiv osumnjičenika podnesena kaznena prijava ili je obavljena pretraga osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi, ili je od osumnjičenika privremeno oduzet predmet, izvršeno prepoznavanje, uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela od osumnjičenika, ili je od osumnjičenika uzet uzorak biološkog materijala ili određeno vještačenje, pod uvjetom da je osumnjičenik prethodno ispitan, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom,

2) žrtva, oštećenik i opunomoćenik nakon što su žrtva i oštećenik ispitani.

(3) Sud može državnom odvjetniku, na njegov obrazložen zahtjev, dostaviti kazneni spis radi razgledavanja. Ako je u tijeku rok za izjavu redovitog pravnog lijeka ili ako to zahtijevaju druge okolnosti, sud će odrediti rok u kojem državni odvjetnik ima vratiti spise.

6. Prikupljanje, korištenje i zaštita osobnih podataka za potrebe kaznenog postupka

Članak 186.

(1) Policija, državno odvjetništvo i sud prikupljaju, pohranjuju i obrađuju osobne podatke građana koji su važni za svrhe kaznenog postupka, vodeći računa o tome da je to primjereno naravi potrebe za takvim podacima u konkretnom slučaju. Za svaku zbirku osobnih podataka ta tijela uspostavljaju i vode evidenciju prema posebnim propisima.

(2) Osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu se dostavljati tijelima državne uprave sukladno posebnom zakonu, a drugim pravnim osobama samo ako državno odvjetništvo ili sud utvrdi da su im ti podaci potrebni u skladu sa zakonom propisanom svrhom. Prilikom dostave, te će se pravne osobe upozoriti da su dužne primijeniti mjere zaštite podataka osoba na koju se podaci odnose.

(3) Osobni podaci iz stavka 1. ovog članka, mogu se, u skladu s propisima, upotrijebiti u drugim kaznenim postupcima, u drugim postupcima za kažnjive radnje u Republici Hrvatskoj, u postupcima međunarodne kaznenopravne pomoći i međunarodne policijske suradnje.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o automatiziranim zbirkama osobnih podataka za potrebe državnog odvjetništva i sudova.

Članak 187.

(1) Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati. Točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade provjerava se svakih pet godina.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, osobni podaci o okrivljenikovo istovjetnosti izbrisat će se iz automatiziranih zbirki podataka:

1) pet godina od izvršenja kazne izrečene pravomoćnom presudom ili roka provjeravanja određenog uvjetnom osudom,

2) tri godine od donošenja pravomoćne oslobađajuće presude,

3) dvije godine od donošenja odluke o izricanju kaznenopravne sankcije maloljetniku.

(3) Umjesto brisanja, sud može odrediti da se u automatiziranu zbirku iz stavka 2. ovog članka, unese odredba o zabrani njihovog priopćavanja ako bi se oni mogli izbrisati samo uz nerazmjerne poteškoće ili troškove.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti, tjelesnog pregleda ili molekularno-genetske analize mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.

Članak 188.

(1) Ako zakonom nije drukčije propisano, državno odvjetništvo ili sud će osobi, na njezin zahtjev, dostaviti obavijest o tome jesu li njezini osobni podaci bili predmetom prikupljanja, pohrane i obrade za potrebe kaznenog postupka. Obavijest se ne može dostaviti prije isteka roka od godine dana nakon donošenja naloga o provođenju istrage.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na poslove s osobnim podacima za potrebe kaznenog postupka odgovarajuće se primjenjuju odredbe posebnog zakona.

Glava XIII.
PRAVNA POMOĆ

Članak 191.

(1) Policija, istražitelj, državni odvjetnik i sud mogu za potrebe vođenja kaznenog postupka zahtijevati pomoć od sudova, istražitelja, državnih odvjetništava, tijela državne uprave i drugih državnih tijela. Ta tijela će zahtjevu udovoljiti u najkraćem roku, a moguće zapreke priopćiti bez odgode. Prema potrebi njima se može dostaviti preslika dijela kaznenog spisa.

(2) Tijela državne uprave i druga državna tijela mogu zahtjev iz stavka 1. ovog članka, odbiti obrazloženom odlukom ako bi njegovo ispunjenje povrijedilo obvezu čuvanja tajnog podatka dok nadležno tijelo nije ukinulo tu obvezu.

(3) Osobne podatke prikupljene prema ovom Zakonu policija, državno odvjetništvo i sudovi mogu u skladu sa zakonom, dostavljati tijelima državne uprave uključujući i sigurnosne službe te njihovim nadzornim tijelima.

(4) O započinjanju kaznenog postupka (članak 17.) protiv državnog službenika ili namještenika sud će u roku od osam dana izvijestiti čelnika tijela ili ustanove.

Glava XIV.

POSEBNE PRETPOSTAVKE ZA KAZNENI PROGON I ZAPOČINJANJE KAZNENOG POSTUPKA

Članak 197.

(1) Kad progon za kazneno djelo ovisi o oštećenikovu prijedlogu za progon, državni odvjetnik ne može naložiti provođenje istrage niti podignuti optužnicu dok oštećenik ne stavi prijedlog.

(2) Kad je ovlašteni tužitelj državni odvjetnik on ne može naložiti provođenje istrage niti podignuti optužnicu ako ne podnese dokaz da je dano odobrenje za kazneni progon. Ako je za kazneni progon potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je oštećenik kao tužitelj, on ne može preuzeti progon prije nego što dobije odobrenje nadležnog državnog tijela. Ako je za kazneni progon potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je privatni tužitelj, dokaz da je odobrenje za kazneni progon dano dužan je priložiti uz privatnu tužbu.

(3) Oštećenik kao tužitelj mora, u roku od osam dana od dana primitka obavijesti državnog odvjetnika iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona, podnijeti zahtjev nadležnom državnom tijelu za davanjem odobrenja za kazneni progon, a privatni tužitelj u roku od tri mjeseca od dana kada je saznao za kazneno djelo i počinitelja. Nakon što je oštećenik kao tužitelj zaprimio dokaz da je odobrenje dano, počinje mu teći rok iz članka 55. stavka 2. ovog Zakona, a privatnom tužitelju rok iz članka 61. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Kad je zakonom određeno da ovlašteni tužitelj poduzima kazneni progon na temelju pisanog zahtjeva ili suglasnosti određenih osoba, pisani se zahtjev može podnijeti ili suglasnost dati u roku iz članka 48. stavka 1. ovog Zakona.

(5) Odredbom stavka 1. ovog članka, ne ograničava se pravo i dužnost državnog odvjetnika i policije da provodi izvide kaznenih djela prema odredbama posebnog zakona.

Članak 198.

(1) Kad je kazneni postupak pokrenut protiv stranca, sud i druga državna tijela postupaju prema odredbama odgovarajuće konzularne konvencije koja je na snazi u Republici Hrvatskoj.

(2) Obavijest o određivanju pritvora, istražnog zatvora u domu i istražnog zatvora protiv državnog službenika ili namještenika dostavit će se rukovoditelju tijela ili ustanove prema posebnom propisu.

(3) O pokretanju istrage protiv vojnih osoba i državnih službenika i namještenika na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske te o određivanju pritvora, istražnog zatvora u domu i istražnog zatvora državni odvjetnik će obavijestiti ministarstvo nadležno za obranu. Na isti način će sud postupiti kad je potvrđena optužnica ili donesena nepravomoćna presuda.

(4) Policija će obavijestiti ministarstvo nadležno za kulturu o izvidima koje poduzima kada se kazneno djelo odnosi na zaštićena kulturna dobra, arhivsku gradivo ili umjetnička djela od važnosti za hrvatsku ili svjetsku kulturnu baštinu. Tako će postupiti i državni odvjetnik kad donese nalog o provođenju istrage, ili podigne optužnicu te sud kada nastupi pravomoćnost presude koja se odnosi na takva kaznena djela.

Članak 199.

Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, kad se u tijeku postupka utvrdi da je okrivljenik umro, nalogom će kazneni postupak prije potvrđivanja optužnice obustaviti državni odvjetnik, a nakon toga rješenjem sud.

Glava XV.

ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA

Članak 202.

- (1) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.
- (2) Ako nije drukčije propisano, pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:
 - 1) *osumnjičenik* je osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi, ili se vodi istraga, ili poduzimaju dokazne radnje prije početka kaznenog postupka,
 - 2) *okrivljenik* je osoba protiv koje je podignuta optužnica koja još nije potvrđena, osoba protiv koje je podnesena privatna tužba te osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,
 - 3) *optuženik* je osoba protiv koje je optužnica potvrđena ili je povodom privatne tužbe određena rasprava,
 - 4) *osuđenik* je osoba za koju je pravomoćnom presudom utvrđeno da je kriva za određeno kazneno djelo,
 - 5) izrazi pod točkom 1. do 3. odnose se i na pravnu osobu prema posebnom zakonu.
- (3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, odredbe o *okrivljeniku*, primjenjuju se na osumnjičenika, okrivljenika, optuženika i osuđenika te na osobe protiv kojih se vode posebni postupci predviđeni ovim ili drugim zakonom.
- (4) *Uhićenje* je prisilno zadržavanje neke osobe pod sumnjom da je počinila kazneno djelo.
- (5) *Uhićenik* je osoba prema kojoj je primijenjena mjera uhićenja.
- (6) *Pritvorenik* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera pritvora.
- (7) *Pritvorski nadzornik* je policijski službenik određen posebnim zakonom.
- (8) *Osoba u istražnom zatvoru u domu* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora u domu.
- (9) *Zatvorenik* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora.
- (10) *Žrtva kaznenog djela* je osoba koja zbog počinjenja kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.
- (11) *Oštećenik* je osim žrtve i druga osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku.
- (12) *Stranke* su tužitelj i okrivljenik.
- (13) *Oštećenik kao tužitelj* je osoba koja je preuzela progon od državnog odvjetnika koji nije pokrenuo ili je odustao od kaznenog progona.
- (14) *Privatni tužitelj* je osoba koja je podnijela privatnu tužbu radi progona kaznenih djela za koja se progona po privatnoj tužbi.
- (15) *Tužitelj* je državni odvjetnik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj.
- (16) *Opunomoćenik* je odvjetnik kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (17) *Branitelj* je odvjetnik, kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (18) *Savjetnik* je osoba određena zakonom.

- (19) *Europski sud za ljudska prava* je sud prema članku 19. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine – Međunarodni ugovori 18/1997., 6/1999., 8/1999.).
- (20) Sud Europske unije je sud iz članaka 13. i 19. Ugovora o Europskoj uniji i članka 251. do 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (21) *Sud* je, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, sudbeno tijelo koje donosi odluku provodi radnju ili pred kojim se vodi postupak.
- (22) *Istražitelj* je osoba koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.
- (23) *Policija* je policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili ovlaštena osoba ministarstva nadležnog za obranu u okviru prava i dužnosti propisanih posebnim zakonima te inozemni policijski službenik koji u skladu s međunarodnim pravom, na temelju pisanog odobrenja ministra nadležnog za unutarnje poslove, poduzima radnje u području Republike Hrvatske, na njezinom brodu ili zrakoplovu.
- (24) *Prikriveni istražitelj* je policijski službenik koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.
- (25) *Pouzdanik* je građanin koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.
- (26) *Banka* označava osim banke i drugu financijsku ustanovu.
- (27) *Isprava* je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.
- (28) *Snimka* je zapis tehničkim uređajem.
- (29) *Osobni podatak* je u smislu ovog Zakona informacija koja se odnosi na određenu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može odrediti.
- (30) *Zbirka osobnih podataka* je skup osobnih podataka određenih posebnim zakonom.
- (31) *Molekularno-genetska analiza* je u smislu ovog Zakona postupak koji služi za analizu DNK koja tvori osnovni genetski materijal čovjeka i drugih živih bića.
- (32) *Elektronički (digitalni) dokaz* je podatak koji je kao dokaz u elektroničkom (digitalnom) obliku pribavljen prema ovom Zakonu.
- (33) *Zajednica* je izvanbračna zajednica i istospolna zajednica. Izvanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, je životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku, a koja traje dulje vrijeme, ili takva zajednica koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. Istospolna zajednica je zajednica koja je uređena zakonom.
- (34) *Tijelo koje vodi postupak* u prethodnom je postupku je državni odvjetnik, koji postupaju prije podizanja optužnice, te sud koji provodi istragu na zahtjev oštećenika kao tužitelja i tijekom provođenja dokaznog ročišta. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud.
- (35) *Zajednička istraga* je postupanje policije, državnog odvjetnika i suda prema međunarodnom ugovoru.
- (36) *Dijete* je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

Drugi dio REDOVITI POSTUPAK

Zajednička odredba

Članak 203.

- (1) Odredbe o redovitom postupku iz članka 203. do 519. ovog Zakona primjenjuju se u postupku za kaznena djela za koja je zakonom propisana nadležnost županijskog suda.

(2) Odredbe o redovitom postupku primjenjuju se, ako nije drukčije propisano ovim Zakonom i u skraćenom postupku (članak 520. do 548.) te u posebnim postupcima (članak 549. do 569.).

A. Prethodni postupak

Glava XVI. KAZNENI PROGON

1. Kaznena prijava

Članak 204.

- (1) Sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe dužne su prijaviti kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, koja su im dojavljena ili za koja su sami saznali.
- (2) Podnošenje kaznene prijave od strane policije uređuje se posebnim zakonom.
- (3) Podnoseći prijavu, tijela državne vlasti i pravne osobe navest će dokaze koji su im poznati i poduzeti sve da bi se sačuvali tragovi kaznenog djela, predmeti na kojima je ili kojima je počinjeno djelo te drugi dokazi.
- (4) Građani su dužni prijaviti kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti.
- (5) Zakonom se propisuju slučajevi u kojima je neprijavljivanje kaznenog djela, kazneno djelo.
- (6) Podaci o istovjetnosti osobe protiv koje je podnesena kaznena prijava i podaci na temelju kojih se može zaključiti o istovjetnosti te osobe službena su tajna.

Članak 205.

- (1) Prijava se podnosi nadležnom državnom odvjetniku pisano, usmeno ili drugim sredstvom.
- (2) Ako se prijava podnosi usmeno, prijavitelj će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastavit će se zapisnik, a ako je prijava priopćena telefonom ili drugim telekomunikacijskim uređajem, osigurava se, kad je to moguće, njezin elektronički zapis i sastavlja službena zabilješka.
- (3) Ako je prijava podnesena sudu, policiji ili nenadležnom državnom odvjetniku, oni će prijavu primiti i odmah dostaviti nadležnom državnom odvjetniku.
- (4) Državni odvjetnik upisuje kaznenu prijavu u upisnik kaznenih prijava čim je podnesena osim u slučaju iz članka 206. stavka 7. i 8. ovog Zakona.
- (5) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje način vođenja upisnika kaznenih prijava.

Članak 206.

- (1) Nakon ispitivanja prijave i provjere u Informacijskom sustavu Državnog odvjetništva državni odvjetnik odbacit će prijavu obrazloženim rješenjem:
 - 1) ako iz same prijave proistječe da prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
 - 2) ako je nastupila zastara ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem,
 - 3) ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivnju ili kazneni progon,
 - 4) ako ne postoje osnove sumnje da je osumnjičenik počinio prijavljeno kazneno djelo,
 - 5) ako podaci u prijavi upućuju na zaključak da prijava nije vjerodostojna.
- (2) Protiv rješenja državnog odvjetnika o odbacivanju kaznene prijave žalba nije dopuštena.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 521. i 522.) o odbacivanju prijave te o razlozima za to državni odvjetnik, osim ako je odlučio da ne poduzme progon u slučajevima iz članka 212., ovog Zakona, izvijestit će uz pouku iz članka 55. ovog Zakona oštećenika u roku od osam dana, a ako je prijavu podnijela policija ili drugo državno tijelo, izvijestit će podnositelja te na njezin zahtjev osobu protiv koje je prijava podnesena.

(4) Ako državni odvjetnik iz same prijave ne može ocijeniti jesu li vjerodostojni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne daju dovoljno osnove da može odlučiti hoće li naložiti provođenje istrage ili poduzeti dokazne radnje ili ako je do državnog odvjetnika samo dopro glas da je počinjeno kazneno djelo, državni odvjetnik će, ako to ne može poduzeti sam ili preko drugih tijela, naložiti policiji da prikupi potrebne obavijesti provođenjem izvida i poduzimanjem drugih mjera radi prikupljanja podataka potrebnih za odlučivanje o pokretanju istrage. U nalogu državni odvjetnik može pobliže odrediti sadržaj izvida ili mjere te naložiti da ga policija odmah obavijesti o poduzetom izvidu ili mjeri. Ako državni odvjetnik naloži prisustvovanje izvidu ili mjeri, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje. Policija je dužna postupiti prema nalogu državnoga odvjetnika, a ako državni odvjetnik nije naložio drukčije, o poduzetim izvidima ili mjerama dužna je izvijestiti državnog odvjetnika najkasnije u roku od trideset dana od primitka naloga.

(5) Na zahtjev državnog odvjetnika, policija, ministarstvo nadležno za financije, Državni ured za reviziju i druga državna tijela, organizacije, banke i druge pravne osobe dostavit će podatke koje je od njih zatražio, osim onih koji predstavljaju zakonom zaštićenu tajnu. Državni odvjetnik može od navedenih tijela zahtijevati kontrolu poslovanja pravne i fizičke osobe i u skladu s odgovarajućim propisima privremeno oduzimanje do donošenja presude, novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, obavljanje nadzora i dostavu podataka koji mogu poslužiti kao dokaz o počinjenom kaznenom djelu ili imovini ostvorenoj kaznenim djelom, te zatražiti obavijesti o prikupljenim, obrađenim i pohranjenim podacima u vezi neobičnih i sumnjivih novčanih transakcija. U svom zahtjevu državni odvjetnik može pobliže označiti sadržaj tražene mjere ili radnje te zahtijevati da ga se o njoj izvijesti, kako bi mogao biti prisutan njenom provođenju.

(6) Za nepostupanje po zahtjevu sudac istrage može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika odgovornu osobu kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a pravnu osobu do 5.000.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne postupi po zahtjevu može se kazniti zatvorom do izvršenja, a najdulje mjesec dana. Sud koji je donio rješenje o određivanju zatvora može opozvati to rješenje ako nakon njegovog donošenja, odgovorna osoba postupi po zahtjevu.

(7) Državni odvjetnik može u svrhu prikupljanja potrebnih obavijesti pozvati podnositelja kaznene prijave i druge osobe za čije izjave smatra da mogu pridonijeti ocjeni o vjerodostojnosti navoda u prijavi. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja. Ako se osoba koja je pozvana ne odazove postupit će se prema članku 208. stavku 3. ovog Zakona.

(8) Ako kaznena prijava ne sadrži podatke o kaznenom djelu, odnosno ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi pozvat će podnositelja da u roku od petnaest dana ispravi i dopuni kaznenu prijavu. Ako podnositelj ne postupi prema pozivu za ispravak ili dopunu, državni odvjetnik sastavlja o tome bilješku, kojoj prilaže kaznenu prijavu i poziv za ispravak ili dopunu. Takva kaznena prijava se ne upisuje u upisnik kaznenih prijava, nego u upisnik raznih kaznenih predmeta. Kaznena prijava i poziv se pohranjuju. O tome se u roku od sedam dana od proteka roka za ispravak ili dopunu kaznene prijave, obavještava viši državni odvjetnik koji može naložiti upisivanje kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.

(9) O pribavljenoj izjavi iz stavka 7. ovog članka, državni odvjetnik sastavlja zapisnik, koji se kao i materijali iz članka 208. stavak 5. ovog Zakona, može upotrijebiti tijekom poduzimanja

dokaznih radnji prije podizanja optužnice. Taj zapisnik i materijali se izdvajaju iz spisa prema članku 86. ovog Zakona i ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

(10) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje način vođenja upisnika iz stavka 8. ovog članka.

2. Izvidi kaznenih djela

Članak 207.

(1) Kad poduzima izvide kaznenih djela policija postupi prema odredbama posebnog zakona i pravila koja su donesena na temelju tog zakona.

(2) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, policija ima pravo i dužnost:

1) poduzeti potrebne mjere da se pronađe počinitelj kaznenog djela, da se počinitelj ili sudionik ne sakrije ili ne pobjegne,

2) da se otkriju i osiguraju tragovi kaznenog djela i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica te

3) da se prikupe sve obavijesti koje bi mogle biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog postupka.

(3) O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom poduzimanja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka, a mogu biti od interesa za kazneni postupak, policija sastavlja službenu zabilješku.

(4) O poduzimanju izvida kaznenih djela policija će obavijestiti državnog odvjetnika odmah, a najkasnije u roku od dvadeset četiri sata nakon poduzimanja radnje.

Članak 208.

(1) Državni odvjetnik može sam provoditi izvide ili provođenje izvida naložiti policiji.

(2) Državni odvjetnik ima pravo i dužnost stalnog nadzora nad provođenjem izvida koji su naloženi policiji. Policija je dužna izvršiti nalog ili zahtjev državnog odvjetnika u provođenju nadzora nad izvidima i za taj rad odgovaraju državnom odvjetniku.

(3) Uz prethodnu obavijest državnom odvjetniku, policija može pozivati građane. Uz prethodnu obavijest državnom odvjetniku, prisilno se može dovesti osumnjičenik koji se nije odazvao pozivu samo ako je u pozivu bio na to upozoren ili iz okolnosti očito proizlazi da odbija primitak poziva. Osoba koja se odazvala pozivu ili je bila prisilno dovedena, a odbije dati obavijesti, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.

(4) U provođenju izvida policija ne može građane ispitivati u svojstvu okrivljenika, svjedoka ili vještaka. Ako je to potrebno radi otkrivanja drugih kaznenih djela iste osobe, njezinih sudionika ili kaznenih djela drugih osoba, obavijesti se mogu prikupljati i od osoba koje su u pritvoru, istražnom zatvoru ili u drugoj ustanovi za osobe lišene slobode, ali samo ako je to, na temelju pisanog prijedloga državnog odvjetnika, odobrio sudac istrage ili predsjednik vijeća, u prisutnosti suca istrage ili branitelja.

(5) Na temelju provedenih izvida policija, u skladu s posebnim propisom, sastavlja izvješće o provedenim izvidima u kojemu navodi dokaze za koje je saznala. U izvješće se ne unosi sadržaj izjava koje su pojedini građani dali u prikupljanju obavijesti. Uz izvješće se dostavljaju i predmeti, skice, slike, spisi o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilješke, izjave i drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka. Ako prethodno nije podnesena kaznena prijava, državni odvjetnik može postupiti prema članku 205. i 206. ovog Zakona.

(6) Ako policija naknadno sazna za nove činjenice, dokaze ili otkrije tragove kaznenog djela, dužna je prikupiti potrebne obavijesti i izvješće o tome odmah dostaviti državnom odvjetniku.

Članak 211.

- (1) Policija može radi utvrđivanja istovjetnosti osumnjičenika, snimati ga, uzimati mu otiske prstiju, te podatke o istovjetnosti unositi u odgovarajuće zbirke.
- (2) Radi utvrđivanja istovjetnosti osumnjičenika, po odobrenju državnog odvjetnika policija može objaviti osumnjičeničku fotografiju.
- (3) Od osumnjičenika za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora, mogu se i bez privole uzeti neintimni uzorci radi molekularno-genetske analize potrebne u svrhe iz stavka 1. ovog članka.
- (4) Ministar nadležan za unutarnje poslove i ministar nadležan za obranu donose propise o ustrojstvu i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka za svrhe iz stavka 1. ovog članka.
- (5) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za zdravstvo, donosi propise o ustrojstvu i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka za svrhe iz stavka 3. ovog članka, u smislu članka 327. stavka 7. ovog Zakona.

3. Odbacivanje kaznene prijave i odustajanje od kaznenog progona prema posebnom zakonu

Članak 212.

- (1) Glavni državni odvjetnik može pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonom, rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona tijekom kaznenog postupka ako je to razmjerno težini počinjenih kaznenih djela i značenju iskaza te osobe, važno za otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela i članova zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja.
- (2) Protiv rješenja Glavnog državnog odvjetnika iz stavka 1. ovog članka, žalba nije dopuštena.

4. Dokazne radnje prije početka postupka

Članak 213.

- (1) Državni odvjetnik, ili na temelju njegova naloga istražitelj, može prije pokretanja istrage, kad je istraga obvezna (članak 216. stavak 1.), provesti dokazne radnje za koje postoji opasnost od odgode, a policija može privremeno oduzeti predmete iz članka 261. ovoga Zakona kad provodi izvide kaznenih djela.
- (2) Ako istraga prema ovom Zakonu nije obvezna, državni odvjetnik, ili na temelju njegova naloga istražitelj, može poduzeti dokazne radnje za koje postoji opasnost od odgode ili koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, a nakon što je primio pouku o pravima (članak 239.), osumnjičenik može državnom odvjetniku predložiti poduzimanje dokaznih radnji, a sucu istrage provođenje dokaznog ročišta u slučajevima iz članka 236. stavka 2. ovog Zakona.
- (4) Ako je protiv osumnjičenika podnesena kaznena prijava ili je obavljena pretraga osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi, ili je od osumnjičenika privremeno oduzet predmet, izvršeno prepoznavanje, ili je od osumnjičenika uzet otisak prstiju i drugih dijelova tijela, ili je uzet uzorak biološkog

materijala, ili je određeno vještačenje osumnjičenika prema članku 325. ili 326. ovog Zakona, osumnjičenik može od državnog odvjetnika zahtijevati prvo ispitivanje u roku od 30 dana od dana podnošenja kaznene prijave ili obavljanja pretrage osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi ili privremenog oduzimanja predmeta od osumnjičenika, obavljanja prepoznavanja osumnjičenika ili uzimanja otisaka prstiju i drugih dijelova tijela od osumnjičenika, uzimanja uzorka biološkog materijala ili određivanja vještačenja osumnjičenika prema članku 325. ili 326. ovog Zakona. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog osumnjičenika, ispitat će ga u tom roku.

(5) Ako državni odvjetnik nije ispitao osumnjičenika u roku iz stavka 4. ovog članka, osumnjičenik po isteku tog roka ima pravo razgledavanja spisa.

Članak 214.

(1) Ako je počinitelj kaznenog djela nepoznat, državni odvjetnik ili istražitelj može ispitati svjedoke ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja ili ako postoji opasnost od odgode.

(2) O svemu što je poduzeto, istražitelj mora prije, a ako to nije moguće, odmah nakon provedbe radnje izvijestiti državnog odvjetnika.

Članak 215.

(1) Državni odvjetnik može prije početka postupka zahtijevati od suca istrage nalog za poduzimanje posebnih dokaznih radnji (članak 332. do 339.).

(2) Pod uvjetima iz članka 332. stavka 2. ovog Zakona nalog o poduzimanju posebne dokazne radnje, može izdati državni odvjetnik.

(3) Nalog o poduzimanju posebnih dokaznih radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka izvršava policija (članak 219. stavak 3.).

Glava XVII. ISTRAGA

1. Pokretanje, tijek i okončanje istrage

Članak 216.

(1) Istraga se mora provesti za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Istraga se mora provesti ako postoje osnove sumnje da je osumnjičenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti.

(3) Istraga se može provesti za druga kaznena djela za koja se vodi redoviti kazneni postupak.

(4) U istrazi će se prikupiti dokazi i podaci potrebni da bi se moglo odlučiti hoće li se podignuti optužnica ili obustaviti postupak, te dokazi za koje postoji opasnost da se neće moći ponoviti na raspravi ili bi njihovo izvođenje bilo otežano.

Članak 217.

(1) Državni odvjetnik donosi nalog o provođenju istrage ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se ima provesti istraga. Nalog o provođenju istrage državni odvjetnik donosi u roku od devedeset dana od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava (članak 205. stavak 4.). Izdavanje naloga o provođenju istrage zabilježiti će se u upisniku kaznenih prijava.

(2) Nalog o provođenju istrage mora sadržavati opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, okolnosti iz kojih proizlaze osnove sumnje, ime i prezime i osobne podatke osobe osumnjičenika, ako su poznati, te kratko obrazloženje.

(3) U nalogu o provođenju istrage državni odvjetnik određuje da se istraže određene okolnosti, da se poduzmu pojedine radnje i da se o određenim pitanjima ispituju određene osobe.

(4) Državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage obrazloženi prijedlog da se protiv osumnjičenika odredi istražni zatvor ili da se poduzmu druge mjere neophodne za djelotvorno vođenje kaznenog postupka i zaštitu osoba.

Članak 218.

(1) Nalog o provođenju istrage se dostavlja osumnjičeniku u roku od osam dana od dana izdavanja, zajedno s poukom o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona, osim ako osumnjičenik nije poznat.

(2) Ako se naknadno utvrdi istovjetnost osumnjičenika, državni odvjetnik dopunit će nalog prema članku 217. stavku 2. ovog Zakona i postupiti prema stavku 1. ovog članka.

(3) Državni odvjetnik može odgoditi dostavu naloga o provođenju istrage do mjesec dana ako bi se dostavom ugrozio život ili tijelo ili imovina velikih razmjera. Razloge za odgodu dostave naloga o provođenju istrage, državni odvjetnik upisuje službenom zabilješkom u upisnik iz članka 205. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Ako je prije izdavanja naloga o provođenju istrage obavljena pretraga osumnjičenika ili njegova doma ili drugih prostorija koje koristi, privremeno oduzimanje predmeta od osumnjičenika, prepoznavanje ili vještačenje uz sudjelovanje osumnjičenika, uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela od osumnjičenika, ili je ispitan osumnjičenik, nalog o provođenju istrage mora se osumnjičeniku dostaviti u roku iz stavka 1. ovog članka. Ako su prije dostave naloga provedene druge dokazne radnje, o tim radnjama državni odvjetnik obavještava osumnjičenika uz dostavu naloga.

(5) Nalog o provođenju istrage državni odvjetnik dostavlja oštećeniku s poukom o pravima iz članka 55. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 219.

(1) Istragu provodi državni odvjetnik.

(2) Državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom. U nalogu državni odvjetnik određuje istražitelja, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, radnje koje se imaju provesti, a može dati i druge naloge kojih se istražitelj mora držati. Istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika.

(3) Posebne dokazne radnje provode se prema članku 332. – 340. ovog Zakona.

(4) Glede osobnih podataka prikupljenih tijekom istrage postupa se prema članku 186. ovog Zakona.

(5) Glede predmeta koji imaju poslužiti kao dokaz postupa se prema članku 269. ovog Zakona.

Članak 220.

(1) Nakon donošenja naloga o provođenju istrage, a kad to ovaj Zakon predviđa i prije toga (članak 213. do 215.), državni odvjetnik poduzima ili nalaže radnje za koje smatra da su potrebne za uspješno vođenje postupka.

(2) Državni odvjetnik ili istražitelj koji poduzima dokaznu radnju obaviti će prema potrebi i druge dokazne radnje koje s tim stoje u svezi ili iz njih proistječu.

(3) Istražitelj prije poduzimanja radnje iz stavka 2. ovog članka, ili ako to nije mogao učiniti, odmah nakon njezina obavljanja, izvješćuje državnog odvjetnika o provedenoj radnji.

Članak 221.

Oštećenik može državnom odvjetniku podnositi prijedloge da se istraga dopuni i druge prijedloge radi ostvarivanja prava propisanih zakonom, te sudjelovati u radnjama u istrazi kad je to propisano ovim Zakonom i ostvarivati prava iz članka 52. ovog Zakona.

Članak 223.

(1) Državni odvjetnik prekida istragu nalogom ako je okrivljenik zbog zdravstvenih smetnji raspravno nesposoban. Od donošenja rješenja o prekidu, do prestanka zdravstvenih smetnji, okrivljenik mora imati branitelja.

(2) Ako se okrivljenik sam stavio u stanje raspravne nesposobnosti, istraga se neće prekinuti. Tijekom postojanja tih okolnosti okrivljenik mora imati branitelja.

(3) Istraga se može prekinuti ako je okrivljenik nepoznat, u bijegu ili inače nije dostižan državnim tijelima.

(4) Prije nego što se istraga prekine, prikupit će se svi dokazi o kaznenom djelu i krivnji okrivljenika do kojih se može doći.

(5) Ako su bile određene mjere osiguranja prisutnosti, državni odvjetnik će sucu istrage bez odgađanja dostaviti nalog o prekidu istrage. Sudac istrage će postupiti prema članku 226. stavak 1. ovog Zakona.

(6) Kad prestanu smetnje koje su prouzročile prekid, državni odvjetnik donosi nalog o nastavku istrage.

(7) Ako tijekom prekida istrage nastupi zastara kaznenog progona, postupa se prema članku 224. stavku 1. točki 3. ovog Zakona.

Članak 224.

(1) Državni odvjetnik obustavlja nalogom istragu:

1) ako djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti,

2) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim u slučaju iz članka 549. stavka 3. ovog Zakona,

3) ako je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon,

4) ako nema dokaza da je okrivljenik počinio kazneno djelo.

(2) Nalog o obustavi istrage dostavlja se oštećeniku i okrivljeniku, koji će se odmah pustiti na slobodu ako je u pritvoru ili istražnom zatvoru. Oštećenik će se uz nalog uputiti u smislu članka 55. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 225.

(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu ili je obustavio istragu, oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje istrage, ili provođenje dokaznog ročišta.

(2) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu oštećenika kao tužitelja rješenjem. U rješenju kojim određuje pokretanje istrage navode se podaci iz članka 217. stavka 2. i 3. ovog Zakona. Ako ne prihvati prijedlog, sudac istrage rješenjem odbija prijedlog oštećenika za pokretanje istrage.

(3) Ako je prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage prihvaćen, istragu po nalogu suca istrage, provodi istražitelj. Oštećenik kao tužitelj može biti prisutan radnjama u istrazi i može sucu istrage predlagati da naloži istražitelju provođenje određenih radnji. Ako ne prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja o provođenju radnji, sudac istrage obavještava oštećenika.

(4) Kad sudac istrage ustanovi da je istraga završena, izvijestit će o tome oštećenika kao tužitelja. Sudac istrage će u obavijesti upozoriti oštećenika kao tužitelja o mjestu gdje se nalazi spis i drugi predmeti i vremenu u kojemu ih može razgledati, kao i o pravu da u roku od osam dana može podnijeti optužnicu te o tome obavijestiti suca istrage. Ako oštećenik kao tužitelj u tom roku ne podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, pa će sudac istrage istragu rješenjem obustaviti.

Članak 226.

(1) Kad sudac istrage odlučuje o nekom pitanju i ustanovi da postoje razlozi za prekid ili obustavu istrage iz članka 224. stavka 1. točke 1. – 3., donosi rješenje o prekidu odnosno obustavi istrage.

(2) Rješenje o prekidu ili obustavi istrage dostavlja se državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju i okrivljeniku, koji će se odmah pustiti na slobodu ako je u istražnom zatvoru.

(3) Na način određen u stavku 1. ovog članka sudac istrage postupa i kad provodi istragu na zahtjev oštećenika.

Članak 228.

(1) Državni odvjetnik ili sudac istrage završava istragu kad su provedene radnje propisane u Zakonu, a stanje stvari je u istrazi dovoljno razjašnjeno da se može podignuti optužnica ili obustaviti postupak.

(2) Nalog o istrazi, odluke, zapisnici o radnjama poduzetim u istrazi i svi drugi spisi koji se mogu upotrijebiti kao dokaz na raspravi unose se u spis istrage prije njezinog završetka.

(3) Završetak istrage upisuje se u upisnik kaznenih prijava.

Članak 229.

(1) Nakon završene istrage državni odvjetnik je dužan u roku od petnaest dana podignuti optužnicu ili obustaviti istragu. Taj rok može viši državni odvjetnik produljiti na prijedlog državnog odvjetnika najviše za još petnaest dana, a u posebno složenim predmetima za još dva mjeseca.

(2) Ako niti nakon produljenja roka iz stavka 1. ovog članka, optužnica nije podignuta i dostavljena sudu, smatra se da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona. U svakom slučaju smatra se da je se da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona ako optužnica nije podignuta šest mjeseci nakon završetka istrage.

(3) Državni odvjetnik će u roku iz stavka 1. ovog članka, obavijestiti oštećenika o podizanju optužnice ili o obustavi istrage uz pouku iz članka 55. stavka 5. ovog Zakona.

(4) Ako državni odvjetnik ne postupi prema stavku 1. i 2. ovog članka dužan je o razlozima izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

Članak 230.

(1) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci, državni odvjetnik je dužan izvijestiti višeg državnog odvjetnika o razlozima zbog kojih istraga nije završena.

(2) Viši državni odvjetnik dužan je poduzeti mjere da se istraga završi. U složenim predmetima viši državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok iz stavka 1. ovog članka, produljiti za još šest mjeseci. U posebno složenim i teškim predmetima, Glavni državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok završetka istrage iz stavka 1. ovog članka, produljiti za dvanaest mjeseci.

(3) Okrivljenik i oštećenik mogu se uvijek obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u tijeku istrage.

(4) Viši državni odvjetnik ispitat će navode u pritužbi, a ako je podnositelj zahtijevao, obavijestit će ga o tome što je poduzeto.

(5) Ako istragu provodi sudac istrage okrivljenik i oštećenik kao tužitelj mogu se obratiti pritužbom predsjedniku suda zbog odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u tijeku sudske istrage. Ako je podnositelj zahtijevao, predsjednik suda će ga obavijestiti o tome što je poduzeto.

Članak 231.

(1) Postupanje tijekom istrage je tajno.

(2) Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u dokaznoj radnji da je odavanje tajne kazneno djelo.

(3) Kada za to postoji interes javnosti ili drugi opravdani razlozi, a nije u suprotnosti s interesima istrage niti drugim odredbama ovog Zakona, tijelo koje vodi istragu može odlučiti da određena dokazna radnja ili dio dokazne radnje nisu tajne.

Članak 234.

(1) Okrivljenik nakon primitka naloga o provođenju istrage može državnom odvjetniku predložiti poduzimanje dokaznih radnji. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog okrivljenika, provest će odgovarajuću dokaznu radnju. Prijedlog za poduzimanje dokazne radnje ne može se podnijeti nakon što je okrivljenik primio obavijest da je istraga završena (članak 228. stavak 3.)

(2) Ako se državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika dostavlja ga u roku od osam dana sucu istrage i o tome pisano obavještava okrivljenika. Sudac istrage odlučuje o prijedlogu okrivljenika nalogom.

(3) O mjestu i vremenu provođenja dokazne radnje iz stavka 1. ovog članka, obavještava se osumnjičenik i branitelj prije provođenja radnje. Ako je osumnjičenik u istražnom zatvoru, a sudac istrage odluči da prisutnost osumnjičenika nije nužna, radnji može prisustvovati samo branitelj.

(4) Obavijest o provođenju dokazne radnje iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka osumnjičeniku i branitelju se u primjerenom roku može priopćiti putem uređaja za telekomunikacije, o čemu se sastavlja službena zabilješka.

2. Dokazno ročište

Članak 236.

(1) Dokazno ročište će se provesti ako:

- 1) je potrebno ispitati svjedoka iz članka 292. i 293. ovog Zakona,
- 2) svjedok neće moći biti ispitan na raspravi,
- 3) je svjedok izložen utjecaju koji dovodi u pitanje istinitost iskaza,
- 4) se drugi dokaz neće moći kasnije izvesti.

(2) Dokazno ročište se može provesti ako je potrebno radi donošenja odluke u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

(3) Dokazno ročište se neće provesti ako:

- 1) djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
- 2) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika,
- 3) ako je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Članak 237.

(1) Sudac istrage, ako prihvati prijedlog za održavanje dokaznog ročišta, u roku od četrdeset i osam sati nalogom:

- 1) određuje vrijeme i mjesto održavanja dokaznog ročišta;
- 2) poziva državnog odvjetnika, okrivljenika i njegova branitelja, te oštećenika i druge osobe, osim ako drukčije nije propisano u ovom Zakonu;
- 3) određuje pribavljanje predmeta i osiguranje provođenja radnji.

(2) Ako ne prihvati prijedlog o provođenju dokaznog ročišta, sudac istrage će u roku od četrdeset i osam sati, rješenjem odbiti prijedlog. Protiv tog rješenja predlagatelj ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

(3) Ako se na dokaznom ročištu ispituje svjedok iz članka 294. ovog Zakona, sudac istrage će provesti ispitivanje prema članku 297. ovog Zakona.

Članak 238.

(1) Državni odvjetnik mora prisustvovati dokaznom ročištu ako je on predložio to ročište.

(2) Dokaznom ročištu, mogu prisustvovati osumnjičenik, oštećenik kao tužitelj, branitelj i oštećenik, osim ako za radnju koja se provodi, nije drukčije propisano.

(3) Dokazno ročište ne može se provesti bez branitelja ako je obrana obvezna.

(4) Osobe koje sudjeluju na dokaznom ročištu mogu predložiti sucu istrage da radi razjašnjenja stvari postavi određena pitanja svjedoku ili vještaku. Uz dopuštenje suca istrage mogu postavljati pitanja i neposredno.

(5) Ako je na dokaznom ročištu prisutan osumnjičenik, sudac istrage mora pri otvaranju dokaznog ročišta provjeriti je li primio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.). Ako osumnjičenik nije primio tu pouku, sudac istrage će postupiti prema članku 239. stavku 4. ovog Zakona, a ako je kazneni progon preuzeo oštećenik kao tužitelj, uručit će tu pouku osumnjičeniku.

(6) Sudac istrage može tijekom dokaznog ročišta postupiti prema članku 222. stavku 3. ovog Zakona.

3. Pouka o pravima

Članak 239.

(1) Pouka o pravima okrivljenika mora sadržavati obavijest o tome:

- 1) zašto se okrivljuje i koje su osnove sumnje protiv njega, ako prethodno nije primio nalog o provođenju istrage,
- 2) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja,
- 3) da u skladu s odredbom članka 184. stavka 2. točke 1. ovog Zakona ima pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa i predmeta koji se mogu upotrijebiti kao dokaz,
- 4) da ima pravo služiti se svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije te pravo na besplatno usmeno i pisano prevođenje u skladu s odredbom članka 8. ovog Zakona,
- 5) da ima pravo uzeti branitelja po vlastitom izboru ili da će mu se kad to predviđa ovaj Zakon, postaviti branitelj po službenoj dužnosti.

(2) Pouka o pravima se mora dostaviti okrivljeniku uz:

- 1) nalog o pretrazi,
- 2) poziv za prvo ispitivanje,
- 3) nalog o provođenju istrage,
- 4) poziv za dokazno ročište,
- 5) rješenje o istražnom zatvoru,
- 6) nalog o prepoznavanju,
- 7) nalog o vještačenju prema osobi okrivljenika.

(3) Ako državni odvjetnik ili tijelo koje provodi radnju ustanovi da je pouku o pravima okrivljenik ranije primio utvrdit će to službenom zabilješkom u spisu i neće ponovno dostavljati pouku.

(4) Kad je to propisano ovim Zakonom, tijelo koje provodi radnju po službenoj dužnosti provjerava je li okrivljenik primio pouku o pravima prije otpočinjanja radnje i ako ustanovi da pouka o pravima nije uručena, zastat će s postupanjem, najprije naložiti uručenje pouke, a tek nakon toga nastaviti s postupkom.

Glava XVIII. DOKAZNE RADNJE

1. Pretraga

Članak 245.

(1) Iznimno, ako pretragu treba poduzeti odmah jer bi odgađanje ugrozilo postizanje ciljeva pretrage, državni odvjetnik može sam naložiti pretragu osobe i sredstva prijevoza pisanim obrazloženim nalogom ako se radi o sumnji da su počinjena sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), odavanja državne tajne, (članak 144. stavak 1. i 3.), špijunaže (članak 146. stavak 4.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koje je propisana kazna zatvora više od pet godina, krivotvorenja novca (članak 274.) i pranja novca (članak 279.), udruživanja za počinjenje kaznenih djela (članak 333.), primanja mita (članak 347.) te davanja mita (članak 348.), kao i kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija u

stjecaju iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (Glava IX.) za koje je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137. stavak 2. i 3.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3. i 4.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3., 4. i 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a stavak 2., 3. i 4.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), odavanja tajnih podataka (članak 347. stavak 1. i 4.), špijunaže (članak 348. stavak 3., 4. i 5.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), kao i kaznena djela koje je počinilo zločinačko udruženje, odnosno kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja u stjecaju iz Kaznenog zakona.

(2) Pretraga iz stavka 1. ovog članka, provest će se prema članku 244.

(3) Nalog o pretrazi iz stavka 1. ovog članka, zajedno sa zapisnicima o izvršenoj pretrazi državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od osam sati od okončanja pretrage, dostaviti sucu istrage.

(4) Sudac istrage odlučuje rješenjem, o zakonitosti naloga državnog odvjetnika o pretrazi i provedene pretrage, u roku od osam sati od primitka zapisnika. Protiv rješenja suca istrage kojim odbija ovjeriti nalog o pretrazi ili zapisnik o provedenoj pretrazi, državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

Članak 246.

(1) Pretragu može obaviti bez naloga, državni odvjetnik, istražitelj ili policija kad provodi očevid mjesta počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, odmah, a najkasnije osam sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, osim ako se radi o pretrazi doma ili prostora iz članka 256. ovog Zakona.

(2) Policija može obaviti pretragu doma ili drugih prostora bez naloga:

1) kad je prema posebnom zakonu ovlaštena ući u tuđi dom ili drugi prostor, a postoje uvjeti iz članka 240. stavka 2. ovog Zakona,

2) ako je to prijeko potrebno radi izvršenja naloga o uhićenju ili radi uhićenja počinitelja kaznenog djela (članak 107. točka 2.) za koje je propisana kazna zatvora najmanje tri godine.

(3) U slučaju pretrage iz stavka 2. ovog članka, ako se pretraga poduzima u domu ili drugim prostorima počinitelja kaznenog djela, pretraga se može poduzeti i radi pronalaženja ili osiguranja dokaza. Ta se pretraga može poduzeti samo u prisutnosti najmanje dva svjedoka.

(4) Policija može bez naloga o pretrazi obaviti pretragu osobe pri izvršenju naloga o dovođenju ili pri uhićenju ako postoji vjerojatnost da ta osoba posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji vjerojatnost da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete ili tragove koje treba od nje oduzeti kao dokaz postupku.

(5) Kad policija obavi pretragu bez naloga, dužna je zapisnik o pretrazi i izvješće odmah predati nadležnom državnom odvjetniku.

Članak 247.

(1) Pretraga se obavlja danju, od sedam do dvadeset dva sata.

(2) Pretraga se može obaviti noću ako:

- 1) je danju započeta, a nije dovršena,
- 2) se radi o pretrazi prema članku 245. stavku 1. i 246. ovog Zakona,
- 3) osoba kod koje se pretraga obavlja ili koja se pretražuje, to sama zatraži što se odmah upisuje u zapisnik o pretrazi uz potpis te osobe.

(3) Sudac istrage može na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika odobriti pretragu izvan vremena iz stavka 1. ovog članka i kad postoji vjerojatnost da će:

- 1) se traženi predmeti ili tragovi uništiti ili sakriti,
- 2) se tražena osoba sakriti ili pobjeći,
- 3) tražena osoba počiniti kazneno djelo,
- 4) biti ugrožena sigurnost osoba, ako se pretraga ne izvrši izvan vremena iz stavka 1. ovog članka.

Članak 250.

Zapisnik o pretrazi i dokaz pribavljen pretragom ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku ako:

- 1) je pretraga, suprotno ovom Zakonu, obavljena bez pisanog naloga,
- 2) je pretraga bez naloga poduzeta suprotno odredbama članka 246. stavka 1. do 3. ovog Zakona,
- 3) državni odvjetnik nije u roku iz članka 245. stavka 2. ovog Zakona predao sucu istrage nalog i zapisnik o poduzetoj pretrazi,
- 4) je odbijen zahtjev za ovjeru pisanog naloga državnog odvjetnika o pretrazi ili zapisnika o provedenoj pretrazi (članak 245. stavak 3.),
- 5) u zapisnik nisu unesene okolnosti zbog kojih je pretragu osobe obavila osoba drugog spola (članak 251. stavak 2.),
- 6) je pretraga provedena protivno odredbama članka 251. stavka 3. i 4. ovog Zakona,
- 7) je pretraga provedena bez osobe koja mora prisustvovati pretrazi (članak 254. stavak 2.),
- 8) je pretraga provedena suprotno uvjetima za zakonitost pretrage propisanim u posebnom zakonu (članak 256.).

b) Pretraga osobe

Članak 251.

(1) Pretraga osobe obuhvaća pretraživanje odjeće, obuće, površine tijela, pokretnih stvari koje osoba nosi ili su u njezinom posjedu, prostor u kojem je osoba zatečena u vrijeme poduzimanja pretrage i sredstvo prijevoza kojim se koristi u vrijeme pretrage.

(2) Pretragu osobe obavlja osoba istoga spola, osim ako to s obzirom na okolnosti provođenja pretrage nikako nije moguće. Okolnosti zbog kojih je pretragu obavila osoba drugog spola unose se u zapisnik o pretrazi.

(3) Pri pretrazi osobe ne smije se ulaziti u tijelo osobe koja se pretražuje, niti se od tijela smiju odvajati nadomjesci dijelova tijela ili pomagala tjelesnih organa pričvršćena uz tijelo (proteze i slično).

(4) Ako pri pretrazi treba ući u tjelesne šupljine, odvojiti od tijela nadomjeske tjelesnih organa ili ako se pojavi sumnja da pretraga izravno ozbiljno ugrožava zdravlje osobe koja se pretražuje, tijelo koje provodi pretragu zastat će s njezinim provođenjem i u roku od tri sata postupiti prema članku 326. stavku 2. ovog Zakona. Ako se u navedenom roku ne može nastaviti pretragu, izvijestit će se o tome državnog odvjetnika i obustaviti pretraga.

Članak 262.

(1) Privremenom oduzimanju ne podliježu:

- 1) spisi i druge isprave državnih tijela čije bi objavljivanje povrijedilo obvezu tajnosti dok nadležno tijelo ne odluči drukčije,
- 2) pisana priopćenja okrivljenika branitelju, osim ako okrivljenik ne zahtijeva drukčije,
- 3) snimke i privatni dnevnik pronađeni kod osoba iz članka 285. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona, koje su te osobe snimile ili napisale, a sadrže snimke ili zapise o činjenicama o kojima su te osobe oslobođene dužnosti svjedočenja,
- 4) zapisi, izvodi iz registara i slične isprave koje se nalaze kod osoba iz članka 285. stavka 1. točka 4. ovog Zakona, sastavljeni o činjenicama koje su u obavljanju svoga zanimanja te osobe saznale od okrivljenika,
- 5) zapisi o činjenicama koje su sastavili novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, a koji se nalaze u njihovom posjedu ili u uredništvu u kojem su zaposleni.

(2) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i tehničkih snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se:

- 1) u pogledu branitelja ili osobe oslobođene obveze svjedočenja prema članku 285. stavku 1. ovog Zakona ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji,
- 2) u pogledu novinara i urednika u sredstvima javnog priopćavanja ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji kaznenog djela, te za kaznena djela iz članka 305. i 305.a Kaznenog zakona («Narodne novine», br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.) odnosno za kaznena djela iz članka 307. i 308. Kaznenog zakona,
- 3) ako se radi o predmetima koji se imaju oduzeti prema zakonu.

(3) O vjerojatnosti pružanja pomoći u kaznenom djelu iz stavka 2. ovog članka, na zahtjev državnog odvjetnika, do podizanja optužnice odlučuje rješenjem sudac istrage. Sudac istrage donosi rješenje u roku od 24 sata nakon podnošenja zahtjeva državnog odvjetnika. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje vijeće. Nakon podizanja optužnice odlučuje sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv odluke optužnog vijeća i raspravnog suda nije dopuštena.

(4) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se u predmetima kaznenih djela počinjenih na štetu djece iz članka 113. Zakona o sudovima za mladež.

(5) Državni odvjetnik, istražitelj ili policija, mogu oduzeti predmete prema stavku 1., 2. i 3. ovog članka i kad provode izvide kaznenih djela ili kad istražitelj ili policija izvršavaju nalog suda.

(6) Pri oduzimanju predmeta u zapisniku će se naznačiti gdje je pronađen i opisat će se, a po potrebi i na drugi način osigurati utvrđivanje njegove istovjetnosti. Za privremeno oduzeti predmet izdat će se potvrda.

(7) Predmet oduzet suprotno odredbama stavka 1. ovog članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 263.

(1) Odredbe članka 261. ovog Zakona odnose se i na podatke pohranjene u računalima i s njim povezanim uređajima, te uređajima koji služe prikupljanju i prijenosu podataka, nositelje

podataka i na pretplatničke informacije kojima raspolaže davatelj usluga, osim kad je prema članku 262. ovog Zakona, privremeno oduzimanje predmeta zabranjeno.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka, na pisani zahtjev državnog odvjetnika se moraju predati državnom odvjetniku u cjelovitom, izvornom, čitljivom i razumljivom obliku. Državni odvjetnik u zahtjevu određuje rok u kojemu se imaju predati podaci. U slučaju odbijanja predaje, može se postupiti prema članku 259. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Podatke iz stavka 1. ovog članka, snimit će u realnom vremenu tijelo koje provodi radnju. Pri pribavljanju, snimanju, zaštiti i čuvanju podataka posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka (članak 186. do 188.). Prema okolnostima, podaci koji se ne odnose na kazneno djelo zbog kojega se postupa, a potrebni su osobi prema kojoj se provodi mjera, mogu se snimiti na odgovarajuće sredstvo i vratiti toj osobi i prije okončanja postupka.

(4) Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može rješenjem odrediti zaštitu i čuvanje svih računalnih podataka iz stavka 1. ovog članka, dok je to potrebno, a najdulje šest mjeseci. Nakon toga računalni podaci će se vratiti osim:

1) ako nisu uključeni u počinjenje sljedećih kaznenih djela: povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a) i računalne prijevare (članak 224.a) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.) odnosno ako nisu uključeni u počinjenje kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) iz Kaznenog zakona,

2) ako nisu uključeni u počinjenje drugog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti počinjenog pomoću računalnog sustava,

3) ako ne služe kao dokaz za kazneno djelo za koje se vodi postupak.

(5) Protiv rješenja suca istrage kojim su određene mjere iz stavka 3. ovog članka, osoba koja se koristi računalom i osoba koja je davatelj usluga imaju pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od tri dana. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 273.

(1) Tijelo koje provodi ispitivanje upitat će okrivljenika prije prvog ispitivanja je li primio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.), a ako jest, uvjerit će se da je okrivljenik pouku razumio. Ako okrivljenik nije primio pisanu pouku o pravima prethodno će mu se ona uručiti, a ako okrivljenik pouku nije razumio, tijelo koje provodi ispitivanje uz uručenje pouke, poučit će okrivljenika o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona na njemu razumljiv način. Primitak pouke i sve druge radnje u svezi s tim zabilježit će se u zapisniku.

(2) Okrivljenik, koji je prema stavku 1. ovog članka poučen o pravima, pozvat će se da se izričito izjasni o tome hoće li uzeti branitelja po vlastitom izboru. Izjava okrivljenika unijet će se u zapisnik.

(3) Tijelo koje provodi ispitivanje omogućit će okrivljeniku da uzme branitelja po vlastitom izboru i u tu svrhu zastati s ispitivanjem do dolaska branitelja, a najkasnije do tri sata od kad je okrivljenik izjavio da hoće uzeti branitelja po vlastitom izboru i da hoće njegovu prisutnost ispitivanju. Ako je iz okolnosti vidljivo da izabrani branitelj u tom roku ne može doći, tijelo koje provodi ispitivanje će okrivljeniku omogućiti da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika koju za područje županije sastavlja tijelo iz članka 253. ovog Zakona i dostavlja sudu, državnom odvjetniku i nadležnim policijskim upravama. Vrijeme zastajanja s ispitivanjem upisuje se u zapisnik o ispitivanju i ne računa se u zakonski rok za dovođenje suda istrage.

(4) Ako okrivljenik nije uzeo branitelja s liste iz stavka 3. ovog članka, a ispitivanje se poduzima za kazneno djelo za koje se provodi redoviti postupak, tijelo koje provodi ispitivanje postupit će prema članku 66. stavku 3. ovog Zakona.

(5) Okrivljenik se o svojim pravima prije početka prvog ispitivanja može posavjetovati s braniteljem što se unosi u zapisnik.

(6) Ako postoji sumnja o tome je li okrivljenik poznaje službeni jezik suda ili postoje okolnosti iz članka 280. ovog Zakona, okrivljenik će se poučiti da će se ispitivanje provesti putem tumača. Tijelo koje provodi ispitivanje osigurat će prije početka ispitivanja sudjelovanje tumača.

Članak 275.

(1) Prije početka prvog ispitivanja okrivljenik će potpisati da je primio pisanu pouku o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona. Kod svakog daljnjeg ispitivanja okrivljenik će se upozoriti na potpisanu izjavu o tome da je primio pisanu pouku o pravima prije početka prvog ispitivanja i to će se zabilježiti u zapisniku.

(2) Prvo ispitivanje okrivljenika snima se uređajem za audio-video snimanje. Uređajem rukuje stručna osoba. Daljnja ispitivanja se mogu snimati prema odluci tijela koje provodi ispitivanje.

(3) Tijelo koje provodi ispitivanje će osim upozorenja i pouka iz članka 273. stavka 1. ovog Zakona, u zapisnik unijeti i upozorenje da se ispitivanje snima i da snimljene izjave mogu biti upotrijebljene kao dokaz u postupku. Upozorenje i izjava okrivljenika o korištenju prava da uzme branitelja snimit će se i unijet u zapisnik.

(4) Tijelo koje provodi ispitivanje navest će podatke koje mora sadržavati zapisnik o ispitivanju okrivljenika (članak 83. stavak 1. i članak 272. stavak 1.), podatke o snimanju iz članka 87. stavka 5. ovog Zakona, a zatim će označiti početak, prekid, nastavak i završetak ispitivanja, te druge okolnosti značajne za tijek ispitivanja.

(5) U zapisnik ispitivanja koje se snima, ne unosi se iskaz okrivljenika.

(6) O ispitivanju se izrađuju tri snimke, od kojih će se jedna zapečatiti i predati sucu istrage na čuvanje. Zapečaćeni omot potpisuje osoba koja je provela ispitivanje, okrivljenik, branitelj ako je prisutan i stručna osoba koja je provela snimanje. Po jedna snimka se odmah predaje državnom odvjetniku i okrivljeniku.

Članak 278.

(1) Okrivljenik može biti suočen sa svjedokom ili drugim okrivljenikom ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama.

(2) Suočeni će se posebno ispitati o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu, a njihov odgovor unijeti u zapisnik.

(3) Suočiti se odjednom mogu najviše dvije osobe.

(4) O suočenju se vodi zapisnik. Suočenje u istrazi se mora snimiti uređajem za audio-video snimanje. Snimka se priključuje zapisniku. Ako suočenje nije snimljeno, zapisnik se ne može upotrijebiti kao dokaz.

4. Ispitivanje svjedoka

Članak 285.

(1) Oslobođeni su obveze svjedočenja:

1) osoba s kojom je okrivljenik u braku ili izvanbračnoj zajednici,

- 2) srodnici okrivljenika u ravnoj lozi, srodnici u pobočnoj lozi do trećega stupnja zaključno te srodnici po tazbini do drugoga stupnja zaključno,
 - 3) posvojenik i posvojitelj okrivljenika,
 - 4) javni bilježnici, porezni savjetnici, u okviru zakonske obveze čuvanja tajne,
 - 5) odvjetnici, liječnici, zubari, psiholozi i socijalni radnici o onome što su u obavljanju svoga zanimanja saznali od okrivljenika,
 - 6) novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, osim u postupku zbog kaznenih djela protiv časti i ugleda počinjenih putem sredstava javnog priopćavanja i u slučaju propisanom posebnim zakonom.
- (2) Osobe navedene u stavku 1. točki 4. do 6. ovog članka ne mogu uskratiti iskaz ako postoji zakonska osnova po kojoj su oslobođene dužnosti čuvanja tajne.
- (3) Tijelo koje vodi postupak dužno je osobe spomenute u stavku 1. ovog članka, prije njihova ispitivanja ili čim sazna za njihov odnos prema okrivljeniku, upozoriti da ne moraju svjedočiti. Upozorenje i odgovor unose se u zapisnik.
- (4) Dijete koje s obzirom na dob i duševnu razvijenost nije sposobno shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti ne može se ispitati kao svjedok, ali se saznanja dobivena od njega putem stručnih osoba, rođaka ili drugih osoba koje su s njim bile u kontaktu mogu koristiti kao dokaz.
- (5) Osoba koja ima razloga uskratiti svjedočenje prema jednom od okrivljenika oslobođena je dužnosti svjedočenja i prema ostalim okrivljenicima ako se njezin iskaz prema naravi stvari ne može ograničiti samo na ostale okrivljenike.
- (6) Osobe navedene u stavku 1. točki 1. do 6. ovog članka, osim branitelja, ne mogu uskratiti iskaz ako se radi o kaznenom djelu kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika iz članka 117. Zakona o sudovima za mladež.

Članak 286.

- (1) Svjedok nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.
- (2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog srodnika kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon i predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka.
- (3) Izjavu iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje težeg kaznenog djela druge osobe za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset ili više godina. Svjedok može prije davanja izjave državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka radi zaštite svojih prava i interesa imati savjetnika iz reda odvjetnika.
- (4) Izjava državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2. ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

Članak 287.

Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, svjedok se poziva dostavom pisanog poziva, u kojem će se navesti ime, prezime, zanimanje pozvanog, vrijeme i mjesto dolaska, kazneni

predmet u svezi s kojim se poziva, naznaku da se poziva kao svjedok i upozorenje o posljedicama neopravdanog izostanka.

Članak 288.

- (1) Svjedoci se ispituju svaki posebno i bez ostalih svjedoka. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.
- (2) Svjedok će se najprije pitati za ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života, osobni identifikacijski broj i njegov odnos s okrivljenikom i oštećenikom.
- (3) Nakon toga svjedok će se upozoriti da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Svjedok će se upozoriti i da nije dužan odgovarati na pitanja predviđena u članku 45. stavka 1. točki 3. i članku 286. stavku 1. ovog Zakona i ta će se upozorenja unijeti u zapisnik.

Članak 289.

- (1) Nakon općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a nakon toga će mu se postavljati pitanja radi provjere, dopune i razjašnjenja.
- (2) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.
- (3) Pri ispitivanju svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 420. stavak 3.).
- (4) Svjedok se može suočiti s drugim svjedokom ili okrivljenikom ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se posebno ispitati o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu, a njihov odgovor unijeti u zapisnik. Suočiti se odjednom mogu najviše dvije osobe.
- (5) O suočenju se vodi zapisnik. Suočenje se mora snimiti uređajem za audio-video snimanje. Snimka se priključuje zapisniku. Ako suočenje nije snimljeno, zapisnik se ne može upotrijebiti kao dokaz.
- (6) Ako se žrtva kaznenog djela ispituje kao svjedok postupit će se prema članku 16., 43. do 46. i članku 292. stavku 4. ovog Zakona. Odluku o tome donosi tijelo koje provodi ispitivanje. Žalba protiv odluke tijela koje provodi ispitivanje, nije dopuštena.

Članak 291.

- (1) Ako uredno pozvani svjedok ne dođe, a izostanak ne opravda, ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba biti ispitan, može se naložiti da se prisilno dovede.
- (2) Ako svjedok dođe, pa nakon što je upozoren na posljedice neće bez zakonskog razloga svjedočiti, sudac istrage njega može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna, a ako i nakon toga odbije svjedočiti, može se zatvoriti. Zatvor traje dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo ispitivanje ne postane nepotrebno, ili dok se kazneni postupak ne završi, ali najdulje mjesec dana.
- (3) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 292.

- (1) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta koje nije navršilo četrnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Ispitivanje će se provesti bez prisutnosti

suca i stranaka u prostoriji gdje se dijete nalazi putem audio-video uređaja kojima rukuje stručni pomoćnik. Ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe, a osim kad to nije protivno interesima postupka ili djeteta, ispitivanju prisustvuje roditelj ili skrbnik. Stranke mogu postavljati pitanja djetetu – svjedoku prema odobrenju suca istrage putem stručne osobe. Ispitivanje će se snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati, i to na isti način.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta s navršenih četrnaest, a nenavršenih osamnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Pri ispitivanju djeteta osobito ako je oštećeno kaznenim djelom, postupit će se obzirno da ispitivanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje djeteta. Prema okolnostima, posebno vodeći računa o zaštiti djeteta, može se provesti na način propisan u stavku 1. ovog članka.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, zdravstvenog stanja, teških tjelesnih mana ili duševnog stanja, ne mogu odazvati pozivu, mogu se ispitati u svojem stanu ili drugom prostoru u kojemu borave. Te svjedoke se može ispitati putem audio-video uređaja kojima rukuje stručna osoba. Ako to zahtijeva stanje svjedoka, ispitivanje će se provesti tako da mu stranke mogu postavljati pitanja bez prisutnosti u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Ispitivanje će se prema potrebi snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku.

(4) Na način određen u stavku 3. ovog članka, na njezin zahtjev, provest će se ispitivanje kao svjedoka žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, kaznenog djela trgovanja ljudima ili ako je kazneno djelo počinjeno u obitelji. Takav svjedok može se samo iznimno ponovno ispitati, ako to sud ocijeni potrebnim.

(5) Ako se ispitivanje svjedoka provodi prema stavku 3. ovog članka postupit će se prema članku 297. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 294.

(1) Kad postoji vjerojatnost da bi svjedok davanjem iskaza ili odgovorom na pojedino pitanje sebe ili njemu blisku osobu izložio ozbiljnoj opasnosti po život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost, slobodu ili imovinu većeg opsega (ugroženi svjedok), on može uskratiti iznošenje podataka iz članka 288. stavka 2. ovog Zakona, davanje odgovora na pojedina pitanja ili davanje iskaza u cjelini, dok se ne osigura zaštita svjedoka.

(2) Zaštita svjedoka iz stavka 1. ovog članka sastoji se od posebnog načina ispitivanja i sudjelovanja u postupku (zaštićeni svjedok) i mjera zaštite svjedoka i njemu bliskih osoba izvan postupka. Tijelo koje sudjeluje u postupku dužno je postupati s posebnim obzirom glede zaštite svjedoka.

(3) Posebni način ispitivanja i sudjelovanja zaštićenog svjedoka u postupku uređuju se ovim Zakonom, a može se primijeniti i prije pokretanja istrage.

(4) Zaštita svjedoka i njemu bliskih osoba izvan postupka uređuje se i provodi prema posebnom zakonu.

Članak 295.

(1) Čim sazna za vjerojatnost postojanja okolnosti iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona državni odvjetnik će predložiti sucu istrage posebni način sudjelovanja u postupku i posebni način ispitivanja svjedoka. Prijedlog, uz prethodno obavještanje svjedoka, državni odvjetnik podnosi sucu istrage u zapečaćenom omotu s naznakom »ugroženi svjedok – tajna«, a predaje ga osobno ili putem istražitelja.

(2) U prijedlogu će državni odvjetnik označiti posebni način sudjelovanja u postupku (pozivanje svjedoka, pristup na ročište i drugo) i posebni način ispitivanja svjedoka koje predlaže te navesti razloge za to.

(3) Prijedlog iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage i prije podizanja optužnice. Ako okrivljenik predloži ispitivanje zaštićenog svjedoka, državni odvjetnik može podnijeti odgovarajući prijedlog sucu istrage, a ako se ne složi s prijedlogom zatražit će odluku suca istrage.

(4) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu državnog odvjetnika rješenjem u roku od dvanaest sati od primitka prijedloga. Protiv rješenja suca istrage kojim odbija prijedlog iz stavka 1. ovog članka, državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od dvanaest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvadeset četiri sata.

(5) Ako sudac istrage prihvati prijedlog državnog odvjetnika, odredit će rješenjem:

- 1) pseudonim zaštićenog svjedoka,
- 2) posebni način sudjelovanja u postupku (pozivanje, pristup sudu i slično),
- 3) posebni način ispitivanja.

(6) Protiv rješenja suca istrage žalba nije dopuštena.

(7) Podatke o zaštićenom svjedoku koji će se ispitati i sudjelovati u postupku na poseban način, sudac istrage će zapečatiti u posebni omot i predati na čuvanje državnom odvjetniku. To će zabilježiti u spisu koristeći pseudonim svjedoka. Osobe koje u bilo kojem svojstvu saznaju podatke o zaštićenom svjedoku dužne su ih čuvati kao tajnu. Tijelo koje vodi radnju osobno je odgovorno za zaštitu tajnosti podataka.

(8) Zapečaćeni omot s podacima zaštićenog svjedoka može iznimno zatražiti od državnog odvjetnika i otvoriti samo sudac istrage, predsjednik vijeća radi provjere istovjetnosti te drugostupanjski sud kad odlučuje o žalbi protiv presude. Na omotu će se zabilježiti da je otvoren i navesti imena osoba koje su upoznate s njegovim sadržajem. Nakon toga, omot će se ponovo zapečatiti i vratiti državnom odvjetniku.

(9) Nakon što je donio rješenje o posebnom načinu sudjelovanja u postupku i posebnom načinu ispitivanja, sudac istrage određuje dokazno ročište i provodi ispitivanje zaštićenog svjedoka. Kod pozivanja, pristupa zaštićenog svjedoka na ročište, boravka i odlaska s ročišta, sudac istrage i državni odvjetnik mogu naložiti policiji poduzimanje mjera zaštite svjedoka.

Članak 296.

(1) Ako se posebni način ispitivanja zaštićenog svjedoka odnosi samo na prikrivanje podataka, ispitivanje će se provesti pod pseudonimom bez navođenja ostalih podataka iz članka 288. stavak 2. ovog Zakona. U ostalom dijelu, ispitivanje zaštićenog svjedoka provest će se prema općim odredbama ovog Zakona o ispitivanju svjedoka.

(2) Nakon završenog ispitivanja zaštićeni svjedok će potpisati zapisnik pseudonimom.

Članak 297.

(1) Ako se posebni način ispitivanja i sudjelovanja zaštićenog svjedoka u postupku odnosi osim na prikrivanje podataka iz članka 288. stavka 2. ovog Zakona i na prikrivanje izgleda svjedoka, ispitivanje će se obaviti posredstvom audio-video uređaja. Audio-video uređajem rukuje stručna osoba. Lik svjedoka i glas će se tijekom ispitivanja izmijeniti. Svjedok će se tijekom ispitivanja nalaziti u prostoriji koja je prostorno odvojena od prostorije u kojoj se nalaze sudac istrage i druge osobe koje su prisutne ispitivanju. Ispitivanje će se provesti prema članku 292. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Sudac istrage može odrediti da se ispitivanje zaštićenog svjedoka snimi uređajem za audio-video ili audiosnimanje. Odluku o snimanju i načinu provedbe snimanja sudac istrage

će donijeti vodeći posebno računa o zaštiti svjedoka. U tom slučaju sudac istrage ne vodi zapisnik. Snimka će se prepisati u roku od tri dana.

(3) Zaštićeni svjedok prije početka ispitivanja, osim upozorenja i pouka iz članka 288. stavka 3. i članka 289. stavka 1. i 2. ovog Zakona mora biti upozoren prema članku 87. stavku 3. ovog Zakona.

(4) Kad se ispitivanje zaštićenog svjedoka snima, sudac istrage koji provodi ispitivanje navest će u zapisniku rješenje iz članka 295. stavka 4. ovog Zakona, a zatim će postupiti prema članku 87. stavka 5. ovog Zakona posebno vodeći računa o zaštiti svjedoka.

(5) Kad se ispitivanje zaštićenog svjedoka snima, o ispitivanju se izrađuju dvije snimke, od kojih će se jedna odmah zapečatiti i predati sucu istrage na čuvanje. Tu snimku potpisuju sudac istrage, ugroženi svjedok pseudonimom i stručna osoba koja je provela snimanje. Druga snimka se predaje državnom odvjetniku. Državni odvjetnik će izraditi prijepis snimke u roku od petnaest dana i uložiti ga u spis.

Članak 298.

Presuda i ocjena o nezakonitosti dokaza ne može biti utemeljena isključivo na iskazu svjedoka pribavljenog prema članku 296. i 297. ovog Zakona.

Članak 299.

(1) Ako tijekom postupka zaštićeni svjedok izjavi da više ne želi posebni način ispitivanja i sudjelovanja koji su određeni, sudac istrage će izjavu svjedoka uzeti na zapisnik, rješenjem opozvati rješenje iz članka 295. stavka 4. ovog Zakona i dostaviti izjavu i rješenje o opozivu državnom odvjetniku. Raniji iskaz tog svjedoka ostaje u spisu i može se upotrijebiti kao dokaz. Protiv rješenja suca istrage iz stavka 1. ovog članka žalba nije dopuštena.

(2) Svjedoka iz stavka 1. ovog članka ispitat će tijelo koje vodi postupak prema općim pravilima o ispitivanju svjedoka.

Članak 300.

(1) Iskaz svjedoka se, osim u slučajevima posebno propisanim ovim Zakonom, ne može upotrijebiti kao dokaz u postupku ako:

- 1) je kao svjedok ispitana osoba koja se ne može ispitati kao svjedok (članak 284.),
- 2) je kao svjedok ispitana osoba koja ne mora svjedočiti (članak 285.), a nije na to upozorena ili se nije izričito odrekla toga prava,
- 3) upozorenje iz članka 285. stavka 3. ovog Zakona i odricanje nije ubilježeno u zapisnik,
- 4) je kao svjedok ispitano dijete koje ne može shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti (članak 285. stavak 4.),
- 5) upozorenja iz članka 288. stavka 3. ovog Zakona nisu ubilježena u zapisnik,
- 6) je povrijeđeno pravo na uskratu odgovora iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovog Zakona,
- 7) u slučaju iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Ako nije postupljeno prema odredbama članka 295. stavka 4. i 5. ovog Zakona, iskaz zaštićenog svjedoka ne može biti upotrijebljen kao dokaz. O tome na prijedlog stranke ili svjedoka rješenjem odlučuje sudac istrage. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

5. Prepoznavanje

Članak 301.

(1) Prepoznavanje je utvrđivanje istovjetnosti osobe, predmeta, prostora, zvuka, načina kretanja ili drugog obilježja, koje je opažao okrivljenik ili svjedok, koja se utvrđuje usporedbom s drugom osobom, predmetom, prostorom, zvukom, načinom kretanja ili drugim obilježjem. Predmeti koji mogu poslužiti razjašnjenju stvari će se pokazati okrivljeniku, a prema potrebi svjedocima i vještacima.

(2) Prije prepoznavanja upitat će se osoba koja obavlja prepoznavanje, je li joj nakon vremena u kojemu je opažala, a prije prepoznavanja, predmet prepoznavanja bio pokazan u naravi, na fotografiji, računalu, evidenciji, snimci, zbirci podataka ili drugdje, te je li zna druge okolnosti koje mogu utjecati na prepoznavanje. Odgovori će se upisati u zapisnik.

(3) Od osobe koja obavlja prepoznavanje tražit će se da najprije što detaljnije opiše predmet prepoznavanja i da navede okolnosti prema kojima ga razlikuje od drugih predmeta. Ujedno će opisati okolnosti u kojima je opažala i detaljno opisati rezultate prepoznavanja.

(4) Nakon toga će se osobi koja obavlja prepoznavanje pokazati osobu ili drugi predmet prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu, nepoznatim osobama i predmetima. Prepoznavanje prostora provodi se tako da osoba najprije što detaljnije opiše prostor, a zatim ga pokaže na snimci i u naravi.

(5) Uz pisani pristanak osobe koja ga obavlja, prepoznavanje se može provesti i putem odgovarajućih tehničkih uređaja i programa koji omogućavaju istovremeno prikazivanje fotografija ili audio-video snimki sukladno stavku 3. ovog članka. Tako provedeno prepoznavanje može se snimiti audio-video uređajem.

(6) Ako okrivljenik obavlja prepoznavanje postupit će se prema članku 273. ovog Zakona. Ako svjedok obavlja prepoznavanje postupit će se prema članku 288. stavak 2. i 3. ovog Zakona.

(7) O prepoznavanju sastavit će se zapisnik i odgovarajuća snimka svih pokazanih predmeta i prostora. Snimanje obavlja stručni pomoćnik.

Članak 303.

(1) Ako postoji opravdana bojazan za sigurnost života ili tijela osobe koja obavlja prepoznavanje ili njoj bliskih osoba, ili ako postoji opravdana bojazan da će osoba čije se prepoznavanje obavlja utjecati na tijek prepoznavanja, tijelo koje provodi prepoznavanje provest će ga tako da osoba čije se prepoznavanje obavlja, ne može vidjeti ni čuti osobu koja obavlja prepoznavanje.

(2) Građani su dužni na poziv, osobno sudjelovati u prepoznavanju i dati na raspolaganje stvari ili prostor u cilju prepoznavanja, osim ako nemaju opravdani razlog za oslobođenje od te dužnosti. Ako građanin bez opravdanog razloga neće sudjelovati u prepoznavanju, ili ne da stvar ili ne stavi na raspolaganje prostor, kaznit će se novčanom kaznom do 50.000,00 kuna. Stavljanje na raspolaganje prostora ne odnosi se na dom.

6. Očevid

Članak 304.

(1) Očevidom se činjenice u postupku utvrđuju ili razjašnjavaju opažanjem vlastitim osjetilima i njihovim pomagalima.

(2) Na temelju prethodnog naloga državnog odvjetnika, očevid na mjestu počinjenja kaznenog djela protiv sigurnosti prometa i drugih kaznenih djela za koja se vodi skraćeni postupak, može obaviti istražitelj, osoba iz članka 222. stavka 2. ovog Zakona, ili policija, najkasnije dvanaest sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, osim ako se radi o očevidu u domu ili prostoru iz članka 256. ovog Zakona.

Članak 325.

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena ubrojivost okrivljenika, da je okrivljenik zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga počinio kazneno djelo ili da je raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, odredit će se vještačenje psihijatrijskim pregledom okrivljenika.

(2) Ako je to nužno za obavljanje vještačenja okrivljenik može rješenjem suda biti prisilno zadržan u zdravstvenoj ustanovi. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o prisilnom zadržavanju donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice sud pred kojim se vodi rasprava. Zadržavanje može trajati najviše mjesec dana. U slučaju potrebe za novim vještačenjem, zadržavanje se može ponoviti samo jednom.

(3) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove ubrojivosti vještak će ustanoviti je li u vrijeme počinjenja kaznenog djela kod okrivljenika postojala kakva duševna bolest, privremena duševna poremećenost, nedovoljni duševni razvitak ili neka druga teža duševna smetnja, te će odrediti narav, vrstu, stupanj i trajnost duševne smetnje i dati svoje mišljenje o tome kakav je utjecaj takvo duševno stanje imalo na okrivljenikovo shvaćanje značenja svojeg postupanja ili vladanje svojom voljom.

(4) Ako vještak ocijeni da okrivljenik u vrijeme počinjenja djela nije bio u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogao vladati svojom voljom, dat će mišljenje o stupnju vjerojatnosti da bi ta osoba zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njena neubrojivost mogla počiniti teže kazneno djelo i je li za otklanjanje te opasnosti potrebno njeno liječenje u psihijatrijskoj ustanovi, a ako ocijeni da su okrivljenikove mogućnosti shvaćanja značenja svojeg postupanja ili vladanja svojom voljom bile smanjene, dat će mišljenje postoji li opasnost da razlozi za takvo stanje mogu i u budućnosti poticajno djelovati za počinjenje novoga kaznenog djela (članak 75. stavak 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.)), odnosno da bi okrivljenik zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njegova bitno smanjena ubrojivost mogao u budućnosti počiniti teže kazneno djelo (članak 68. stavak 1. Kaznenog zakona).

(5) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove raspravne sposobnosti, vještak će ustanoviti ima li okrivljenik duševne smetnje i dati svoje mišljenje je li sposoban shvatiti prirodu i svrhu kaznenog postupka, razumjeti pojedine procesne radnje i njihove posljedice, sporazumijevati se s braniteljem i davati mu upute.

(6) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, sudac istrage obavijestit će tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen istražni zatvor kako bi se poduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe istražnog zatvora.

(7) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se okrivljeniku u pritvor ili istražni zatvor, odnosno u kaznu ako bude izrečena.

Članak 326.

(1) Tjelesni pregled okrivljenika, poduzet će se i bez njegova pristanka ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za kazneni postupak. Tjelesni pregled drugih osoba može se bez

njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu.

(2) Tjelesni pregled se provodi i kod pretraga tijekom kojih se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo ili kad to nalažu posebna svojstva ili zdravstveno stanje osobe koja se pretražuje.

(3) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za postupak mogu se poduzeti i bez okrivljenikove privole ako zbog toga ne bi nastupila šteta po njegovo zdravlje.

(4) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za postupak mogu se poduzeti samo da bi se utvrdilo nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na tijelu druge osobe i samo uz privolu te osobe. Tijelo koje vodi postupak postupat će pri poduzimanju tih radnji posebno obzirno prema žrtvi iz članka 16. i članka 43. – 46. ovog Zakona, a prethodno će se osoba poučiti da može uskratiti privolu. Ako uskrati privolu radnja se ne smije poduzeti.

(5) Radnje iz stavka 1. i 3. ovog članka poduzimaju se prije podizanja optužnice po nalogu državnog odvjetnika, od dostave optužnice optužnom vijeću po nalogu optužnog vijeća, a nakon pravomoćnosti optužnice po nalogu suda pred kojim se ima provesti rasprava. Radnje iz stavka 2. ovog članka poduzimaju se prije podizanja optužnice na prijedlog državnog odvjetnika po nalogu suca istrage, od dostave optužnice optužnom vijeću po nalogu optužnog vijeća, a nakon pravomoćnosti optužnice po nalogu suda pred kojim se ima provesti rasprava.

Članak 327.

(1) Tijelo koje vodi postupak može odrediti molekularno – genetsku analizu ako postoji vjerojatnost da će se tom analizom pribaviti podaci korisni za dokazivanje kaznenog djela.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje vodi postupak će prije i tijekom kaznenog postupka za kazneno djelo za koje je se progoni po službenoj dužnosti, odrediti da se uzmu uzorci biološkog materijala:

1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,

2) od okrivljenika,

3) od žrtve,

4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(3) Ako se radi o osobi koja je oslobođena dužnosti svjedočenja (članak 285.), prije uzimanja uzorka, ta osoba će se poučiti da može uskratiti privolu. Izjavu kojom potvrđuje primitak pouke i daje privolu na uzimanje uzoraka biološkog materijala i njihovu analizu, osoba oslobođena dužnosti svjedočenja će potpisati. Ako uskrati privolu uzorak se ne smije uzimati od te osobe.

(4) Uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela može naložiti tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala i analiza ne smije biti uporabljena za utvrđivanje zdravstvenog stanja osobe ili karakternih osobina osobe.

(6) Podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom pohranjuju se i čuvaju u pravilu dvadeset godina nakon završetka kaznenog postupka.

(7) Ministar nadležan za pravosuđe u suglasnosti s ministrima nadležnima za zdravstvo, unutarnje poslove i obranu, propisuje uvjete pod kojima se podaci iz stavka 6. ovog članka mogu čuvati duže vrijeme od vremena utvrđenog stavkom 6. ovog članka, uvjete brisanja podataka, način uzimanja uzoraka biološkog materijala, pohranu, obradu, čuvanje te o nadzoru nad pohranom, obradom i čuvanjem.

Članak 329.

(1) Isprave koje služe za utvrđivanje činjenica pribavljaju se i čuvaju odgovarajućom primjenom odredaba ove Glave vodeći računa da se isprava ne ošteti ili ne uništi i da se njen sadržaj sačuva u neizmijenjenom obliku. Prema potrebi, tijelo koje vodi postupak, nakon odgovarajuće provjere, izradit će presliku isprave, a izvornik će vratiti podnositelju.

(2) U odnosu na isprave postupa se kao s drugim predmetima koji se imaju upotrijebiti kao dokaz (članak 267. i 269.).

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, dokaz ispravom se izvodi odgovarajućom primjenom članka 306. ovog Zakona. Na prijedlog stranaka, sudac istrage može odrediti da se isprave pregledaju na dokaznom ročištu.

12. Posebne dokazne radnje

Članak 332.

(1) Ako se istraga ne može provesti na drugi način ili bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće, na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika, sudac istrage može protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama počinila ili zajedno s drugim osobama sudjelovala u kaznenom djelu iz članka 334. ovog Zakona, pisanim, obrazloženim nalogom odrediti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana, i to:

- 1) nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu,
- 2) presretanje, prikupljanje i snimanje računalnih podataka,
- 3) ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničko snimanje prostorija,
- 4) tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta,
- 5) uporabu prikrivenih istražitelja i pouzdanika,
- 6) simuliranu prodaju i otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine,
- 7) pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova,
- 8) nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela.

(2) Iznimno, kad okolnosti nalažu da se s izvršenjem radnji započne odmah, nalog iz stavka 1. ovog članka, prije početka istrage na vrijeme od dvadeset četiri sata može izdati državni odvjetnik. Nalog s oznakom vremena izdavanja i obrazloženjem državni odvjetnik mora u roku od osam sati od izdavanja dostaviti sucu istrage. Sudac istrage odmah odlučuje rješenjem o zakonitosti naloga. Ako odobri nalog državnog odvjetnika postupit će prema stavku 1. ovog članka. Ako sudac istrage odbije nalog, državni odvjetnik, može u roku od osam sati podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati.

(3) Ako vijeće ne odobri nalog, u rješenju će naložiti da se odmah obustave radnje, a podaci prikupljeni na temelju naloga državnog odvjetnika će se predati sucu istrage koji će ih uništiti. O uništenju podataka sudac istrage sastavlja zapisnik.

(4) Radnje iz točke 1. stavka 1. ovog članka mogu se odrediti i prema osobama za koje postoje osnove sumnje da počinitelju ili od počinitelja kaznenih djela iz članka 334. ovog Zakona prenose priopćenja i poruke u svezi s djelom, odnosno da se počinitelj služi njihovim priključcima na telefon ili drugim telekomunikacijskim uređajem, koje kriju počinitelja kaznenog djela ili mu prikrivanjem sredstava kojima je kazneno djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta nastalih ili pribavljenih kaznenim djelom ili na drugi način pomažu da ne bude otkriven.

(5) Pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, radnje iz stavka 1. točke 1., 2., 3., 4., 6., 7. i 8. ovog članka, mogu se uz pisani pristanak osobe, primijeniti na sredstva, prostorije i predmete te osobe.

(6) U slučaju kad se ne raspolaže saznanjima o identitetu sudionika kaznenog djela, radnja iz stavka 1. točke 8. ovog članka može se odrediti prema predmetu kaznenog djela.

(7) Izvršenje radnji iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka ne smije predstavljati poticanje na počinjenje kaznenog djela.

Članak 334.

(1) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela:

1) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

a) protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.), protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXVI.), a za koja je propisana kazna zatvora od pet ili više godina,

b) ubojstva (članak 90.), otmice (članak 125.), podvođenja (članak 195.), dječje pornografije na računalnom sustavu ili mreži (članak 197.a), razbojništva (članak 218. stavak 2.), povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a), računalne prijevare (članak 224.a), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), iznude (članak 234.), ucjene (članak 235.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 271.), krivotvorenja novca (članak 274.), pranja novca (članak 279.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.a), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.b), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 298.), sprječavanja dokazivanja (članak 304.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 309.), udruživanja za počinjenje kaznenog djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju, nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 335.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 337.), zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonitog posredovanja (članak 343.), primanja mita (članak 347.) i davanja mita (članak 348.),

c) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža,

2) iz Kaznenog zakona:

a) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.), protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.), protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.), a za koja je propisana kazna zatvora od pet ili više godina,

b) protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža, genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti

zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zračni i plovidbeni promet (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), zlorabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijevare (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zlorabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), trgovanja utjecajem (članak 295.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), sprečavanja dokazivanja (članak 306.), otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijete osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.).

(2) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti i za kaznena djela počinjena na štetu djece (članak 113. Zakona o sudovima za mladež) ili za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

Članak 335.

(1) U nalogu iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona navode se raspoloživi podaci o osobi protiv koje se posebne dokazne radnje primjenjuju, činjenice iz kojih proizlazi potreba poduzimanja te rok trajanja koji mora biti primjeren ostvarenju cilja kao i način, opseg i mjesto provođenja radnje. Radnje izvršava policija. Službene i odgovorne osobe koje sudjeluju u postupku odlučivanja i izvršenja radnji iz članka 332. ovog Zakona dužne su kao tajnu čuvati sve podatke koje su saznale u svezi s radnjama.

(2) Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju s davateljem telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj kao i davatelji telekomunikacijskih usluga, dužni su policiji osigurati potrebnu tehničku pomoć. Za postupanje protivno toj obvezi, sudac istrage će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti davatelja telekomunikacijske usluge novčanom kaznom do 1.000.000,00 kuna te odgovornu osobu u Operativno-tehničkom centru za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju i u davatelju telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne izvrši rješenje može se odgovorna osoba kazniti zatvorom do izvršenja, ali najdulje mjesec dana. O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je određen zatvor, odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Posebne dokazne radnje mogu trajati najdulje šest mjeseci. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage ih može produljiti iz važnih razloga za još šest mjeseci. U posebno složenim predmetima sudac istrage može produžiti radnje za daljnjih šest mjeseci. Ako odbije prijedlog državnog odvjetnika za produljenje radnje, sudac istrage donosi rješenje protiv

kojeg državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od osam sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati.

(4) Čim prestanu pretpostavke iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona, sudac istrage je dužan odrediti obustavu poduzetih radnji. Ako državni odvjetnik odustane od kaznenog progona, odnosno ako podaci i obavijesti pribavljeni primjenom poduzetih radnji nisu potrebni za kazneni postupak, uništiti će se pod nadzorom suca istrage, koji će o tome sastaviti posebni zapisnik.

(5) Nalog iz stavka 1. ovog članka čuva se u posebnom omotu. Nakon prestanka radnje, a ako to probici postupka dopuštaju i prije, nalog se na njezin zahtjev, može dostaviti osobi protiv koje je radnja bila određena.

(6) Ako se prilikom poduzimanja radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona zabilježe podaci i obavijesti koji upućuju na neko drugo kazneno djelo i počinitelja iz članka 334. ovog Zakona, taj dio snimke će se prepisati i dostaviti državnom odvjetniku, i može se upotrijebiti kao dokaz u postupku za to kazneno djelo.

(7) Na razgovore okrivljenika s braniteljem na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 75., 76. i 114. ovog Zakona.

(8) Ako su radnje iz članka 332. ovog Zakona poduzete protivno odredbi članka 332. ovog Zakona, dokazi za koje se iz tako prikupljenih podataka saznalo ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 337.

(1) Radnje iz članka 332. ovog Zakona izvršava policija. O tijeku izvršenja radnji policija sastavlja dnevna izvješća i dokumentaciju tehničkog zapisa koju dostavlja državnom odvjetniku, na njegov zahtjev.

(2) Po isteku radnji policija sastavlja posebno izvješće za državno odvjetništvo i suca istrage u kojem navodi:

1. vremenski početak i završetak radnje,
2. broj i identitet osoba obuhvaćenih radnjom.

(3) Dokumentaciju tehničkog zapisa policija izrađuje u dva primjerka. Jedan primjerak čuva u policijskoj arhivi. Drugi primjerak uz posebno izvješće policija dostavlja državnom odvjetniku uz prikupljene snimke i dokumentaciju.

(4) Uporaba prikrivenih istražitelja uključuje pravo prikrivenog istražitelja na ulazak u nečiji dom ako su ispunjeni uvjeti što ih predviđaju zakonski propisi o ulasku policije u dom bez sudske naloga.

(5) Ako osim uvjeta iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona postoje dokazi za osnovanu sumnju da će doći do počinjenja osobito teških kaznenih djela iz članka 334. ovog Zakona ili su neka od njih već počinjena, sudac istrage može na prijedlog državnog odvjetnika rješenjem odrediti da prikriveni istražitelj uz ulazak u tuđi dom, može uporabiti tehnička sredstva za snimanje nejavnih razgovora. Ako sudac istrage odbije prijedlog donosi rješenje. Protiv tog rješenja državni odvjetnik može u roku od osam sati podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati.

(6) Primjena radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona prestaje čim prestanu razlozi radi kojih su bile određene. Državni odvjetnik i sud po službenoj dužnosti paze na postojanje razloga iz kojih je radnja određena.

(7) Ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja radnji iz članka 332. ovog Zakona.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzopjave i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca.

(3) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela:

1) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

a) protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (glava XIII.) za koja je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), veleizdaje (članak 135.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 136.), ugrožavanja državne neovisnosti (članak 137.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), protudržavnog terorizma (članak 141.), odavanja državne tajne (članak 144. stavak 1. i 3.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 153.), pranja novca (članak 279.),

b) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava, privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

c) udruživanje za počinjenje kaznenih djela (članak 333.), kao i za kaznena djela koja je u stjecaju počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija,

2) iz Kaznenog zakona:

a) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.), ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža s time da privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

b) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih srodnika, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

Glava XIX. OPTUŽIVANJE

1. Podizanje, sadržaj i predaja optužnice

Članak 341.

(1) Optužnicu podiže državni odvjetnik nakon što je završena istraga.

(2) Optužnicu podiže državni odvjetnik bez provođenja istrage ako prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja za koje Zakon ne propisuje obvezatno provođenje istrage daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.

(3) Prije podizanja optužnice osumnjičenik mora biti ispitan, osim ako je u optužnici predloženo suđenje u odsutnosti (članak 402.). Glede pozivanja i ispitivanja osumnjičenika, primjenjuju se odredbe o pozivanju i ispitivanju okrivljenika.

Članak 342.

(1) Optužnica sadrži:

1) ime i prezime okrivljenika s osobnim podacima (članak 272. stavak 1.) kao i podacima o tome nalazi li se i otkad u istražnom zatvoru ili se nalazi na slobodi, a ako je prije podizanja optužnice pušten na slobodu, koliko je proveo u pritvoru i istražnom zatvoru,

2) opis djela iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet na kojemu je i sredstvo kojim je počinjeno kazneno djelo te ostale okolnosti potrebne da se kazneno djelo što točnije odredi,

3) zakonski naziv kaznenog djela, s navođenjem odredaba Kaznenog zakona koje se na prijedlog tužitelja imaju primijeniti,

4) dokaze na kojima se temelji optužnica,

5) obrazloženje u kojem će se opisati stanje stvari.

(2) Državni odvjetnik će uz optužnicu, osim dokaza navedenih u stavku 1. točki 4. ovog članka, dostaviti i popis dokaza kojima raspolaže, a ne namjerava ih izvoditi pred sudom.

(3) Državni odvjetnik nije dužan obavijestiti okrivljenika o:

1) identitetu zaštićenog svjedoka,

2) dokazima čije bi otkrivanje povrijedilo obvezu čuvanja isprava s oznakom tajnosti.

(4) Ako se okrivljenik nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi istražni zatvor, a ako se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, može se predložiti da se pusti na slobodu.

(5) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više kaznenih djela ili više okrivljenika samo ako se prema odredbama članka 25. ovog Zakona može provesti jedinstven postupak i donijeti jedna presuda.

Članak 343.

Optužnica se dostavlja sucu istrage nadležnog suda u onoliko primjeraka koliko ima okrivljenika i branitelja i jedan primjerak za sud. Državni odvjetnik uz optužnicu dostavlja spis istrage, ako je provedena (članak 228. stavak 2.), te zapisnike o provedenim dokaznim radnjama ako istraga nije provedena, ili su dokazne radnje provedene prije pokretanja istrage.

2. Prethodno ispitivanje i odgovor na optužnicu

Članak 344.

(1) Sudac istrage ispitat će bez odgode, a ako je okrivljenik lišen slobode, u roku od četrdeset i osam sati je li:

- 1) optužnicu podnio ovlaštenu tužitelj,
- 2) optužnica podignuta nakon što su ispunjeni zakonski uvjeti (članak 341. i 356. stavak 3.),
- 3) optužnica propisno sastavljena (članak 342.),
- 4) se u spisu nalaze dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa,
- 5) optužnica podignuta u roku iz članka 229. stavka 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona,
- 6) postoje razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1. – 3. ovog Zakona.

(2) Sudac istrage će rješenjem odbaciti optužnicu koju nije podnio ovlaštenu tužitelj i koja je podignuta iako nisu ispunjeni zakonski uvjeti ili nakon proteka roka iz članka 229. stavka 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona ili ako su ispunjeni razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1.-3. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

(3) Ako sudac istrage ustanovi da optužnica ima nedostatke u odnosu na sastojke iz članka 342. stavka 1. točke 1. do 5. ovog Zakona, vratit će je tužitelju da u roku od tri dana ispravi nedostatke. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tužitelja, sudac istrage može produljiti taj rok za daljnja tri dana, osim ako je okrivljenik lišen slobode. Ako državni odvjetnik propusti taj rok, sudac istrage će izvijestiti višeg državnog odvjetnika. Protiv rješenja o vraćanju optužnice i rješenja o produljenju roka žalba nije dopuštena. Ako oštećenik kao tužitelj propusti spomenuti rok, smatrat će se da je odustao od progona i postupak će se obustaviti.

(4) Ako sudac istrage ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

(5) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju o optužnici niti u kaznenom postupku.

Članak 345.

(1) Propisno sastavljenu optužnicu sudac istrage dostavlja okrivljeniku koji je na slobodi bez odgode, a ako je lišen slobode u roku od dvadeset četiri sata od okončanja ispitivanja optužnice prema članku 344. ovog Zakona. Uz optužnicu sudac istrage dostavlja okrivljeniku pouku o pravu na odgovor, te pouku o pravu na branitelja iz članka 72. stavka 1. ovog Zakona. Ako okrivljenik ima branitelja optužnica se dostavlja i branitelju.

(2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo iz članka 66. stavak 2. točka 5. ovog Zakona, optužnica se dostavlja i branitelju.

(3) Ako je protiv osumnjičenika sud odredio istražni zatvor, optužnica se predaje okrivljeniku pri njegovu zatvaranju, zajedno s rješenjem kojim se određuje istražni zatvor.

(4) Ako se okrivljenik kojemu je određen istražni zatvor ne nalazi u zatvoru suda kod kojeg će se održati rasprava, sudac istrage odredit će da se okrivljenik odmah dovede u taj zatvor, gdje će mu se predati optužnica i pouka o pravu na odgovor.

Članak 347.

Optužnicu sa spisom istrage i odgovorom na optužnicu, ako je podnesen, sudac istrage bez odgode dostavlja optužnom vijeću.

3. Postupak pred optužnim vijećem

Članak 348.

(1) Po primitku optužnice predsjednik optužnog vijeća nalogom određuje dan, sat i mjesto održavanja sjednice optužnog vijeća. Sjednica se održava u roku od petnaest dana ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako je na slobodi. U posebno složenim predmetima sjednica optužnog vijeća se ima održati u roku od mjesec dana ako je okrivljenik lišen slobode ili u roku od tri mjeseca ako je na slobodi.

(2) Na sjednicu se pozivaju državni odvjetnik, oštećenik, okrivljenik i branitelj ako ga ima. Pozvane osobe će predsjednik vijeća upozoriti da će se sjednica održati i u njihovoj odsutnosti.

(3) Okrivljenik će se u pozivu poučiti da će se sjednica optužnog vijeća i u slučaju obvezne obrane održati iako se branitelj nije odazvao.

(4) Okrivljenik se može odreći prava na sjednicu optužnog vijeća i pisanom izjavom zahtijevati suđenje. Pisana izjava mora biti dostavljena vijeću najkasnije tri dana prije dana održavanja sjednice. Vijeće u tom slučaju potvrđuje optužnicu i odmah ju dostavlja sa spisom sudskoj pisarnici.

Članak 350.

(1) Predsjednik vijeća otvara sjednicu navođenjem optužnice o kojoj se raspravlja te provjerava osobne podatke okrivljenika osim podataka o ranijoj osuđivanosti, a posebno provjerava je li okrivljenik primio i razumio pouku o pravima, a ako nije, naložit će državnom odvjetniku da dostavi okrivljeniku pouku o pravima.

(2) Državni odvjetnik, ako je prisutan, kratko iznosi rezultate prethodnih istraživanja i dokaze na kojima se zasniva optužnica i koji opravdavaju njezino podizanje. Oštećenik ili njegov opunomoćenik mogu obrazložiti imovinskopravni zahtjev, upozoriti na dokaze o krivnji optuženika, te predložiti privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva (članak 160.).

(3) Okrivljenik i branitelj, ako su prisutni, mogu upozoriti na dokaze koji idu u korist okrivljenika, na moguće propuste u istrazi i na nezakonite dokaze. U odgovoru se okrivljenik i branitelj mogu očitovati o tome koji dio optužbe osporavaju.

(4) Okrivljenik može dati izjavu da je kriv po svim ili nekim točkama optužbe.

(5) Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj mogu na navode protivne stranke uzvratiti samo jednom. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj izlažu i obrazlažu svoje zaključke služeći se podacima koji su sadržani u spisu.

(6) Ako stranke predlažu određivanje ili ukidanje istražnog zatvora u sjednici optužnog vijeća postupit će se prema članku 129. stavku 2. – 5. ovog Zakona.

(7) Ako vijeće smatra da može donijeti odluku, proglašava raspravljanje na sjednici zaključenim.

Članak 351.

(1) Ako vijeće ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, a to nije učinio sudac istrage (članak 344. stavak 4.), donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba.

(2) Ako vijeće posumnja u zakonitost pojedinog dokaza, a bez izvođenja dodatnih dokaza o tome ne može donijeti odluku, odgodit će ročište i odmah zakazati novo na kojem će izvesti dokaze važne za utvrđivanje činjenica o zakonitosti dokaza (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza), te najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a zatim donijeti odluku o optužnici.

(3) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju u kaznenom postupku.

Članak 352.

Okrivljenik u sjednici može obavijestiti tužitelja o dokazima koje će izvesti o postojanju alibija ili o neubrojivosti.

Članak 353.

(1) O novim dokazima koji su naknadno otkriveni u prethodnom postupku obavijestit će se protivna stranka najkasnije u roku od osam dana od saznanja za njihovo postojanje.

(2) Ako bi obavještavanje o pojedinom dokazu važnom za obranu moglo nanijeti štetu istrazi u drugom postupku koji se vodi protiv istog ili drugih okrivljenika, vijeće će na prijedlog državnog odvjetnika rješenjem odobriti odgodu obavještavanja.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovog članka vijeće će donijeti i ako postoje okolnosti iz članka 294. ovog Zakona.

(4) Odgoda o obavještavanju o dokazima iz stavka 2. ovog članka mora prestati prije završetka dokaznog postupka, dok odgoda iz stavka 3. ovog članka može trajati do odluke o položaju svjedoka.

4. Odlučivanje o potvrđivanju optužnice

Članak 354.

(1) Ako vijeće ustanovi da je optužnica osnovana, donijet će rješenje kojim potvrđuje optužnicu.

(2) Rješenje o potvrđivanju optužnice dostavlja se strankama, branitelju i oštećeniku, a optužnica s tim rješenjem i spisima sudskoj pisarnici.

(3) Sud će o potvrđivanju optužnice obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe koje o tome vodi evidenciju. Ako je protiv optuženika potvrđena druga optužnica, ministarstvo će o tim optužnicama obavijestiti nadležne sudove.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o vođenju evidencije iz stavka 3. ovog članka.

Članak 355.

(1) Vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu u odnosu na sve ili pojedine točke optužnice ako ustanovi da:

- 1) djelo koje je predmet optužbe nije kazneno djelo,
- 2) postoje okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju,
- 3) nema zahtjeva ovlaštenog tužitelja ili prijedloga, odnosno odobrenja ovlaštene osobe, ako je to po zakonu potrebno, ili da postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon,
- 4) nema dovoljno dokaza da je okrivljenik osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe, odnosno da je proturječje između prikupljenih dokaza očito takvo da bi na raspravi izricanje osuđujuće presude bilo nemoguće.

(2) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovog članka, nije vođena istraga, vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka stranke i oštećenik mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 356.

(1) Ako vijeće ustanovi da u odnosu na cijelu optužnicu postoje nedostaci u prethodnom postupku ili da činjenični opis djela ne proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza, ili da je potrebno bolje razjašnjenje stvari, rješenjem vraća optužnicu tužitelju s navođenjem razloga iz kojih nije potvrđena.

(2) Ako vijeće ustanovi da samo u odnosu na pojedine dijelove optužnice postoje nedostaci u prethodnom postupku ili da činjenični opis djela ne proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza, ili da je potrebno bolje razjašnjenje stvari, rješenjem će razdvojiti postupak i potvrditi optužnicu u dijelu za koji to nalazi osnovanim.

(3) Ako vijeće nije potvrdilo optužnicu u cijelosti ili dijelu, državni odvjetnik je dužan u roku osam dana od dostave rješenja donijeti nalog za dopunu istrage ili poduzimanje dokazne radnje odnosno odustati od kaznenog progona. Na zahtjev državnog odvjetnika optužno vijeće može produljiti taj rok za daljnjih osam dana, ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, a petnaest dana ako je na slobodi.

(4) Državni odvjetnik dužan je o razlozima propuštanja roka iz stavka 3. ovog članka izvijestiti višega državnog odvjetnika. Ako u daljnjem roku od osam dana nije postupljeno prema stavku 3. ovog članka, smatrat će se da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona.

(5) Državni odvjetnik će nakon dopune istrage novu optužnicu dostaviti na ponovno ispitivanje (članak 343. do 355.).

(6) Vijeće će ispitujući optužnicu odlučiti i o prijedlozima za spajanje ili razdvajanje postupka.

5. Očitovanje okrivljenika o krivnji i sporazumijevanje o kazni i drugim mjerama

Članak 359.

Ako se okrivljenik pred vijećem izjasnio da je kriv (članak 350. stavak 4.), a nije postignut sporazum o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona, vijeće će potvrditi optužnicu i odmah je sa spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi za odbacivanje optužnice iz članka 355. ovog Zakona.

Članak 360.

(1) Stranke mogu pregovarati o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona. Okrivljenik tijekom pregovora mora imati branitelja.

(2) Vijeće može odgoditi sjednicu za najviše petnaest dana kako bi stranke okončale pregovore.

(3) Ako su prije početka sjednice ili tijekom sjednice optužnog vijeća državni odvjetnik i okrivljenik i branitelj potpisali izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, predaju izjavu vijeću odmah nakon otvaranja sjednice.

(4) Izjava iz stavka 3. ovog članka sadrži:

1) opis kaznenog djela koje je predmet optužbe,

2) izjavu okrivljenika o priznanju krivnje za to kazneno djelo,

3) sporazum o vrsti i mjeri kazne, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, oduzimanju predmeta te o troškovima postupka,

4) očitovanje okrivljenika o podnesenom imovinskopravnom zahtjevu,

5) izjavu okrivljenika o prihvaćanju prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom,

6) potpis stranaka i branitelja.

(5) Nakon potpisivanja izjave iz stavka 3. ovog članka, državni odvjetnik obavještava o tome žrtvu ili oštećenika.

6. Donošenje presude na temelju sporazuma stranaka

Članak 361.

(1) Nakon što primi pisanu izjavu o sporazumu stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, vijeće će utvrditi da su stranke suglasne u odnosu na sadržaj zahtjeva i to unijeti u zapisnik.

(2) Vijeće će nakon toga odlučiti o prihvaćanju sporazuma. Ako prihvati sporazum, potvrdit će optužnicu te će okrivljeniku presudom izreći kaznu ili drugu mjeru iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Vijeće neće prihvatiti sporazum stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njegovo prihvaćanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija sporazum i nastavlja s ispitivanjem optužnice.

(4) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3. ovog članka, vijeće će optužnicu s raspravnim spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi za odbacivanje optužnice iz članka 355. ovog Zakona.

Članak 362.

(1) Stranke mogu odustati od prijedloga sporazuma do donošenja presude.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka i iz članka 361. stavka 3. ovog Zakona prijedlog sporazuma i svi ostali podaci koji se odnose na njega, izdvajaju se rješenjem iz spisa i predaju tajniku suda i ne mogu se razgledati ni upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku.

Članak 363.

(1) Presuda na temelju sporazuma stranaka mora imati sadržaj iz članka 455. ovog Zakona.

(2) Presuda iz stavka 1. ovog članka se odmah objavljuje, a pisano sastavlja i dostavlja strankama u roku od osam dana od objave. U obrazloženju se navodi sporazum na temelju kojeg je donesena presuda.

(3) Presuda iz stavka 1. ovog članka mora odgovarati sadržaju izjave iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Vijeće može u izreci o troškovima kaznenog postupka (članak 145.) odrediti da se okrivljenik u cijelosti oslobađa troškova.

Članak 363.

(1) Presuda na temelju sporazuma stranaka mora imati sadržaj iz članka 455. ovog Zakona.

(2) Presuda iz stavka 1. ovog članka se odmah objavljuje, a pisano sastavlja i dostavlja strankama u roku od osam dana od objave. U obrazloženju se navodi sporazum na temelju kojeg je donesena presuda.

(3) Presuda iz stavka 1. ovog članka mora odgovarati sadržaju izjave iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Vijeće može u izreci o troškovima kaznenog postupka (članak 145.) odrediti da se okrivljenik u cijelosti oslobađa troškova.

7. Povlačenje i izmjena optužnice

Članak 365.

(1) Državni odvjetnik može povući optužnicu prije nego što je potvrđena.

(2) Ako je državni odvjetnik povukao optužnicu, može podići novu izmijenjenu optužnicu pod uvjetima iz članka 341. ovog Zakona. Takva optužnica mora biti podignuta najkasnije dvanaest mjeseci od prvog povlačenja optužnice ako je optužnica podignuta za kazneno djelo za koje se vodi redoviti postupak, a šest mjeseci ako je optužnica podignuta za kazneno djelo za koje se vodi skraćeni postupak.

(3) O razlozima povlačenja optužnice državni odvjetnik dužan je izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

8. Upućivanje na suđenje

Članak 366.

(1) Odmah nakon potpunog ili djelomičnog potvrđivanja optužnice optužno vijeće, uz sudjelovanje stranaka ako su prisutne, sastavlja raspravni spis.

(2) Raspravni spis uz optužnicu sadrži:

1) kaznenu prijavu,

2) imovinskopравни zahtjev oštećenika,

3) zapisnike, snimke i druge isprave o provedenim dokaznim radnjama prije podizanja optužnice koji su važni za raspravu,

4) zapisnike o radnjama provedenim na dokaznom ročištu koji su važni za raspravu,

5) isprave i zapisnike o dokaznim radnjama pribavljene putem međunarodne pravne pomoći,

6) izvadak iz kaznene evidencije i evidencije o drugim kažnjivim djelima,

7) predmete kojima je kazneno djelo počinjeno ili koji su nastali počinjenjem kaznenog djela ili naznaku gdje se nalaze,

8) zapisnik s ročišta za potvrđivanje optužnice,

- 9) odluke i podatke o mjerama osiguranja prisutnosti i drugim mjerama za osiguranje tijeka postupka,
 10) bilješke istraživanja obrane.
- (3) Stranke imaju pravo stavljati prigovore na uvrštenje pojedinih isprava, zapisnika i predmeta u raspravni spis. O prigovoru odlučuje rješenjem vijeće na ročištu. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.
- (4) Stranke se, uz suglasnost vijeća, mogu sporazumjeti o unošenju u raspravni spis i drugih sastojaka.
- (5) Ako što drugo nije propisano ovim Zakonom, stranke i branitelj imaju pravo razgledati i prepisivati raspravni spis u pisarnici suda.

Članak 367.

- (1) Rješenje vijeća o potvrđivanju optužnice se s optužnicom i raspravnim spisom bez odgode dostavlja pisarnici nadležnog suda.
- (2) Spisi pribavljeni na sjednici optužnog vijeća, kao i dijelovi spisa istrage koji nisu uvršteni u raspravni spis vraćaju se državnom odvjetniku zajedno sa zapisnikom sjednice vijeća.
- (3) Okrivljenik i branitelj imaju pravo razgledati i prepisivati spise iz stavka 2. ovog članka u pisarnici državnog odvjetnika.

B. Rasprava i presuda

Glava XX.

PRIPREME ZA RASPRAVU I OKONČANJE KAZNENOG POSTUPKA PRIJE OTVARANJA RASPRAVE

1. Uvodne odredbe

Članak 368.

- (1) Predsjednik vijeća, odmah nakon primitka optužnice i raspravnog spisa započinje pripreme za raspravu.
- (2) Pripreme za raspravu obuhvaćaju održavanje pripremnog ročišta za raspravu, određivanje rasprave i donošenje drugih odluka koje se odnose na upravljanje postupkom.
- (3) Protiv odluka koje donosi predsjednik vijeća u tijeku priprema za raspravu, žalba nije dopuštena, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 369.

- (1) O ispitivanju svjedoka ili vještaka čije ispitivanje su stranke predložile, a ne mogu doći na raspravu zbog bolesti ili zbog drugih opravdanih razloga odlučuje predsjednik vijeća. Svjedoka ili vještaka ispitat će predsjednik vijeća ili sudac istrage na čijem se području svjedok odnosno vještak nalazi. O vremenu i mjestu ispitivanja obavijestit će se stranke, branitelj i oštećenik.
- (2) Ako je optuženik lišen slobode, o potrebi njegove prisutnosti ispitivanju svjedoka ili vještaka, odlučuje predsjednik vijeća.
- (3) Kad su stranke i oštećenik prisutni ispitivanju imaju prava kao i kod odgovarajuće radnje prije podizanja optužnice.

2. Pripremno ročište

Članak 371.

(1) Pripremno ročište se provodi pred predsjednikom vijeća. Predsjednik vijeća određuje pripremno ročište najkasnije u roku od mjesec dana ako je optuženik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako nije određen istražni zatvor, računajući od primitka potvrđene optužnice u sudsku pisarnicu. Ako predsjednik vijeća ne odredi pripremno ročište u tom roku, obavijestit će o tome predsjednika suda koji će poduzeti mjere da se pripremno ročište odmah odredi.

(2) Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina predsjednik vijeća obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Predsjednik vijeća neće održati pripremno ročište ako su stranke postigle sporazum u smislu članka 360. stavka 3. ovog Zakona.

(3) Ako predsjednik vijeća ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, a to nije učinio sudac istrage (članak 344. stavak 4.) ni optužno vijeće (članak 351.) donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa te ih predati tajniku suda. Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti u kaznenom postupku. Protiv rješenja predsjednika vijeća o izdvajanju dokaza iz spisa, dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 372.

(1) Na pripremno ročište pozvat će se optuženik, njegov branitelj, tužitelj i oštećenik odnosno njihovi zakonski zastupnici i opunomoćenici, a po potrebi i tumač.

(2) U pozivu za pripremno ročište stranke će biti upozorene da na pripremnom ročištu mogu predložiti nove dokaze koji mogu poslužiti za utvrđivanje činjenica, ako su za te dokaze saznale nakon potvrđivanja optužnice.

(3) Ako je potrebno da se za pripremno ročište pribave spisi, isprave ili predmeti koji se nalaze kod suda ili kod kojeg drugog državnog tijela, predsjednik vijeća će na prijedlog stranaka naložiti da se ti predmeti ili isprave pravovremeno pribave.

Članak 374.

(1) Prije izlaganja optužbe stranke će izvijestiti predsjednika vijeća o sadržaju sporazuma iz članka 360. ovog Zakona za sve ili pojedine točke optužbe.

(2) Predsjednik vijeća će u zapisnik unijeti sporazum stranaka iz stavka 1. ovog članka te postupiti prema članku 361. do 364. ovog Zakona.

(3) Ako su se stranke sporazumjele o dijelu optužnice, postupak za ta djela će se razdvojiti sukladno članku 26. ovog Zakona. Za preostali dio optužnice provest će se pripremno ročište.

Članak 376.

(1) Predsjednik vijeća uvjerit će se da je optuženik razumio optužnicu i pozvat će ga da se očituje o optužbi. Optuženik može ostati kod ranijeg očitovanja ili iznijeti novo očitovanje, posebno ako je naknadno saznao za dokaze u svezi djela i krivnje (članak 372. stavak 2.)

(2) Predsjednik vijeća pozvat će optuženika koji poriče optužbu da on ili njegov branitelj, točno odrede koji dio optužnice poriču i iz kojih razloga.

Članak 377.

(1) Predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi. Pri tome će predsjednik vijeća upozoriti stranke i oštećenika da se na raspravi neće izvesti oni dokazi za koje su znale ali ih, bez opravdanog razloga, nisu na pripremnom ročištu predložile.

(2) Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(3) Predsjednik vijeća će postupiti prema članku 431. stavak 1. točka 1. ovog Zakona u odnosu na činjenice koje protivna stranka ne osporava, te iz razloga predviđenih u članku 351. ovog Zakona.

4. Određivanje rasprave

Članak 381.

(1) Predsjednik vijeća prije završetka pripremnog ročišta, nalogom određuje vrijeme i mjesto održavanja rasprave te koji će se svjedoci i vještaci pozvati na raspravu, kao i pribavljanje drugih dokaza. Iznimno, ako postoje posebne prepreke, predsjednik vijeća može odgoditi određivanje rasprave do mjesec dana i o tome obavijestiti predsjednika suda.

(2) Ako pripremno ročište nije održano (članak 371. stavak 2.), predsjednik vijeća odredit će raspravu najkasnije u roku od dva mjeseca od zaprimanja potvrđene optužnice te vrijeme i mjesto održavanja rasprave, koji će se svjedoci i vještaci pozvati na raspravu, kao i pribavljanje drugih dokaza. Ako u tom roku ne odredi raspravu, predsjednik vijeća obavijestit će predsjednika suda o razlozima iz kojih rasprava nije određena. Predsjednik suda prema potrebi poduzet će mjere da se rasprava odredi.

Članak 383.

(1) Na raspravu poziva se tužitelj i oštećenik te njihovi zakonski zastupnici i opunomoćenici, optuženik i njegov branitelj, a po potrebi i tumač.

(2) Svjedoke i vještake koje su predložile, pozivaju stranke. Na pozivanje svjedoka i vještaka primjenjuju se odredbe članka 175. do 177. ovog Zakona.

(3) Optuženik se poziva prema članku 372. stavku 1. i 2. ovog Zakona. Poziv optuženiku mora se dostaviti tako da između dostave poziva i dana rasprave ostane dovoljno vremena za pripremu obrane, a najmanje osam dana. Na zahtjev optuženika ili na prijedlog tužitelja, a uz privolu optuženika, taj se rok može skratiti.

(4) Branitelj se poziva prema članku 174. stavku 1. ovog Zakona.

(5) Oštećenika koji se ne poziva kao svjedok sud će izvijestiti u pozivu da će se rasprava održati i bez njega, a da će se izjava o imovinskopravnom zahtjevu pročitati. Oštećenik će se upozoriti i na to da će se, ako ne dođe, smatrati da nije voljan nastaviti kazneni progon ako državni odvjetnik odustane od optužbe.

(6) Oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj upozorit će se u pozivu da će se ako na raspravu ne dođu, a ne pošalju opunomoćenika, smatrati da su odustali od optužbe.

(7) Optuženika će se u pozivu upozoriti na posljedice nedolaska na raspravu (članak 402. i 404.).

Glava XXI. RASPRAVA

1. Javnost rasprave

Članak 389.

- (1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, žrtvu, oštećenika, njihove zastupnike i branitelja.
- (2) Vijeće može dopustiti da raspravi s koje je javnost isključena prisustvuju pojedine službene osobe, znanstveni i javni radnici, a na zahtjev optuženika može to dopustiti i njegovu bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i njegovim bliskim srođnicima.
- (3) Predsjednik vijeća upozorit će osobe koje prisustvuju raspravi iz koje je javnost isključena da su dužne kao tajnu čuvati sve ono što su na raspravi saznale i da je odavanje tajne kazneno djelo.

2. Upravljanje raspravom

Članak 395.

- (1) Dužnost je predsjednika vijeća brinuti se o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. On može odmah nakon otvaranja zasjedanja upozoriti osobe koje prisustvuju raspravi da se pristojno ponašaju i ne ometaju rad suda. Predsjednik vijeća može odrediti pretragu osoba koje prisustvuju raspravi.
- (2) Vijeće može naložiti da se iz zasjedanja uklone sve osobe koje kao slušatelji prisustvuju raspravi ako se mjerama za održavanje reda propisanim u ovom Zakonu ne bi moglo osigurati neometano održavanje rasprave.
- (3) U sudnici se, osim za potrebe suda, ne smiju obavljati fotografska, filmska, televizijska i druga snimanja tehničkim uređajima. Iznimno, predsjednik višeg suda može odobriti filmsko ili televizijsko, a predsjednik suda fotografsko snimanje.
- (4) Stranke i branitelj smiju tonski snimati tijek rasprave s koje nije isključena javnost pod uvjetom da ne ometaju tijek rasprave i da prethodno o tome izvijeste predsjednika vijeća. Osobni podaci o optuženiku, oštećeniku ili svjedoku koji su tako snimljeni predstavljaju tajnu i smiju se koristiti samo za potrebe kaznenog postupka.

3. Pretpostavke za održavanje rasprave

Članak 402.

- (1) Ako je optuženik uredno pozvan, a ne dođe na raspravu niti svoj izostanak opravda, predsjednik vijeća će naložiti da se prisilno dovede. Ako se dovođenje ne bi moglo odmah obaviti, predsjednik vijeća će odlučiti da se rasprava odgodi i naložiti da se optuženik na iduću raspravu prisilno dovede. Ako do privođenja optuženik opravda izostanak, predsjednik vijeća opozvat će nalog o prisilnom dovođenju. Vijeće može naložiti da optuženik snosi troškove koji su nastali odgodom rasprave.
- (2) Kada zbog nedolaska optuženika ili njegovog branitelja ne postoje uvjeti za održavanje rasprave, predsjednik vijeća može odrediti da se prisutni svjedok ili vještak ispita i bez vođenja rasprave ako se tome optužba i obrana ne protive.
- (3) Optuženiku se može suditi u odsutnosti samo ako postoje osobito važni razlozi da mu se sudi, a:

- 1) nije moguće suđenje u stranoj državi,
 - 2) nije moguće izručenje,
 - 3) optuženik je u bijegu.
- (4) Rješenje o suđenju u odsutnosti donosi sud nakon pribavljenog mišljenja tužitelja. Žalba zadržava izvršenje rješenja, ako je rješenje doneseno protivno mišljenju tužitelja.

Članak 404.

(1) Ako postoje uvjeti za odgodu rasprave zbog nedolaska optuženika ili zbog njegove raspravne nesposobnosti, odnosno zbog odsutnosti branitelja, sud pred kojim se ima održati rasprava može odlučiti da se rasprava održi ako bi se prema dokazima koji se nalaze u spisima očito morala donijeti presuda kojom se optužba odbija.

(2) Ako se optuženik sam stavio u položaj ili stanje uslijed kojeg nije mogao sudjelovati na raspravi, održat će se rasprava u njegovoj odsutnosti. Sud donosi rješenje o održavanju rasprave u odsutnosti optuženika nakon ispitivanja liječnika vještaka. Rješenje se može donijeti prije započinjanja rasprave. Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja. Čim prestanu razlozi uslijed kojih optuženik nije mogao biti prisutan na raspravi, a rasprava nije okončana, nastavit će se u njegovoj prisutnosti, a sudac će optuženiku priopćiti dotadašnji tijek i sadržaj rasprave.

(3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do dvanaest godina, a optuženik koji je uredno pozvan nije pristupio, ili mu se poziv ne može uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili očigledno izbjegava poziv, sud može odlučiti da se rasprava provede u odsutnosti optuženika ako je optuženik bio prethodno upozoren da mu se može suditi u odsutnosti i ako se očitovao o optužnici u prisutnosti branitelja.

(4) Na raspravi prema stavku 2. i 3. ovoga članka, optuženik mora imati branitelja. Branitelj može u korist optuženika davati izjave i primati priopćenja o svim pitanjima koja se odnose na vođenje postupka i odlučivanje o glavnoj stvari.

Članak 405.

(1) Ako se svjedok ili vještak unatoč urednom pozivu upućenom od stranke koja ga predlaže ne odazove raspravi, stranka može zahtijevati da mu poziv uputi sud. Ako svjedok ili vještak pozvan od suda, unatoč urednom pozivu neopravdano izostane s rasprave, predsjednik vijeća će naložiti da se na iduću raspravu prisilno dovede i kazniti svjedoka novčanom kaznom do 50.000,00 kuna. Vijeće može u opravdanom slučaju opozvati odluku o kazni.

(2) Rasprava može početi i bez prisutnosti pozvanog svjedoka ili vještaka. U tom će slučaju vijeće tijekom rasprave odlučiti treba li zbog odsutnosti svjedoka ili vještaka raspravu prekinuti ili odgoditi.

Članak 411.

(1) U uvodu zapisnika mora se naznačiti sud pred kojim se održava rasprava, mjesto i vrijeme zasjedanja, ime i prezime predsjednika vijeća, članova vijeća i zapisničara, prisutnih tužitelja, optuženika i branitelja, oštećenika i njegova zakonskog zastupnika ili opunomoćenika, tumača, kazneno djelo koje je predmet raspravljanja te je li rasprava javna ili je javnost isključena.

(2) Zapisnik mora osobito sadržavati podatke o tome koja je optužnica na raspravi pročitana, odnosno usmeno izložena, kakvo je očitovanje okrivljenika s pripremnog ročišta odnosno je li ono promijenjeno i je li tužitelj izmijenio ili proširio optužbu, kakve su prijedloge podnijele

stranke i kakve je odluke donosio predsjednik vijeća ili vijeće, koji su dokazi izvedeni, jesu li pročitani zapisnici i drugi podnesci, jesu li reproducirane zvučne ili druge snimke i kakve su primjedbe dale stranke u svezi s izvedenim dokazima. Ako je s rasprave isključena javnost, u zapisniku se mora naznačiti da je predsjednik vijeća upozorio prisutne na posljedice ako neovlašteno otkriju ono što su na toj raspravi saznali kao tajnu.

(3) Iskazi optuženika, svjedoka i vještaka unose se u zapisnik tako da se prikaže njihov bitni sadržaj. Ti se iskazi unose u zapisnik samo ako sadrže odstupanje ili dopunu njihovih prijašnjih iskaza. Na zahtjev stranke predsjednik vijeća naložit će da se djelomično ili u cijelosti pročita zapisnik o njezinu prijašnjem iskazu.

(4) Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti i pitanje, odnosno odgovor koji je vijeće odbilo kao nedopušten.

(5) U zapisniku o tijeku rasprave koji se vodi usporedno sa zvučnim ili drugim snimanjem unijet će se prema ocijeni predsjednika vijeća važne izjave stranaka, a po potrebi i bitni dijelovi iskaza optuženika, svjedoka ili vještaka.

7. Dokazni postupak

Članak 417.a

(1) Optuženika koji se očitovao da se u odnosu na sve točke optužbe smatra krivim, predsjednik vijeća uputit će da može odmah iskazivati o svim okolnostima koje ga terete i iznijeti sve činjenice koje mu idu u korist te se prelazi na ispitivanje optuženika.

(2) Optuženik će u slobodnom izlaganju iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja branitelj, a zatim tužitelj. Nakon njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuženiku radi otklanjanja praznina, proturječnosti i nejasnoća u iskazu. Oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, suoptuženici i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja optuženiku uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. stavak 1.) ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Izjava optuženika prema odredbi stavka 1. ovog članka ne oslobađa sud dužnosti da izvodi i druge dokaze. Ako je optuženikovo priznanje na raspravi potpuno i sukladno prije pribavljenim dokazima, sud će u dokaznom postupku izvesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kazni i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom te troškovima kaznenog postupka.

(5) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije zahtijeva.

Članak 418.

(1) Dokazivanje obuhvaća sve činjenice za koje sud i stranke smatraju da su važne za pravilno presuđenje.

(2) Suoptuženike koji su se očitovali da se u odnosu na sve točke optužbe smatraju krivim, ispitat će se na početku dokaznog postupka, oni koji zahtijevaju da ih se ispita prije završetka dokaznog postupka, ispitat će se čim to zahtijevaju, a oni koji su se očitovali na sve ili pojedine točke optužbe da se ne smatraju krivim ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako drukčije ne zahtijevaju.

(3) Optuženik koji se prema odredbi članka 416. stavak 5. ovog Zakona treba ispitati na kraju dokaznog postupka može sudjelovati u izvođenju pojedinih dokaza na raspravi i prije njegova ispitivanja.

(4) Ako se oštećenik koji je prisutan treba ispitati kao svjedok, njegovo će se ispitivanje obaviti prije ispitivanja ostalih svjedoka.

(5) Podaci iz kaznene evidencije kao i drugi podaci o osuđivanosti za kažnjive radnje mogu se pročitati kao zadnji dokazi prije ispitivanja optuženika na završetku dokaznog postupka, osim ako vijeće odlučuje o mjerama osiguranja prisutnosti optuženika i drugim mjerama opreza.

Članak 419.

(1) Stranke imaju pravo pozivati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao samo ako smatra da ti dokazi upućuju na postojanje razloga isključenja protupravnosti ili krivnje ili na činjenicu o kojoj ovisi odluka o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi, oduzimanju predmeta te troškovima kaznenog postupka.

(2) Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti naraspravi. Predsjednik vijeća će upozoriti stranke i oštećenika da se neće izvesti oni dokazi za koje su do početka rasprave znale ali ih, bez opravdanog razloga, nisu odmah predložile.

(3) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:

- 1) dokazi optužbe,
- 2) dokazi obrane,
- 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
- 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,
- 5) dokazi suda.

(4) Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(5) Stranke određuju redosljed dokaza koje namjeravaju izvesti i obavještavaju sud o vremenu potrebnom za njihovo izvođenje. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redosljed izvođenja dokaza.

Članak 420.

(1) Prije ispitivanja, svjedoka će predsjednik vijeća upozoriti prema članku 288. stavku 3., a vještaka prema članku 312. stavku 1. ovog Zakona.

(2) Svjedoka i vještaka najprije ispituje stranka koja ga je predložila (glavno ispitivanje), zatim protivna stranka (unakrsno ispitivanje), nakon čega svjedoka i vještaka može ponovno ispitati stranka koja ga je pozvala (dodatno ispitivanje).

(3) Svjedoka i vještaka o okolnostima o kojima je pozvan radi svjedočenja, odnosno vještačenja ispituje stranka koja ga je pozvala. Pitanja protivne stranke svjedoku i vještaku u pravilu se ograničavaju i odnose samo na okolnosti o kojima je svjedok ili vještak iskazao tijekom glavnog ispitivanja. Predsjednik vijeća može dopustiti pitanja o okolnostima o kojima svjedok ili vještak nije iskazivao tijekom glavnog ispitivanja ili ako su usmjerena na utvrđivanje vjerodostojnosti svjedoka. Pitanja na dodatnom ispitivanju mogu se odnositi samo na pitanja postavljena tijekom unakrsnog ispitivanja.

(4) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti (sugestivna pitanja) ne mogu se postavljati pri glavnom ispitivanju, osim ako je potrebno razjasniti iskaze svjedoka ili vještaka, ili u

odnosu na osobne ili opće podatke o svjedoku ili vještaku koji nisu sporni, kao i u odnosu na okolnosti koje služe osvježanju pamćenja svjedoka ili vještaka pod uvjetom da ne utječu na vjerodostojnost iskaza.

(5) Sugestivna pitanja dopuštena su prilikom unakrsnog ispitivanja. Kad stranka pozove svjedoka ili vještaka koji je već bio ispitan po prijedlogu suprotne stranke ili kad svjedok ili vještak izbjegava odgovor, sud može dopustiti postavljanje sugestivnih pitanja.

(6) Stranke i branitelj mogu odmah nakon postavljanja pitanja iznijeti prigovor nedopuštenosti pitanja. O tom prigovoru sud odlučuje odmah nakon što je iznesen.

(7) Sud može tijekom glavnog, unakrsnog i dodatnog ispitivanja svjedoku i vještaku postaviti pitanja radi razjašnjenja nejasnoća, ali ta pitanja ne smiju biti sugestivna.

(8) Oštećenik, zakonski zastupnik i opunomoćenik imaju pravo postavljati pitanja svjedoku i vještaku nakon tužitelja.

(9) Predsjednik vijeća skrbi da ispitivanje i izvođenje dokaza ostane u okvirima predmeta raspravljanja, da bude učinkovito i ekonomično te da se vještaci i svjedoci zaštite od napada na njihovu osobnu nepovredivost.

(10) U slučaju iz članka 419. stavka 1. ovog Zakona kada vijeće odluči da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao, ispitivanje svjedoka ili vještaka provodi najprije sud, zatim tužitelj, oštećenik te optuženik.

Članak 421.

(1) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na pitanje koje je već postavljeno te ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(2) Vijeće će odbiti izvođenje dokaza:

1) za koje su stranke znale do potvrđivanja optužnice ili okončanja pripremnog ročišta, ali ih bez opravdanog razloga nisu predložile (članak 377. stavak 1.),

2) ako je nezakonit ili se odnosi na činjenicu koja se po zakonu ne može dokazivati (nedopušteni prijedlog),

3) ako činjenica koju bi izvođenjem dokaza trebalo utvrditi nije važna za odlučivanje, odnosno ako ne postoji povezanost između činjenice koju stranka želi utvrditi i odlučnih činjenica ili se ta povezanost zbog pravnih razloga ne može ustanoviti (nevažni prijedlog),

4) ako postoje razlozi za sumnju da se s dokazom neka važna činjenica uopće ne bi mogla utvrditi ili bi se to moglo učiniti sa velikim poteškoćama, (neprikladni prijedlog),

5) ako je predloženo izvođenje dokaza očigledno usmjereno na znatno odugovlačenje postupka (prijedlog koji odugovlači postupak).

(3) Rješenje kojim se odbija izvođenje dokaza mora biti obrazloženo. Vijeće ga može izmijeniti ili opozvati u tijeku postupka.

Članak 428.

Ako se na raspravi sazna da svjedok ili vještak ne može doći pred sud ili mu je dolazak znatno otežan, vijeće može na prijedlog stranke koja je pozvala svjedoka ili vještaka, ako smatra da je njegov iskaz važan, naložiti da ga izvan rasprave ispita predsjednik vijeća ili sudac član vijeća, ili da se ispitivanje obavi preko suca istrage na čijem se području svjedok, odnosno vještak nalazi.

Članak 431.

(1) Zapisnici o iskazima svjedoka, suokrivljenika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu, te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu se prema odluci vijeća pročitati samo:

- 1) ako se odnose na činjenicu koju stranka nije osporavala,
- 2) ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka,
- 3) ako svjedoci ili vještaci bez zakonskih razloga neće iskazivati na raspravi,
- 4) ako je svjedok ili vještak ispitivan prema članku 402. stavku 2. ovog Zakona,
- 5) ako su stranke suglasne da se umjesto neposrednog ispitivanja svjedoka, odnosno vještaka koji nije prisutan, bez obzira je li bio pozvan ili ne, pročita zapisnik o njegovu prijašnjem ispitivanju,
- 6) ako je svjedok ili vještak ispitivan na raspravi pred istim predsjednikom vijeća.

(2) Zapisnici o prijašnjem ispitivanju osoba koje su oslobođene dužnosti svjedočenja (članak 285.) ne smiju se pročitati ako te osobe nisu uopće pozvane na raspravu ili su na raspravi izjavile da neće svjedočiti. Vijeće će odlučiti da se ti zapisnici izdvoje iz spisa i odvojeno čuvaju. Tako će vijeće postupiti i u svezi s drugim dokazima na kojima se ne može temeljiti sudska odluka, ako nisu prije toga izdvojeni. Protiv rješenja kojim se odlučuje o izdvajanju dopuštena je posebna žalba, osim ako sud ne odluči odmah nastaviti s raspravom, u kojem slučaju se izdvojeni dijelovi spisa zatvaraju u poseban omot koji se prilaže spisu, a može ih razgledati samo viši sud, ako je to potrebno radi odluke o žalbi protiv presude, što će se zabilježiti na omotu.

(3) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni zapisnici i obavijesti zatvaraju se u poseban omot i predaju tajniku suda radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti koristiti u postupku. Izdvajanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka mora se obaviti prije završetka dokaznog postupka.

(4) Razlozi zbog kojih se čita zapisnik navest će se u zapisniku o raspravi, a pri čitanju priopćit će se je li svjedok ili vještak dao obećanje da će iskazivati istinito ili je ranije, već bio prisegnut.

Članak 434.

(1) Prije ispitivanja optuženika koji se u skladu s odredbom članka 416. stavka 5. ovog Zakona ispituje na kraju dokaznog postupka, predsjednik vijeća upitat će stranke i oštećenika imaju li prijedloge za dopunu dokaznog postupka dokazima za koje su saznali naknadno.

(2) Ako nitko nema prijedloga za dopunu postupka ili je prijedlog odbijen (članak 421.), pristupit će se ispitivanju optuženika.

(3) Optuženika prvi ispituje branitelj, a zatim tužitelj te oštećenik. Predsjednik vijeća može u svakom trenutku radi razjašnjenja nejasnoća postaviti pitanje optuženiku.

Članak 435.

(1) Kad optuženik pri ispitivanju odstupi od svojega prijašnjeg iskaza danog tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave, predsjednik vijeća upozorit će ga na odstupanje i upitati ga zašto sada iskazuje drukčije, a po potrebi, pročitat će se njegov prijašnji iskaz ili dio tog iskaza.

(2) Kad optuženik pri ispitivanju na raspravi ne želi iskazivati ili odgovarati na pojedino pitanje, pročitat će se njegovi prijašnji iskazi ili njihov dio.

Članak 440.

(1) Nakon ispitivanja optuženika prema odredbama članka 434. stavka 1. ovog Zakona, stranke mogu predložiti dokaze, za dopunu dokaznog postupka, ako za postojanje tih dokaza, do ispitivanja optuženika, nisu znale.

(2) Ako nije predloženo izvođenje dokaza, ili vijeće odbije dokazni prijedlog iz stavka 1. ovog članka, a sud nije odlučio postupiti u smislu članka 419. stavka 1. ovog Zakona, predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

8. Izmjena i proširenje optužbe

Članak 441.

(1) Ako tužitelj u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da se izmijenilo činjenično stanje izloženo u potvrđenoj optužnici, on može do završetka dokaznog postupka usmeno izmijeniti optužnicu.

(2) Radi izmjene optužnice ili pripreme obrane stranke mogu zatražiti prekid rasprave.

(3) Ako vijeće dopusti prekid rasprave radi izmjene optužnice, odredit će rok u kojem tužitelj treba podnijeti izmijenjenu optužnicu. Primjerak izmijenjene optužnice dostavit će se optuženiku. Ako tužitelj u ostavljenom roku ne podnese izmijenjenu optužnicu, vijeće će nastaviti raspravu na temelju prijašnje optužnice.

(4) Izmijenjena optužnica ne dostavlja se sudu nadležnom za njezino potvrđivanje, osim ako vijeće ne odluči drukčije. Ako vijeće odluči dostaviti izmijenjenu optužnicu sudu nadležnom za potvrđivanje optužnice, pa ona bude potvrđena, nova rasprava održat će se u pravilu pred istim vijećem.

(5) Ako državni odvjetnik izmijeni optužnicu na način da se radi o kaznenom djelu za koje je nadležno vijeće u širem sastavu, dopunit će se vijeće i rasprava početi iznova.

(6) Nakon izmjene ili podnošenja nove optužnice, optuženik će se očitovati o njezinoj osnovanosti prema članku 415. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 442.

(1) Ako se u tijeku rasprave otkrije prije počinjeno optuženikovo kazneno djelo, vijeće će u pravilu prema optužbi ovlaštenog tužitelja, koja može biti i usmeno iznesena, proširiti raspravu i na to djelo.

(2) Radi pripremanja obrane sud može u takvu slučaju odgoditi raspravu, a može nakon ispitivanja stranaka odlučiti da se za djelo iz stavka 1. ovog članka posebno sudi, u kojem slučaju će optužnicu za novo kazneno djelo dostaviti sucu istrage nadležnom za njezino potvrđivanje.

4. Izrada i dostava pisane presude

Članak 459.

(1) Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen, naznaku tužitelja i optužnog akta, dan rasprave i je li rasprava bila javna, je li optuženik bio prisutan na raspravi, imena i prezimena tužitelja, branitelja,

zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na raspravi te dan donošenja i dan objave izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku (članak 272. stavak 1.) i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.

(5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će zbog kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, zbog kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, zbog kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitao, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu radom za opće dobro na slobodi, izreći posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta ili javno objavljivanje presude. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohocima odnosno dnevnim iznosima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka, odnosno dnevnih iznosa te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.

(7) Ako se optuženik o svim točkama optužbe očitovao na način da se smatra krivim, obrazloženje presude sadržavat će samo podatke iz prethodnog stavka.

(8) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se navesti iz kojih se razloga navedenih u članku 453. ovog Zakona to čini.

(9) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 462.

(1) Pogreške u imenima i brojevima te druge očite pogreške ili propusti u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti napisane presude s izvornikom ispraviti će, posebnim rješenjem, predsjednik vijeća na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesuglasje između napisane presude i njezina izvornika glede podataka iz članka 455. stavka 2. ovog Zakona, rješenje o ispravku dostavit će se osobama navedenim u članku 458. ovog Zakona.

(3) U slučajevima iz prethodnih stavaka, rok za žalbu protiv presude teče od dana dostave rješenja o ispravku protiv kojega posebna žalba nije dopuštena.

Članak 468.

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako:

1) je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude sudjelovao sudac ili sudac porotnik koji nije sudjelovao na raspravi ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,

2) je na raspravi sudjelovao sudac ili sudac porotnik koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.),

3) je rasprava održana bez osobe čija je prisutnost na raspravi po zakonu obvezna ili ako je optuženiku, branitelju, oštećeniku kao tužitelju ili privatnom tužitelju, protivno njegovu

zahtjevu, uskraćeno da se na raspravi služi svojim jezikom i da na svojem jeziku prati tijek rasprave (članak 8.),

4) je protivno zakonu donesena odluka o isključenju javnosti s rasprave,

5) je sud povrijedio propise kaznenog postupka o pitanju postoji li optužba ovlaštenog tužitelja ili prijedlog oštećenika, odnosno odobrenje nadležnog tijela,

6) je presudu donio sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari ili ako je sud nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,

7) sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe,

8) je na raspravi optuženik koji se na ispitivanju o osnovanosti optužbe očitovao da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim bez zahtjeva u smislu članka 416. stavak 5. ovog Zakona ispitan prije završetka dokaznog postupka,

9) je optužba prekoračena (članak 449. stavak 1.),

10) je presudom povrijeđena odredba članka 13. ovog Zakona,

11) se presuda ne može ispitati jer je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema uopće razloga ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri proturječni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju tih isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika.

(2) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako se presuda temelji na nezakonitom dokazu (članak 10.).

(3) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji i ako sud pri pripremanju rasprave ili u tijeku rasprave ili pri donošenju presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog Zakona ili je na raspravi povrijedio pravo obrane, a to je utjecalo ili moglo utjecati na presudu.

Članak 474.

(1) Kad spisi povodom žalbe stignu drugostupanjskom sudu, tajnik suda dostavit će spise nadležnom državnom odvjetniku, ako se radi o kaznenom djelu za koje se progoni na zahtjev državnog odvjetnika. Državni odvjetnik je dužan razgledati i bez odgode vratiti spis sudu pri čemu se može očitovati o osnovanosti žalbe. Spis će se dostaviti sucu izvjestitelju. Predsjednik vijeća ne može biti izvjestitelj.

(2) Kad državni odvjetnik vrati spis, predsjednik vijeća će odrediti sjednicu vijeća. O sjednici vijeća obavijestit će se državni odvjetnik.

(3) Sudac izvjestitelj može prema potrebi od prvostupanjskog suda pribaviti izvješće o povredama odredaba kaznenog postupka, a može preko tog suda ili suca istrage suda na čijem se području radnja ima obaviti ili na drugi način provjeriti navode žalbe u svezi s novim dokazima i novim činjenicama ili od drugih tijela ili pravnih osoba pribaviti potrebna izvješća ili spise.

(4) Ako sudac izvjestitelj utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavijesti predviđeni u članku 86. ovog Zakona, dostavit će spise prvostupanjskom sudu prije održavanja sjednice drugostupanjskog vijeća, da predsjednik prvostupanjskog vijeća donese rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa i kad rješenje postane pravomoćno, da postupi prema članku 86. stavku 2. ovog Zakona.

Članak 475.

- (1) Drugostupanjski sud donosi odluku u sjednici vijeća.
- (2) O sjednici vijeća izvijestit će se optuženik i njegov branitelj, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj koji je u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevao da bude izviješten o sjednici. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale ili da se o sjednici izvijesti i stranka koja to nije zahtijevala, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari.
- (3) Ako je optuženik u istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne i ima branitelja, osigurat će se prisutnost optuženika samo ako predsjednik vijeća ili vijeće smatraju da je to svrhovito.
- (4) Sjednica vijeća počinje izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari. Stranka koja je prisutna sjednici izložiti će u vremenu koje za to odredi predsjednik vijeća najvažnije dijelove žalbe odnosno odgovora na žalbu. Vijeće može od stranaka koje su prisutne na sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u svezi sa žalbenim navodima, a stranke mogu predložiti da se radi dopune izvješća pročitaju pojedini spisi.
- (5) Sjednica se može održati i u odsutnosti stranaka koje su o njoj bile uredno izviještene, ako optuženik nije izvijestio sud o promjeni boravišta ili stana, može se održati sjednica vijeća iako on o sjednici nije bio izviješten.
- (6) Sa sjednice vijeća javnost se može isključiti samo uz uvjete propisane ovim Zakonom (članak 388. do 390.).
- (7) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostupanjskog i drugostupanjskog suda.
- (8) Rješenja iz članka 199. i članka 472. stavka 2. ovog Zakona mogu se donijeti i bez obavijesti strankama o sjednici vijeća.

e) Granice ispitivanja prvostupanjske presude

Članak 476.

- (1) Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.). Po službenoj dužnosti drugostupanjski sud mora uvijek ispitati:
 - 1) postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 1., 5., 6., 9. do 11., stavka 2. ovog članka i je li rasprava protivno odredbama ovog Zakona održana u odsutnosti optuženika i njegova branitelja,
 - 2) je li na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon.
- (2) Ako žalba podnesena u korist optuženika ne sadrži podatke iz članka 466. stavka 1. točke 3. ovog Zakona, ograničit će se drugostupanjski sud na ispitivanje povreda iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka te na ispitivanje odluke o kazni.
- (3) U povodu žalbe tužitelja može se prvostupanjska presuda ukinuti ili preinačiti i u korist optuženika.

Članak 484.

- (1) Drugostupanjski sud može naložiti da se nova rasprava pred prvostupanjskim sudom održi pred potpuno izmijenjenim vijećem. Drugostupanjski sud, kad za to postoje osobito važni razlozi, može uputiti predmet drugom stvarno nadležnom prvostupanjskom sudu iz svoje nadležnosti.
- (2) Drugostupanjski sud može i samo djelomično ukinuti prvostupanjsku presudu ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno suđenje.

(3) Ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru, drugostupanjski sud ispitat će postoje li još razlozi za istražni zatvor i donijeti rješenje o produljenju ili ukidanju istražnog zatvora te ga odmah dostaviti prvostupanjskom sudu. Protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

3. Žalba protiv rješenja

Članak 494.

(1) O žalbi protiv rješenja odlučuje sud u sjednici vijeća.

(2) O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje vijeće istog suda, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Rješavajući o žalbi, sud može rješenjem:

1) odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili kao nedopuštenu,

2) odbiti žalbu kao neosnovanu ili

3) prihvatiti žalbu ili povodom žalbe rješenjem preinačiti ili ukinuti i prema potrebi predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

(4) Ispitujući žalbu, sud će po službenoj dužnosti paziti je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo i je li povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika.

Članak 495.

Ako što drugo nije propisano, na postupak o žalbi protiv rješenja primjenjivat će se odredbe članka 463. i 465. stavka 3., članka 466. do 472., članka 474. stavka 1., 3. i 4. te članka 479. ovog Zakona.

Glava XXIV.

IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

1. Obnova kaznenog postupka

Članak 498.

(1) Pravomoćna presuda može se preinačiti i bez obnove kaznenog postupka ako:

1) je u dvjema presudama ili u više presuda protiv istog osuđenika izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u stjecaju,

2) je pri izricanju jedinstvene kazne primjenom odredaba o stjecaju uzeta kao utvrđena i kazna koja je već obuhvaćena u kazni izrečenoj prema odredbama o stjecaju u kakvoj prijašnjoj presudi,

3) se pravomoćna presuda kojom je za više kaznenih djela izrečena jedinstvena kazna ne bi mogla u jednom dijelu izvršiti zbog amnestije, pomilovanja ili iz drugih razloga.

(2) U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovog članka, sud će novom presudom preinačiti prijašnje presude glede odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostupanjski sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstroža vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni, sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake, sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) U slučaju iz stavka 1. točke 2. ovog članka, preinačit će svoju presudu sud koji je pri izricanju jedinstvene kazne pogrešno uzeo u obzir kaznu koja je već obuhvaćena u kakvoj prijašnjoj presudi.

(4) U slučaju iz stavka 1. točke 3. ovog članka, prvostupanjski sud preinačit će prijašnju presudu glede kazne i izreći novu kaznu ili će utvrditi koliko se od kazne izrečene prijašnjom presudom ima izvršiti.

(5) Novu presudu donosi sud u sjednici vijeća na prijedlog državnog odvjetnika, ako je postupak vođen na njegov zahtjev ili na zahtjev osuđenika, a nakon ispitivanja protivne stranke.

(6) Ako su u slučaju iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka, pri izricanju kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prijepis nove pravomoćne presude dostavit će se i tim sudovima.

Članak 500.

(1) Ako je postupak pravomoćno obustavljen prije podnošenja optužnice, na zahtjev ovlaštenog tužitelja može se dopustiti obnova postupka ako se podnesu novi dokazi na temelju kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uvjeti za ponovno pokretanje postupka.

(2) Kazneni postupak pravomoćno obustavljen do početka rasprave može se obnoviti kad je državni odvjetnik odustao od progona, a oštećenik progon nije preuzeo, ako se dokaže da je do odustanka došlo zbog kaznenog djela zlouporabe službenog položaja državnog odvjetnika ili zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku. Glede dokazivanja kaznenog djela državnog odvjetnika primjenjivat će se odredbe članka 501. stavka 2. ovog Zakona.

(3) Ako je postupak obustavljen zbog toga što je oštećenik kao tužitelj odustao od progona ili što se po zakonu smatra da je odustao, oštećenik kao tužitelj ne može tražiti obnovu postupka.

Članak 502.

(1) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (dalje: Ustavni sud) kojom je poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda ili ukoliko Ustavni sud utvrdi da je presuda utemeljena na povredi prava i sloboda propisanih Ustavom ili međunarodnim ugovorom.

(2) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava kojom je u odnosu na okrivljenika utvrđena povreda prava i sloboda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(3) Zahtjev za obnovom postupka na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava može se podnijeti u roku od trideset dana od datuma konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava.

3. Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude

Članak 517.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti zbog:

1) povrede kaznenog zakona na štetu osuđenika predviđene u članku 469. točki 1. do 4. ovog Zakona ili zbog povrede iz točke 5. toga članka ako se prekoračenje ovlasti odnosi na odluku o kazni, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili predmeta,

2) povrede odredaba kaznenog postupka predviđenih u članku 468. stavku 1. točki 1., 5., 9. i 10., ili zbog sudjelovanja u odlučivanju u drugom, odnosno trećem stupnju suca ili suca

porotnika koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.), ili zbog toga što je okrivljeniku, protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno da na raspravi upotrebljava svoj jezik (članak 8.),
3) povrede prava okrivljenika na obranu na raspravi ili zbog povrede odredaba kaznenog postupka u žalbenom postupku, ako je ta povreda mogla utjecati na presudu.

(2) Povrede iz stavka 1. točke 2. i 3. ovog članka mogu se isticati samo ako su bile istaknute u žalbi protiv prvostupanjske presude ili su počinjene u drugostupanjskom postupku.

Članak 519.

Što se tiče zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, primjenjivat će se odredbe članka 509. stavka 2. i 3., članka 511. do 513. stavka 1. i 2. i članka 514. ovog Zakona.

Treći dio SKRAĆENI POSTUPAK

Glava XXV. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 520.

U postupku pred općinskim sudom primjenjuju se odredbe članka 521. do 548. ovog Zakona (skraćeni postupak). Ako nema posebnih pravila primjenjuju se odredbe o redovitom postupku.

Članak 521.

(1) Osim kad mu je to dopušteno prema posebnom zakonu, državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako je:

- 1) s obzirom na okolnosti vjerojatno da će u kaznenom postupku okrivljenik biti oslobođen od kazne,
- 2) protiv okrivljenika u tijeku izvršenje kazne, a pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo nema svrhe s obzirom na težinu, narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno, te na rezultate koje je kazna ili druga mjera ostvarila na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela,
- 3) okrivljenik izručen ili predan stranoj državi ili međunarodnom kaznenom sudu radi provođenja postupka za drugo kazneno djelo,
- 4) okrivljenik prijavljen za više kaznenih djela kojima je ostvario bića dvaju ili više kaznenih djela, ali je svrhovito da se počinitelj osudi samo za jedno, jer pokretanje kaznenog postupka za druga kaznena djela ne bi imalo bitnog utjecaja na izricanje kazne ili drugih mjera prema počinitelju.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će osim okrivljeniku, dostaviti oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

Članak 522.

(1) Državni odvjetnik može, nakon prethodno pribavljene suglasnosti žrtve ili oštećenika, rješenjem uvjetno odgoditi ili odustati od kaznenog progona, iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako okrivljenik preuzme obvezu:

- 1) izvršenja kakve činidbe u svrhu popravljivanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom,
- 2) uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela,
- 3) isplate dospjelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza,
- 4) obavljanja rada za opće dobro na slobodi,
- 5) podvrgavanja odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti sukladno posebnim propisima,
- 6) podvrgavanju psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije.

(2) Državni odvjetnik će, u rješenju odrediti rok u kojem okrivljenik mora ispuniti preuzete obveze prema stavku 1. ovog članka, koji ne smije prelaziti godinu dana.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će dostaviti osim okrivljeniku oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

(4) Ako okrivljenik ispuni obvezu u roku iz stavka 2. ovoga članka, državni odvjetnik će rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od optužbe i o tome obavijestiti sud.

Članak 523.

Sudac pojedinac će rješenjem prekinuti kazneni postupak ako u slučaju iz članka 522. ovog Zakona državni odvjetnik izjavi da uvjetno odustaje od optužbe.

Članak 524.

(1) Skraćeni kazneni postupak pokreće se na temelju optužnice državnog odvjetnika, odnosno oštećenika kao tužitelja ili na temelju privatne tužbe.

(2) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, optužnica mora imati sadržaj iz članka 342. ovog Zakona, a uz to sadrži prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži. Optužnica koja se odnosi na kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, sadrži samo kratke razloge.

(3) Privatna tužba mora imati sadržaj iz članka 342. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, uz podatke o svjedoku i vještaku i drugom dokazu, koje se predlaže izvesti na raspravi.

Članak 525.

(1) Kad sudac pojedinac ili predsjednik vijeća primi optužnicu:

- a) postupit će u smislu članka 344. stavka 1.-3. ovog Zakona,
- b) ispitat će sadrži li optužnica prijedlog iz članka 524. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Kad sudac pojedinac primi privatnu tužbu, prethodno će je ispitati:

- a) prema stavku 1. točki a. ovog članka,
- b) prema članku 355. stavku 1. točki 4. ovog Zakona,

c) ima li privatna tužba sadržaj iz članka 524. stavka 3. ovog Zakona.

(3) Ako sudac pojedinac ili predsjednik vijeća ustanovi da postoje razlozi iz članka 344. stavka 1. točke 1., 2. i 5. te članka 355. stavka 1. točke 1.-4. ovog Zakona, donijet će rješenje o odbacivanju optužnice ili privatne tužbe. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju ili privatnom tužitelju te okrivljeniku.

(4) Ako ne donese rješenje iz stavka 3. ovog članka, sudac pojedinac ili predsjednik vijeća će s optužnicom postupiti prema članku 345. do 347. ovog Zakona, a s privatnom tužbom prema članku 527. ovog Zakona.

Članak 526.

(1) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora iznad osam godina, postupit će se prema članku 348. do 367. ovog Zakona.

(2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, optužno vijeće ispituje optužnicu u sjednici vijeća bez sudjelovanja stranaka, osim ako prije početka sjednice zaprimi izjavu o sporazumu, kada će postupiti prema članku 361.-363. ovog Zakona.

(3) Ako sud ocijeni optužnicu osnovanom, donijet će rješenje kojim potvrđuje optužnicu i sastaviti raspravni spis.

(4) Rješenje o potvrđivanju optužnice iz stavka 1. ovog članka, zajedno s raspravnim spisom vijeće bez odgode dostavlja pisarnici nadležnog suda.

(5) Sudac određuje raspravu najkasnije u roku od mjesec dana, a ako je određen istražni zatvor, u roku od petnaest dana.

Članak 527.

(1) Ako je podnesena privatna tužba, a sudac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 3. ovog Zakona, odredit će raspravu u roku od mjesec dana od primitka privatne tužbe.

(2) Prije određivanja rasprave za kaznena djela iz nadležnosti suca pojedinca za koja se progoni po privatnoj tužbi, sudac pojedinac može pozvati samo privatnog tužitelja i okrivljenika na ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari, ako smatra da bi to bilo korisno za brži završetak postupka. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužbe.

(3) Ako ne dođe do izmirenja stranaka i povlačenja privatne tužbe, ili odbacivanja tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.

(4) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i odredit će raspravu.

(5) Na područjima na kojima djeluju mirovna vijeća, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja ako obje stranke imaju prebivalište na području mirovnog vijeća. Sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje, a nakon proteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

Članak 529.

(1) Ako se rasprava ima provesti pred sucem pojedincem pripremno ročište se ne provodi.

(2) Ako se rasprava ima provesti pred vijećem, predsjednik vijeća može održati pripremno ročište prema članku 370. do 379. ovog Zakona.

Članak 530.

- (1) Do izlaganja optužbe sud može postupiti prema članku 374. ovog Zakona.
- (2) Optuženiku će se u pozivu naznačiti da na raspravu može doći s dokazima za svoju obranu ili da dokaze pravovremeno predloži sudu kako bi se mogli pribaviti za raspravu.
- (3) U pozivu će se optuženik upozoriti da će se rasprava održati i u njegovoj odsutnosti ako za to postoje zakonski uvjeti (članak 404. stavak 1. do 3. i članak 531. stavak 2.). Optuženik će se u pozivu upozoriti da se, u slučaju kad obrana nije obvezna, rasprava može održati i u slučaju neopravdanog nedolaska uredno pozvanog branitelja na raspravu ili uzimanja branitelja tek na raspravi.

Članak 531.

- (1) Rasprava se može održati bez prisutnosti stranaka u slučaju iz članka 404. ovog Zakona.
- (2) U postupku za kazneno djelo za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, rasprava se može održati bez prisutnosti optuženika koji je bio uredno pozvan, ali nije pristupio ili mu se poziv nije mogao uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili je očito da izbjegava poziv, uz uvjet da njegova prisutnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o optužbi.

Članak 532.

Rasprava se drži u sjedištu suda. U hitnim slučajevima, osobito kad treba obaviti očevid ili kad je to potrebno zbog lakšeg provođenja dokaznog postupka, može se uz odobrenje predsjednika suda, rasprava održati i u mjestu gdje je kazneno djelo počinjeno ili gdje se ima obaviti očevid, ako su ta mjesta na području tog suda.

Članak 533.

- (1) Sud pred kojim se vodi rasprava će odrediti da se rasprava snimi audio ili audio-vizualnim uređajem.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka u zapisnik o raspravi unose se:
 - 1) dokazi koji su izvedeni,
 - 2) odluke suda,
 - 3) izjave stranaka koje sud ocijeni posebno važnim.
- (3) Zapisnik može voditi sudski savjetnik ili sudački vježbenik. Ako zapisnik vodi sudski savjetnik ili sudački vježbenik, postupit će se prema članku 82. stavka 3. ovog Zakona.
- (4) Snimka rasprave prepisat će se i priložiti spisu ako rasprava bude odgođena. Prijepis pregledava i ovjerava predsjednik vijeća ili sudac pojedinac.
- (5) Ako sud nije u mogućnosti provesti snimanje prema stavku 1. do 3. ovog članka, postupat će prema općim propisima o sastavljanju zapisnika.
- (6) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise kojima će pobliže urediti tehničke uvjete, način snimanja te zaštitu snimke od brisanja i oštećenja.

Članak 534.

- (1) Rasprava će se odgoditi ako ne dođe državni odvjetnik koji je uredno pozvan. U tom slučaju sud će postupiti prema članku 401. stavku 1. ovog Zakona.

(2) Rasprava se može održati ako i ne dođe privatni tužitelj koji ima prebivalište izvan područja suda kojem je podnesena privatna tužba ako je sudu stavio prijedlog da se rasprava održi u njegovoj odsutnosti.

Članak 535.

(1) Rasprava počinje objavom sadržaja optužnice ili privatne tužbe. Započeta rasprava dovršit će se po mogućnosti bez prekidanja.

(2) Optuženik će se ispitati na početku dokaznog postupka neovisno od toga kakav je stav zauzeo prema optužbi.

(3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je prema odredbama ovog Zakona nadležan sudac pojedinac, optuženiku, svjedoku i vještaku pitanja prvi postavlja sudac. Nakon toga pitanja postavljaju stranke i to tako da optuženika najprije ispituje branitelj ako ga ima, a svjedoke i vještake ona stranka koja ih je predložila.

(4) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom predložene u optužnici.

(5) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, a sud nakon ispitivanja optuženika njegovo priznanje ocijeni sukladnim s do tada prikupljenim dokazima, u nastavku dokaznog postupka izvest će samo dokaze koji se odnose na odluku o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, mjeri oduzimanja imovinske koristi i predmeta, odnosno drugoj mjeri propisanoj kaznenim zakonom te troškovima kaznenog postupka.

(6) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 4. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom, niti veću mjeru kazne od predložene. Navedeno ograničenje se ne odnosi na mjeru oduzimanja imovinske koristi.

Članak 536.

Ako se rasprava vodi za kazneno djelo za koje je prema odredbama ovog Zakona nadležno vijeće, postupat će se prema članku 413. do 447. ovog Zakona.

Članak 537.

(1) Ako je optuženiku izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, prijepis presude uvijek sadrži obrazloženje. Pisani otpravak presude kojom nije izrečena kazna lišenja slobode, dostavit će se s kratkim obrazloženjem, samo na zahtjev stranke.

(2) Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju pisani otpravak presude kratko obrazloženje unosi se u zapisnik o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Prijepis presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranki koja nije bila prisutna objavi presude, bit će dostavljen i zapisnik o raspravi.

(3) Ako se optuženik očitovao krivim i prihvatio predloženu kaznu i drugu mjeru propisanu kaznenim zakonom prijepis presude neće sadržavati obrazloženje.

Članak 538.

(1) Protiv presude žalba se može podnijeti u roku od osam dana od dana dostave prijepisa presude. Ako je presudom izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, prijepis presude uvijek mora sadržavati podatke iz članka 459. ovog Zakona.

(2) Stranke i oštećenik koji ima pravo žalbe protiv presude (članak 464. stavak 4.) mogu se odreći prava na žalbu odmah nakon objave presude. U takvom slučaju dostavit će im se u roku od tri radna dana prijepis presude bez obrazloženja.

(3) Ako je tijekom rasprave snimljen u smislu članka 533. ovog Zakona, stranke i oštećenik, mogu u roku od tri dana od dana dostave prijepisa presude iz članka 537. ovog Zakona najaviti žalbu. U takvom slučaju, rok za žalbu iz stavka 1. ovog članka žaliteljima započinje teći od dostave prijepisa zvučne snimke.

(4) Ako protivno odredbi članka 533. stavka 4. ovog Zakona nije prepisana zvučna snimka rasprave, ili ako prijepis presude nije napisan i otpremljen u rokovima iz članka 537. stavka 2. i članka 538. stavka 2., ovog Zakona sudac će izvijestiti o razlozima predsjednika suda.

Članak 539.

Kad drugostupanjski sud rješava o žalbi protiv presude prvostupanjskog suda donesene u skraćenom postupku, obje stranke obavijestit će se o sjednici vijeća drugostupanjskog suda ako je u prvostupanjskoj presudi izrečena kazna zatvora i ako su stranke zahtijevale da budu obaviještene o sjednici, ili ako predsjednik vijeća ili vijeće drugostupanjskog suda smatraju da bi prisutnost stranaka ili jedne od njih bilo korisno za razjašnjenje stvari.

Članak 542.

(1) Kazneni nalog dostavlja se okrivljeniku i njegovu branitelju ako ga ima, te državnom odvjetniku i oštećeniku.

(2) Okrivljenik ili njegov branitelj mogu u roku od osam dana po primitku podnijeti prigovor protiv kaznenog naloga u pisanom obliku. Prigovor ne mora biti obrazložen, u njemu se mogu predložiti dokazi u korist obrane. Okrivljenik se može odreći prava na prigovor, ali od podnesenog prigovora nakon započinjanja rasprave ne može odustati. Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za prigovor ne smatra se odricanjem od prava na prigovor.

(3) Okrivljeniku koji iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje prigovora predsjednik vijeća dopustit će povrat u prijašnje stanje. Na odlučivanje o molbi za povrat u prijašnje stanje primijenit će se odredbe članka 92. do 94. ovog Zakona.

(4) Ako sudac pojedinac ne odbaci prigovor kao nepravovremen ili podnesen od neovlaštene osobe, dostavit će optužnicu optužnom vijeću radi ispitivanja u smislu članka 526. stavak 2. ovog Zakona.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka, optužno vijeće ispituje optužnicu u smislu članka 344. stavak 1. točka 1., 3. i 5. i je li optužnica podignuta na temelju vjerodostojne kaznene prijave.

Članak 547.

Presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje se odmah nakon završetka rasprave s bitnim razlozima. Tom prilikom sud će upozoriti optuženika da mu se za kazneno djelo koje je počinio ne izriče kazna, ali da prema pravilima ponašanja u njegovoj društvenoj sredini i načelima ćudoređa zaslužuje opomenu, koja će ga upozoriti da više ne čini kaznena djela. Ako se presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje u odsutnosti optuženika, sud će

takvo upozorenje unijeti u obrazloženje presude. Za odricanje od prava na žalbu i pisanu izradu presude primjenjuje se odredba članka 537. stavka 2. ovog Zakona.

Četvrti dio POSEBNI POSTUPCI

Glava XXVII. POSTUPAK PREMA OKRIVLJENICIMA S DUŠEVNIM SMETNJAMA

Članak 549.

- (1) Odredbe ovog Zakona, osim odredaba Trećeg dijela, Glava XXV. i XXVI., primijenit će se i u postupku prema osobama koje su u vrijeme počinjenja protupravnog djela bile nebrojive ako odredbama ove Glave nije što posebno opisano.
- (2) Postupak prema osobama koje su u vrijeme počinjenja protupravnog djela bile nebrojive pokreće se i vodi samo na zahtjev državnog odvjetnika.
- (3) Državni odvjetnik će, ako se pojavi sumnja u isključenu ili smanjenu ubrojivost okrivljenika ili njegovu raspravnu nesposobnost zbog duševnih smetnji (članak 325.), tijekom istrage prikupiti dokaze i činjenice potrebne radi utvrđenja je li okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio nebrojiv i jesu li ispunjeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja okrivljenika prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te je li raspravno sposoban.
- (4) Ako se tijekom istrage utvrdi da je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio nebrojiv te da je raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, istraga se neće prekinuti.

Članak 550.

- (1) Ako je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio nebrojiv, državni odvjetnik će u optužnici postaviti zahtjev da sud utvrdi da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju nebrojivosti i da mu se odredi prisilan smještaj prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.
- (2) Državni odvjetnik će prije podizanja optužnice, uz prisutnost vještaka i branitelja, pokušati ispitati okrivljenika. Ako se okrivljenik zbog raspravne nesposobnosti ne može ispitati državni odvjetnik će podići optužnicu.
- (3) Istragu zbog počinjenja protupravnog djela iz nadležnosti općinskog suda provodi općinski državni odvjetnik, a optužnicu podnosi predsjedniku vijeća nadležnog općinskog suda koji će prethodno ispitati postoje li uvjeti za odbacivanje optužnice (članak 344.) i ako postoje, donijet će rješenje o njezinom odbacivanju. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, okrivljeniku i branitelju. Ako ne donese rješenje o odbacivanju optužnice, predsjednik vijeća postupit će prema članku 345. do 347. ovog Zakona, a optužno vijeće postupit će prema članku 348. do 357. te članku 365. do 367. ovoga Zakona.
- (4) Nakon donošenja naloga o provođenju istrage iz članka 216. stavka 2. ovog Zakona okrivljenik mora imati branitelja.
- (5) Sud će u ovim predmetima postupati osobito žurno.

Članak 551.

- (1) Osim u slučajevima kada se prema ovom Zakonu može odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, takav zatvor odredit će se i ako postoji vjerojatnost da bi okrivljenik protiv kojeg je državni odvjetnik podnio optužnicu iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona mogao zbog težih

duševnih smetnji počiniti teže kazneno djelo. Prije određivanja istražnog zatvora pribavit će se mišljenje vještaka psihijatra o ovoj opasnosti okrivljenika. O određivanju istražnog zatvora po ovom osnovu izvijestit će se uprava zatvora radi upućivanja okrivljenika u zdravstvenu ustanovu u smislu odredbe članka 135. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka može trajati dok opasnost traje, ali ne dulje od rokova predviđenih u članku 133. ovog Zakona.

(3) Istražni zatvor iz stavka 1. može se zamijeniti mjerom opreza liječenja na slobodi ako sud, nakon provedenog vještačenja, utvrdi da je za otklanjanje okrivljenikove opasnosti iz stavka 1. ovog članka dostatno njegovo liječenje na slobodi. U rješenju kojim nalaže liječenje na slobodi, sud će odrediti psihijatrijsku ustanovu koja će provoditi liječenje i obvezu obavještavanja suda o tijeku liječenja okrivljenika u roku koji ne može biti dulji od dva mjeseca.

(4) Mjera opreza iz stavka 3. može trajati dok za to postoje zakonski uvjeti, a najdulje do pravomoćnosti presude, s time da njezino trajanje nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca sud će ispitati po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako za njezinu primjenu više nema zakonskih uvjeta.

(5) Protiv rješenja suda kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza liječenja na slobodi stranke mogu izjaviti žalbu koja ne zadržava izvršenje mjere.

Članak 552.

(1) O optužnici državnog odvjetnika iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona odlučuje sud nakon provedene rasprave, koja se vodi prema odredbama redovitog postupka (Glava XXI.). O raspravi će se izvijestiti zakonski zastupnik optuženika, a ako ga nema, optuženikov bračni ili izvanbračni drug, odnosno najbliži srodnik.

(2) Predsjednik vijeća će prije rasprave u prisustvu vještaka pokušati ispitati optuženika radi ocjene optuženikove raspravne sposobnosti (članak 325. stavak 5.). O vremenu i mjestu ispitivanja optuženika izvijestit će se državni odvjetnik, optuženik, branitelj i zakonski zastupnik optuženika. Ispitivanje će se obaviti i bez prisutnosti uredno pozvanoga državnog odvjetnika i zakonskog zastupnika. Ako sud nakon ispitivanja vještaka utvrdi da je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, rasprava će se održati u okrivljenikovoj odsutnosti.

(3) Branitelj ili optuženik će se, kod očitovanja o optužbi izjasniti o tome je li optuženik počinio protupravno djelo.

(4) Ako je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji pa se rasprava održava u njegovoj odsutnosti, smatrat će se da je porekao osnovanost optužbe, a na završetku dokaznog postupka pročitat će se zapisnici o njegovu ranijem ispitivanju.

(5) O raspravnoj sposobnosti i ubrojivosti optuženika te postojanju zakonskih uvjeta za određivanje prisilnog smještaja ispitat će se vještak koji je obavio psihijatrijski pregled optuženika.

Članak 553.

(1) Ako državni odvjetnik u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da je optuženik počinio kazneno djelo u stanju ubrojivosti ili smanjene ubrojivosti, odustat će od zahtjeva za određivanje prisilnog smještaja i izmijenit će optužnicu.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka rasprava će započeti iznova, a predsjednik vijeća će optuženika upozoriti na njegov promijenjen pravni položaj. Ako je to potrebno radi pripremanja obrane, sud može, na zahtjev obrane, prekinuti raspravu.

(3) Zapisnici o ranijim iskazima svjedoka ili vještaka ispitanima u odsutnosti optuženika sukladno odredbi članka 552. stavka 4. ovog Zakona ne mogu se pročitati bez suglasnosti stranaka.

Članak 554.

(1) Ako je državni odvjetnik postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo te da postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se utvrđuje da je optuženik počinio protupravno djelo, da ga je počinio u stanju neubrojivosti, te odrediti prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu u trajanju šest mjeseci.

(2) Sud će, pri donošenju presude iz stavka 1. ovog članka, odrediti, odnosno produljiti istražni zatvor iz razloga navedenog u članku 551. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo, ali da ne postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se optuženik oslobađa od optužbe i kojom se odbija zahtjev za određivanje prisilnog smještaja.

(4) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud utvrdi postojanje razloga iz članka 452. ovog Zakona, donijet će presudu kojom se optužba odbija.

(5) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavak 1. ovog Zakona, a sud utvrdi postojanje razloga iz članka 453. ovog Zakona, osim isključenja krivnje zbog neubrojivosti, donijet će presudu kojom se optuženik oslobađa od optužbe.

(6) Ako sud ne utvrdi da je optuženik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv, donijet će presudu kojom se optužba odbija. U tom slučaju državni odvjetnik može odmah nakon objave presude dati usmeno izjavu da se odriče prava na žalbu i podnijeti novu optužnicu za isto kazneno djelo. Na tu optužnicu ne primjenjuju se odredbe Glave XIX. ovog Zakona, osim odredbe članka 342. stavka 1. ovog Zakona.

(7) Rasprava će se provesti pred istim vijećem na temelju nove optužnice. Radi pripreme obrane sud može prekinuti raspravu. Ranije izvedeni dokazi neće se ponovno izvoditi, osim ako vijeće ustanovi da je potrebno da se pojedini dokazi ponovno izvedu. Pisano izrađena presuda kojom je optužba odbijena dostavit će se strankama samo na njihov zahtjev. Protiv te presude žalba nije dopuštena.

Članak 555.

(1) Presuda iz članka 554. stavka 1. i 3. ovog Zakona dostavit će se državnom odvjetniku, optuženiku i njegovu branitelju te zakonskom zastupniku optuženika, a ako ga nema, optuženikovom bračnom ili izvanbračnom drugu, odnosno najbližem srodniku.

(2) Protiv presude iz članka 554. stavka 1. i 3. ovog Zakona mogu u roku od petnaest dana od dana primitka podnijeti žalbu sve osobe koje imaju pravo na žalbu protiv presude (članak 464.).

(3) Drugostupanjski sud će sjednicu vijeća održati u prisutnosti optuženika ako smatra da je to svrhovito. Svoju odluku sa spisima dostavit će prvostupanjskom sudu najkasnije u roku koji je za polovicu kraći od roka određenog u članku 488. stavku 2. ovog Zakona.

(4) Predsjednik vijeća će, na zahtjev optuženika, donijeti rješenje o izvršenju prisilnog smještaja optuženika prije pravomoćnosti.

(5) Predsjednik vijeća dostavit će odmah nakon izvršnosti presude, potrebne spise sudu nadležnom za postupak prisilnog smještaja prema Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.